

CHRISTELIJKE HOGESCHOOL EDE

Onderzoeksverslag

JONGENSCLUBS BIJ YOUTH FOR CHRIST

WILLIAM SCHRAA & ANNEMARIJ LEENMAN

2011

IN OPDRACHT VAN YOUTH FOR CHRIST EDE

Onderzoeksverslag

Onderweg naar een programmaboek voor jongensclubs bij Youth for Christ

Groepsfoto op de startactiviteit van de jongensclub

Auteurs: William Schraa & Annemarij Leenman

Opdrachtgever: Youth for Christ Ede

School: Christelijke Hogeschool Ede

Studie: Maatschappelijk Werk & Dienstverlening – voltijd

Opleidingsjaar: 2010-2011

Afstudeercoach: Erik Arendsen

Afstudeerbegeleider: Kees Verduijn

Voorwoord

Binnen YfC (Youth for Christ) vinden landelijk op veel plekken meidenclubs plaats, zo ook bij YfC|Ede. Hier is begin 2009 een programmaboek voor uitgegeven, ontwikkeld door een projectgroep. In wijken waar gewerkt wordt met jongeren zijn er meerdere jongens geweest die hebben gereageerd met: “Waarom is er dan geen jongensclub?”. Medewerkers van YfC|Ede kwamen erachter dat onder jongens in verschillende wijken ook behoefte was om een club te houden met alleen jongens. YfC|Ede denkt ook dat zo’n jongensclub kan bijdragen aan de ontwikkeling van de jongens waarmee ze werken. Voor jongensclubs is echter nog geen programmaboek ontwikkeld.

Vorig jaar heeft een koppel wat afstudeerde voor de opleiding SPH, een eerste stap gezet op de weg naar een programmaboek voor jongensclubs. Zij hebben als afstudeeropdracht een theoretische basis gelegd, waarin de doelgroep wordt beschreven, wat belangrijk is in het werken met jongens en waar hun leeruitdagingen zitten. Wij hebben als afstudeeropdracht onderzoek gedaan naar de praktische kant van het werken met jongens en naar welke activiteiten geschikt zijn voor een jongensclub. Dit heeft geresulteerd in dit onderzoeksverslag en daarbij horend het programmaboek voor jongensclubs, wat wij ontwikkeld hebben. Dit programmaboek is een apart document en vloeit voort uit de resultaten van het onderzoek.

Het uiteindelijke programmaboek is voor mensen die vanuit de organisatie YfC met jongens werken. Het programmaboek richt zich op jongens van 12 tot 15 jaar oud.

Dit document bestaat uit verschillende delen. Eerst zullen we meer informatie over de organisatie YfC geven en een samenvatting van het onderzoek, alvorens het hoofddeel van het onderzoeksverslag begint.

In het hoofddeel van het onderzoek beginnen we met het beschrijven van de onderzoeksopzet. Daarna volgen in afzonderlijke hoofdstukken de onderzoeksresultaten vanuit verschillende bronnen, achtereenvolgens: literatuur- en bronnenonderzoek, het experiment wat we in Ede hebben uitgevoerd en interviews met deskundigen. We sluiten het hoofddeel van dit onderzoeksverslag af met eindconclusies, discussie over de onderzoeksresultaten en aanbevelingen.

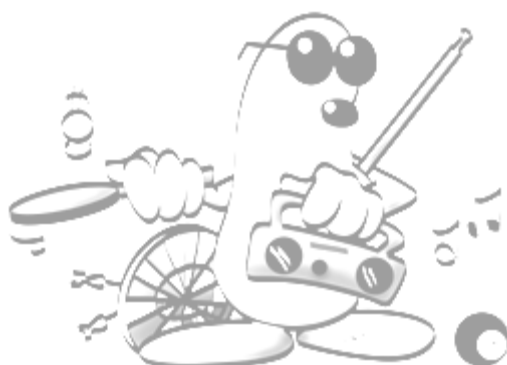
Afrondend staan daarna nog het persbericht, de bibliografie, de verantwoording van bijgeleverde product en bijlagen waarnaar verwezen wordt in het onderzoek.

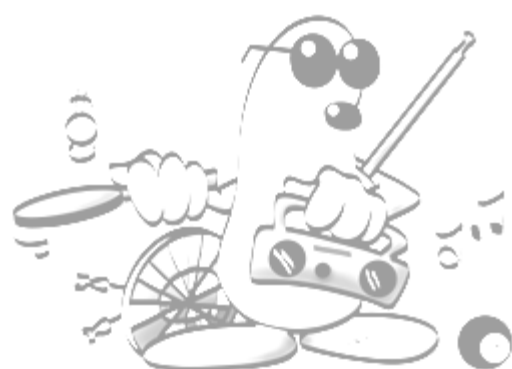
Wij willen onze dank uitspreken aan iedereen die van betekenis is geweest bij ons afstudeeronderzoek. We bedanken Marco Valster (teamleider van YfC|Ede) en Nick Dees (jongerenwerker bij YfC|Ede), voor de leuke en uitdagende opdracht en voor de begeleiding die ze ons daarbij hebben gegeven. We bedanken Erik Arendsen en Kees Verduijn die ons vanuit de Christelijke Hogeschool Ede hebben begeleid en hebben geholpen bij het zoeken naar de juiste richting in ons onderzoek. We bedanken Douwe Bosch, Kees de Bree en Martanja Schraa-Bikker, die hun kennis hebben gedeeld met ons in een interview. We bedanken tot slot familie van ons, die kritisch naar ons werk hebben gekeken en ons hebben voorzien van feedback.

We hebben het een leuke opdracht gevonden om aan te werken, zijn trots op het resultaat en hopen dat het van betekenis mag zijn in de praktijk.

Mei 2011

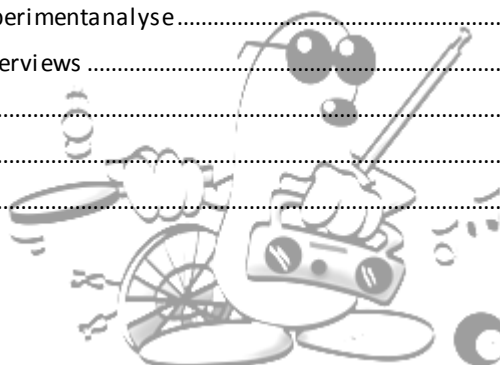
William Schraa en Annemarij Leenman

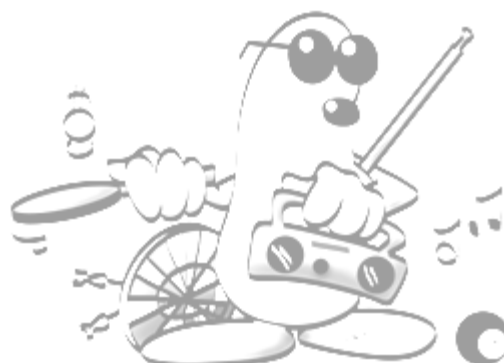

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
Inhoudsopgave.....	7
Informatie over organisatie Youth for Christ.....	9
Samenvatting	11
Hoofdstuk 1 Inleiding van onderzoek	13
1.1 Onderzoeksaanleiding en belangrijke voorkennis	13
1.2 Richtinggevende onderzoeksvragen	14
1.3 Doel van onderzoek	14
Hoofdstuk 2 Onderzoeksaanpak	15
2.1 Onderzoeksmethode	15
2.2 Onderzoeksverloop	15
2.3 Toelichting bronnen- en literatuuronderzoek	15
2.4 Toelichting experimenten	15
2.5 Toelichting interviews met deskundigen.....	16
2.6 Beperkingen van onderzoek	16
Hoofdstuk 3 Literatuur- en bronnenstudie.....	17
3.1 Muzisch-agogisch werken	17
3.2 Structuur van een programmaboek	25
3.3 Omgaan met geld.....	30
3.4 Omgaan met drugs	32
3.5 Omgaan met internet.....	35
3.6 Omgaan met seksualiteit.....	41
Hoofdstuk 4 Experiment in Ede	45
4.1 Nadere toelichting over opzet experiment	45
4.2 Startactiviteit.....	48
4.3 Experiment 1	55
4.4 Experiment 2	62
4.5 Experiment 3	69
4.6 Experiment 4	75
4.7 Experiment 5	80
4.8 Experiment 6	84
4.9 Overkoepelende experimentanalyse.....	89
Hoofdstuk 5 Uitkomsten interviews	95
5.1 Interview 1	95
5.2 Interview 2	97
5.3 Interview 3	101

Hoofdstuk 6	Eindconclusies, discussie en aanbevelingen	105
6.1	Beantwoording onderzoeksvragen.....	105
6.2	Discussie.....	107
6.3	Aanbevelingen	108
	Verantwoording van bijgeleverde product.....	109
	Persbericht.....	113
	Bibliografie.....	115
	Bijlage 1: Samenvatting theoretische methodiekbeschrijving	117
	Bijlage 2: Interviews & labeling.....	123
	Interview 1	123
	Interview 2	128
	Interview 3	147

Informatie over organisatie Youth for Christ

De onderstaande tekst is een selectie van de informatie op de website van YfC en de documenten die daar te vinden zijn. (YfC|Nederland, website YfC|Nederland, 2011)

Youth for Christ

YfC is een christelijke jongerenorganisatie die zich wereldwijd inzet voor jongeren. YfC|Nederland is een onderdeel van YfC|International en opgericht in 1946. Voor YfC|Nederland zijn ruim 150 betaalde medewerkers en ongeveer 4.000 vrijwilligers actief. Ook vinden veel stagiaires een geschikte leerplek binnen de organisatie.

YfC richt zich op jongeren van 10 tot 23 jaar. Ongeacht huidskleur, geloof of achtergrond bouwt YfC aan relaties die groei mogelijk maken op sociaal, emotioneel, fysiek en geestelijk vlak. Op die manier wil YfC jongeren laten zien hoe groot Gods liefde is. YfC|Nederland doet dat door:

- multimediatheater, lessen en jongerenwerk op scholen voor 40.000 leerlingen
- creatieve programma's en trainingen voor 900 kerkelijke tienerclubs
- jongerenwelzijnswerk in ongeveer 20 steden in Nederland

Ons onderzoek bevindt zich in de tak van YfC|Nederland die aan jongerenwelzijnswerk doet in ongeveer 20 verschillende steden. Dit onderdeel van YfC heeft de naam "The Mall".

Inleidend over The Mall

The Mall, een concept voor jongerenwelzijnswerk, is een onderdeel van YfC|Nederland wat zich in de jaren '90 ontwikkelde door visie voor niet-christelijke jongeren in de grote steden. 'The Mall' begon met een project in Rotterdam. Dit heeft zich uitgebreid en is op dit moment in ongeveer 20 verschillende steden te vinden. The Mall wil in de activiteiten die zij organiseert, aansluiten op de behoeften van jongeren en lokale maatschappelijke vraagstukken.

Visie

The Mall wil jongeren plekken en activiteiten bieden die als leer- en oefenplaatsen functioneren voor het bouwen aan overtuigingen en competenties. Daarnaast coachen ze jongeren om uitdagingen op het gebied van scholing, werk of taalachterstanden het hoofd te bieden. Enerzijds geeft dit jongeren de kans hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Anderzijds leren jongeren om verantwoordelijkheid te nemen voor hun leven en hun omgeving.

Doelstelling

The Mall wil in (achterstands)wijken van (middel)grote steden aansprekend, kwalitatief en relevant jongerenwerk organiseren voor jongeren van 10-23 jaar. Hiervoor zijn een tweetal uitgangspunten geformuleerd:

1. The Mall wil jongeren een veilige plek bieden, waar ze zich thuis voelen

Een The Mall jongerencentrum biedt deze jongeren in hun eigen wijk een plek waar ze welkom zijn en activiteiten kunnen ondernemen die hen aanspreken. Om The Mall letterlijk een veilige plek te maken wordt gewerkt met het concept mede-eigenaarschap. Jongeren krijgen taken en verantwoordelijkheden, waardoor ze elkaar aanspreken op ongewenst gedrag en ervoor zorgen dat 'hun centrum' er goed uitziet.

2. The Mall werkt vanuit een relationeel model

Jongerenwerk is meer dan het organiseren van activiteiten. Daarom inspireert en motiveert The Mall jongeren via jongerenwerkers en vrijwilligers. Zij fungeren als identificatiefiguur en richten zich op het bouwen van relaties met jongeren.

Mensbeeld

The Mall helpt jongeren om zich te ontplooiën op meerdere terreinen in hun leven: in fysiek, sociaal, intellectueel en geestelijk opzicht. Elk terrein grijpt in op de andere terreinen. Jongeren worden daarom als totaal benadert en niet alleen op een bepaald deelaspect van hun persoonlijkheid.

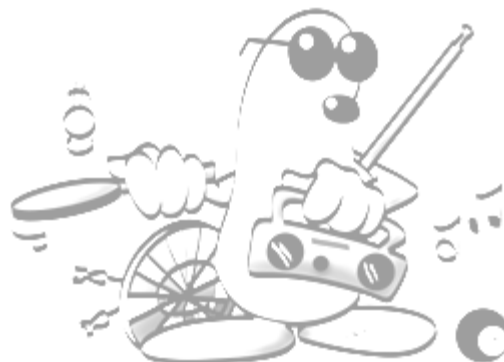

Samenwerking

The Mall werkt op lokaal niveau samen met diverse overheidsinstanties, kerken, scholen en maatschappelijke organisaties. Daarnaast maakt The Mall gebruik van het (inter)nationale kennisnetwerk van moederorganisatie YfC|Nederland. Deze ketenbenadering biedt jongerenwerkers de mogelijkheid om integrale begeleiding te bieden. Lokaal zorgt The Mall in de wijk voor goede afstemming met de diverse partners, zodat een ieder zich optimaal met zijn specialisme kan bezighouden en de jongeren goed begeleid worden.

Identiteit

YfC werkt vanuit de christelijke levensvisie en geeft jongeren normen en waarden mee die belangrijk zijn voor hun ontplooiing en voor de opbouw van onze maatschappij. Dit geldt ook voor de jongerenwerkers en vrijwilligers van The Mall. Trouw, respect, gelijkwaardigheid, vergeving en liefde zijn belangrijke richtlijnen voor het werk. Wat betreft geloofsoverdracht wordt in het werk een scheiding aangebracht. In het werk van The Mall is de houding van medewerkers en vrijwilligers reactief en zijn ze niet pro-actief bezig met geloofsoverdracht. Jongeren worden niet aangesproken over geloofszaken. Spontane gesprekken rond identiteit worden wel gevoerd.

Samenvatting

Onderzoeksonderwerp

Binnen YfC|Nederland vinden landelijk op veel plekken meidenclubs plaats. Hier is begin 2009 een programmaboek voor uitgegeven, ontwikkeld door een projectgroep. In Ede merkte YfC dat er onder jongens in verschillende wijken ook behoefte was om een club te houden met alleen jongens. Voor jongensclubs is echter nog geen programmaboek ontwikkeld.

Vorig jaar is de eerste stap gezet op de weg naar een programmaboek voor jongensclubs. Er is een theoretische basis gelegd, waarin de doelgroep wordt beschreven, wat belangrijk is in het werken met jongens en waar hun leeruitdagingen zitten. In dit document is onderzoek gedaan naar de praktische kant van het werken met jongens en naar welke activiteiten geschikt zijn voor een jongensclub. Dit heeft geresulteerd in dit onderzoeksverslag en daarbij horend het programmaboek voor jongensclubs. Dit programmaboek is een apart document en vloeit voort uit de resultaten van het onderzoek.

Het uiteindelijke programmaboek is voor mensen die in naam van de organisatie YfC met jongens werken. Het programmaboek richt zich op jongens van 12 tot 15 jaar oud.

Doel van onderzoek

Doelstelling m.b.t. het onderzoek:

Het onderzoeksverslag vertelt YfC welke praktische werkwijze geschikt is voor een jongensclub. We leveren daarbij een programmaboek voor een jongensclub af, die we tijdens het onderzoek getest en/of onderbouwd hebben. Het programmaboek bevat voldoende input voor één jaargang, in een situatie waar de jongensclub eens in de twee weken plaatsvindt.

Doelstelling m.b.t. de behoefte van de opdrachtgever:

We leveren een bijdrage door het ontwikkelen van een programmaboek voor jongensclubs, dat binnen YfC|Nederland bruikbaar zal zijn. Hiermee leveren we indirect een bijdrage aan het welzijn van jongens tussen de 12 en 15 jaar in onze samenleving.

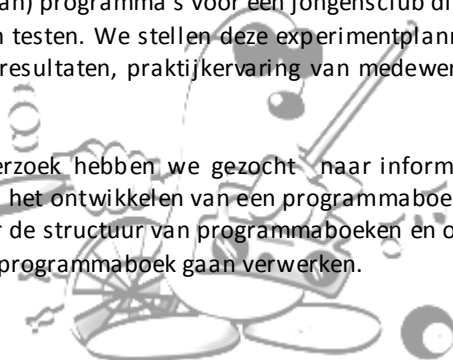
Methode

In ons onderzoek wordt gezocht naar antwoorden op de onderzoeksvragen door middel van een toetsend veldexperiment, literatuur- en bronnenonderzoek en interviews met deskundigen. Het onderzoek en de verslaglegging hebben we gedaan volgens de methode die voorgeschreven is vanuit de Christelijke Hogeschool Ede en het boek 'Basisboek kwalitatief onderzoek'. (B. Baarda, 2010)

We hebben eens in de twee weken een experiment uitgevoerd op een jongensclub in Ede, waarin we keken wat wel en niet werkt bij een jongensclub. Het verloop van het experiment was een cyclus van experimentplannen maken, experimentplannen uitvoeren, testresultaten analyseren en evalueren, om vervolgens de opgedane kennis mee te nemen en opnieuw aan het begin van de cyclus te beginnen. We hebben deze cyclus zeven keer doorlopen.

De experimentplannen zijn (delen van) programma's voor een jongensclub die we gaan testen, met daarbij het plan 'hoe' en 'waarom' we het gaan testen. We stellen deze experimentplannen op vanuit literatuur/bronnen, interviews, voorgaande experimentresultaten, praktijkervaring van medewerkers van YfC|Ede en onze eigen ervaring.

Bij het literatuur- en bronnenonderzoek hebben we gezocht naar informatie die ons ondersteunt bij het uitvoeren van het experiment en bij het ontwikkelen van een programmaboek. We hebben informatie gezocht over muzisch-agogisch werken, over de structuur van programmaboeken en over al bestaande methodiek voor verschillende thema's die we in het programmaboek gaan verwerken.

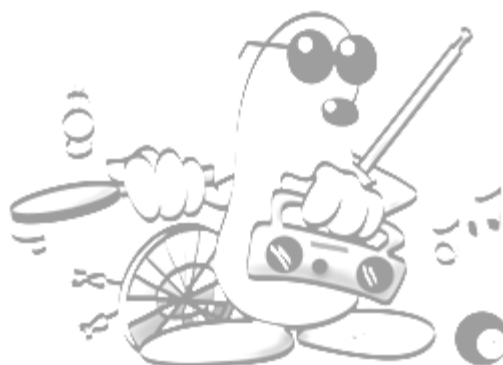

We hebben interviews gehouden met deskundigen om meer kennis te vergaren voor ons relevante onderwerpen. We hebben een schriftelijk interview gedaan met een jongerenwerker van YfC die al een aantal jaar een club draait, omdat we wilden weten wat de behoeften zijn van jongerenwerkers als ze een programmaboek gaan gebruiken. We hebben ook nog twee mondelinge interviews gehouden met twee (mannelijke) jongerenwerkers van YfC die al jaren ervaring hebben met het werken met jongens. Van hen wilden we meer weten over 'relationeel werken' met jongens en wat hun ideeën zijn over het doen van activiteiten met jongens.

Resultaten

In ons onderzoek zijn we op zoek geweest naar welke praktische werkwijze werkt bij het begeleiden van jongensclubs met jongens van 12 tot 15 jaar oud. We hebben gekeken naar werkvormen, communicatieve vaardigheden van begeleiders, praktische middelen en andere factoren die invloed hebben op een jongensclub. Het resultaat is weergegeven in het programmaboek, wat bij dit onderzoeksverslag wordt geleverd.

Met de eerder beschreven methoden zijn we bekend geworden met het werken met de doelgroep en hebben we antwoorden gekregen op onze vragen over het werken met jongens. Ook is belangrijk geweest wat de behoefte is van een jongerenwerker, als hij een programmaboek wil gebruiken. Vanwege externe factoren, zoals verschillende groepssamenstellingen en de relatie tussen begeleider en jongere, is het onmogelijk om een praktische werkwijze weer te geven die altijd werkt. Wat we hebben gedaan is een programmaboek maken waarin alle kennis is verwerkt die we hebben opgedaan. We zijn ervan overtuigd dat het een degelijk product is, wat in de praktijk gebruikt kan worden en voor kwaliteitsverbetering kan zorgen in het werken met jongens.

Hoofdstuk 1 Inleiding van onderzoek

1.1 Onderzoeksaanleiding en belangrijke voorkennis

Binnen YfC|Nederland vinden landelijk op veel plekken meidenclubs plaats. Hier is begin 2009 een programmaboek voor uitgegeven, ontwikkeld door een projectgroep. In Ede merkte YfC dat er onder jongens in verschillende wijken ook behoefte was om een club te houden met alleen jongens. Voor jongens clubs is echter nog geen programmaboek ontwikkeld. Het programmaboek voor meidenclubs kan niet gebruikt worden voor jongensclubs, omdat de programmaopzet voor meiden niet werkt bij jongens omdat jongens anders in elkaar zitten.

De eerste stap op weg naar een programmaboek voor jongensclubs is gezet. Vorig jaar zijn twee studenten van de CHE voor hun afstudeerproject bezig geweest met het onderzoeken van de theorie die van toepassing is op jongensclubs. Ze kwamen erachter dat er voor jongensclubs relatief weinig methodiek bestaat in vergelijking met methodiek voor meidenclubs. Ook hebben ze verschillende deskundigen geïnterviewd. Met hun onderzoek hebben ze een theoretische methodiekbeschrijving gemaakt, gericht op jongens van 12 tot 16 jaar oud. Hierin staan richtlijnen voor de seksspecifieke werkwijze voor leidinggevenden van een jongensclub. Er is onderzoek gedaan naar verschillende relevante thema's voor de doelgroep en aan de hand daarvan hebben ze richtlijnen opgesteld voor de praktische invulling voor een jongensclub. Ook de visie en doelstellingen van YfC voor een jongensclub zijn geformuleerd in de theoretische methodiekbeschrijving. Deze voorkennis hebben we dus al en hoeven we geen verder onderzoek naar te doen. Zie bijlage 1 voor een samenvatting van deze theorie die wij als uitgangspunt gebruiken.

Welke fundamentelementen zijn nodig om een goed programmaboek te schrijven voor jongerenwerkers¹ bij YfC? Om dit te weten kijken we naar de structuur van het programmaboek voor meidenclubs bij YfC, die ontwikkeld is door een projectgroep en sinds begin 2009 wordt gebruikt. De volgende stappen vormen de basis van het programmaboek:

1. doelstellingen ('wat' ga je doen/'wat' wil je bereiken?)
2. verantwoording ('waarom' ga je dat doen?)
3. **praktische werkwijze ('hoe' ga je het doen?)**

De doelstellingen (1.) en de verantwoording daarvan (2.) zijn al uitgewerkt in de theoretische methodiekbeschrijving, zie bijlage 1. Wij doen onderzoek naar de praktische werkwijze (3.).

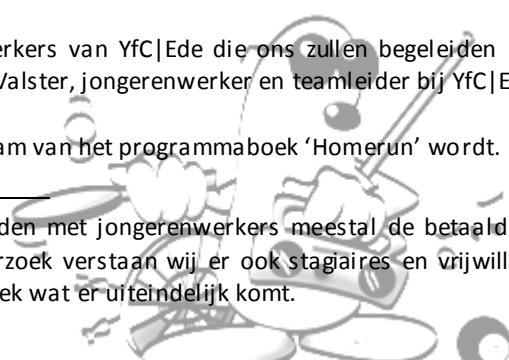
In de theoretische methodiekbeschrijving wordt als doelgroep jongens van 12 tot 16 jaar gebruikt. Inmiddels heeft YfC|Ede de ervaring opgedaan dat jongens van 16 jaar net te oud zijn om op een jongensclub bij jongens van 12 of 13 jaar te voegen. We hebben in overleg met YfC|Ede besloten om de maximale leeftijd van de doelgroep met één jaar te verlagen. Wij richten ons dus op jongens in de leeftijd van 12 tot 15 jaar. Er wordt soms een uitzondering gemaakt om een jongen buiten die leeftijdscategorie toe te laten bij de jongensclub.

Fundamenteel bij YfC is het relationeel werken met de jongeren. Activiteiten zijn hiervoor een middel en niet het doel. Een luisterend oor of een schouderklopje zeggen soms meer dan een geslaagde activiteit waarbij er weinig interactie is tussen de jongerenwerker en de jongere. Dit betekent ook dat de werking van het uiteindelijke programmaboek, waar wij aan bijdragen, afhankelijk is van de relatie die de leidinggevende jongerenwerker heeft met de jongens. Wat YfC wil betekenen in de relatie met jongeren, wordt in de theoretische methodiekbeschrijving als volgt samengevat: steun, sturing, inspiratie, motivatie.

Er zijn twee betaalde medewerkers van YfC|Ede die ons zullen begeleiden en helpen tijdens deze opdracht, namelijk: Nick Dees en Marco Valster, jongerenwerker en teamleider bij YfC|Ede.

Vorig jaar is bepaald dat de naam van het programmaboek 'Homerun' wordt.

¹ In de spreektaal bij YfC worden met jongerenwerkers meestal de betaalde medewerkers die met jongeren werken bedoeld. In ons onderzoek verstaan wij er ook stagiaires en vrijwilligers onder, omdat die ook gaan werken met het programmaboek wat er uiteindelijk komt.

1.2 Richtinggevende onderzoeksvragen

Hoofdvraag: Welke praktische werkwijze werkt bij het begeleiden van een jongensclub in de leeftijd van 12 tot 15 jaar?

De betekenis die wij geven aan het kernbegrip 'praktische werkwijze':

- werkvorm (de praktische invulling waarmee de doelstelling gehaald wordt)
- communicatieve vaardigheden (verbale en non-verbale competenties die van belang zijn in het contact met jongens op de jongensclub)
- praktische middelen (ruimte, financiën, materialen etc.)
- overige factoren (andere factoren die invloed hebben op een jongensclub en niet onder de eerdergenoemde deelgebieden vallen; bijvoorbeeld: tijdstip, weer etc.)

Deelvraag 1: Welke werkvormen slaan aan bij de jongens op een jongensclub?

Deelvraag 2: Welke vaardigheden zijn van belang voor een jongerenwerker tijdens het communiceren met de jongens?

Deelvraag 3: Welke praktische middelen zijn er nodig bij het draaien van een jongensclub?

Deelvraag 4: Welke overige factoren zijn van invloed op de praktische werkwijze van een jongensclub?

1.3 Doel van onderzoek

Doelstelling m.b.t. het onderzoek:

Het onderzoeksverslag vertelt YfC welke praktische werkwijze geschikt is voor een jongensclub. We leveren daarbij een programmaboek voor een jongensclub af, die we tijdens het onderzoek getest en/of onderbouwd hebben. Het programmaboek bevat voldoende input voor één jaargang, in een situatie waar de jongensclub eens in de twee weken plaatsvindt.

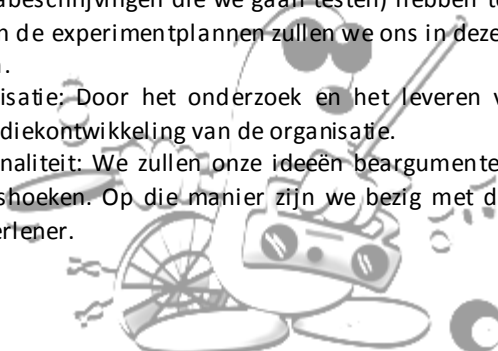
Doelstelling m.b.t. de behoefte van de opdrachtgever:

We leveren een bijdrage door het ontwikkelen van een programmaboek voor jongensclubs, dat binnen YfC|Nederland bruikbaar zal zijn. Hiermee leveren we indirect een bijdrage aan het welzijn van jongens tussen de 12 en 15 jaar in onze samenleving.

Doelstelling m.b.t. onze opleiding MWD

Dit onderzoek wordt gedaan vanuit onze verdiepingsminor 'Pedagogiek & jeugdzorg'. We ontwikkelen ons met dit onderzoek op het gebied van de zes kerncompetenties die verbonden zijn aan onze opleiding. Dit gebeurt op vele manieren, hieronder een aantal voorbeelden:

- Methodische handelen: We doen kennis op over 'hoe' je kan werken met jongensgroepen in de leeftijd tussen 12 en 15 jaar om een doelstelling te halen.
- Vaardig communiceren: We zullen goed moeten communiceren met mensen die meewerken om duidelijk te maken wat onze wens is, zonder het belang van die ander te vergeten.
- Theoretisch verantwoorden: We zullen de experimentplannen en de analyses legitimeren en onderbouwen met theoretische kaders uit bronnen of literatuur.
- Levensbeschouwelijk verankeren: Een aantal thema's die we verwerken in de experimentplannen (delen van programmabeschrijvingen die we gaan testen) hebben te maken met levensbeschouwing. Bij het ontwikkelen van de experimentplannen zullen we ons in deze thema's extra verdiepen en onze mening erover vormen.
- Werken in een organisatie: Door het onderzoek en het leveren van het product leveren we een bijdrage aan de methodiekontwikkeling van de organisatie.
- Persoonlijke professionaliteit: We zullen onze ideeën beargumenteren vanuit theoretische, ethische en methodische invalshoeken. Op die manier zijn we bezig met de profilering van het beroep van welzijnswerker/hulpverlener.

Hoofdstuk 2 Onderzoeksaanpak

2.1 Onderzoeksmethode

In ons onderzoek wordt gezocht naar antwoorden op de onderzoeksvragen door middel van een toetsend veldexperiment, literatuur- en bronnenonderzoek en interviews met deskundigen.

Het onderzoek en de verslaglegging ervan gaan we doen volgens de methode die opgeschreven is het boek 'Basisboek kwalitatief onderzoek'. (B. Baarda, 2010)

2.2 Onderzoeksverloop

We hebben eens in de twee weken zelf een experiment uitgevoerd op een jongensclub in Ede. Het verloop van het onderzoek was een cyclus zijn van experimentplannen maken, experimentplannen uitvoeren, testresultaten analyseren en evalueren, om vervolgens de opgedane kennis mee te nemen en opnieuw aan het begin van de cyclus te beginnen. De experimentplannen zijn (delen van) programma's voor een jongensclub die we gaan testen, met daarbij het plan 'hoe' en 'waarom' we het gaan testen. Deze cyclus hebben wij dus een aantal keer doorlopen tijdens ons onderzoek.

Vooraf in het eerste deel van de afstudeerperiode hebben we literatuurstudie en interviews gedaan. Hierin zijn we op zoek gegaan naar kennis die wij nodig hadden bij het ontwikkelen van een programmaboek. In het tweede deel van de afstudeerperiode hebben we meer tijd besteed aan het ontwikkelen van het programmaboek, door de vergaarde kennis daar een plek in te geven.

2.3 Toelichting bronnen- en literatuuronderzoek

Bij het literatuur- en bronnenonderzoek hebben we gezocht naar informatie die ons ondersteunt bij het uitvoeren van het experiment en bij het ontwikkelen van een programmaboek. We hebben informatie gezocht over muzisch-agogisch werken, over de structuur van programmaboeken en over al bestaande methodiek voor verschillende thema's die we in het programmaboek gaan verwerken. We hebben meerdere bronnen gezocht die aansluiten bij het onderwerp waar we naar zochten en bij het werken met jongens van 12 tot 15 jaar oud.

2.4 Toelichting experimenten

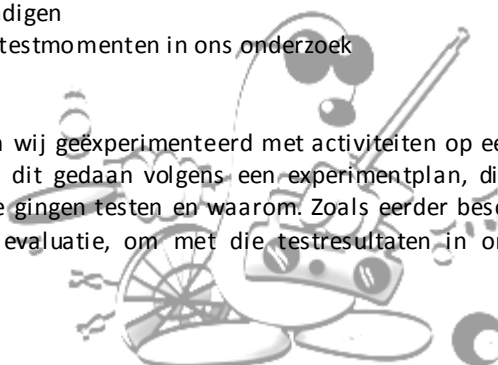
Experimentplannen

Over het algemeen worden in experimenten hypothesen opgesteld die getest worden. De experimentplannen kunnen beschouwd worden als een soort hypothese: een programma voor jongensclub waarvan wij denken dat het werkt, gebaseerd op verschillende kennisbronnen. De experimentplannen stellen we op vanuit de volgende kennisbronnen:

- de theoretische methodiekbeschrijving
- de praktijkervaring van de medewerkers van YfC|Ede
- literatuur- en bronnenonderzoek
- interviews met deskundigen
- resultaten uit eerdere testmomenten in ons onderzoek

Experiment in Ede

Eens in de twee weken hebben wij geëxperimenteerd met activiteiten op een jongensclub, totaal zeven keer. Zoals eerder geschreven werd dit gedaan volgens een experimentplan, die we in de week ervoor hebben opgesteld. Hierin stond wat we gingen testen en waarom. Zoals eerder beschreven volgde na elk experiment een periode van analyse en evaluatie, om met die testresultaten in onze zak weer aan het volgende

experimentplan te beginnen. Tijdens het analyseren en evalueren van de gegevens uit de testen hebben we steeds bedacht wat die gegevens betekenen voor de beantwoording van de hoofd- en deelvragen.

Betrouwbaarheid

In klassieke zin is een onderzoek betrouwbaar als het onafhankelijk van toeval is. We hebben eerder in dit document al geschreven over de invloed van de relatie tussen jongerenwerker en jongere en de mogelijke invloed van verschillende groepssamenstellingen op het experiment. Dit zijn twee belangrijke, niet uit te sluiten factoren die de testresultaten beïnvloeden. Het is onmogelijk om een methode te ontwerpen die in elke situatie werkt. Uitsluiting van toevalligheden is dus niet haalbaar in ons onderzoek, maar het is ook niet wat we wilden. Wij wilden juist openstaan voor toevalligheden, zodat we die weer konden onderzoeken of beschrijven.

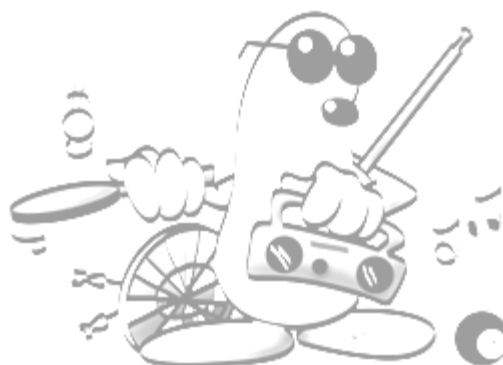
Meer details over de uitvoering vindt u in het hoofdstuk met experimenten.

2.5 Toelichting interviews met deskundigen

We hebben interviews gehouden met deskundigen om meer kennis te vergaren voor ons relevante onderwerpen. We hebben een schriftelijk interview gedaan met een jongerenwerker van YfC die al een aantal jaar een club draait, omdat we wilden weten wat de behoeften zijn van jongerenwerkers als ze een programmaboek gaan gebruiken. We hebben ook nog twee mondelinge interviews gehouden met twee (mannelijke) jongerenwerkers van YfC die al jaren ervaring hebben met het werken met jongens. Van hen wilden we meer weten over 'relationeel werken' met jongens en wat hun ideeën zijn over het doen van activiteiten met jongens. De kennis die het opleverde heeft ons geholpen bij het ontwikkelen van het programmaboek.

2.6 Beperkingen van onderzoek

Door ons onderzoek kunnen wij een product opstellen, waarvan wij denken dat het een degelijk product is wat jongerenwerkers kan helpen bij het opzetten van een jongensclub. Doordat de praktische werkwijze afhankelijk is van verschillende factoren (zoals de relatie tussen jongerenwerker en jongens en verschillende groepssamenstellingen) is het niet mogelijk om een praktische werkwijze te ontwikkelen die voor iedere jongerenwerker werkt. Wij kunnen na dit onderzoek vooral veel zeggen over de praktische werkwijze die de uitvoerende jongerenwerkers getest hebben bij de jongens die aanwezig waren tijdens de experimenten. Met andere woorden: wij weten niet zeker of de praktische werkwijze die wij beschrijven ook op andere plekken werkt. Door in ons onderzoek ook gebruik maken van literatuur- en bronnen studie en het interviewen van deskundigen proberen we wel de betrouwbaarheid te verhogen. Of het product wat wij afleveren ook voor andere jongerenwerkers werkt, moet toekomstige praktijkervaring of verder onderzoek uitwijzen.

Hoofdstuk 3 Literatuur- en bronnenstudie

3.1 Muzisch-agogisch werken

Inleiding

Bij YfC|Ede is behoefte aan een programmaboek voor jongensclubs. Op jongensclubs bij YfC wordt doormiddel van activiteiten een bijdrage geleverd aan het welzijn van jongens op verschillende gebieden die ze bezighoudt. Maar met wat voor werkmethode is een jongerenwerker dan eigenlijk bezig? Een veel beschreven manier van werken die overeenkomt met wat een jongerenwerker op jongensclubs doet, is 'muzisch-agogisch handelen'. Eigenlijk is muzisch-agogisch werken de basis waar vanuit activiteiten worden bedacht en uitgevoerd.

Om een degelijk onderzoeksverslag en product (programmaboek) te kunnen afleveren en om te kunnen weergeven welke bekwaamheden een jongerenwerker ervoor nodig heeft, hebben we ondergrond nodig op dit gebied. In dit deel van ons onderzoekverslag gaan we in verschillende literatuur op zoek naar wat muzisch-agogisch werken precies is en hoe wij dit kunnen toepassen bij het opstellen van activiteiten in ons programmaboek. Dit onderdeel zal naar onze verwachting jongerenwerkers ook kunnen helpen in hun ontwikkeling, omdat we beschrijven welke bekwaamheden gewenst zijn in het werk.

Wij hebben geen literatuur gevonden over muzisch-agogisch werken die zich toespitst op jongens in de fase rond 12 tot 15 jaar oud, er wordt in het algemeen geschreven, voor meerdere doelgroepen. Wel worden er op veel plaatsen praktijkvoorbeelden met jongens in de puberleeftijd genoemd. De verschillende bronnen maken ons duidelijk dat de uitgangspunten en structurering in het muzisch-agogisch werken grotendeels gelijk blijft bij het werken met verschillende doelgroepen. In de voorbereiding en uitvoering van het werk is er wel een groot verschil bij het werken met verschillende doelgroepen. Op dat gebied hebben we wel stukken in de literatuur gevonden die op onze doelgroep van toepassing is.

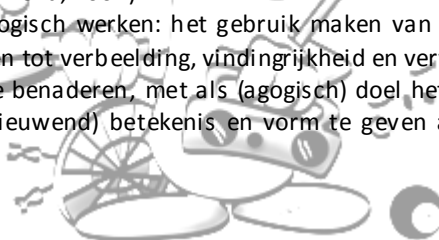
Wat is muzisch-agogisch werken?

Het begrip 'muzisch-agogisch werken'

Met 'muzisch' werd in het verleden vooral bedoeld op 'de schone kunsten' als poëzie, beeldende kunst, dans, drama en muziek. Later is het begrip binnen agogische opleidingen verbreed met andere activiteitsgebieden als spel, sport, vormen van taalexpressie en audiovisuele media. De term muzisch ligt dichtbij 'muziek', waardoor het soms voor verwarring zorgt bij mensen die nog onbekend zijn met de term. Maar zoals de voorbeelden laten zien, omvat het veel meer dan muzikale activiteiten. Er wordt bij de beschrijving van deze term altijd een creatieve grondhouding benadrukt. (Rosmalen, 2001) Waarin de term muzisch zich onderscheidt van termen als 'kunstzinnig' of 'creatief' is dat de betekenis ligt in wat een activiteit kan bewerkstelligen bij iemand, waardoor het iets toevoegt aan zijn/haar ontwikkeling. Ook mag het creatieve/speelse element niet ontbreken. Het is niet altijd mogelijk om een strakke grens te trekken tussen wat muzisch en niet muzisch is. (Behrend, 2004)

"Agogiek" verwijst hier naar de leer van het op bewuste, systematische en doelgerichte wijze begeleiden bij veranderingsprocessen van mensen." (Rosmalen, 2001) *"Agogische bekwaamheid ligt dichtbij methodische bekwaamheid."* (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006) Als de term agogiek gebruikt wordt, worden er situaties bedoeld waarin mensen beïnvloed worden door anderen (vaak hulpverleners of welzijnswerkers), met een specifieke bedoeling, namelijk om verandering tot stand te brengen zodat de persoon in kwestie zich er beter bij voelt. Agogisch handelen kan betekenen: hulpverlening, dienstverlening, vorming, voorlichting; allemaal vormen van beïnvloeding van cliënten met een specifieke bedoeling. Hoe uiteenlopend de vormen van agogisch handelen ook zijn, ze hebben allemaal de volgende kenmerken gemeen: doelgerichtheid, bewustheid, procesmatigheid en systematiek. (Behrend, 2004)

Samenvattend betekent muzisch-agogisch werken: het gebruik maken van middelen die een appel **streepje erop** doen op het menselijk vermogen tot verbeelding, vindingrijkheid en verwondering, om op een speelse en creatieve manier de werkelijkheid te benaderen, met als (agogisch) doel het uitlokken van de mogelijkheden van personen om (opnieuw of vernieuwend) betekenis en vorm te geven aan hun eigen leven. (Rosmalen,

2001) In de literatuur worden verschillende definities gegeven van het begrip, maar ze komen allemaal ongeveer overeen en hebben dezelfde kenmerken.

Uitgangspunten

Zoals bij elke werkmethode liggen er bij muzisch-agogisch werken uitgangspunten ten grondslag aan de methodiek. De methodiek bouwt voort op al vergaarde kennis.

De manier waarop je mensen tegemoet treedt en waarop je mensen behandelt, heeft te maken met je visie op mens en maatschappij. Bij het muzisch-agogisch werken hebben we een mensbeeld voor ogen waarin het muzische een onvervreembare eigenschap van de mens is. Het mensbeeld wat ten grondslag ligt aan muzisch-agogisch werken, vat Dorothea Timmers-Huijgens samen in vijf menselijke strevingen, welke overgenomen worden door J.W. van de Velde (Velde, 1999):

- Het verlangen om te overleven. Overleven begint met het stillen van honger, het lessen van dorst en het overwinnen van lichamelijke ongemakken (welke samen kunnen hangen met geestelijke toestand). De pure zintuiglijke ervaring staat hier centraal.
- Het verlangen om te communiceren. Een mens ontdekt in zijn leven verbanden en relaties tussen zichzelf en de wereld.
- Het verlangen om te leren. Door associaties krijgt iemand kennis. Door structuren te doorzien leert een mens keuzes te maken binnen een aangegeven kader.
- Het verlangen om te creëren. Mensen voegen persoonlijke dingen, iets unieks toe aan bestaande kaders.
- Het verlangen om te zin geven. In een wereld waarin allerlei overgeleverde waarden en waarheden op de tocht staan, is het belangrijk zin te kunnen geven en te kunnen ontlenuen aan het dagelijks bestaan.

Door deze eigenschappen van mensen, stellen mensen zich via muzische wijzen open voor de buitenwereld en voor de eigen binnenwereld. Indien de verstandelijke of spirituele ontwikkeling stoornissen of beperkingen kent, zullen de laatste twee strevingen minder uit de verf komen. (Velde, 1999)

Als het inderdaad zo is dat mensen expressieve en communicatieve wezens zijn, die creatief in het leven staan, die de mogelijkheid hebben hun bestaan op creatieve wijze in te richten, dan vloeit daaruit voort dat het muzisch-agogisch werken tot de beroepshouding van professionals behoort. Professionals dienen het muzisch-agogisch werken te integreren in hun beroepshouding. (Behrend, 2004) *“Beroepshouding = grondhouding + reflectie + kennis + vaardigheden.”* (Vries-Geervliet, 1993)

Waarom muzische activiteiten?

Mensen die overtuigd zijn van de werking van muzisch-agogische methodieken, putten hun inspiratie mede uit overtuiging dat muzische middelen effectief kunnen worden ingezet, daar waar woorden tekort schieten. Via muzische middelen kan de alledaagse werkelijkheid even op de achtergrond worden gezet en is er ruimte voor het geven van betekenissen aan ervaringen die in het alledaagse leven functioneel zijn. De kracht is dat intrinsieke motivatie en de instrumentele waarde (het nut) samen kunnen gaan, vanwege het speelse/creatieve karakter. Het aangename wordt verbonden met het nuttige. (Rosmalen, 2001)

Muzische activiteiten kunnen ontwikkeling bewerkstelligen bij mensen (Behrend, 2004):

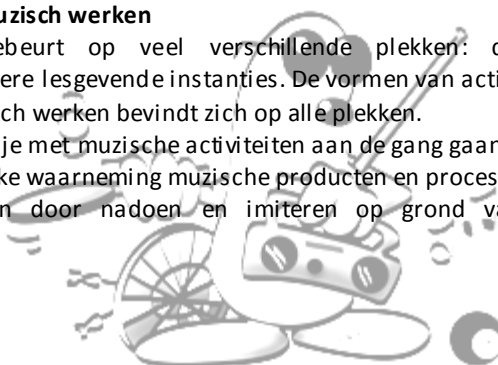
- het leren uiten van en vormgeven aan persoonlijke belevingen, gedachten en gevoelens;
- het zich bewust worden (en eventueel verwerken) van belevingen, gedachten en gevoelens;
- het ontwikkelen van de creativiteit en vindingrijkheid op muzisch gebied, meestal met de verwachting dat dit een gunstig effect heeft op andere gebieden;
- het ontwikkelen van een persoonlijke identiteit, van talenten en voorkeuren;
- sociale ontwikkeling en maatschappelijke bewustwording;
- ontspanning en recreatie in het bezig (laten) zijn;
- het inspelen op het menselijk vermogen tot verwondering, bezieling en plezier

Verskillende manieren van muzisch werken

Muzisch-agogisch werken gebeurt op veel verschillende plekken: de hulpverlening, welzijnswerk, dienstverlening, scholen of andere lesgevende instanties. De vormen van activiteiten zijn verschillend, maar de kenmerken van muzisch-agogisch werken bevindt zich op alle plekken.

Op verschillende manieren kun je met muzische activiteiten aan de gang gaan (Behrend, 2004):

- receptief: via zintuiglijke waarneming muzische producten en processen beleven;
- reproductief: reageren door nadoen en imiteren op grond van waarneming, herkenning en herinnering;

- reflectief: een reactie of een waardeoordeel geven, een persoonlijke situatie toetsen aan criteria, een emancipatorische houding ontwikkelen, bewust worden;
- creatief: ontwerpen en fantasie aanspreken, nieuwe ideeën en associaties gebruiken en onderzoeken;
- expressief: emotionele belevingen aanspreken, zich uitdrukken, uiting geven aan wat in je leeft.

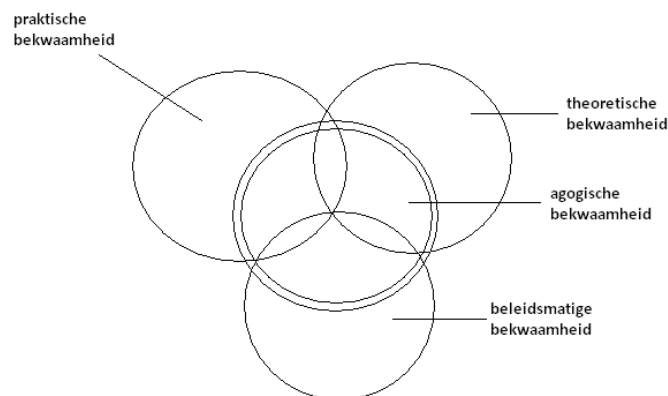
Welke bekwaamheden heeft de jongerenwerker nodig bij muzisch-agogische activiteiten?

Het begeleiden van activiteiten vraagt kennis en vaardigheden van uiteenlopende aard. Via de verzamelde kennis en de verworven vaardigheden bepaalt de begeleider vervolgens zijn houding bij het begeleiden van activiteiten. Hij heeft dus een heel persoonlijke wijze van begeleiden. Eenzelfde activiteit zal er anders uitzien bij verschillende begeleiders. De kennis en vaardigheden van de begeleider, gecombineerd met de levensbeschouwing/visie op het werk, bepalen hoe de activiteit er uit ziet en hoe die uitgevoerd wordt. (Velde, 1999)

Voor het plannen, organiseren en begeleiden van activiteiten zijn een aantal bekwaamheden te noemen voor begeleiders (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006):

- praktische bekwaamheid;
- theoretische bekwaamheid;
- beleidsmatige bekwaamheid;
- agogische bekwaamheid.

Deze bekwaamheden hangen met elkaar samen. De praktische, theoretische en beleidsmatige bekwaamheid overlappen elkaar gedeeltelijk en vormen als het ware het fundament voor de agogische bekwaamheid. K. Dietrich heeft dit weergegeven in een model wat hieronder te zien is. (Dietrich, 1979)

Praktische bekwaamheid

Wil een begeleider van een activiteit goed kunnen functioneren, dan is het noodzakelijk dat hij praktische ervaring heeft opgedaan. In de persoonlijke ontwikkeling van de begeleider moet hij zich bepaalde eigenschappen eigen hebben gemaakt om een activiteit goed te kunnen leiden. Er zijn een hoop mogelijke competenties op te noemen. Wij maken een selectie van de competenties die ons het meest relevant lijken bij het werken met de doelgroep in ons onderzoek.

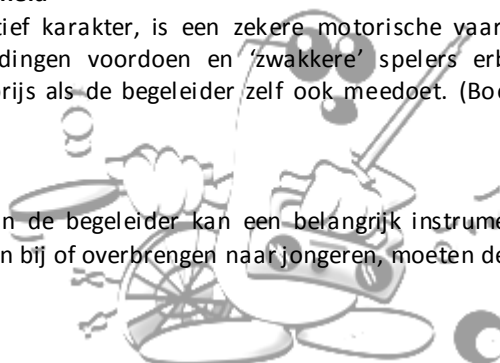
Voor een begeleider is het nuttig om te weten welke kwaliteiten hij heeft, maar ook waar eventuele beperkingen liggen. Hij kan daar dan rekening mee houden bij het voorbereiden en uitvoeren van het programma of andere begeleiders daarvoor inschakelen. Ook kan hij natuurlijk proberen te groeien op vlakken waar hij minder sterk is.

Een zekere motorische vaardigheid

Bij activiteiten met een sportief karakter, is een zekere motorische vaardigheid handig. Hij kan dan zelf meedoen met de activiteit, dingen voordoen en 'zwakkere' spelers erbij betrekken. Bovendien stellen deelnemers het vaak erg op prijs als de begeleider zelf ook meedoet. (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006)

Expressiviteit en uitstraling

De uitdrukkingsvaardigheid van de begeleider kan een belangrijk instrument zijn in de communicatie met jongeren. Als je iets wil bereiken bij of overbrengen naar jongeren, moeten de verschillende manieren van non-

verbaal communiceren (stemgeluid, houding, gebaren, gelaatsuitdrukking) goed worden gebruikt. Als je voor een bepaalde reactie kiest, dan moet dat overtuigend gebeuren. Jongeren hebben behoefte aan duidelijkheid. (Velde, 1999)

Taalgebruik

In het contact maken met de doelgroep speelt taalgebruik een grote rol. Door aan te sluiten bij de taal van de doelgroep begrijpen deelnemers de activiteit beter en het bevordert de activiteit. (Velde, 1999)

Zichzelf zijn en zich geven

Als een begeleider zichzelf kan zijn en zichzelf kan geven, stimuleert dit het contact met de deelnemers en daarmee de activiteit. Hij moet zichzelf laten zien en durft zich kwetsbaar op te stellen. Hij neemt de ander serieus, accepteert, respecteert en geeft aandacht. Hij kan verwondering toelaten. Hij kan genieten en plezier beleven. (Velde, 1999)

Het kunnen inleven in de deelnemers

Praktijkervaring in het doen van activiteiten (zowel als deelnemer als begeleider) levert het gemak op bij het kiezen en uitvoeren van activiteiten, omdat je de essentiële kenmerken beter begrijpt. Doordat de begeleider zich vanuit eigen ervaring beter kan inleven in de deelnemers, kan hij de activiteit beter overbrengen en inspelen op wat ze nodig hebben. (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006)

Het weten te motiveren van deelnemers

Mensen hebben de volgende motieven om aan activiteiten mee te doen: plezier beleven, zelfrealisatie (laten zien welke vaardigheden je in huis hebt), bevordering van gezondheid en/of ontwikkeling en als laatste het spelen, zonder dat het grote consequenties heeft, zoals in het 'echte' leven. Er zijn veel manieren waarop deelnemers of groepen gemotiveerd kunnen worden door de begeleider (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006):

- de groep betrekken bij de opzet van je plannen;
- een beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid van deelnemers;
- nieuwe dingen doen en afwisseling bieden in de activiteiten;
- een gezellige sfeer, prettige aankleding van de ruimte en muziek;
- de gelegenheid om te kunnen presteren;
- activiteiten waarin bewegen een belangrijk thema is;
- enthousiast proberen over te komen, laten zien dat je er zin in hebt;
- het prijzen van de deelnemers, positieve reacties en het aanmoedigen;
- jezelf flexibel opstellen;
- zelf meedoen en/of beginnen met de activiteiten.

Spontaniteit, creativiteit en improvisatievermogen

In de hulpverlening en in het welzijnswerk kent de omgang veel spontane momenten. Ook komt het vaak voor dat er iets gebeurt wat onverwacht is. De begeleider moet gewoon mee kunnen doen in wat zich voordoet (meezingen, meelachen, meespelen). Dat vermogen mee te doen en te weten dat je meedoet, hoort bij de professionele rol. Dit kan lastig zijn, omdat we in onze cultuur over het algemeen niet gewend zijn om toe te geven aan onze impulsen. Onverwachte gebeurtenissen kunnen ook het vermogen tot improviseren aanspreken, om iets te verzinnen wanneer er geen pasklare oplossing voor handen is. (Velde, 1999)

Aanwezigheid en verbondenheid

Een begeleider moet proberen werkelijk aanwezig te zijn bij de deelnemers, in alle lichtheid in het hier en nu. Dit klinkt logisch, maar vraagt enige vaardigheid. Om werkelijk in het hier en nu aanwezig te zijn moet de begeleider in oefenen. Vaak zal hij zich erop betrapen dat hij met zijn gedachten ergens anders zit dan bij de persoon tegenover of naast je. Hiervoor is ook belangrijk dat hij goed in zijn vel zit, dat hij zijn eigen lijf accepteert en dat de persoon in kwestie daardoor geen moeite meer heeft zijn lichaam te tonen en te hanteren als instrument. Op deze manier wordt het de verbondenheid in het contact gestimuleerd. (Velde, 1999)

Ervaren en observeren

Begeleiders moeten al de zintuigen gebruiken om waar te nemen wat er gaande is om hem heen en hoe hij en anderen daarop reageren. Dit zorgt voor bewustwording en diepgang, waardoor de begeleider beter in staat wordt om op een bewuste manier te werken en aan te sluiten bij de doelgroep. (Velde, 1999)

Theoretische bekwaamheid

Om het praktisch handelen te kunnen funderen, is het van belang te beschikken over theoretische bagage. Activiteitenbegeleiders moeten verstand hebben van verschillende dingen om activiteiten te kunnen opzetten en begeleiden. De theorie moet echter wel steeds met de praktijk verband houden, anders wordt de bagage meer een ballast tijdens de uitvoering.

Deelnemers

Elke groep heeft verschillende deelnemers. De specifieke groepssamenstellingen, en de bijbehorende ontwikkelingsfasen van die deelnemers, hebben consequenties voor welke activiteit bij de groep past. Een verkeerde spelkeuze kan heel demotiverend werken, zowel bij de deelnemers als bij de begeleider. De doelgroep in ons onderzoek zijn jongens van 12 tot 15 jaar oud.

Beschrijving levensfase

In deze periode staan vriendengroepen centraal. Erbij horen is erg belangrijk, maar ook geïnteresseerd raken in en door de ander. In deze leeftijdsfase zijn jongens vaak erg prestatiegericht, zowel groep tegen groep als individueel. Ook gaan jongens in deze fase langzaam steeds meer nadenken over alles. Ze leren dingen te beschouwen en hun eigen conclusies te trekken. De lichamelijke en psychische groei van kind tot volwassene is in deze periode duidelijk aanwezig. Jongens kunnen zich hier onprettig bij voelen, vaak te zien aan bewegingen (slungelachtig, onzeker). Het 'bekeken worden' kan hierdoor ook een grote invloed hebben tijdens activiteiten. Voor deze leeftijdsgroep is het erg belangrijk iets te kunnen of iets te zijn. Pubers houden zich bezig met vragen als: "Wie ben ik, wat wil ik en wat kan ik?". Hierbij is kenmerkend dat (over)gevoelig zijn voor reacties van anderen. Pubers zijn kritisch, ze geven commentaar op de activiteit, op anderen en ook op hun eigen functioneren. Op deze manier zijn ze op zoek naar wie ze zelf zijn en hoe ze de wereld beschouwen. (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006)

De begeleiding

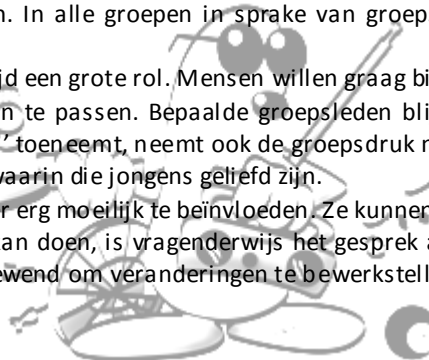
Voor de begeleider is het belangrijk om een aantal zaken te integreren in zijn handelen, die gerelateerd zijn aan de leeftijdsfase. Zo is samenwerking belangrijk in activiteiten, omdat de jongens zichzelf leren kennen in de omgang met de ander. Daarom is samenwerking in de activiteiten belangrijk. Prestatiedrang is duidelijk aanwezig bij de jongens van deze leeftijd, maar het kan ook een negatief gevolg hebben. Presteren dat ten koste gaat van anderen, moet namelijk tegen worden gegaan. Tegelijkertijd moet presteren wel mogelijk zijn, omdat de leeftijdsfase erom vraagt. Houdt ook onzekerheid met de onzekerheid die een puber kan kennen. Als je dit niet doet en hij zich niet veilig genoeg voelt, kan je zijn motivatie verliezen waardoor hij de activiteiten gaat vermijden door absent te zijn. Bij het indelen van partijen kan je beter niet of nauwelijks gebruik maken van het zelf partijen laten kiezen, omdat het niet bevorderlijk voor het zelfbeeld is als jongens bijvoorbeeld te horen krijgen: "Als wij hem nemen, mogen jullie hem wel hebben." Het is ook juist te bejubelen als ze allemaal met elkaar kunnen samenwerken. (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006)

Groepsdynamica

Verschiedende groepssamenstellingen kunnen veel invloed hebben op de activiteiten. Dit wordt in literatuur vaak beschreven onder de noemer 'groepsdynamica'. Groepsdynamica houdt zich bezig met het methodisch hanteren en begeleiden van groepen. In alle groepen is sprake van groepsdynamica, omdat mensen elkaar altijd beïnvloeden.

In groepen spelen groepsnormen altijd een grote rol. Mensen willen graag bij elkaar horen en daaruit vloeit de neiging voort om zich aan elkaar aan te passen. Bepaalde groepsleden blijken grote invloed te hebben, de 'informele leiders'. Als het 'wij-gevoel' toeneemt, neemt ook de groepsdruk meer toe. Of je van de groepsnorm kunt afwijken, hangt af van de mate waarin die jongens geliefd zijn.

Groepsnormen zijn voor de begeleider erg moeilijk te beïnvloeden. Ze kunnen alleen door de groep zelf worden aangepast. Wat een begeleider wel kan doen, is vragenderwijs het gesprek aangaan met de jongens. Op deze indirecte manier wordt invloed aangewend om veranderingen te bewerkstelligen. Wellicht is het ook nodig om

groepsdoelstellingen beter en duidelijker te formuleren. Willen ze bijvoorbeeld alleen winnen, of ook daarnaast op een prettige manier samenwerken?

Activiteiten vergroten heel duidelijk de groepscohesie. Dit is de mate waarin het voor de deelnemers aantrekkelijk is om bij de groep te horen. Hierdoor doet men meer voor de groep, de leden nemen meer verantwoordelijkheid op zich, meer gevoel van veiligheid, meer groepsopinie etc.

Hoe meer er met de groep wordt gewerkt, hoe meer er ook rolgedrag zal ontstaan. Bepaalde verhoudingen tussen deelnemers komen steeds vaker terug en worden vaste patronen. Voorbeelden van rollen: de zondebok, het regeltje, de stoerste jongen, de slijmbal etc. De uitdaging is om jongens verschillende rollen te laten aannemen, zodat ze zich op verschillende manieren ontwikkelen. (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006)

Accommodatie en materiaal

Bij het gebruiken van een accommodatie moet gelet worden op (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006):

- afmetingen;
- soort vloer;
- aanwezigheid keukenblok;
- ventilatiemogelijkheid en/of verwarming;
- meubilair (genoeg stoelen en tafels etc?);
- veiligheid.

Bij het gebruiken van materialen moet gelet worden op (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006):

- de veiligheid;
- milieuaspecten;
- de verzorging en het gebruik;
- de appelwaarde;
- de ontwikkelfase van de deelnemers.

Begeleiders

Leiderschap bestaat uit een verzameling van leiderschapsfuncties, waaronder we alle activiteiten verstaan die worden ondernomen om te voldoen aan de behoeften van de groep met betrekking tot het bereiken van doelen en alles wat daarmee te maken heeft. Aspecten van leiderschap zijn (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006):

- initiatieven nemen;
- regelend optreden;
- informeren;
- steunen;
- evalueren.

Het is een misvatting om ervan uit te gaan dat leiderschap alleen bepaald wordt door eigenschappen van de leider. Leiderschap is veel meer verbonden aan de situatie dan aan de persoonlijke eigenschappen. Immers, als de situatie verandert, verandert het leiderschap en de invulling daarvan. Leiderschap kun je beter omschrijven als een verzameling functies ten dienste van de deelnemers.

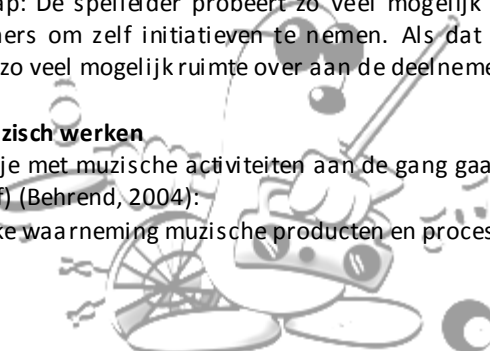
Op basis van een analyse van de groep deelnemers kun je verschillende leiderschapstijlen toepassen (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006):

- Autoritair: De leider bepaalt wat er gedaan moet worden, geen inspraak van de deelnemers.
- Democratisch: De deelnemers hebben inspraak in wat er gebeurt. Spelleider en deelnemers zijn samen verantwoordelijk voor het goed verlopen van de activiteiten. De regels kunnen minder streng zijn, afhankelijk van de afspraken die van tevoren gemaakt worden.
- Laissez-faire: De 'laat maar waaie'-aanpak. De spelleider zal vooral afwachten wat er gebeurt. Alle initiatieven worden gelegd bij de deelnemers en deze bepalen ook de regels.
- Begeleidend leiderschap: De spelleider probeert zo veel mogelijk op de achtergrond te blijven. Hij stimuleert de deelnemers om zelf initiatieven te nemen. Als dat niet lukt, doet hij dat zelf. In de manier waarop laat hij zo veel mogelijk ruimte over aan de deelnemers zelf.

Verschiede manieren van muzisch werken

Op verschillende manieren kun je met muzische activiteiten aan de gang gaan: 3 RCE (Receptief, Reproductief, Reflectief, Creatief en Expressief) (Behrend, 2004):

- receptief: via zintuiglijke waarneming muzische producten en processen beleven;

- reproductief: reageren door nadoen en imiteren op grond van waarneming, herkenning en herinnering;
- reflectief: een reactie of waardeoordeel geven, een persoonlijke situatie toetsen aan criteria, een emancipatorische houding ontwikkelen, bewust worden;
- creatief: ontwerpen en fantasie aanspreken, nieuwe ideeën en associaties gebruiken en onderzoeken;
- expressief: emotionele belevingen aanspreken, zich uitdrukken, uiting geven aan wat in je leeft.

Het is goed je bewust te zijn van de manier waarop je werkt. Je kunt je dan namelijk afvragen waarom je voor de ene of de andere vorm kiest: uit gewoonte, omdat hij bij je past? Is het raadzaam ook eens op een andere manier te werken? Welke ervaringen doen je cliënten op en wat is jouw bedoeling met die ervaringen? (Behrend, 2004)

Beleidsmatige bekwaamheid

Activiteitenbegeleiders zijn bijna altijd onderdeel van een organisatie. Activiteitenbegeleiders voeren doelstellingen uit die op hoger niveau bepaald worden. Deze doelstellingen kunnen begeleiders voor een deel op hun eigen manier invullen. Omdat activiteitenbegeleiders bijna altijd een organisatie representeren, dient die begeleider ook een beleidsmatige bekwaamheid hebben.

Beleid kan op drie niveaus onderscheiden worden:

- micro-: het beleid van de groep of afdeling;
- meso-: het beleid van de instelling of organisatie;
- macro-: het beleid van de overheid of welzijn- en sportbonden.

Om invloed te kunnen uitoefenen op allerlei factoren die te maken hebben met activiteiten, moet je weten waar beslissingen worden genomen en hoe je daar een aandeel in kunt krijgen. 'Marketing' is ook belangrijk binnen welzijnswerk, hoewel sommigen zullen denken wat dat begrip bij dit onderwerp doet. Activiteitenbegeleiders passen ook marketingprincipes toe. Je zult aan deelnemers moeten komen en actief beleid voeren om dat voor elkaar te krijgen. Marketing is een manier van denken: het product (de activiteit) moet aansluiten op de wensen en behoeftes van de deelnemers. Dat houdt niet in dat je altijd aan alle wensen van de deelnemers tegemoet moet komen. Er zal altijd een spanningsveld blijven bestaan tussen die wensen en de mogelijkheden van de organisatie. Om de afstemming tussen deelnemers en organisatie zo goed mogelijk te krijgen, moet je als organisator weten wat er bij je 'klanten' leeft. Je moet open staan voor ideeën, suggesties en kritiek. Promotie en publiciteit is ook een belangrijk onderdeel van de beleidsmatige bekwaamheid. (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006)

Agogische bekwaamheid

Agogische bekwaamheid is hier het methodisch opzetten van de muzische activiteit. Hier komen de andere drie bekwaamheden hierin samen. Bij het methodisch opzetten van muzische activiteiten komt heel wat kijken. Vanuit gekozen doelstellingen worden activiteitenprogramma's opgesteld.

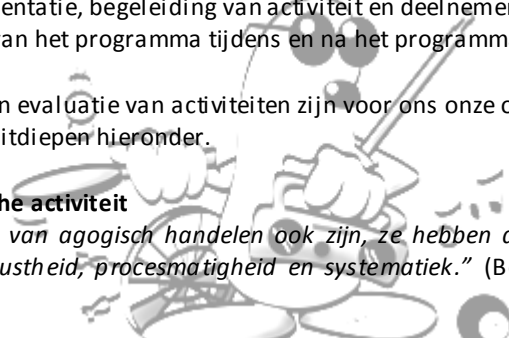
Een veelgebruikt model dat wordt gebruikt bij het op een methodische wijze opzetten en uitvoeren van activiteiten bevat de volgende stappen (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006):

- analyseren: het analyseren van de beginsituatie: de deelnemers (leeftijd, niveau, belangstelling, groepsdynamiek etc.) en de randvoorwaarden (materiaal, accommodatie, budget, omstandigheden, beperkingen etc.);
- plannen: vaststellen van het doel, keuze van een activiteit, organisatie (gebruik van ruimte, groepsindelingen, verwacht deelnemersgedrag, rol begeleiders);
- realiseren: uitleg/presentatie, begeleiding van activiteit en deelnemers, afronding;
- evalueren: evaluatie van het programma tijdens en na het programma.

De voorbereiding, uitvoering en evaluatie van activiteiten zijn voor ons onze opdracht dermate van belang, dat we die per onderwerp verder uitdiepen hieronder.

Vorbereiding van een muzische activiteit

"Hoe uiteenlopend de vormen van agogisch handelen ook zijn, ze hebben allemaal de volgende kenmerken gemeen: doelgerichtheid, bewustheid, procesmatigheid en systematiek." (Behrend, 2004) In eigen woorden

betekent dit dat activiteiten worden opgezet vanuit doelstellingen, de medewerker bewust moet handelen (weten wat en waarom je iets doet), een plan (systeem) met verschillende stappen moet worden opgezet en het veranderingsproces in de gaten gehouden moet worden. Deze elementen zijn dus bij de voorbereiden al belangrijk om over na te denken. De praktische, theoretische en beleidsmatige bekwaamheden van de begeleider geven input om hier beslissingen in te maken.

Er zijn drie belangrijke stappen bij het voorbereiden van activiteiten (Laming, 2007):

- het beschrijven van de beginsituatie (relevante gegevens deelnemers en begeleiding);
- het formuleren van doelen (bepalen van doelen, agogisch perspectief en het maken van een activiteitenkeuze);
- het maken van een planbeschrijving (uitwerking van activiteit en verloop en belangrijke bijkomstigheden).

Als je een activiteit aanbiedt aan een groep, moet gezocht worden naar een duidelijke en prettige structuur voor jezelf en de groep. *“Structuur schept orde, maakt dingen en gebeurtenissen overzichtelijk en herkenbaar en daardoor hanteerbaar.”* (Behrend, 2004) Structuur is niet alleen een kenmerk van een goede activiteit. Structuur aanbrengen is iets wat mensen onophoudelijk in hun dagelijks leven doen. Als een groep op jouw initiatief bezig gaat met een voor hen nieuwe activiteit, dan moet je er rekening mee houden dat ze even ‘van slag’ kunnen raken.

Bij muzische activiteiten vraag je deelnemers nieuwe ervaringen en inzichten in te passen, wat niet niks is. Hiervoor moet een deelnemer zich op zijn gemak voelen of een bepaalde mate van veiligheid in de groep ervaren. Het is aan de begeleider om te zorgen dat de deelnemers zich veilig voelen, zodat ze bereid zijn te experimenteren met hun gevoelens en gedachten. Bij de voorbereiding van activiteiten moet hierover worden nagedacht, hoe te zorgen voor die veiligheid. Het bieden van een duidelijke structuur, vergroot ook de veiligheid. (Behrend, 2004)

Uitvoering van een muzische activiteit

Er zijn drie belangrijke stappen bij de uitvoering van activiteiten (Laming, 2007):

- het introduceren van de activiteit (uitleg over de doelen en opzet van activiteit);
- het begeleiden van de deelnemers tijdens de activiteit;
- de afsluiting van de activiteit (opruimen, nabespreken, vooruitblik, verslaglegging).

Bij het begeleiden van de deelnemers tijdens de activiteit leunt een begeleider vooral op zijn praktische bekwaamheden.

De uitleg van activiteiten is essentieel. Stemgebruik speelt een rol. Probeer duidelijk te praten en zoveel mogelijk naar de groep. Gebruik zo min mogelijk moeilijke woorden en lange zinnen. Ga zo staan, zodat alle deelnemers je kunnen zien en horen. Een spel moet ‘verkoch’ worden, daarom doet een begeleider er goed aan om enthousiasme uit te stralen bij de uitleg. Op deze manier houd je ook de aandacht vast. (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006)

“Bij het indelen van partijen kan je beter niet of nauwelijks gebruik maken van het zelf partijen laten kiezen, omdat het niet bevorderlijk is als jongens bijvoorbeeld te horen krijgen: “Als wij hem nemen, mogen jullie hem wel hebben”. Het is ook juist te bejubelen als ze allemaal met elkaar kunnen samenwerken.” (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006)

Tijdens het begeleiden moet je een goede plaats uitkiezen, zodat je overzicht hebt over het gebeuren. Observeer de deelnemers individueel en de groep als geheel. Als begeleider moet je het spel soms onderbreken: regels/varianties toevoegen, te wijzen op veiligheid, technische/tactische aanwijzingen geven of ingrijpen bij incidenten of storend gedrag. (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006)

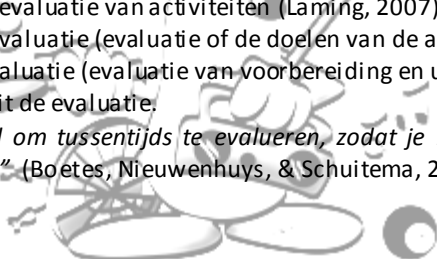
Evaluatie van een muzische activiteit

“Bij het evalueren van je activiteit kijk je naar wat er goed en minder goed is gegaan om daar voor de volgende keer van te leren. Daarbij kun je het product (het uiteindelijke resultaat) en het proces (de weg waarlangs) evalueren. Evalueren is vaak niet gemakkelijk, omdat men zich snel persoonlijk aangevallen voelt. ‘Goed nabespreken’ is dan ook een hele kunst, waarbij de manier waarop de kritiek geleverd wordt erg belangrijk is en ook de goede punten niet vergeten mogen worden!” (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006)

Er zijn drie belangrijke stappen bij de evaluatie van activiteiten (Laming, 2007):

- het maken van een productevaluatie (evaluatie of de doelen van de activiteiten zijn gehaald);
- het maken van een procesevaluatie (evaluatie van voorbereiding en uitvoering);
- het trekken van conclusies uit de evaluatie.

“Ook tijdens de activiteit is het goed om tussentijds te evalueren, zodat je misschien erachter komt dat iets veranderd of bijgesteld moet worden.” (Boetes, Nieuwenhuys, & Schuitema, 2006)

3.2 Structuur van een programmaboek

3.2.1 Inleiding

Om programmabeschrijvingen te kunnen ontwikkelen voor de jongensmethodiek hebben we een bepaalde structuur van een programmamap nodig. Een structuur zorgt ervoor dat programmabeschrijvingen overzichtelijk en inzichtelijk worden. Het is daarnaast belangrijk dat de onderdelen in de programmabeschrijvingen voorzien in de behoefte van jongerenwerkers. Het doel van dit deel in ons verslag is daarom onderzoek doen naar welk format van programmabeschrijvingen geschikt is voor jongerenwerkers bij het leiden van een club. Dat format zullen wij gaan gebruiken in ons product, wat een programmaboek voor jongensclubs moet voorstellen.

Onze opdrachtgever heeft de opdracht gegeven om de structuur van de meidenmethodiek van YfC, SuperWoman (YfC|The Mall, 2009) te gebruiken, omdat de ervaring binnen YfC heeft bewezen dat deze map prettig is voor jongerenwerkers. We gebruiken ook de hoofdstructuur van de meidenmethodiek in ons product, omdat de setting waarin deze programmamap gebruikt wordt, gelijk is aan de setting waarvoor de jongensmethodiek bedoeld is. De meidenmethodiek wordt, net als de jongensmethodiek in de toekomst, alleen binnen YfC gebruikt en gebruikt bij jongeren met verschillende culturele, religieuze en sociaaleconomische achtergronden. Daarnaast zijn er voor ons geen redenen om aan te nemen dat een mannelijke jongerenwerker andere behoeften heeft bij het gebruik van een programmaboek, vergeleken met een vrouwelijke jongerenwerker. Ook dit is een reden om onderzoek te doen naar de structuur van de meidenmethodiek SuperWoman.

We zullen de structuur van de meidenmethodiek onderzoeken om hem vervolgens (indien nodig) aan te passen en te gebruiken bij de programmabeschrijvingen voor de jongensmethodiek. We onderzoeken de structuur van de programmabeschrijvingen van de meidenmethodiek door te onderzoeken wat de structuur inhoudt en we houden een interview met een meidenwerker van YfC|Ede die al twee jaar werkt met deze methodiek.

We hopen door middel van dit onderzoek erachter te komen wat de structuur van de meidenmethodiek is, welke onderdelen van een programma wel en niet werken en wat de meidenwerker helpt tijdens het begeleiden van de meiden.

We hebben eerst onderzoek gedaan naar de structuur van de meidenmethodiek SuperWoman. Vanuit dat onderzoek hebben we vragen opgesteld en deze schriftelijk voorgelegd aan een meidenwerker van YfC|Ede.

3.2.2 Structuur programmabeschrijvingen Superwoman

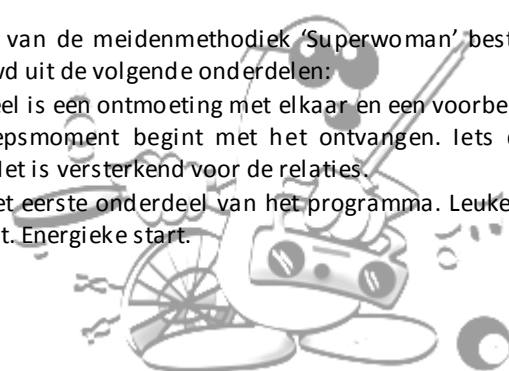
Het programmaboek van de meidenmethodiek 'Superwoman' bestaat uit twee delen:

- De theoretische methodiekbeschrijving
- De programmabeschrijvingen

De theoretische methodiekbeschrijving beschrijft de basis waarop de methodiek ontwikkelt is. Hierbij gaan ze in op het probleem wat er speelt bij meiden die in deze tijd leven, geven ze het theoretische kader weer waaruit de methodiek is ontstaan en verwoorden ze hun missie, visie en doelstellingen met betrekking tot de methodiek. Daarnaast geeft dit document een beschrijving hoe de meidenwerker doormiddel van de meidenmethodiek de meiden kunt begeleiden, met daarbij de nodige tips en do's & don'ts.

De programmabeschrijvingen van de meidenmethodiek 'Superwoman' bestaan uit een bepaalde structuur. Ieder programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- GET READY: Het eerste deel is een ontmoeting met elkaar en een voorbereiding op het thema:
 - Inloop: Ieder groepsmoment begint met het ontvangen. Iets drinken en thema introduceren. Gezellige setting. Het is versterkend voor de relaties.
 - Energizer: Dit is het eerste onderdeel van het programma. Leuke en actieve werkvorm dat bij het onderwerp aansluit. Energieke start.

- Starter: Inleidende werkvorm op het onderwerp en aansluiting op leefwereld meisjes. Hoe reageren de meisjes op het thema?
- @WORK: Het tweede deel van het programma is de verdieping op het onderwerp. Bestaat uit ongeveer drie a vier onderdelen.
- MOVE OUT: Het derde deel heeft een reflecterend en afsluitend doel. Het bestaat uit twee onderdelen:
 - Re:lect: Reflecteren op het onderwerp. Op een creatieve manier uiting geven aan gevoelens en gedachten.
 - Kick-Out: Een luchtig spelletje of een leuke werkvorm om het onderwerp af te sluiten en te relativiseren. Het clubmoment en het onderwerp worden afgesloten.

De onderdelen worden hier en daar aangevuld met een 'spiegel' of een leiderstip. Een spiegel geeft de meidenwerkers een of twee tips over het begeleiden van een meidengroep en het vormen van een team van meidenwerkers. Een leiderstip geeft een tip over hoe je bij dat desbetreffende onderdeel (bege)leiding kunt geven aan de meidengroep. (YfC|The Mall, 2009)

3.2.3 Conclusies

Om conclusies te trekken met betrekking tot de structuur van de programmabeschrijvingen voor de jongensmethodiek, kijken we naar de inhoud van de structuur en naar het interview. De voorbereiding en de uitkomsten van het interview staan beschreven in hoofdstuk 6 'Uitkomsten interviews'. In bijlage 2 vind u het gehele interview uitgeschreven en de labeling die wij hebben toegepast.

Conclusies inhoud structuur

Vanuit de inhoud van de structuur van de meidenmethodiek kunnen we concluderen dat de structuur voor de meidenmethodiek ook bruikbaar is voor de jongensmethodiek. Tijdens het onderzoek naar de inhoud van de structuur zijn er, zoals eerder beschreven in de inleiding, geen redenen naar voren gekomen waaruit blijkt dat deze structuur niet geschikt zou zijn voor de jongensmethodiek. We hebben nergens kunnen concluderen dat jongerenwerkers andere behoeften hebben bij het begeleiden van jongeren, dan meidenwerkers. Daarnaast zijn de onderdelen van de structuur actief en afwisselend genoeg om geschikt te zijn voor de jongens.

Conclusies interview

Vanuit het interview met de meidenwerker van YfC|Ede kunnen we aan de hand van de labels het volgende concluderen met betrekking tot de jongensmethodiek.

Methodiek/programmabeschrijvingen

Het is van belang dat de programmabeschrijvingen die we ontwikkelen aansluiten bij de jongens (12-15jaar) van de jongensclub. Voor de jongerenwerker is het prettig als de programmabeschrijvingen een goede handleiding vormen voor het begeleiden van een club. Met een goede handleiding wordt bedoeld dat de programmabeschrijvingen duidelijk zijn, er goed wordt weergegeven wat er moet gebeuren en hoe dat moet gebeuren, er tips in staan voor de jongerenwerkers en de methodiek de diepte ingaat.

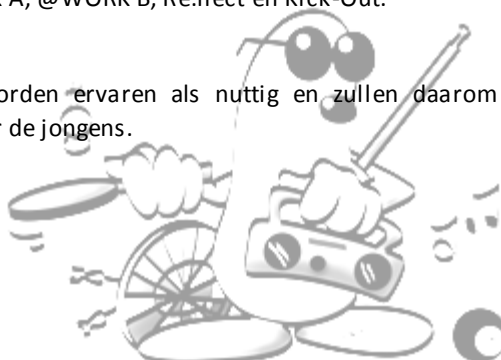
Onderdelen

Per onderdeel worden er gemiddeld één of twee onderdelen uitgekozen die aansluiten bij de jongeren. Het is dus prima om per onderdeel maximaal twee activiteiten te ontwikkelen. Het inlooppmoment moet altijd aanwezig zijn in een programmabeschrijving. De onderdelen die daarnaast aanwezig moeten zijn, zijn Energizer 1, Energizer 2, Starter, @WORK A, @WORK B, Re:lect en Kick-Out.

Spiegels/leiderstips

De spiegels en leiderstips worden ervaren als nuttig en zullen daarom ook terug te vinden zijn in de programmabeschrijvingen voor de jongens.

Tijd

De geïnterviewde verwacht dat er meer rendement uit het programma wordt gehaald als ze zich strak zou houden aan de aangegeven tijd, dit gebeurt overigens niet. Het is wel van belang dat de jongerenwerker kan afwijken van de aangegeven tijd. We zullen daarom per onderdeel de geschatte tijd noteren. De jongerenwerker kan dan zelf bepalen of hij zich houdt aan de tijd.

Vorbereiding

Omdat uit ervaring is gebleken dat de jongerenwerker zich vaak vergist in de voorbereiding, kiezen we ervoor om bij veel activiteiten te noteren wat er moet gebeuren aan voorbereiding.

3.2.4 Structuur voor het programmaboek voor jongensclubs

Naar aanleiding van het onderzoek hebben we een format samengesteld met daarin de structuur die we gaan gebruiken voor de programma's van de jongensmethodiek. We hebben de structuur samengesteld naar aanleiding van de conclusies die hierboven beschreven staan.

Bij het samenstellen van het format hebben we grotendeels gebruik gemaakt van de structuur van de meidenmethodiek, omdat uit ervaring blijkt dat deze structuur werkt.

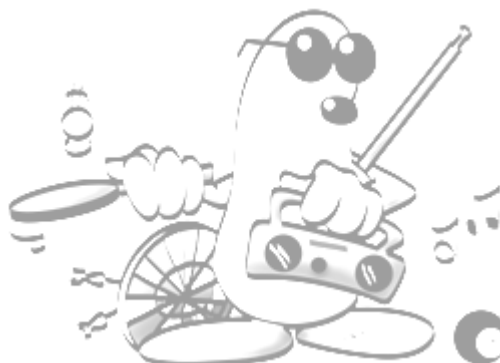
We hebben alle onderdelen van de structuur van de meidenmethodiek overgenomen, alleen hebben we besloten om bij het onderdeel @WORK twee (eventueel drie) activiteiten te beschrijven in plaats van drie of vier. Uit het interview blijkt dat er te weinig tijd is om meer dan twee activiteiten te doen bij dit onderdeel. Soms zal er gekozen worden om een derde activiteit te beschrijven, zodat de jongerenwerker meer mogelijkheden heeft in het kiezen van een activiteit die aansluit bij de groep.

We hebben naast de onderdelen ook de spiegels en leiderstips gebruikt. We hebben de term 'spiegels' veranderd in 'gereedschap', omdat we dit een meer mannelijke term vinden. Zoals je gereedschap nodig hebt bij het bouwen van een huis, zo heeft de jongerenwerker deze tips nodig bij het begeleiden van de jongens.

Bij iedere activiteit staat een geschatte tijd genoteerd die aangeeft hoelang de activiteit ongeveer duurt. Uit het interview is gebleken dat er in de praktijk weinig gebeurt met de aangegeven tijd, maar dat het wel kan bijdragen aan het rendement van het programma. We hebben er daarom voor gekozen de tijd te noteren.

Omdat uit het interview bleek dat een jongerenwerker zich kan vergissen in de hoeveelheid van de voorbereiding, noteren we bij veel activiteiten wat er (eventueel) moet gebeuren aan voorbereiding.

We hebben al het bovenstaande samengevoegd tot het format op de volgende bladzijde:

TITEL PROGRAMMA

THEMA

Hier komt het thema te staan

DOEL

- Hier zullen puntsgewijs de doelen
- van het programma
- geformuleerd worden

INHOUD

GET READY

Energizer

naam activiteit

Starter

naam activiteit

@WORK

A

naam activiteit

B

naam activiteit

MOVE OUT

Re:lect

naam activiteit

Kick out

naam activiteit

INTRODUCTIE

Dit is de introductie op het programma. Hierin wordt beschreven wat het thema inhoudt.

GEREEDSCHAP JONGENS

Hier wordt beschreven hoe de jongerenwerkers tijdens dit programma het beste om kunnen gaan met de jongens in een bepaalde situatie die zich voor kan doen. Bijv. de jongens komen naar de club om contact te maken, zorg dat iedere jongen contact heeft gehad met één van de jongerenwerkers.

TOTAAL .. MIN

GEREEDSCHAP JONGERENWERKER

Hier wordt beschreven wat van belang is voor de jongerenwerkers onderling tijdens het programma of ter voorbereiding. Bijv: Zorg dat je een goede taakverdeling hebt.

GET READY

INLOOPMOMENT

NAAM ACTIVITEIT ..MIN

Materiaal

Hier wordt beschreven welke materialen er nodig zijn voor de activiteit.

Activiteit

Hier wordt beschreven wat de activiteit inhoudt.

ENERGIZER

NAAM ACTIVITEIT ..MIN

Materiaal

Hier wordt beschreven welke materialen er nodig zijn voor de activiteit.

Doel

Hier wordt beschreven wat het doel is van de activiteit.

Activiteit

Hier wordt beschreven wat de activiteit inhoudt. Meestal begint dit stuk met een uitleg over de activiteit. Vervolgens wordt er beschreven wat de jongerenwerker kan vertellen met betrekking tot de activiteit.

Leiderstip:

Leiderstip:

Leiderstip:

STARTER

NAAM ACTIVITEIT ..MIN

Materiaal

Hier wordt beschreven welke materialen er nodig zijn voor de activiteit.

Doel

Hier wordt beschreven wat het doel is van de activiteit.

Vorbereiding

Hier wordt beschreven wat de jongerenwerker moet doen als voorbereiding voor deze activiteit.

Activiteit

Hier wordt beschreven wat de activiteit inhoudt. Meestal begint dit stuk met een uitleg over de activiteit. Vervolgens wordt er beschreven wat de jongerenwerker kan vertellen met betrekking tot de activiteit.

Leiderstip:

Leiderstip:

Leiderstip:

@WORK

A

NAAM ACTIVITEIT ..MIN

Materiaal

Hier wordt beschreven welke materialen er nodig zijn voor de activiteit.

Doel

Hier wordt beschreven wat het doel is van de activiteit.

Vorbereiding

Hier wordt beschreven wat de jongerenwerker moet doen als voorbereiding voor deze activiteit.

Activiteit

Hier wordt beschreven wat de activiteit inhoudt. Meestal begint dit stuk met een uitleg over de activiteit. Vervolgens wordt er beschreven wat de jongerenwerker kan vertellen met betrekking tot de activiteit.

B

NAAM ACTIVITEIT ..MIN

Materiaal

Hier wordt beschreven welke materialen er nodig zijn voor de activiteit.

Doel

Hier wordt beschreven wat het doel is van de activiteit.

Vorbereiding

Hier wordt beschreven wat de jongerenwerker moet doen als voorbereiding voor deze activiteit.

Activiteit

Hier wordt beschreven wat de activiteit inhoudt.

MOVE OUT RE:FLECT

NAAM ACTIVITEIT .. MIN

Materiaal	Hier wordt beschreven welke materialen er nodig zijn voor deze activiteit.
Doel	Hier wordt beschreven wat het doel is van de activiteit.
Activiteit	Hier wordt beschreven wat de activiteit inhoudt.
Vertel	Hier wordt beschreven wat de jongerenwerker kan vertellen over de activiteit met betrekking tot het thema.

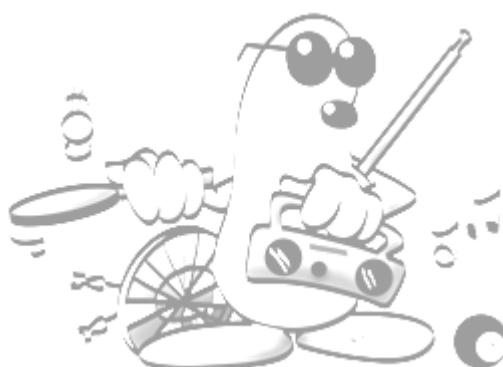
KICK OUT

NAAM ACTIVITEIT .. MIN

Materiaal	Hier wordt beschreven welke materialen er nodig zijn voor deze activiteit.
Doel	Hier wordt beschreven wat het doel is van de activiteit.
Activiteit	Hier wordt beschreven wat de activiteit inhoudt.
Vertel	Hier wordt beschreven wat de jongerenwerker kan vertellen over de activiteit met betrekking tot het thema.

WERKBLAD 1.

Hier bevinden zich verschillende werkbladen die nodig zijn bij de bovenstaande activiteiten.

3.3 Omgaan met geld

3.3.1 Inleiding

Jongeren lijken relatief sneller verleid te worden om mee te doen met de laatste trends. Het wordt jongeren gemakkelijk gemaakt zich in de schulden te steken. Uit onderzoek (Nibud, Nibud scholierenonderzoek, 2009) blijkt dat veel jongeren het normaal vinden om te lenen. Twee op de drie werkende jongeren heeft een schuld van maar liefst 1.750 euro. (Nibud, Jongeren en schulden, 2010) Jongeren lopen meer risico dan volwassenen om problematische schulden te krijgen. Sommigen raken geïsoleerd, komen in armoede terecht of vervallen in (kleine) criminaliteit. (Verhagen, 2010)

Het is dus van belang dat jongeren weten hoe ze kunnen omgaan met geld. Dit onderwerp willen we ook behandelen in één van de programma's in het programmaboek. Als eerst benoemen we een aantal factoren die er voor kunnen zorgen dat het programma een succes wordt. We beschrijven daarnaast een aantal vormen van voorlichting/preventie die we kunnen gebruiken bij het maken van de programmabeschrijving met betrekking tot het omgaan met geld. We hopen aan de hand van dit onderzoekje erachter te komen hoe we het programma het beste invulling kunnen geven aan de hand van dit onderwerp.

3.3.2 Succesfactoren van financiële preventieprogramma's

Om het financiële gedrag van jongeren te verbeteren wordt er gebruik gemaakt van preventieprogramma's. Deze zijn erop gericht om jongeren in staat te stellen meer controle te krijgen over hun financiële vaardigheden, kennis en houding. Hierbij zijn er zes succesfactoren te beschrijven. (Verhagen, 2010)

Per situatie moet worden gekeken welke aanpak zinvol is. Het is belangrijk steeds na te gaan wie de doelgroep is, wat hun specifieke behoeften zijn op het financiële vlak, wanneer een tijdstip geschikt is om een preventieprogramma te starten en waar die programma's het beste kunnen worden aangeboden.

Ten tweede moeten ervaringen, mogelijkheden en wensen van de doelgroep overgenomen worden. Het overbrengen van abstracte leerstof is nauwelijks effectief, maar toepassingsgerichte leervormen kunnen een bijdrage leveren aan het beter inzien van de eigen situatie, om deze te kunnen verbeteren. (Welch, 2002)

Ten derde is het van belang dat er op er een positieve benadering is binnen het preventieprogramma. 'For us, it's trying to shift that mentality around to address things from a more positive angle. Something that will speak to people and respond to the real needs that they feel they have (L. Vitt, 2005).'

Ten vierde moet het preventieprogramma structureel zijn. Er moeten meerdere leermomenten aanwezig zijn. Het is niet gemakkelijk te bepalen hoeveel leermomenten er aanwezig moeten zijn, omdat dit samenhangt met het doel van de preventie en de doelgroep.

Ten vijfde moet het preventieprogramma voldoen aan een aantal inhoudelijke en organisatorische voorwaarden. Het is belangrijk dat de leiders het programma goed hebben voorbereid. Als leiders voldoende toegerust zijn om preventie te geven, heeft dit positieve effecten op het financiële gedrag van jongeren.

Tot slot is aandacht voor evaluatie erg belangrijk. Dan worden de preventiedoelstellingen geformuleerd en wordt er gekeken in hoeverre deze doelen gehaald worden. Evaluatieonderzoek is meer dan een middel om effecten van financiële educatie aan te tonen, het is ook een onderdeel van die evaluatie zelf. (Bradbury, 2007) Daarnaast draagt het ook bij aan de financiële bewustwording.

3.3.3 Vormen

Het is moeilijk om verschillende vormen van voorlichting/preventie te vinden met betrekking tot het omgaan met geld. Vooral op internet is er veel te lezen over hoe jongeren het beste om kunnen gaan met geld. We hebben een aantal websites gevonden die bruikbaar zijn voor het programmaboek. De websites zijn gericht op jongeren uit onze doelgroep, up to date en zien er anno 2011 uit. Hierdoor achten we de websites bruikbaar voor het programmaboek.

Websites

Nibud

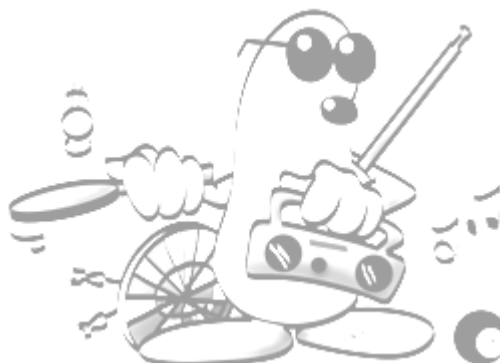
Nibud heeft een jongerenwebsite, www.nibudjong.nl. Op deze kleurrijke website vinden jongeren diverse test en spellen die hen laten nadenken over hun uitgavenpatroon. De website is gericht op jongeren van het voortgezet onderwijs. Hierdoor sluit het dus goed aan bij onze doelgroep.

De Nederlandse bank

Op deze website, www.geldmoetrollen.org, kunnen jongeren terecht met vragen als: Wat is geld? Welke vormen van geld zijn er? Welke functies heeft geld? Op welke manieren kun je betalen met geld? Hoe werkt een chipknip en wat is een incassomachtiging? Ook wordt aandacht besteed aan hoe jongeren zelf kunnen vaststellen of het eurobiljet echt is en bijvoorbeeld wat rente is. Als professional kun je gratis werkboekjes bestellen, waarin de jongeren de antwoorden kunnen schrijven van de vragen op de website.

Stichting weet wat je besteedt

Jongeren kunnen op www.edgie.nl een geldtype test doen om erachter te komen hoe de persoonlijkheid van de jongeren effect heeft op het bestedingspatroon. Na de test ontvangt de jongeren handige tips en een gepersonaliseerd filmpje.

3.4 Omgaan met drugs

3.4.1 Inleiding

Over het algemeen wordt er een scheiding gemaakt tussen alcohol en drugs, maar als wij spreken over drugs doelen we op verdovende middelen inclusief alcohol, omdat die onderwerpen bij elkaar horen als je met jongens op straat werkt.

Recent is er een artikel verschenen, waaruit blijkt dat veel meer jongeren drugs zijn gaan gebruiken. Hieruit blijkt dat dit onderwerp speelt bij de jongeren uit onze doelgroep en daarom willen we het met de jongens hebben over hoe om te gaan met drugs. Het artikel meldt ons het volgende (Koster, 2011):

Drugsgebruik onder jongeren neemt toe

18 maart 2011 (19:40)

Dat niet alle jongeren na schooltijd braaf naar huis fietsen en hun huiswerk gaan maken is wel duidelijk. Jongeren beginnen nieuwe dingen in de wereld te ontdekken, nicotine, alcohol, drugs. Vooral dat laatste begint steeds meer voor te komen.

Vergeleken met 2007 zijn er veel meer jongeren die drugs gebruiken. Dat blijkt uit een onderzoek uit Vlaanderen van het Onderzoek- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties (OIVO) **Ongeldige bron opgegeven**. Vooral harddrugs lijkt jongeren naar zich toe te trekken.

Had in 2007 nog 2,8 procent van de jongeren middelen als ketamine, heroïne, XTC en cocaïne/ crack gebruikt, in 2009 was dat al 5,8 procent. Dat blijft niet bij een keertje proberen. Nadat de meerderheid van de jongeren eenmaal de smaak te pakken had, gebruikten ze nog een paar keer.

Het OIVO zoekt verklaringen in het gedrag van anderen. Wanneer 'iedereen' het doet, is het voor nieuwsgierige jongeren een kleine stap ook te gaan experimenteren met drugs. Daarnaast proberen jongeren zich vaak te spiegelen aan idolen. Wanneer zij het foute voorbeeld geven, volgen jongeren snel.

Het onderzoek

Het onderzoek in 2009 vond plaats in maart. In totaal werden er 2.630 jongeren tussen 12 en 17 jaar ondervraagd over hun drugsgebruik. Een op de vier gaf aan al wel eens cannabis gebruikt te hebben. Ze beginnen er vroeg mee, zo rond hun twaalfde roken ze hun eerste joint. Zestienjarigen gebruiken het meest. Veertien procent van hen is gebruiker.

Als eerst benoemen we een aantal factoren die er voor kunnen zorgen dat het programma een succes wordt. We beschrijven daarnaast een aantal vormen van voorlichting/preventie die we kunnen gebruiken bij het maken van de programmabeschrijving met betrekking tot het omgaan met drugs. We hopen aan de hand van dit onderzoekje erachter te komen hoe we het programma het beste invulling kunnen geven aan de hand van dit onderwerp.

3.4.2 Succesfactoren van drugspreventieprogramma's

Onder preventie wordt doorgaans verstaan: het voorkomen van het ontstaan of voortbestaan en verergeren van problemen. (Reniers, 1989) In het programmaboek zal vooral gebruik gemaakt worden van primaire preventie.

Primaire preventie

Deze vorm van preventie is gericht op het voorkomen van het ontstaan van drugsproblemen. De doelgroep zijn degene die nog niet afhankelijk of verslaafd zijn, maar wel de kans lopen in deze problemen te komen. De methode is voornamelijk voorlichting geven, maatregelen nemen en sociale vaardigheden ontwikkelen. (Reniers, 1989)

Het effect hangt van een aantal factoren af (Reniers, 1989):

- Feiten: Om voorlichting te kunnen geven heb je informatie nodig over alcohol en andere drugs. De basiskennis van de meest gebruikte drugs is eigenlijk al voldoende. Daarnaast is het belangrijk om te weten wat deze middelen aantrekkelijk maakt, hoe we beïnvloed worden om meer te gebruiken dan we willen, dan goed voor ons is of dan nog 'leuk' is en wat dit voor jongeren betekent.
- Doelstellingen: Het is belangrijk om te weten welke doelen je nastreeft. De doelen moeten te realiseren zijn binnen de doelgroep.
- Interesses: Om effectieve voorlichting te kunnen geven is het nodig dat je op de hoogte bent van de interesses van de jongeren. Aan de hand van wat je signaleert kun je het doel, de inhoud en de vorm van je voorlichting 'invullen'. Als ze niet direct geïnteresseerd zijn in bijvoorbeeld cocaïne heeft het weinig zin om daarover te beginnen.
- Sfeer: Het is belangrijk om een veilige sfeer te creëren om over drugs te praten, anders is de kans groot dat de jongeren niet bereikt worden en dat we een vertekend beeld krijgen van wat hen bezighoudt, met als gevolg een slechte voorlichting.
- Doseer: Doseer de informatie die je wilt vertellen en herhaal het. Informatie blijft door het opdelen en herhalen van onderwerpen beter 'hangen'.
- Niet beschuldigen/veroordelen: Het is belangrijk dat je zegt wat je denkt over drugs of drugsgebruik, maar kijk uit dat jouw mening niet overheerst. Het gaat immers om hun mening, opvattingen, houding, gedrag enz. centraal staan.

De beeldvorming van tieners is eigenlijk het belangrijkste onderwerp en object van de voorlichting en niet de feiten van drug en drugsgebruik op zich. Hiermee bedoelen we niet dat het jongerenwerk omgebouwd moet worden naar vormingswerk, maar wel dat de voorlichting niet beperkt kan blijven tot alleen beeldvorming over drugs en drugsgebruik.

3.4.3 Vormen

Hieronder staan een aantal vormen beschreven van voorlichting/preventie die we kunnen gebruiken bij het maken van de programmabeschrijving. We hebben verschillende vormen gevonden, zoals een methode, een kant en klaar voorlichtingspakket en websites met informatie over drugs. De methode is volgens ons bruikbaar omdat de manier van werken aansluit bij de manier van werken van YfC. Vanuit het kant en klare voorlichtingspakket van Stichting Voorkom! kunnen we ideeën opdoen voor onze eigen programmabeschrijving. Daarnaast kunnen we de informatie over drugs van de websites gebruiken voor de basiskennis.

Methode

Persoons- of probleemgerichte voorlichting

Bij persoons- of probleemgerichte voorlichting ligt de nadruk op het doel tieners over hun interesses en gedrag na te laten denken. Door hun nieuwsgierigheid, houding en manier van doen naar voren te halen en hun opvattingen en ervaringen centraal te stellen, kun je je voorlichtingsactiviteiten afstemmen op de tieners zelf; op hen individueel maar ook op hen als groep. Het gebruik van drugs wordt bovendien in breder kader geplaatst, door (steeds) verband te leggen met andere thema's.

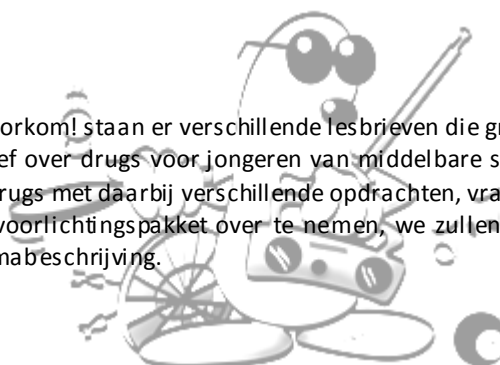
Deze wijze van voorlichting maakt het mogelijk dat groepsdruk, de waarde van drugs voor tieners, het ontwikkelen van alternatieven, sociale vaardigheden en problemen met (drugs)gebruik belangrijke aandachtspunten zijn. Tieners krijgen de kans over hun ideeën, opvattingen en twijfels te praten. (Reniers, 1989)

Voorlichtingspakket

Stichting Voorkom!

Op de website van Stichting Voorkom! staan er verschillende lesbrieven die gratis gedownload kunnen worden. (Stichting Voorkom!) De lesbrief over drugs voor jongeren van middelbare school is bruikbaar voor ons. In de lesbrief staat informatie over drugs met daarbij verschillende opdrachten, vragen en testen.

We zijn niet van plan om het voorlichtingspakket over te nemen, we zullen het inzien ter inspiratie voor het maken van een eigen programmabeschrijving.

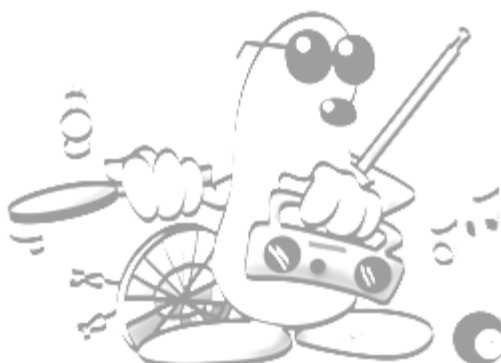
Websites

JIP

JIP staat voor Jongeren Informatie Punt. Het JIP geeft informatie en advies over werk, school, drugs, geld, huisvesting, rechten en plichten, seks en vrije tijd. Jongeren kunnen anoniem en gratis bij een JIP terecht met je vragen. Op de website van JIP, www.jip.org, kun je deze informatie vinden.

Jellinek

Op de website van Jellinek, www.jellinek.nl, bevat veel informatie als het gaat om drugs. Je kunt er ook testen doen en eventueel online hulpverlening ontvangen. Verder is de website erg overzichtelijk, waardoor je snel de nodige informatie gevonden hebt.

3.5 Omgaan met internet

3.5.1 Inleiding

Ter inleiding gebruiken we een aantal citaten met betrekking tot internetgebruik onder jongeren. Hieruit blijkt dat jongeren steeds meer gebruik maken van internet en dat het gebruik van internet invloed heeft op de jongeren.

‘Jongeren internetten veel meer dan vijf jaar geleden en kijken minder tv. Volgens het CBS surft 90 procent van de jongeren tussen de 12 en 25 dagelijks op internet.

Vijf jaar geleden was dat nog 75 procent. Bijna alle jongeren gebruiken internet om te chatten, e-mailen, gamen en voor het downloaden van films of muziek. Verder kopen steeds meer jongeren kleding en kaartjes voor evenementen online.’

‘Tieners die ’s avonds nog computergames spelen, op het internet surfen of gsm’en, riskeren slaaptekort. Dat blijkt uit een nieuwe studie van de Vrije Universiteit Brussel bij 1.298 Vlaamse adolescenten tussen 14 en 20 jaar. De resultaten werden vrijdag voorgesteld.

Door het gebruik van elektronische media voor het slapengaan ga je op een later tijdstip naar bed, lig je langer wakker en slaap je minder.

Uit de resultaten blijkt dat vooral het gebruik van internet, gsm en computer- of videospelletjes, en in mindere mate het gebruik van televisie, tot een tekort aan slaap en een verhoogde slaperigheid overdag leidt.’

‘Chatboxen en vriendensites (ook wel profielsites of social networkingsites genoemd) zijn op dit moment dé plekken waar jongens en meiden ontdekken hoe ze kunnen flirten, hoe ze verliefd kunnen worden, en hoe ze zich seksueel kunnen uiten. Erotische chat- of webcam-sessies hebben een belangrijke plaats ingenomen in de relationele en seksuele ontwikkeling van jongeren.

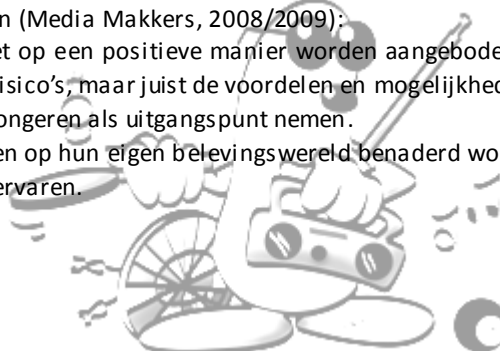
Vanaf het moment dat kinderen zelfstandig via internet nieuwe contacten gaan leggen (tegenwoordig vaak al vanaf 9 jaar!) doen ze seksuele ervaringen op (van de praatjes tot concrete uitnodigingen).’
(Mijn Kind Online, 2009)

Jongeren begeven zich een groot deel van hun vrije tijd op het internet. Internet kent risico’s (Mijn Kind, 2011), daarom is het van belang om over dit onderwerp te schrijven in het programmaboek. Als eerst benoemen we een aantal factoren die er voor kunnen zorgen dat het programma een succes wordt. We beschrijven daarnaast een aantal vormen van voorlichting/preventie die we kunnen gebruiken bij het maken van de programmabeschrijving met betrekking tot het omgaan met internet. We hopen aan de hand van dit onderzoekje erachter te komen hoe we het programma het beste invulling kunnen geven aan de hand van dit onderwerp.

3.5.2 Succesfactoren van internetpreventieprogramma’s

Het is opvallend dat er veel geschreven wordt over de risico’s en invloeden van internet, maar dat er veel minder te vinden is over preventie of voorlichting voor jongeren. In een docentenhandleiding van een lespakket over mediagebruik en mediaontwikkeling worden een aantal factoren genoemd die kunnen zorgen voor meer effect bij de jongeren (Media Makers, 2008/2009):

- De informatie moet op een positieve manier worden aangeboden. We moeten niet te veel wijzen op de gevaren en risico’s, maar juist de voordelen en mogelijkheden benadrukken.
- De kennis van de jongeren als uitgangspunt nemen.
- De jongeren moeten op hun eigen belevingswereld benaderd worden en zelf de consequenties van hun mediagedrag ervaren.

- Het gaat niet op het af- of beschermen van jongeren voor vermeend schadelijke invloeden, maar om het vergroten van het bewustzijn en de kennis over de commerciële en door media beheerste maatschappij om hen heen.

Daarentegen zijn er wel verschillende voorlichtingsavonden voor ouders met betrekking tot het internetgebruik van hun puber. De tips die organisaties aan ouders geven zijn bijvoorbeeld (Nationale academie voor Media en Maatschappij):

- Surf samen: Ga regelmatig samen achter de computer zitten. Ouders en kinderen leren dan van elkaar.
- Maak duidelijke afspraken: Over het internetgebruik en de tijdsduur die het kind achter de computer mag doorbrengen.
- In het zicht: Houd goed zicht op de computer en plaats deze indien mogelijk op een centrale plaats in huis.
- Privacy: Leer uw kind om zeer zorgvuldig met privacy om te gaan. Altijd toestemming vragen om aan derden een telefoonnummer, adres of bankrekeningnummer door te mogen geven.
- Controle: Bekijk regelmatig de history van de browser, zodat u op de hoogte blijft van het surfgedrag van uw kind. Let wel: dit biedt geen garantie, want kinderen kunnen deze geschiedenis knop wissen.
- Een gezonde PC: Gebruik een goede virusscanner en zorg dat deze up to date blijft.
- Download: Vertel uw kinderen af te blijven van onbekende software en leer hen voorzichtig om te gaan met het downloaden van onbekende sites.
- Wie zijn je vrienden? Leer uw kind wie bekenden en onbekenden zijn. We leren ze wel dat ze geen snoepjes aan mogen nemen van onbekenden, maar vergeten soms uit te leggen wie onbekenden zijn. Dit geldt ook voor het internet.
- Toon interesse: Blijf geïnteresseerd in het surfgedrag van uw kind en wijs hem regelmatig op de minder leuke kanten hiervan, zoals pedofielen in chatboxen, pornosites, scheld e-mails, spam en nog veel meer.
- Contact: Laat weten, vooral bij vervelende ervaringen, er altijd te zijn voor uw kind.

3.5.3 Vormen

Zoals hierboven al te lezen was, is er weinig te vinden met betrekking tot voorlichting voor jongeren met betrekking tot internetgebruik. Dat valt op, omdat (negatieve) invloeden er duidelijk zijn. De onderstaande website, kant en klare voorlichtingspakket en de spelvorm zijn volgens ons bruikbaar voor het programma wat we gaan ontwikkelen over internet.

De website geeft de jongerenwerker meer informatie over jongeren en mediagebruik. Vanuit het kant en klare voorlichtingspakket van Stichting Voorkom! kunnen we ideeën opdoen voor onze eigen programmabeschrijving. Daarnaast is de spelvorm bruikbaar voor het programma, het is een spel waarbij de jongens hun mening moeten geven over internetgebruik. Hierdoor zullen ze bewust worden van hun eigen normen en waarden op dit gebied.

Website

Mediaopvoeding

De website, www.mediaopvoeding.nl, is gericht op ouders die meer willen weten over het internetgebruik van hun kinderen. Deze site helpt ouders bij hun mediaopvoeding. Jongerenwerkers kunnen hier natuurlijk ook gebruik van maken.

Voorlichtingspakket

Stichting Voorkom!

Op de website van Stichting Voorkom! staan er verschillende lesbrieven die gratis gedownload kunnen worden. (Stichting Voorkom!) De lesbrief over internet voor jongeren van middelbare school is bruikbaar voor ons. In de lesbrief staan verschillende opdrachten, vragen en testen.

We zijn niet van plan om het voorlichtingspakket over te nemen, we zullen het inzien ter inspiratie voor het maken van een eigen programmabeschrijving.

Spelvorm

Mijn Kind Online

De twee vertrouwenspersonen van de school Het Pleincollege in Eindhoven wilden het onderwerp 'veilig Internet' in de klas behandelen, maar ze kwamen tot de ontdekking dat er weinig geschikt lesmateriaal is. Dus maakten ze zelf wat: een bordspel. Het spel ziet er als volgt uit (Mijn Kind Online, 2009):

Thema: Hoe maak je verantwoord gebruik van Internet en de mobiele telefoon?

Doel: Door jongeren te laten vertellen en nadenken over hun positieve en negatieve Internetervaringen, komt er een gesprek met de groep over wat wel en niet verantwoord is op Internet en in het mobiele telefoonverkeer.

Doelgroep: groepen 7 en 8 basisschool, klassen 1 tot en met 5 middelbare school.

Werkvorm: bordspel voor maximaal 10 spelers.

Materialen:

- Spelbord – Op de buitenrand van het spelbord worden vier verschillende categorieën in vier verschillende kleuren aangegeven. De categorieën zijn: mailen, chatten, sms'en en Internetten. In het midden van het bord bevinden zich drie vakken, met daarop: 'OK', 'niet OK' en vraagtekens.
- Situatiekaartjes – Per categorie zijn er 24 situatiekaartjes waarop telkens een situatie wordt beschreven. Deze kaartjes worden op het bord over de buitenrand verdeeld en bij de bijbehorende kleur gelegd.
- Dobbelsteen – Op de dobbelsteen moeten de kleuren staan die gebruikt zijn voor de verschillende categorieën. De overgebleven vakken kunnen gebruikt worden voor 'nog een keer gooien' of om zelf een kleur kiezen.

Spelregels

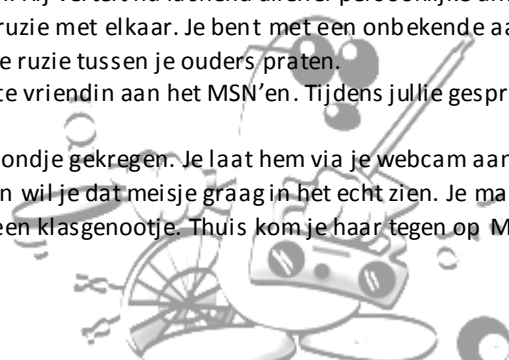
Fase 1: Een speler gooit de dobbelsteen, pakt een kaartje in de kleur die gegooid is, en leest het kaartje hardop voor. De speler bepaalt of hij/zij de situatie wel of niet OK vindt en legt het kaartje op het midden van het bord, op het vakje dat correspondeert met zijn mening. Als de speler de situatie niet helemaal duidelijk vindt, wordt het kaartje bij het vraagteken gelegd. Als een van de andere spelers het niet eens is met de keuze van de huidige speler klopt hij/zij op de tafel. De speler moet het kaartje dan ook bij het vraagteken leggen. In deze fase van het spel vindt er geen discussie plaats. De spelleider bepaalt wanneer de eerste fase van het spel voorbij is.

Fase 2: De kaartjes die in het vak van het vraagteken liggen, worden gepakt. De spelleider leest de kaartjes één voor één voor. Het is de bedoeling dat er per situatie een discussie ontstaat om tot voorwaarden te komen waaruit regels opgesteld kunnen worden om op een veilige manier met de situaties om te gaan.

Hieronder volgen de situaties voor de situatiekaartjes (die u zelf met eenvoudige middelen zelf kunt maken). Print of schrijf de situaties op etiketten, en plak de etiketten op gekleurde kaartjes van stevig karton. Kies drie kleuren karton: een voor chatten / MSN'en, een voor Internetten, en een voor e-mailen. Zoals gezegd kan elke situatie uiteindelijk beoordeeld worden met 'OK', 'niet OK', of 'vraagtekens'.

Chatten / MSN'en

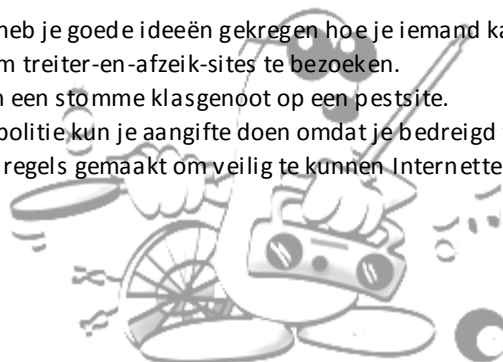
- Je was gisteren aan het chatten met een meisje van jouw leeftijd. Nu blijkt 'dat meisje' een jongen uit jouw klas te zijn. Hij vertelt nu lachend allerlei persoonlijke dingen van jou aan zijn vrienden.
- Je ouders hebben ruzie met elkaar. Je bent met een onbekende aan het chatten. Met die persoon kun je goed over de ruzie tussen je ouders praten.
- Je bent met je beste vriendin aan het MSN'en. Tijdens jullie gesprek voegt zij plotseling jouw ex-vriendje toe.
- Je hebt een jong hondje gekregen. Je laat hem via je webcam aan al je vrienden zien.
- Na 3 weken chatten wil je dat meisje graag in het echt zien. Je maakt een afspraak met haar.
- Je hebt ruzie met een klasgenootje. Thuis kom je haar tegen op MSN Messenger. Je scheldt haar uit.

- Fatima en Simone hebben ruzie met elkaar op MSN. Ze spreken af om het morgen na schooltijd verder uit te vechten.
- Bram en Achmed hebben ruzie op de MSN. Bram eindigt het gesprek met de woorden: “Wacht maar, morgen na school!”.
- Je hebt een rotdag gehad op school. Je spreekt met je vriendin af om na school te MSN’en. Dan kun je er met haar over praten.
- Frits vraagt aan een meisje dat hij leuk vindt of zij haar blouse uit wil doen voor de webcam.
- Je mag van je ouders elke dag 3 uur MSN’en.
- Je mag van je ouders elke dag een half uur MSN’en.
- Je moeder kijkt regelmatig over je schouder mee als je aan het MSN’en bent.
- Je vader bekijkt op de computer de gesprekken die jij op MSN hebt gevoerd.
- Iemand in een chatbox vraagt aan jou op welke school je zit.
- Iemand in een chatbox vraagt je of je wel eens met iemand naar bed bent geweest.
- Iemand in een chatbox stuurt jou de ringtone die je graag wil hebben.
- Je vindt het gemakkelijk om in een chatbox over je problemen te praten.
- In een chatbox praat je over je seksuele ervaringen.
- Je hebt seksuele voorlichting gehad op school. In de klas vind je het niet prettig om vragen te stellen. Straks wel in een chatbox.
- Om je vriendin te helpen, geef je het mailadres van de vriend van je broer waar zij verliefd op is.
- Iemand heeft jouw foto op Internet gezien. Hij zegt dat je zó mooi bent, dat je wel fotomodel kan worden. Hij wil een afspraak met je maken.
- Je bent 14. Je vindt het stoer om in een chatbox te zeggen dat je 18 bent.
- Je hebt een nieuwe bikini. Je trekt hem aan en laat hem via de webcam aan je vrienden zien.

Internetten

- In het computerlokaal laat de leerkracht jullie zien hoe je snel porno-sites kunt vinden. De leerkracht vertelt in de klas dat er onder jouw wachtwoord porno-sites zijn bezocht. Je weet zeker dat jij dat niet gedaan hebt.
- Op de sportdag worden foto’s gemaakt. Ook in de kleedkamer. Deze foto’s komen op website van de school.
- Tijdens de computerles wordt er stiekem maar sekssites gesurft.
- Je ouders zetten een Internetfilter op jullie computer.
- Op school zit moet er altijd een webfilter op de computer zitten.
- Op je eigen webpagina (bijvoorbeeld CU2.nl of Sugababes.nl) mag je de foto’s zetten die jij wilt.
- Als je iets opzoekt over honden verschijnt er een pop-up van een sekssite in beeld. OK of niet OK?
- Je ouders hebben de computer in de woonkamer gezet.
- Je kunt alles over zwangerschappen op Internet opzoeken.
- Als je vragen hebt over seks, dan zoek je de antwoorden op Internet.
- Op Internet moet je alle sites die je wil kunnen bekijken.
- Van je ouders mag je twee keer per week Internetten.
- Ouders moeten zorgen dat je niet verslaafd raakt aan Internet.
- Van je ouders mag je zolang op Internet als je zelf wilt.
- Iedereen bij ons thuis heeft een eigen computer met Internet.
- Via een site kun je anonieme mailtjes sturen.
- Via een site stuur je een anoniem mailtje naar een vriend waar je boos op bent.
- Een leerkracht is vertrokken naar India. Via een website word je op de hoogte gehouden van wat hij daar doet.
- Via de treiter-site heb je goede ideeën gekregen hoe je iemand kan pesten.
- Je vindt het leuk om treiter-en-afzeik-sites te bezoeken.
- Je zet de naam van een stomme klasgenoot op een pestsite.
- Via de site van de politie kun je aangifte doen omdat je bedreigd wordt via je mail.
- Op school worden regels gemaakt om veilig te kunnen Internetten.

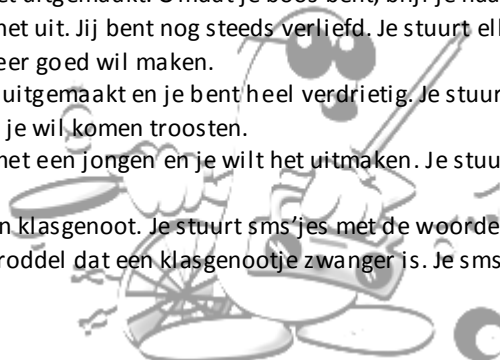

E-mailen

- Een van je klasgenoten mailt rond dat hij jullie leraar een homocafé binnen heeft zien gaan.
- Jullie hebben een leuke jonge mentor. Met Valentijnsdag besloot een aantal jongens haar een digitale liefdeskaart te sturen.
- Een klasgenoot stuurt een “grapje” per mail rond. Klik hier. Als je klikt, verandert de cursor in een piemel die je niet verwijderen kan.
- Als je met een probleem zit kun je je mentor ook ‘s avonds mailen. Dat heeft hij zelf gezegd.
- Een klasgenoot mailt naar een dikke jongen een foto van een varken.
- Het is uit met je vriendin. Je komt erachter dat zij een foto waarop jullie staan te zoenen, aan iedereen heeft gemaild.
- Het is uit met je vriendje. Hij heeft op een foto van een naakte dame jouw hoofd geplakt en stuurt die per mail naar al zijn vrienden.
- Je bent boos op een klasgenoot, je stuurt diegene een virus per mail.
- Jullie gezin heeft één mailadres. Jullie kunnen de mail van elkaar lezen.
- Je zusje leest je mail.
- Je geeft het password van je mailbox aan je vriendin.
- Je vriend moet een mailtje versturen. Je geeft hem je password zodat hij jouw computer kan gebruiken.
- Mail van onbekenden verwijder ik meteen uit mijn mailbox.
- Je hebt een mailtje van een onbekende afzender. Je bent nieuwsgierig wat erin staat. Je opent het mailtje.
- Je vriend stuurt een foto van zichzelf. Je vindt hem zo mooi dat je de foto doorstuurt naar je vriendin.
- Je bent verliefd op een leraar van school. Je mailt naar je vriendinnen dat hij ook verliefd is op jou.
- Je hoort dat een jongen van school morgen wil gaan vechten. Je mailt dit naar al je klasgenoten.
- Je ouders willen dat jij aan hun je mail laat lezen.
- Je moeder vindt dat zij jouw password moet weten.
- Een jongen vroeg het mailadres van mijn vriendin. Ik heb het hem gegeven.
- Je stuurt een mailtje naar je beste vriend waarin jij hem vertelt over een ruzie thuis. Hij stuurt het door naar al je andere vrienden.
- Je hebt leuke foto's van de vakantie. Je broertje stuurt een foto van jou in je bikini naar al zijn vrienden.
- Je bent boos op een klasgenoot. Je stuurt een mailtje naar diegene waarin je heel veel scheldwoorden gebruikt.
- Je hebt ruzie met een jongen uit de klas. Om hem te pesten stuur je een mailtje rond dat hij verkering heeft met het lelijkste meisje van de school.

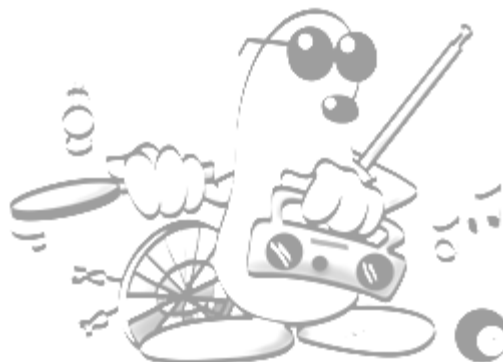
SMS'en

- Een van de meisjes uit je klas is verliefd op je. Ze stuurt je sms'jes om dit te vertellen.
- Een leerkracht stuurt je wel eens privé sms'berichten.
- Sommige meisjes krijgen via de sms privé-uitnodigingen van een leerkracht.
- Voor de gein stuur je een sms naar je iets te dikke vriendin met de woorden: Miss Piggy
- De politie stuurt sms-bommen naar nummers van gestolen telefoons.
- De school stuurt sms-bommen als ze weten dat je aan het spijbelen bent.
- School stuurt bij afwezigheid een sms naar jou en naar je ouders.
- Je vindt dat je onder schooltijd best een sms'je kunt versturen.
- Je vraagt aan de leraar of je naar het toilet mag. Op het toilet verstuur je een sms.
- Je vriendin heeft het uitgemaakt. Omdat je boos bent, blijf je haar vervelende sms'jes sturen.
- Je vriendin maakt het uit. Jij bent nog steeds verliefd. Je stuurt elke dag een paar sms'jes om te vragen of ze het weer goed wil maken.
- Je vriend heeft het uitgemaakt en je bent heel verdrietig. Je stuurt hem elke dag een paar sms'jes om te vragen of hij je wil komen troosten.
- Je hebt verkering met een jongen en je wilt het uitmaken. Je stuurt hem een sms om te vertellen dat het uit is.
- Je bent boos op een klasgenoot. Je stuurt sms'jes met de woorden: "morgen op school?."
- Op school gaat de roddel dat een klasgenootje zwanger is. Je sms't dit vlug naar al je vrienden.

- Je hebt ruzie en je sms't naar je vriendinnen dat ze je na school moeten komen helpen.
- Je moet nablijven op school. Je sms't je vader dat je na moet blijven en dat je het daar niet mee eens bent.
- Je hebt straf gekregen. Je sms't naar je vader dat hij naar school moet komen.

Tip: Sluit het spel af met een protocol waarin samen regels worden afgesproken.

3.6 Omgaan met seksualiteit

3.6.1 Inleiding

Jongeren zijn veel en al op jonge leeftijd bezig met seksualiteit. Dat is ook te zien aan de onderstaande tabel (Rutgers Nicco Groep, 2011):

Tabel: Seksuele ervaring in vier leeftijdsgroepen (% en leeftijden)

	12-14	15-17	18-20	21-24	1e keer gemiddeld	de helft ervaring
masturberen	30	61	81	85	13.9	15.4
tongzoenen	52	79	92	96	14.0	13.5
Voelen en strelen	23	66	89	95	15.4	15.5
vingersen/aftrekken	13	53	83	91	16.1	17.0
naakt vrijen	8	46	78	88	16.3	16.9
geslachts-gemeenschap	7	42	76	88	16.7	17.1
orale seks	9	42	77	88	16.8	16.6
anale seks	2	8	16	28	18.4	-

De seksualisering van de maatschappij, met onderwerpen als lichamelijke integriteit en beeldvorming, staat volop in de aandacht. Er vindt maatschappelijke discussie plaats rondom thema's als videoclips, seks als ruil- of betaalmiddel, de problematiek rond loverboys en groepsverkrachtingen. (Centrum School en Veiligheid)

Omdat seksualiteit bij onze doelgroep en binnen onze maatschappij zoveel aandacht krijgt, willen we het onderwerp seksualiteit ook behandelen in het programmaboek. Als eerst benoemen we een aantal factoren die er voor kunnen zorgen dat het programma een succes wordt. We beschrijven daarnaast een aantal vormen van voorlichting/preventie die we kunnen gebruiken bij het maken van de programmabeschrijving met betrekking tot het omgaan met seksualiteit. We hopen aan de hand van dit onderzoekje erachter te komen hoe we het programma het beste invulling kunnen geven aan de hand van dit onderwerp.

3.6.2 Succesfactoren van seksualiteitspreventieprogramma's

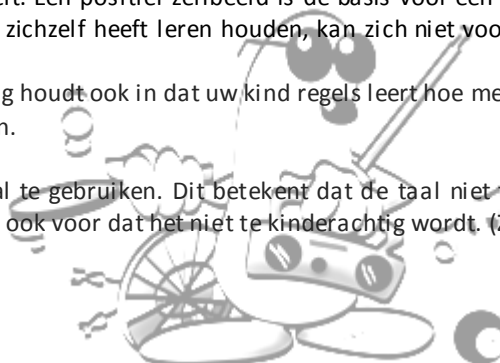
Een jongere voorlichten over seks en seksualiteit. Daar zien veel mensen tegenop. Vaak omdat dit onderwerp ook in de eigen jeugd niet of nauwelijks met anderen werd besproken. Hier ligt dus een enorme kans om het beter te doen. En om frustratie of taboes te voorkomen.

Seksuele voorlichting betekent niet alleen dat informatie wordt gegeven over voorbehoedmiddelen. Een betere term is dan ook relationele en seksuele vorming. Dit heeft alles te maken met het overdragen van kennis. Evenals het bevorderen van een positieve houding ten aanzien van seksualiteit. En het leren van een aantal vaardigheden.

Relationele en seksuele vorming houdt in dat informatie wordt gegeven over lichamelijke ontwikkeling, voortplanting, voorbehoedmiddelen. Maar ook dat je aandacht geeft aan de emotionele ontwikkeling. Dus gevoelens die te maken hebben met relaties en seksualiteit. Daarnaast is het heel belangrijk dat een jongere een positief zelfbeeld ontwikkelt. Een positief zelfbeeld is de basis voor een gezonde relationele ontwikkeling. Want een jongere dat niet van zichzelf heeft leren houden, kan zich niet voorstellen dat anderen wel van hem houden.

Relationele en seksuele vorming houdt ook in dat uw kind regels leert hoe met elkaar om te gaan in een relatie. Waar zijn of haar grenzen liggen.

Het is verstandig duidelijke taal te gebruiken. Dit betekent dat de taal niet te technisch kan zijn. Gebruik dus geen medische termen. Zorg er ook voor dat het niet te kinderachtig wordt. (Zoenen Enzovoorts, 2005)

De Rutgers Nisso Groep geeft een aantal tips als het gaat om het organiseren van voorlichtingmomenten met betrekking tot het omgaan met seksualiteit (Rutgers Nicco Groep, 2011):

- **Doelgroep:** Wat weet u van de doelgroep? Denk hierbij aan: leeftijd, sekse, (opleidings-) niveau, groepsgrootte, is het een multi-culturele groep?
- **Doel:** Wat is het doel van de voorlichting? Gaat het bijvoorbeeld om bewustwording, meningsvorming, attitudevorming, aanleren van vaardigheden of uitbreiding van kennis
- **Vorm:** Welke vorm past het best bij deze voorlichting? Bijvoorbeeld debat, discussie of in gesprek komen over een onderwerp. Gaat het om informatievoorziening? Zijn het individuele- of groepsoopdrachten?
- **Voorbereiding:** Bepaal welk gedeelte, welke vragen of werkvormen ingezet worden. Indien nodig: heb ik een alternatief programma?
- **Tijdsplanning:** Hoeveel tijd heb ik tot mijn beschikking voor de uitleg, de uitvoering en de nabespreking van de voorlichting?
- **Evaluatie:** Evalueer de voorlichting en stel eventueel het programma bij.

Daarnaast zijn er ook veel tips te vinden voor ouders, die hun pubers willen voorlichten. Deze tips zijn ook bruikbaar voor het programmaboek, omdat jongerenwerkers ook een opvoedende taak hebben tijdens de jongensclub (Rutgers Nicco Groep, 2011):

- Weet wat er speelt: Kijk op internet en in folders en boeken. In het algemeen: tussen de 12 en 15 jaar verandert het lichaam enorm. In deze periode neemt de onzekerheid over het eigen lichaam toe. En tegelijk ook de seksuele interesse. Vanaf 16 jaar zijn jongeren bijna volwassen. Ze hebben ervaring met verliefdheid en vaak ook met vrijen. Ze hebben ook wel eens gepraat met een partner over seks en over wat ze wel en niet willen.
- Stel open en uitnodigende vragen: Door een open vraag wordt uw zoon of dochter uitgenodigd om meer te zeggen dan alleen ja of nee. Zo krijgt u een beeld van de kennis en ideeën die uw kind al heeft. Daar kunt u vervolgens op aansluiten met wat u zelf weet en vindt.
- Praat zelf over seks: Als u zelf praat over seksualiteit, creëert u een sfeer om over gevoelige onderwerpen te praten. Dit vergroot de kans dat uw kind met een vraag of probleem bij u komt. Praat u er niet over, dan geeft u onbewust de boodschap af dat seksualiteit een taboeonderwerp is. Heeft uw kind een probleem, dan is de kans groot dat hij/zij dit voor zichzelf houdt. Dus: geef antwoord op vragen over seks. En weet u het antwoord niet, zeg dan dat u het na gaat vragen of opzoeken. Dat kunt u natuurlijk ook samen doen.
Gebruik een aanleiding: Het praat een stuk makkelijk over bijvoorbeeld soa (seksueel overdraagbare aandoeningen) als daar net iets over op televisie is of in de krant staat. Of als u daar net iets over gehoord hebt. Wees alert op zulke 'bruggetjes'.
- Kies een goed moment Praat over seksualiteit als u samen met iets bezig bent. Bijvoorbeeld tijdens de afwas, het tafeldekken of autorijden. Ga er niet speciaal voor zitten, dat levert alleen maar een ongemakkelijk gevoel op.
- Laat zien waar u het over hebt: Gebruik boeken, brochures, afbeeldingen of voorbeeldproducten (condoom, pilstrip).
- Oordeel niet te snel: Laat bijvoorbeeld merken dat het niet uitmaakt op wie uw puber verliefd wordt: jongens of meisjes. Maar vertel dat het wel belangrijk is om altijd veilig te vrijen. Leer uw puber om zelf verantwoorde keuzen te maken. Sta stil bij wat jongens en meiden kunnen doen om zichzelf (en elkaar) te beschermen. Dat zijn vaardigheden waar jongeren hun hele leven plezier van hebben.
- Blijf op de hoogte van internetgebruik: Internet en televisie zijn voor jongeren belangrijke informatie- en communicatiebronnen. Kijk eens mee met hun programma's, bezoek websites voor jongeren. Verdiep u in hun belevingswereld.
- Laat merken dat uw kind altijd bij u terecht kan: Er zijn kinderen die – uit angst voor negatieve reacties - hun problemen voor zich houden. Bijvoorbeeld hun homoseksuele gevoelens, een vermoeden van zwangerschap, seksueel misbruik, lastige jongens. Laat merken dat uw kind er niet alleen voor staat. Leg folders neer, geef tips over leuke websites.
- Toon interesse en respect: Zorg dat de relatie met uw kind goed blijft. Blijf geïnteresseerd, ook ten aanzien van andere onderwerpen. Respecteer de privacy van uw kind.
- Seks is meer... Het is belangrijk om met uw puber te praten over seksualiteit en relaties in brede zin. Misschien is uw puber nog maar net bezig met verliefdheid en nog niet met seks. Dit kan

echter van het ene op het andere moment veranderen. Spreek daarom - naast de leuke kanten van seks – óók over bescherming tegen zwangerschap, soa, HPV en ongewenste contacten.

3.6.3 Vormen

Opvallend is dat veel vormen van voorlichting gericht zijn op de ouders van de jongeren, net als bij het omgaan met internet. De voorlichtingen moeten ervoor zorgen dat ouders hun kinderen op een gepaste wijze kunnen voorlichten over seksualiteit. De voorlichtingsvormen die vooral gericht zijn op de jongeren zelf zijn vooral websites.

De websites die we bruikbaar vinden voor het programmaboek, zijn websites die algemene, maar duidelijke informatie geven over seksualiteit. We gebruiken bewust een aantal websites niet, omdat we die niet gepast vinden. Sommige websites geven volgens ons een verkeerde indruk of gebruiken pornografisch afbeeldingen.

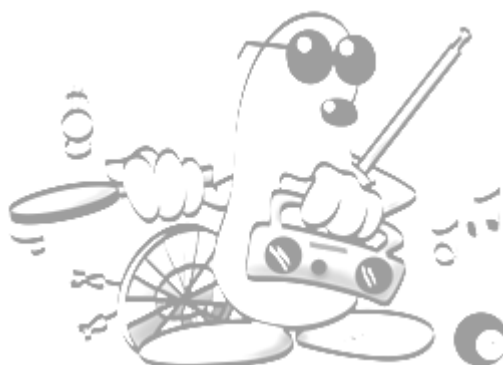
websites

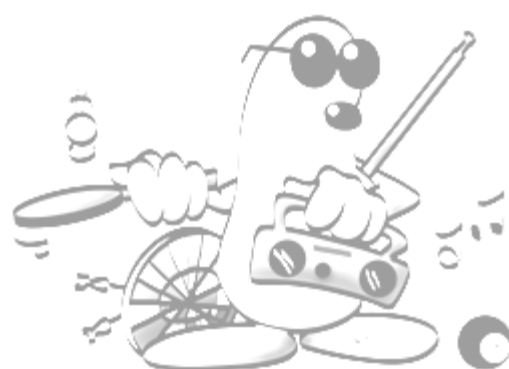
Sense

Op de website, www.sense.info, is een site die jongeren kunnen raadplegen als ze meer willen weten over seksualiteit. Hier vind je heel veel informatie over seksualiteit, maar ook over verliefdheid, relaties, liefde en alles wat daarbij komt kijken.

JIP

JIP staat voor Jongeren Informatie Punt. Het JIP geeft informatie en advies over werk, school, drugs, geld, huisvesting, rechten en plichten, seks en vrije tijd. Jongeren kunnen anoniem en gratis bij een JIP terecht met je vragen. Op de website van JIP, www.jip.org, kun je deze informatie vinden.

Hoofdstuk 4 Experiment in Ede

4.1 Nadere toelichting over opzet experiment

De verslaglegging rondom het experiment in Ede bestaat uit verschillende delen. Per experiment kunt u in dit hoofdstuk het experiment, de rapportage, de rapportageanalyse en de conclusies lezen. In deze inleiding zullen wij nadere uitleg over deze schriftelijke opzet geven en relevante informatie die belangrijk is voor de onderbouwing van het experiment.

Praktijksituatie voor het experiment

Het experiment in Ede heeft plaatsgevonden op een jongensclub in Ede. Dit heeft William gedaan in samenwerking met Nick Dees, jongerenwerker bij YfC|Ede. William was tijdens dit experiment zowel uitvoerder als observator; hij gaf samen leiding aan de jongensclub en moest tegelijk gericht zijn op het verzamelen van data door te observeren.

De jongensclubavonden zijn gehouden in een ruimte die beschikbaar is gesteld door de gemeente. Het is er klein en niet bijzonder comfortabel, maar het is genoeg om een jongensclub te houden. Er is tevens een klein keukenblokje.

Participerende observatie

Methodisch gezien zou de beste situatie zijn geweest dat de onderzoeker bij kwalitatief onderzoek geen deel uitmaakt van de onderzoekssituatie en de rol van participerende observator aanneemt. (B. Baarda, 2010) We hadden ervoor kunnen kiezen om William enkel als observator aanwezig te laten zijn, maar we denken dat de bruikbaarheid van het experiment verloren gaat doordat de aanwezige jongens aangepast gedrag gaan vertonen doordat er een 'pottenkijker' is. We hebben geprobeerd de natuurlijkheid van de praktijksituatie zoveel mogelijk intact te houden, daarom was William ook uitvoerend leidinggevende.

De reden dat Annemarij niet bij de jongensclub was, is omdat het bij de visie van YfC hoort dat jongensclubs worden gedaan door mannelijke medewerkers. De rol van Annemarij was om als buitenstaander William kritisch te bevragen op zijn rapportages n.a.v. de testmomenten. Het doel hiervan was om inzicht te krijgen in de testresultaten en te voorkomen dat William te veel onderdeel van het proces werd, waardoor hij niet meer in staat zou zijn als onderzoeker naar het experiment te kijken. Ook zorgde het ervoor dat Annemarij op deze manier toch nauw betrokken was bij het experiment. Tijdens de momenten waarop William de experimentplannen uitvoerde en daarover rapporteerde, heeft Annemarij zich vooral bezighouden met de input voor de experimentplannen.

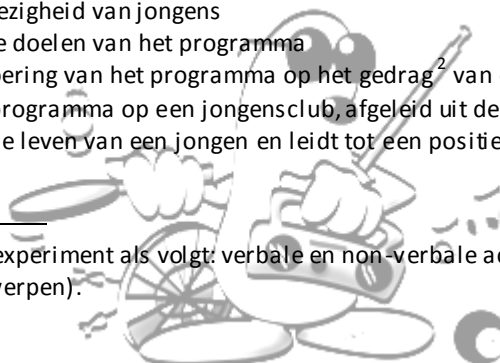
Participerende observatie was, vooral in het begin, een lastige rol. In het begin moest William wennen aan de dubbele rol, bekend worden met waar hij op moest letten en hoe het op een goede manier te rapporteren. We merkten dat de kwaliteit beter werd na de eerste twee rapportages.

Indicatoren en beoordeling van die indicatoren

Bij het uitvoeren van het experiment hebben we indicatoren gebruikt die ons vertellen hoe we het uitgevoerde op waarde moeten schatten. Nick Dees en Marco Valster, jongerenwerker en teamleider bij YfC|Ede, hebben deze samen met ons opgesteld vanuit de doelstellingen van YfC. Aan de hand van deze indicatoren hebben we na afloop van een experiment de bevindingen opgeschreven in rapportages en deze vervolgens geanalyseerd. De volgende indicatoren hebben we opgesteld voor ons experiment:

- de hoeveelheid jongens die de jongensclub bezoeken gecombineerd met de continuïteit ervan over de verschillende jongensclubavonden
- reden van af- of aanwezigheid van jongens
- of er gewerkt is aan de doelen van het programma
- het effect van de uitvoering van het programma op het gedrag² van een jongen tijdens de jongensclub
- of de inhoud van het programma op een jongensclub, afgeleid uit de doelstelling, terug te zien is in het gedrag in het dagelijkse leven van een jongen en leidt tot een positieve verandering

² Gedrag definiëren wij in ons experiment als volgt: verbale en non-verbale acties of reacties met betrekking tot de omgeving (mensen of voorwerpen).

- of het geleerde op de jongensclub door een jongen als meerwaarde voor zijn persoonlijke ontwikkeling wordt ervaren
- de mate van aandacht die de jongens tijdens het jongensclub houden voor de activiteit
- de mate van plezier die de jongens tijdens de jongensclub hebben
- de aantrekkelijkheid³ van de jongensclub volgens de jongens
- of de benodigde middelen aanwezig zijn

Wij hebben de indicatoren op de volgende manieren beoordeeld:

- de eigen observaties van de leidinggevendenden tijdens de jongensclub en eventuele andere contactmomenten
- het effect van de uitvoering van het programma op het gedrag van een jongere volgens observaties van derden (bijvoorbeeld ouders van een jongen of een andere jongerenwerker die contact heeft met de betreffende jongere)
- vragen aan de jongens wat ze vinden van de jongensclub
- verbale en non-verbale reacties van jongens tijdens en na afloop van de activiteit
- evaluatie van jongerenwerkers na afloop van de jongensclub
- vergelijking met andere testmomenten
- interpreteren van het gedrag van jongens vanuit theoretische kaders

Startpositie van experimentsituaties

Ons experiment in Ede begon op het moment dat we de experimentplannen opstelden voor het eerste testmoment. Ons experiment eindigde op het moment dat we het laatste testmoment hebben geanalyseerd en conclusies hebben getrokken.

William heeft in november en december tijdens een paar avonden al contact gemaakt met de jongens in de wijk, door mee te draaien bij de activiteit 'pannavoetbal' in die wijk. Hier komen, naast veel andere jongeren, ook de jongens die in aanmerking komen voor de jongensclub. Dit is niet het begin van het onderzoek geweest. Dit hebben we bewust gedaan om ongeveer vanuit dezelfde beginpositie te starten met het experiment, als andere jongerenwerkers van YfC die een jongensclub zouden starten. Ons onderzoek richt zich namelijk niet op hoe je contact maakt met jongeren in een wijk voordat je ze uitnodigt voor de jongensclub, maar op de uitvoering van de jongensclub. De startpositie die wij hanteren bij aanvang van ons onderzoek houdt in dat een jongerenwerker meerdere keren contact heeft gehad met jongens in de wijk, zodat hij de daarvoor in aanmerking komende jongens kan uitnodigen voor de jongensclub. Er moet sprake zijn van een zekere relatie⁴ met de jongens die naar de jongensclub komen. De uitzondering die geldt is dat er soms een nieuwe jongen komt, waar de jongerenwerker nog niet eerder contact mee heeft gehad. Door vanuit deze startpositie te beginnen, is het onderzoek op dit punt valide. Als William namelijk begon met het leiden van de jongensclub zonder dat hij die jongens eerder had gezien en gesproken, dan nemen wij aan dat de testuitslagen op een negatieve manier beïnvloed waren.

Experimentplannen

In de experimentplannen staat wat we hebben getest en waarom. De experimentplannen hebben we opgesteld vanuit een aantal kennisbronnen, namelijk uit:

- de theoretische methodiekbeschrijving
- de praktijkervaring van de medewerkers van YfC|Ede
- literatuur- en bronnenonderzoek
- interviews met deskundigen
- resultaten uit eerdere testmomenten in ons onderzoek

³ Aantrekkelijkheid van de jongensclub definiëren wij in ons experiment als volgt: kenmerken van de opzet die invloed hebben op de aantrekkelijkheid voor de jongens om naar de jongensclub te gaan, zoals de naam van de jongensclub en avond, activiteiten, de aanwezige personen en de manier van reclame maken.

⁴ Een zekere relatie bedoelen wij op deze pagina mee: kennisgemaakt en meerdere keren met elkaar gesproken bij lijfelijke aanwezigheid.

Rapportage

In de rapportage van een experiment wordt de gebeurtenis aan de hand van de indicatoren beoordeeld. (B. Baarda, 2010) Aan de hand van de opgestelde indicatoren, schreef William na elk experiment een rapportage. Hierin staan observaties en feitelijke informatie over het testmoment.

Na de uitvoering van experiment 3 kwamen we erachter dat we in de manier van verslaglegging een aantal dingen wilden aanpassen. Van de opgestelde indicatoren zijn er twee waarover we niks konden zeggen na de eerste drie experimenten. De betreffende indicatoren: “of de inhoud van het programma op een jongensclub, afgeleid uit de doelstelling, terug te zien is in het gedrag in het dagelijkse leven van een jongen en leidt tot een positieve verandering” en “of het geleerde op de jongensclub door een jongen als meerwaarde voor zijn persoonlijke ontwikkeling wordt ervaren”. Hierom hebben we deze indicatoren weggehaald uit de rapportage. Aan het eind van de reeks experimenten hebben we wel gekeken of we iets konden zeggen over deze indicatoren, door jongens en mensen in hun omgeving te ondervragen. Ook misten we een kopje vooraf met een algemene beschrijving van de avond. Dit maakt de rapportage beter begrijpbaar voor lezers.

Rapportageanalyse

In de rapportageanalyse hebben we betekenis gezocht in de informatie uit de rapportage. Er staat per indicator geschreven wat de testresultaten kunnen betekenen voor de beantwoording van de onderzoeksvragen en wat het kan betekenen voor het vervolg van ons experiment.

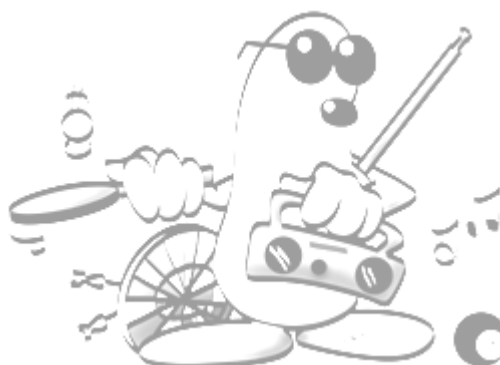
Na de uitvoering van experiment 3 kwamen we erachter dat we de manier van verslaglegging iets wildeⁿ aanpassen. We misten aan het eind van de rapportageanalyse een kopje waarin we kunnen schrijven welke ontdekkingen we meenemen naar de volgende experimenten. Tot dan toe hadden we die informatie bij andere kopjes ondergebracht, maar voor de duidelijkheid wilden we een apart kopje ervoor maken.

Conclusies

Onder de kop ‘Conclusies’ staat per onderzoeksvraag een opsomming van de conclusies die we hebben kunnen trekken na de analyse van het testmoment.

Overige analyse die niet onder één experiment past

Onder dit kopje aan het eind worden analyses van gebeurtenissen geschreven die niet passen onder één experiment. Ook kijken we terug over het geheel van alle experimenten en proberen we overkoepelende conclusies te trekken.

4.2 Startactiviteit

4.2.1 Experimentplan startactiviteit

Doelstellingen

-Nadere kennismaking van jongerenwerkers en jongens en de jongens onderling.

Niet bij iedere startactiviteit hoeft er sprake te zijn van kennismaking. Bijvoorbeeld wanneer de jongensclub voor het tweede seizoen met dezelfde jongens start of de aanwezigen elkaar om een andere reden al kennen.

-Contact bevorderen tussen jongerenwerkers en jongens en de jongens onderling.

Door een leuke, gezamenlijke ervaring ontstaat er een binding met elkaar. Dit is een basis voor de rest van het contact tussen de jongerenwerkers en jongens en de jongens onderling, tijdens de jongensclub.

-Jongens werven om vaker te komen naar de jongensclub.

Waarom bowlen?

Vorig jaar is gebleken dat bowlen een goede startactiviteit was voor de jongensclub in Ede. Er waren veel jongens aanwezig en zij en de jongerenwerkers vonden het geslaagd. Dit blijkt uit de reacties van de jongens en de observaties van de jongerenwerkers. Wij vinden het belangrijk dat we een goede start maken in het contact met de jongens, daarom kiezen we iets waarvan we weten dat het een leuke startactiviteit kan opleveren. Wij willen bekijken of het bowlen dit jaar weer werkt en onderzoeken wat dan maakt dat het werkt bij deze doelgroep.

De theorie waar wij ons onderzoek op baseren vertelt ons dat er elementen voor een leuke activiteit voor jongens zijn, namelijk: actief, fysiek en competitief. Deze elementen zitten alle drie in de activiteit bowlen. De activiteit is toegankelijk voor alle jongens van de jongensclub, omdat het bowlingcentrum te bereiken is met de fiets. De activiteit begint bij het afspreken in de wijk, zodat we de samen beginnen. De jongerenwerkers fietsen met de jongens vanuit de wijk naar het bowlingcentrum. Vanuit de verantwoordelijkheid die wij dragen omdat wij de jongens meenemen, stellen wij in de brief dat de fietsen van de jongens moeten zijn voorzien van licht. Kennismaking begint bij het afspreken in de wijk, waar iedereen elkaar begroet. Tijdens het spel leert iedereen elkaars namen kennen en krijgt men een eerste indruk van elkaar. Van een eerste kennismaking hoeft geen sprake te zijn bij ons. De verwachting is dat bijna iedereen elkaar al kent, maar het kan zo zijn dat er bijvoorbeeld een nieuwe jongen komt. Door het samen fietsen, en vooral het bowlen met elkaar wordt het contact bevorderd. Het is een speelse manier van contact hebben. Ze ervaren hoe het is om samen een activiteit te doen en leren elkaar op deze manier beter kennen. Tijdens de activiteit maken we ook reclame voor de eerstvolgende jongensclubavond. We zullen vertellen wat de jongensclub inhoudt en ze ervoor uitnodigen. Op deze manieren geven we de doelstellingen vorm in deze activiteit.

Hoe nodig je jongens uit?

Vorig jaar heeft de jongerenwerker een brief gemaakt voor de jongens en ouder/verzorgende van de jongens. Hierin legt hij uit wie de activiteit organiseert, waarom de activiteit georganiseerd wordt, waar en wanneer de activiteit zich bevindt, hoe de jongen op de plaats van bestemming komt, wat de eigen bijdrage is en wie ze kunnen bereiken met eventuele vragen. De jongerenwerker geeft de brieven aan de jongens met de opdracht die thuis af te leveren. Vorig jaar is gebleken dat deze manier van uitnodigen werkt.

Door deze manier van uitnodigen laat de jongerenwerker weten dat hij het belangrijk vindt dat de ouder/verzorgende op de hoogte is van waar de jongen zich bevindt. Daarnaast kan het voor de ouder prettig zijn als het duidelijk is waar de eigen bijdrage voor bedoeld is. De jongerenwerker communiceert door middel van de brief dus met de ouder/verzorgende. Daarnaast heeft de jongen het idee dat de activiteit iets officieels is, omdat hij een brief mee naar huis krijgt. Hierdoor is de kans groter dat hij de activiteit serieus neemt en ook daadwerkelijk komt.

Verwachtingen

De activiteit zal gehouden worden op een donderdagavond. Dit in verband met de agenda's van de jongerenwerkers. Vorig jaar was de activiteit op een zaterdagavond. We verwachten dat een activiteit op een zaterdagavond beter loopt, omdat de jongens op die dag meer vrije tijd hebben. Op een doordeweekse avond is de kans groot dat de jongens moeten sporten of bijvoorbeeld huiswerk moeten maken. We zullen in de conclusie beschrijven of onze verwachtingen kloppen.

Indicatoren

De indicatoren die we in het onderzoeksplan hebben opgesteld zijn niet allemaal van toepassing op deze startactiviteit. Het doel van deze avond is namelijk niet om op een bepaalde manier een bijdrage te leveren aan het welzijn van de jongens. Het doel van deze startactiviteit, geformuleerd in de eerder genoemde doelstellingen, is enkel het contact en de uitnodiging voor volgende jongensclubavonden.

Voor de startactiviteit hanteren we de volgende indicatoren:

- de hoeveelheid jongens die de startactiviteit bezoeken
- reden van aan- of afwezigheid van jongens
- of er gewerkt is aan de doelen van de startactiviteit
- het effect van de startactiviteit op het gedrag van de jongens tijdens de betreffende avond
- de mate van aandacht die de jongens tijdens de startactiviteit houden
- de mate van plezier die de jongens hebben tijdens de startactiviteit

4.2.2 Rapportage startactiviteit

Veranderde verloop van de avond:

Nick Dees, de jongerenwerker waarmee ik de jongensclub ga leiden, had een paar dagen eerder zijn teen gebroken en gekneusd bij een activiteit. Nick kon niet fietsen, dus kon niet aanwezig zijn bij de eerste ontmoeting met de jongeren in de wijk, het naar de bowlingbaan fietsen en het terugfietsen later op de avond. Wel is Nick later met ander vervoer zelf gekomen naar het bowlingcentrum. Om ervoor te zorgen dat ik er niet alleen voor stond op de momenten dat Nick er niet was, had Nick een andere jongerenwerker die ook in de wijk werkt gevraagd om mee te gaan. Deze jongerenwerker, Marco (niet te verwarren met teamleider Marco Valster), liep vorig jaar stage bij YfC|Ede o.a. in de wijk waar ons experiment plaatsvindt en werkt daar dit jaar nog vrijwillig. Ik denk dat ik op bepaalde momenten moeite had gekregen met leiding geven als er niet een tweede jongerenwerker aanwezig was, bijvoorbeeld bij het bij elkaar houden van de groep tijdens het fietsen.

De hoeveelheid jongens die de startactiviteit bezoeken

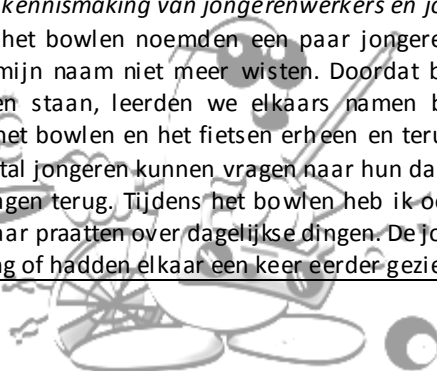
Er waren acht jongens in de leeftijd van 12 tot 15 jaar oud. Één jongen was 15 en zit in de derde klas. De andere jongens waren allemaal 12 of 13 en zitten in de eerste klas.
Nick en ik zijn tevreden met de opkomst van acht jongens, want onze verwachting vooraf was zes a acht jongens. Alle jongens waren op tijd op de plaats waar we zouden afspreken. En alle jongens hadden de in de brief afgesproken twee euro bij zich.

Reden van af- of aanwezigheid van jongens

De jongens die aanwezig waren, zijn gekomen omdat ze het leuk vonden om met een groep jongens te gaan bowlen. Bij twee jongens kwam ook de bijkomstige reden dat ze waren meegenomen door een vriend van hen. Ze schenen wel eerder bij activiteiten van YfC geweest te zijn. Ik had ze niet eerder gezien in de zes of zeven keer dat ik bij activiteiten ben geweest.
De reden van afwezigheid weet ik ook van een aantal jongens. Twee jongens hadden aangegeven een voetbaltraining te hebben. Één gaf aan dat hij geen zin had om te komen. Een andere jongen was er niet, omdat hij geen twee euro had en die ook niet kreeg van zijn ouders.

of er gewerkt is aan de doelen van de startactiviteit

'Nadere kennismaking van jongerenwerkers en jongens en de jongens onderling':
Tijdens het bowlen noemden een paar jongeren mij bij mijn naam, terwijl ze eerder mijn naam niet meer wisten. Doordat bij het bowlen de namen op de schermen staan, leerden we elkaars namen beter kennen. Ook hebben we tijdens het bowlen en het fietsen erheen en terug nader kennis gemaakt. Ik heb een aantal jongeren kunnen vragen naar hun dagelijks leven en ik kreeg ook een paar vragen terug. Tijdens het bowlen heb ik ook gezien dat jongens onderling met elkaar praatten over dagelijkse dingen. De jongens kenden elkaar allemaal al onderling of hadden elkaar een keer eerder gezien.

'Contact bevorderen tussen jongerenwerkers en jongens en de jongens onderling': Ik zag dat de jongens veel plezier hadden tijdens de activiteit. Ze lachten veel en leefden erg met elkaar mee in het spel. Ze reageerden op elkaars prestaties en gaven elkaar 'high-fives' als er veel kegels omgingen. Na het bowlen heb ik ook enkel positieve reacties gehoord over de avond.

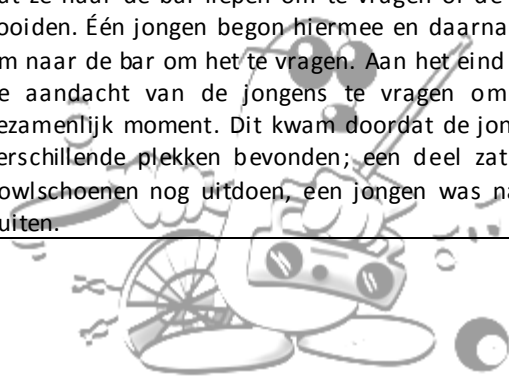
Het viel me op dat ze me al snel accepteerden als leiding. Ze luisterden als ik aanwijzingen gaf. De manier waarop ze met me omgaan, bijvoorbeeld begroeten aan begin en eind met handen schudden, zegt me dat ik mijn plek in de groep heb verworven.

'Jongens werven om vaker te komen naar de jongensclub': Wat ik heb gedaan is vertellen wanneer, waar de jongensclub is en wat we daar gaan doen. Dit gebeurde op een gezamenlijk moment na afloop van het bowlen. Ook op andere momenten op de avond hebben jongens dingen gevraagd over jongensclub. Ik merkte persoonlijk dat ik het moeilijk vond om tijdens het gezamenlijke moment te verwoorden wat de jongensclub inhoudt. Ik wilde enerzijds vertellen dat we plezier gaan hebben, maar ook zo eerlijk zijn om te vertellen met serieuze onderwerpen aan de gang gaan. Uiteindelijk verwoorde ik het zo: "we gaan leuke dingen doen en het ook hebben over dingen die jullie belangrijk vinden." Met het tweede deel van deze zin gaf ik er een serieuze tint aan, die jongens misschien niet aanspreekt. Toen ik had verteld wat de jongensclub inhoudt, zei een jongen: "O, dat is niks aan". De andere jongens reageerden er niet op. Ik sprak nog een jongen die vond dat de naam "jongensclub" een beetje kinderachtig klinkt.

Het effect van de startactiviteit op het gedrag van de jongens tijdens de betreffende avond

Er waren acht jongeren en twee begeleiders die mee bowlden. Nick was er dus ook, maar kon niet bowlen door gebroken/gekneusde teen. Dit betekende dat we twee banen met vijf spelers hadden. Dit bracht een scheiding aan. De jongens vormden zelf groepen van jongens die het goed met elkaar konden vinden. Ik zag wel dat jongens met elkaar meeleefden op de andere baan. Maar toch bracht het ook een scheiding aan omdat de jongens vooral gefocust waren op hun eigen baan en op de jongens die op dezelfde baan speelden.

Tijdens de startactiviteit was ook onrust. De jongens bleven niet de hele tijd bij de baan waar wij op speelden. Een deel van de jongens stond regelmatig op het gebied van de banen ernaast. Gelukkig kon dat ook, want er speelden geen mensen op de baan naast ons. Sommige jongens gingen regelmatig naar de wc om te drinken, want we hadden geen geld om drankjes te kopen. Een aantal jongens vonden dat er niet genoeg ballen waren die ze fijn vonden om mee te gooien, waardoor ze bij andere banen gingen kijken voor andere ballen. Dit gebeurde echter niet alleen aan het begin, maar door heel de avond heen. Dit zorgde voor onrust en het gebeurde een paar keer dat er te veel ballen lagen en een zware bal op de grond viel (met het nodige lawaai). Ik stoorde mij hier aan en heb gevraagd of ze het niet wilden doen. Ik moest het een paar keer vragen, omdat het na de eerste keer vragen nog een keer gebeurde. Het bleek dat niet iedereen had gehoord dat ik iets van het gedrag had gezegd. De verklaring lijkt dus te liggen in het feit dat het lawaai is op een bowlingbaan en doordat, zoals eerder uitgelegd, de jongens niet allemaal bij elkaar staan. Een andere reden dat jongens een paar keer wegliepen van de baan waar wij speelden, was dat ze naar de bar liepen om te vragen of de hekjes omhoog mochten als zij gooiden. Één jongen begon hiermee en daarna gingen nog drie jongens om en om naar de bar om het te vragen. Aan het eind van de avond was het lastig om de aandacht van de jongens te vragen om iets te vertellen tijdens een gezamenlijk moment. Dit kwam doordat de jongens zich na het spelen zich op verschillende plekken bevonden; een deel zat op de bank, een deel was de bowlschoenen nog uitdoen, een jongen was naar de wc en de rest was naar buiten.

De mate van plezier die de jongens hebben tijdens de startactiviteit

Door de enthousiaste non-verbale reacties tijdens het spel met elkaar denk ik dat alle jongens plezier hadden. De jongens lachten veel, reageerden op elkaars prestaties en gaven elkaar 'high-fives' als er veel kegels omgingen. Ook in de verbale reactie na afloop zeiden de meeste jongens dat ze het leuk gevonden hadden. Één van de jongens oogde een tijdje wat teruggetrokken en lachte toen niet mee met anderen. Ik ken hem als een fanatieke jongen en op dat moment ging het bowlen niet zo goed. Door de avond heen zijn er foto's gemaakt en aan het eind van de avond deden we een groepsfoto. De jongens vonden dit erg leuk. Ze vroegen er een paar keer om of ze op de foto mochten en een paar jongens zijn zelf foto's gaan maken met onze foto toestellen.

Foto-impressie van de startactiviteit

4.2.3 Rapportageanalyse

Onvoorziene omstandigheden:

Dat Marco meeging omdat Nick een groot deel van de avond niet aanwezig kon zijn, bleek een goede oplossing. Als William in zijn eentje was geweest, geeft hij aan dat hij inschat dat hij op sommige momenten niet goed leiding had kunnen geven. De aanwezigheid van Marco kan echter wel tot gevolg hebben gehad dat jongens zich anders gedroegen vergeleken met als hij er niet was geweest. Tijdens de nabespreking kwamen we tot de veronderstelling dat het verschil niet groot zal zijn, doordat Marco in het anderhalve jaar ervoor een relatie heeft opgebouwd met de jongens die er waren en bekend is met de werkwijze van YfC. Wat een duidelijke verandering is, is dat we tijdens een deel van de avond met drie jongerenwerkers waren i.p.v. twee. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat het minder onrustig was door meer persoonlijke aandacht voor de jongens. Ook zouden jongens misschien een leukere avond kunnen hebben doordat er meer persoonlijke aandacht was. Anderzijds zou een jongerenwerker extra juist ook onrust kunnen veroorzaken, doordat het zijn aanwezigheid iets oproept bij de jongens.

Hoeveelheid jongens die de startactiviteit bezochten

Nick zag acht jongens als goede opkomst. Vooraf had hij gezegd dat we tevreden konden zijn als er minimaal zes a acht jongens zouden komen. Die acht jongens zijn ongeveer de helft van de jongens in de wijk die regelmatig naar activiteiten van YfC komen en die in aanmerking komen om naar de jongensclub te komen. Maar er zijn dus ook nog een aantal jongens die regelmatig naar activiteiten van YfC komen in die wijk die niet bij de startactiviteit waren.

Reden aan- of afwezigheid van jongens

Als we zouden weten waarom een paar jongens geen zin hadden om te komen naar de startactiviteit, zouden we in het vervolg de startactiviteit wellicht aantrekkelijk kunnen maken.

Er waren twee jongens die een voetbaltraining hadden op de avond van de startactiviteit. Als de startactiviteit op een andere avond was, hadden die jongens misschien wel kunnen komen. De vraag is dan wel of er andere jongens verhinderd zouden zijn.

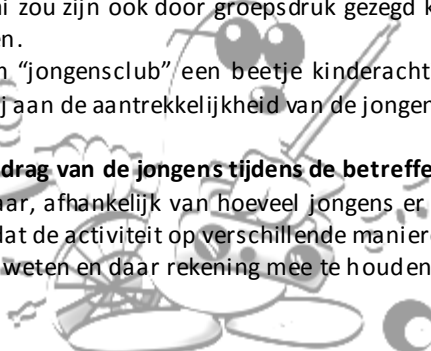
Het blijkt ook dat de eigen bijdrage van twee euro een reden kan zijn waardoor een jongen niet komt.

Doelstellingen van de startactiviteit

- De doelstelling 'nadere kennismaking van jongerenwerkers en jongens en de jongens onderling' is volgens ons gehaald, omdat de aanwezige jongens en jongerenwerkers elkaar beter hebben leren kennen. We spreken van kennismaking, omdat wij in deze situatie kennismaking duiden als het beter leren kennen van elkaar en elkaars dagelijks leven.
- De doelstelling 'contact bevorderen tussen jongerenwerkers en jongens en de jongens onderling' is volgens ons gehaald. De manier waarop we deze doelstelling vorm wilden geven is het hebben van een gezamenlijke ervaring, waardoor binding ontstaat als basis voor verdere samenwerking op jongensclub. Het is wat ons betreft een leuke ervaring geweest die de jongerenwerkers en de jongens samen hebben gehad. Wij nemen daarom aan dat deze positieve ervaring die we samen hadden, ervoor heeft gezorgd dat er een stuk binding is ontstaan tussen de aanwezige personen.
- De doelstelling 'jongens werven om vaker te komen naar de jongensclub' is niet goed gelukt. De **????**
Een jongen gaf op de avond van de startactiviteit, na de uitleg wat de jongensclub inhoudt, de reactie dat hij het saai vond. Toen ik met Nick hierover doorsprak, zei hij dat hij dacht dat die negatieve reactie kwam door het serieuze aspect wat ik tijdens de uitleg benadrukte. Ik kwam erachter dat ik het serieuze aspect, het werken aan doelstellingen voor hun ontwikkeling, niet hoeft te vertellen. De jongens komen vrijwillig naar de jongensclub, dus de jongensclub moet in de eerste plaats leuk zijn. Doormiddel van leuke activiteiten werken we aan doelstellingen, maar dat hoeven de jongens niet te weten, omdat dat kan afschrikken. Wij denken dat de opmerking dat de jongensclub saai zou zijn ook door groepsdruk gezegd kan zijn, omdat de jongen wellicht dat het stoer was als hij dat zou zeggen.
Een jongen gaf aan dat hij de naam "jongensclub" een beetje kinderachtig vindt. Dat vinden wij zelf ook. Misschien draagt een andere naam bij aan de aantrekkelijkheid van de jongensclub.

Effect van de startactiviteit op het gedrag van de jongens tijdens de betreffende avond

Bowlen blijkt een activiteit te zijn waar, afhankelijk van hoeveel jongens er zijn, er een scheiding in de groep kan worden aangebracht. Ook blijkt dat de activiteit op verschillende manieren aanleiding voor onrust is. Dit is goed voor een jongerenwerker om te weten en daar rekening mee te houden of zich af te vragen of hij dat wil.

Het blijkt lastig te zijn om tijdens het bowlen jongens als groep aan te spreken op hun gedrag, omdat ze tijdens het spel niet bij elkaar staan.

Mate van plezier die de jongens hadden tijdens de startactiviteit

Het is duidelijk dat de activiteit aansloeg bij de jongens die kwamen. Wat betreft de jongen die een tijdje teruggetrokken oogde, ik schat in dat hij het vervelend vond dat hij verloor. Toen ik ernaar vroeg zei hij dat hij het leuk vond, maar op dat moment vertelde zijn houding mij iets anders.

Het maken van foto's vonden de jongeren leuk om te doen. Wij denken dat het maken van foto's bijdraagt aan het hebben van een gezamenlijke, leuke ervaring waardoor er binding ontstaat. Vooral de groepsfoto is letterlijk een manier van de ervaring vastleggen. Door deze groepsfoto naderhand te geven aan de jongens kan een jongerenwerker ze herinneren aan de leuke, gezamenlijke activiteit.

Manier van uitnodigen

De jongens waren op tijd en hadden allemaal de eigen bijdrage bij zich. Dit deel van de uitnodiging is zeer geslaagd.

De enige vraag die overblijft is of er met een andere manier van uitnodigen nog meer jongens waren gekomen. Hier hebben we over gesproken in de nabespreking van de startactiviteit. Een vraag die ik heb is bijvoorbeeld: wat zou er gebeuren als we zeggen dat ze ook vrienden mogen meenemen die in aanmerking komen voor de jongensclub? Hierdoor zouden we misschien meer jongeren kunnen werven voor de jongensclub. In eerste instantie richten we ons op jongens die al regelmatig komen, maar ook nieuwe jongens zijn welkom. Wat wel zo is, is dat we dan misschien niet meer goed leiding hadden kunnen geven, omdat er wellicht teveel jongens waren. Ook is niet iedere jongen die met enige regelmaat de activiteiten van YfC bezoekt, uitgenodigd voor deze activiteit met een brief. Er zijn jongens die in de weken voor de startactiviteit niet bij de activiteiten van YfC zijn geweest, waardoor ze geen uitnodiging hebben gekregen. Alternatieven: eerder beginnen met uitnodigen, uitnodigen via internet/telefoon, zorgen dat adressen bekend zijn zodat brieven gestuurd kunnen worden, uitnodiging meegeven aan vriend van betreffende jongen etc. Als laatste moeten we nadenken over de jongen die wel wilde komen, maar geen geld had en het ook niet kreeg van zijn ouders. Ik weet niet of we in dit geval een probleem van het niet meenemen van de twee euro moeten maken. Maar hoe hadden we deze situatie dan voorkomen kunnen hebben dat die jongen thuis bleef, zonder af te doen aan dat de rest wel gewoon twee euro meeneemt?

4.2.4 Conclusies

Conclusies deelvraag 1 (Welke werkvormen slaan aan bij de jongens op een jongensclub?)

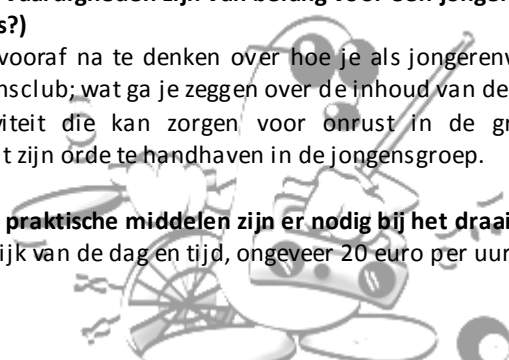
- De manier van uitnodigen voor de startactiviteit, waarbij er in de paar weken voor de startactiviteit een brief wordt meegegeven aan de jongens waarin er aan ouders wordt uitgelegd wat we gaan doen, werkt goed.
- Andere manieren van uitnodigen kunnen zorgen voor een ander aantal jongens op de startactiviteit. Voorbeelden van alternatieven: jongens zeggen dat vriendjes ook mee mogen, uitnodigen via sms of internet, eerder dan twee weken van tevoren beginnen met uitnodigen.
- Bowlen is een geschikte startactiviteit om te doen.
- Als er gebowld wordt op meerdere banen brengt dat een zekere scheiding aan in de groep, want de jongens zijn meer gericht op de eigen baan.
- Het maken van foto's tijdens de startactiviteit, en vooral groepsfoto's, draagt bij aan het opdoen van een leuke, gezamenlijke ervaring.

Conclusies deelvraag 2 (Welke vaardigheden zijn van belang voor een jongerenwerker tijdens het communiceren met de jongens?)

- Het is belangrijk om vooraf na te denken over hoe je als jongerenwerker gaat proberen jongens te werven voor de jongensclub; wat ga je zeggen over de inhoud van de jongensclub en waarom?
- Bowlen is een activiteit die kan zorgen voor onrust in de groep. De jongerenwerker moet communicatief in staat zijn orde te handhaven in de jongensgroep.

Conclusies deelvraag 3 (Welke praktische middelen zijn er nodig bij het draaien van een jongensclub?)

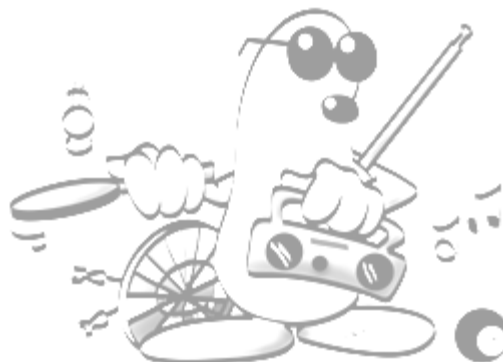
- Bowlen kost, afhankelijk van de dag en tijd, ongeveer 20 euro per uur per baan.

- Als er niet genoeg budget is, kan er een eigen bijdrage van de (ouders van) jongens gevraagd worden om (een deel van) de kosten te dekken.
- Als er een eigen bijdrage gevraagd wordt, kan dat de oorzaak zijn dat één of een deel van de jongens niet komt.
- Er moet de mogelijkheid van gezamenlijk vervoer zijn naar de plek waar de startactiviteit gehouden wordt.

Conclusies deelvraag 4 (Welke overige factoren zijn van invloed op de praktische werkwijze van een jongensclub?)

- De dag en tijd waarop de startactiviteit gehouden wordt, heeft invloed op het aantal jongens die (kunnen) komen. Op de gekozen dag en tijd kunnen er jongens zijn die andere verplichtingen hebben.
- Vooraf moet ingeschat worden hoeveel jongens er komen, omdat er gereserveerd moet worden.
- Het is handig als er op elke gebruikte baan een jongerenwerker mee kan doen. Dat komt het persoonlijke contact ten goede en zo kunnen jongerenwerker de situatie goed in de gaten houden.
- De gekozen naam voor de jongensclub kan invloed hebben op de aantrekkelijkheid die de jongensclub heeft voor de jongens.

4.3 Experiment 1

4.3.1 Experimentplan 1

Hoofddoelstelling

- De jongens weten wat zij belangrijk vinden in het leven.
- De jongens kunnen hun eigen mening vormen, formuleren en uiten.

Doel voor dit programma

- De jongens weten na deze activiteit meer over elkaar.
- De jongens leren meer over wat maakt dat ze zijn wie ze zijn.
- De jongens geven aan wat ze belangrijk vinden voor de komende jongens clubavonden.

Activiteit 1

Doel

- De jongens weten na deze activiteit meer over elkaar.
- De jongens leren meer over wat maakt dat ze zijn wie ze zijn.

Activiteit

De jongens zitten in een ruime kring. In het midden ligt een bel op een kruk of tafeltje. Eén van de begeleiders stelt vragen aan de groep. De vragen die gesteld worden gaan over de jongens in de kring. De jongen waar de vraag over gaat, mag tijdens die vraag niet meedoen. Wanneer een jongen het antwoord weet, rent hij naar de bel en probeert als eerste te bellen. Degene die het eerst belt, mag de vraag beantwoorden. Hij mag de vraag pas beantwoorden als de begeleider hem de beurt heeft gegeven. Zo voorkom je dat alle jongens door elkaar beginnen te schreeuwen.

De jongen waar de vraag over gaat geeft aan of het antwoord goed is, of niet. Als het antwoord goed is, krijgt degene die het antwoord gaf 1 punt en gaan alle jongens weer zitten. De jongerenwerker is scheidsrechter die bepaalt wie als eerste antwoord mag geven en het gegeven antwoord een punt waard is. Als het antwoord niet goed is, mogen de overige jongens opnieuw naar de bel rennen om te proberen het goede antwoord te geven. Wanneer het antwoord goed is, verdient hij een halve punt. Als iedereen weer zit kan de volgende vraag gesteld worden.

Het spel is klaar als alle vragen beantwoord zijn of als de ingeplande tijd voorbij is. Degene met de meeste punten heeft gewonnen en krijgt hiervoor een kleine beloning.

De activiteit wordt na afloop nabesproken in de groep. Het doel van de nabespreking is het uitzoeken welke betekenis de uitslag heeft van het competitieve gedeelte. Hoe komt het dat de één meer over iemand weet dan de ander? Een ander doel van de nabespreking is dat jongens aangeven welke dingen ze belangrijk vinden in hun leven. Hierbij kun je denken aan de vraag: “welke van de antwoorden vinden jullie nou echt belangrijk in het leven?” Of: “welke dingen passen nou echt bij jou?”

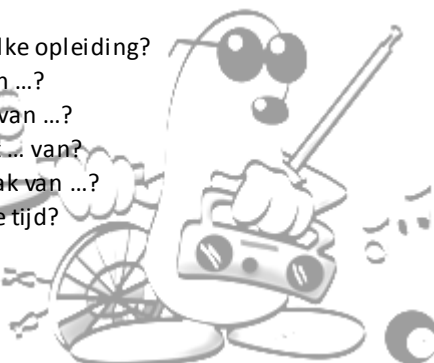
Middelen

- locatie binnen
- bel of iets vergelijkbaars
- iets waarop de bel gelegd kan worden, zodat iedereen er goed bij kan
- mars, als prijsje

Bijbehorende vragen

Moeilijkheidsgraad: makkelijk

- Hoe oud is ...?
- In welke klas zit ... en van welke opleiding?
- Wat is de favoriete sport van ...?
- Wat is een lievelingsgerecht van ...?
- Wat voor muzieksoort houdt ... van?
- Wat is het favoriete schoolvak van ...?
- Wat doet ... graag in zijn vrije tijd?
- Wat vindt ... niet lekker?
- Wat kan ... goed?

- Gaat ... naar de kerk/moskee of iets anders?

Moeilijkheidsgraad: moeilijk

- Wat eet ... het liefst s'ochtends op zijn brood?
- Wat is de schoenmaat van ...?
- Heeft ... wel eens een vriendinnetje gehad?
- Hoeveel broertjes en zusjes heeft ...?
- Wat wil ... later worden?
- Is ... wel eens naar het buitenland op vakantie geweest en zo ja, waar?
- Waar is ... geboren?
- Wat doet ... het eerst als hij uit school komt?
- Wat is de achternaam van ...?
- Is ... 100% Nederlands of komen ouders of opa's/oma's ergens anders vandaan en zo ja, waar vandaan?

Activiteit 2

Doel

- De jongens geven aan wat ze belangrijk vinden voor de komende jongensclubavonden.

Activiteit

De jongens verzinnen een naam voor de jongensclub. Ze krijgen een aantal minuten om na te denken en namen waar ze aan denken op te schrijven. Vervolgens verzamelt een jongerenwerker de briefjes en worden de namen die bedacht zijn besproken. Uiteindelijk wordt er gezamenlijk één naam gekozen.

Vervolgens worden de jongens uitgedaagd om na te denken over wat ze belangrijk vinden voor de jongensclub. De jongens mogen dit op een groot vel papier schrijven.

Middelen

- kleine stukken papier waar notities op gezet kunnen worden
- groot vel papier
- pennen of stiften

Verantwoording activiteiten

Activiteit 1

Als introducerende activiteit van dit programma hebben we gekozen voor een kennismakingsspel. Het is een spel waarbij de jongens op een actieve en competitieve manier elkaar beter leren kennen. Deze activiteit zou moeten werken, omdat het actief en competitief is.

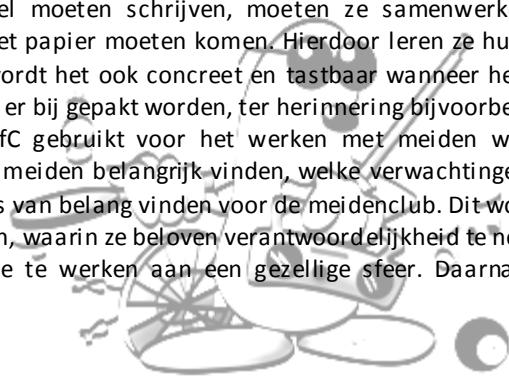
Het kennismakingsspel is bruikbaar voor zowel groepen die elkaar niet als wel kennen. Je kunt door middel van de opgestelde vragen zelf bepalen wat de moeilijkheidsgraad is van het spel. Je kunt door middel van dit spel elkaars namen leren kennen, maar je kunt ook moeilijkere vragen stellen over bijvoorbeeld iemands familie, favoriete vak op school of beste eigenschap etc.

Activiteit 2

Naar aanleiding van de startactiviteit is deze activiteit ontstaan. Eén van de jongens gaf aan dat hij de naam 'jongensclub' een kinderachtige vond. In de analyse van de startactiviteit is te lezen dat wij het met de jongen eens zijn. Door de jongens zelf de naam te laten verzinnen, krijgen de jongens het idee dat de jongensclub echt iets van hen zelf is. Dit kan ervoor zorgen dat de jongens zich meer betrokken voelen bij de jongensclub.

Vervolgens zullen de jongens nadenken over wat ze belangrijk vinden voor een jongensclub. Doordat de jongens het op een groot vel moeten schrijven, moeten ze samenwerken. Ze zullen overleggen welke belangrijke elementen er op het papier moeten komen. Hierdoor leren ze hun eigen mening te formuleren en te onderbouwen. Daarnaast wordt het ook concreet en tastbaar wanneer het opgeschreven wordt. Wanneer het nodig is, kan het vel papier er bij gepakt worden, ter herinnering bijvoorbeeld.

In het programmaboek dat YfC gebruikt voor het werken met meiden wordt er bij de eerste clubavond aandacht besteed aan wat de meiden belangrijk vinden, welke verwachtingen ze hebben en welke regels de meiden en de jongerenwerkers van belang vinden voor de meidenclub. Dit wordt vastgesteld in een contractje wat de meiden kunnen tekenen, waarin ze beloven verantwoordelijkheid te nemen voor de meidenclub, zich te houden aan de regels en mee te werken aan een gezellige sfeer. Daarnaast hebben we van een andere

jongerenwerker met praktijkervaring gehoord dat diegene aan het begin van een club regels opstelt om de orde tijdens de club te bewaken (met behulp van de jongeren).

Wij kiezen ervoor om geen regels op te stellen. We laten de jongens wel hun verwachtingen uitspreken door ze te laten formuleren van wat zij belangrijk vinden voor een jongensclub, zonder dat we daarin interveniëren. Het is van belang dat we hun verwachtingen weten, zodat we daar de komende paar keer jongensclub rekening mee kunnen houden. Wij stellen geen regels op, omdat we de hypothese dat het opstellen van regels nodig is bij het begeleiden van een jongensclub, willen onderzoeken. Als we aan het begin regels opstellen kunnen we niet concluderen hoe de jongensclub eruit ziet zonder regels. Een andere reden waarom we geen regels opstellen is omdat we denken dat door het opstellen van regels de sfeer van de jongensclub meer gedwongen wordt, wat het plezier wegneemt. Wanneer blijkt dat het toch nodig is om regels op te stellen, zullen we dat doen. En als we dat dan doen, dan kunnen we deze vooronderstelling testen.

Manier van uitnodigen

Zoals eerder beschreven hebben we twee weken voor experiment 1 tijdens de startactiviteit aan de jongens verteld wanneer de jongensclub is. Een kleine week voor de startactiviteit, bij de YfC activiteit 'pannavoetbal' in de wijk van ons experiment, is er aan drie van die jongens met woorden een herinnering gegeven. Nick heeft een dag voor het experiment ook nog vijf jongens ge-sms't die niet bij de startactiviteit waren, maar misschien wel naar de jongensclub willen komen.

4.3.2 Rapportage

Veranderde verloop van de avond:

Om 18:30 uur zouden we starten met de jongensclub. Er waren echter nog geen jongens aanwezig op dit tijdstip. Ongeveer 18:55 uur kwam de eerste jongen. Ongeveer 10 minuten daarna kwamen nog twee jongens. Alle drie gaven ze aan dat ze waren vergeten dat er jongensclub was. Ze kwamen namelijk voor de activiteit 'pannavoetbal', die om 19:00 uur begint op het plein waar we ook voor de jongensclub afspreken.

De 'MOP'⁵ (mobiele ontmoetingsplaats) was nog niet klaar voor gebruik deze avond. Als alternatief zouden we de jongensclub houden in een ruimte (klein gebouwtje met keukentje, tafels en stoelen) op een paar minuten loopafstand. We besloten dat dit vanwege de tijd niet veel zin meer had. We zijn toen in de bus van YfC gaan zitten, hebben wat gedronken en gepraat. Tijdens de gesprekken hebben we wel een aantal dingen uit het experimentplan gepakt en besproken met de jongens.

Later op de avond kwam er nog een jongen die in de doelgroep van de jongensclub valt. Doordat hij met andere dingen bezig was, is er toen niet met hem gepraat over jongensclub gerelateerde zaken.

De hoeveelheid jongens die de jongensclub bezoeken, gecombineerd met de continuïteit ervan over de verschillende jongensclubavonden

Er waren drie jongens aanwezig die eerder uitgenodigd zijn voor de jongensclub. Twee van die jongens waren ook bij de startactiviteit. Zij kwamen echter een half uur later dan de tijd waarop we zouden starten.

Reden van af- of aanwezigheid van jongens

Twee jongens die waren gekomen zeiden dat ze vergeten waren dat er vandaag jongensclub was. Één jongen dacht nog wel te weten dat het vandaag was, maar dacht dat het 19:00 uur was. Één van de jongens die er wel met de startactiviteit, maar vanavond met de jongensclub niet was, gaf een paar dagen later aan dat hij wel wist dat die avond jongensclub was. Hij zei dat hij huiswerk moest doen die avond.

Een aanwezige jongen vroeg aan ons of het wel een goed moment is om jongensclub te houden. Hij zei dat het kan zijn dat hij dan soms huiswerk heeft. We hebben hem uitgelegd dat wij op dit moment nog geen andere optie hebben. Hier reageerden de jongens neutraal op.

De jongens gaven aan dat ze het een goede manier van uitnodigen vinden als ze

⁵ Een 'MOP' (mobiele ontmoetingsplaats) is een grote, overdekte aanhanger of bus waar een leuke ruimte van is gemaakt waar jongeren in kunnen zitten bij activiteiten van YfC.

	de dag van tevoren een sms'je krijgen.
Of er gewerkt is aan de doelen van het programma	We hebben tijdens het kletsen in de bus activiteit 1 en 2 erbij gepakt, maar ze niet volwaardig gedaan zoals in het experimentplan beschreven. Van activiteit 1 hebben we ongeveer 10 a 15 vragen gesteld aan de aanwezige jongens. Dit hebben we voor het grootste gedeelte gedaan met de eerst aanwezige jongen, toen de andere twee er nog niet waren. We stelden hem vragen over andere jongens die uitgenodigd waren voor de jongensclub. Hij gaf aan dat hij het leuk vond om te testen hoe goed hij de andere jongens kende. Ook gaf hij aan dat het wel makkelijk is bij sommige jongens, omdat hij een paar jongens al lang en goed kent. Toen de andere twee jongens kwamen zijn we er nog even mee doorgegaan, maar ging het gesprek snel over andere dingen. Daarna hebben we de drie jongens de vragen gesteld waar we antwoord op wilde in activiteit 2. We vroegen ze welke naam ze leuk vonden voor de jongensclub en ook wat ze belangrijk vinden voor de jongensclub. We hebben niet gebruik gemaakt van pen en papier, maar hebben het mondeling besproken. Twee van de drie jongens hebben meerdere suggesties gedaan als antwoord op onze vragen. Één van de drie jongens bleef stil of antwoordde met "weet ik niet".
Het effect van de uitvoering van het programma op het gedrag van een jongen tijdens de jongensclub	n.v.t.
Of de inhoud van het programma op een jongensclub, afgeleid uit de doelstelling, terug te zien is in het gedrag in het dagelijkse leven van een jongen en leidt tot een positieve verandering	n.v.t.
Of het geleerde op de jongensclub door een jongen als meerwaarde voor zijn persoonlijke ontwikkeling wordt ervaren	n.v.t.
De mate van aandacht die de jongens tijdens het jongensclub houden voor de activiteit	We zaten in de bus. De bus stond bij het plein waar ook de activiteit 'pannavoetbal' werd gestart op dat moment. Langzaam kwamen er steeds meer jongeren naar het plein toe. Af en toe gebeurde er iets buiten de bus, wat wij door de ruiten zagen. Dit leidde ons en de jongens af van het gesprek dat we aan het voeren waren. Het gebeurde ook een paar keer dat de deur van de bus open werd gedaan van buitenaf door een jongen die aanwezig was voor de andere activiteit. Dan werd er gevraagd wat we aan het doen waren of dan zocht iemand van buitenaf contact met iemand in de bus. Ook dit zorgde ervoor dat de aandacht voor het gesprek even weg was.
De mate van plezier die de jongens tijdens de jongensclub hebben	De jongens bleven vrijwillig ruim een half uur in de bus zitten en deden actief mee met het gesprek, waardoor ik het gevoel had dat ze het leuk vonden om samen te zijn. Ook zag ik veel interactie tussen de jongens met af en toe gelach

en deden ze actief mee in de gesprekken.

De aantrekkelijkheid van de jongensclub volgens de jongens

We hebben het over de aantrekkelijkheid van de jongensclub gehad toen we vroegen aan de jongens welke naam ze goed vonden voor de jongensclub en welke dingen ze nog meer belangrijk vinden.

De jongens hebben een paar suggesties voor een nieuwe naam gedaan. Ze gaven net als vorige keer aan dat de naam "jongensclub" niet leuk is. Één jongen vond 'boyzclub' wel een goede naam, waar een andere jongen op reageerde dat ie die naam nog kinderachtig vond klinken. Hij vond "My ex-girlfriend is a bitch" wel een leuke naam. Deze was hij tegengekomen tijdens het luisteren van muziek. We moesten hier allemaal hard om lachen, maar de jongens snaptten ook wel dat het geen gepaste naam is. Vervolgens gaf één van de jongens de optie om een 'coole' afkorting te gebruiken, zoals "F.B.I.". Alleen zouden we dan nog een leuke betekenis van de letters moeten verzinnen. Alle aanwezige jongens en Nick en ik vonden dit wel een goed idee. Verder konden we niks verzinnen.

Op de vraag "welke dingen vinden jullie nog meer belangrijk?" kregen we ook nog een antwoord die betrekking heeft op de aantrekkelijkheid van de jongensclub. Een jongen gaf aan dat hij het leuk vond als de jongensclub een beetje een vaste groep jongens zou krijgen. Een andere jongen stemde daarmee in. Het leek hem een goed idee om vragenlijsten in te vullen, zodat je dan het gevoel hebt dat je erbij hoort. Met vragenlijsten doelde hij op een eerdere keer dat zoiets is gebeurd, met het invullen van persoonsgegevens.

Of de benodigde middelen aanwezig zijn

We hadden wat frisdrank bij ons om wat te drinken tijdens de jongensclub. Iedereen heeft wat drinken gehad. De andere middelen hebben we niet gebruikt door het niet volledig uitvoeren van het experimentplan.

4.3.3 Rapportageanalyse

De hoeveelheid jongens die de jongensclub bezoeken, gecombineerd met de continuïteit ervan over de verschillende jongensclubavonden

Het aantal jongens dat er op de afgesproken tijd was, was 0. Dit is natuurlijk teleurstellend. In de weken voor deze avond zijn ruim 10 jongens geïnformeerd over de jongensclub op deze avond. Het aantal jongens van de doelgroep dat later kwam en waarmee we nog wel even afgezonderd hebben gezeten en gekletst, is 3. Het is geen grote opkomst, maar 3 jongens is wel een aantal waarmee je een leuke avond kunt maken. Om een groepsproces te hebben is 1 en eigenlijk ook 2 jongens te weinig, maar 3 een minimum aantal. Het voordeel vergeleken met grotere groepen is dat er meer persoonlijke aandacht is voor elke jongen en dat het makkelijker is om orde te bewaren.

Reden van af- of aanwezigheid van jongens

De drie jongens die later kwamen gaven alle drie aan dat ze niet wisten dat de jongensclub was op deze dag of op deze tijd. Het kan zijn dat ze dit zeggen, maar dat de echte reden is dat ze gewoon geen zin hadden. Gelet op dat ze daarna wel ruim een half uur samen met Nick en William in de bus gaan zitten, denken we niet dat dit het geval is. Het lijkt zo te zijn dat de jongens korter van tevoren een herinnering nodig hebben. Deze keer hebben we twee weken eerder bij het bowlen de groep ingelicht en bij een activiteit van YfC een week eerder een paar van die groep weer ingelicht. Dat is waarschijnlijk te lang van tevoren, ze gebruiken nog geen agenda of iets dergelijks.

Één jongen had later aangegeven dat hij niet was gekomen vanwege huiswerk. Dat is blijkbaar een reden dat jongens soms niet kunnen of mogen van hun ouders op een woensdag. Een jongen had aangegeven en Nick dacht zelf ook dat dit probleem minder voorkomt als de jongensclub op een vrijdag zou zijn.

Er is nog geen duidelijkheid over mogelijke andere redenen van jongens die niet zijn gekomen. Wellicht is bij een deel van de andere jongens ook de reden dat ze vergeten waren dat er jongensclub was. Het kan echter ook zo zijn dat de jongensclub ze bijvoorbeeld niet zo leuk lijkt, met andere woorden: de aantrekkelijkheid van de jongensclub kan beter.

Er is nog één andere groep waar we nog iets over kunnen zeggen, namelijk de vijf jongens die niet met bowlen waren meegegaan en die Nick de dag ervoor had ge-sms't. Het kan zo zijn dat (een deel van) de nummers niet meer klopten. Het kan bij deze groep ook zo zijn dat ze geen aansluiting hebben met de jongens die al komen, mede doordat ze de gezamenlijke ervaring van het bowlen missen, of dat ze niet komen doordat ze niet weten wie er allemaal komt naar de jongensclub. We kunnen ons voorstellen dat dat wel eng kan zijn.

Of er gewerkt is aan de doelen van het programma

Over verschillende delen van het experimentplan kan niks gezegd worden, omdat ze niet uitgevoerd zijn. Van activiteit 1 is dermate weinig uitgevoerd dat we niet veel kunnen zeggen over het behalen van de doelen "de jongens weten na deze activiteit meer over elkaar" en "de jongens leren meer over wat maakt dat ze zijn wie ze zijn". Het meer leren weten over elkaar leken ze wel leuk te vinden. De koppeling naar hun identiteit zien we niet naar voren komen. Het doel van de avond "de jongens geven aan wat ze belangrijk vinden voor de komende jongensclubavonden" zien we meer terugkomen in de rapportage. Er zijn een paar suggesties gedaan en er is met elkaar gediscussieerd. Te lezen is dat er twee van de drie jongens meerdere keren hun mening gaven en dat één jongen niet veel te melden had. Het is lastig te bepalen waar dat aan lag. Misschien vindt hij het heel lastig om zijn mening te geven of misschien had hij op een andere manier betrokken moeten worden bij het gesprek. Voor het grootste deel van de groep lijkt het in ieder geval zo te zijn dat ze het leuk vinden om mee te denken hoe 'hun' jongensclub vormgegeven gaat worden, want ze deden actief mee.

De mate van aandacht die de jongens tijdens het jongensclub houden voor de activiteit

Duidelijk is te lezen dat het groepsproces verstoord wordt door gebeurtenissen van buitenaf, toen de groep in de bus zat. Dit maakt duidelijk wat het belang is van een ruimte voor de jongensclub waar de groep afgezonderd van andere mensen kan zitten en waar rust is om **je** op de jongensclub te richten.

De mate van plezier die de jongens tijdens de jongensclub hebben

Het samenzijn, samen iets drinken en kletsen lijken voor de jongens al redenen genoeg te zijn om gezellig bij elkaar te gaan zitten voor langere tijd. In de rapportage is te lezen dat er aan ze te zien was dat ze het naar hun zin hadden.

De aantrekkelijkheid van de jongensclub volgens de jongens

De jongensclub lijkt aantrekkelijker te worden als ze het zelf vorm kunnen geven, omdat ze actief meedoen in het nadenken over de opzet van de jongensclub.

Ze willen daarnaast ook hun best doen om de club aantrekkelijker te maken door een nieuwe naam te bedenken; een stoere, jongensachtige naam. Op een gegeven moment kwam de groep echter niet verder met het verzinnen van een naam. Misschien is het een idee om voor volgende keer een paar opties te verzinnen en te kijken of de jongens daar een goede naam tussen vinden zitten. (wat te doen als er een niet gepaste naam wordt voorgesteld door een jongen)

De groepssamenstelling maakt blijkbaar veel uit voor de aanwezige jongens. Voor Nick en William als begeleiders is de opdracht nu om na te denken hoe we een wat vaste groep krijgen. Alleen vragen we ons af hoe er dan nog wel plaats is voor nieuwe jongens? En wat als bepaalde jongens elkaar minder aardig vinden? Hier moet over nagedacht worden.

Of de benodigde middelen aanwezig zijn

Alle benodigde middelen waren aanwezig. De ruimte om een jongensclub in te houden miste, maar dat kwam in eerste instantie doordat de MOP nog niet klaar gebruik was en in tweede instantie doordat er geen jongens op de afgesproken tijd waren.

4.3.4 Conclusies

Conclusies deelvraag 1 (Welke werkvormen slaan aan bij de jongens op een jongensclub?)

- De jongens vinden het leuk om mee te denken over de naam van de jongensclub.
- De jongens vinden het leuk om mee te denken en aan te geven wat ze belangrijk vinden van wat de jongensclub moet zijn.
- De jongens vinden het leuk om meer van elkaar te weten.

Conclusies deelvraag 2 (Welke vaardigheden zijn van belang voor een jongerenwerker tijdens het communiceren met de jongens?)

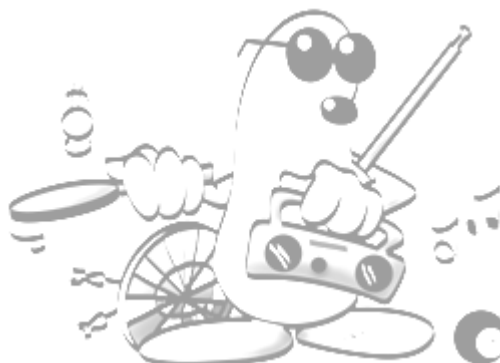
- De jongerenwerker moet een creatieve oplossing kunnen bedenken als er bepaalde benodigde middelen missen.
- De jongerenwerker moeten kunnen anticiperen als de opkomst van het aantal jongens anders is dan verwacht.
- De jongerenwerker moet in staat zijn om jongeren op een constructieve manier te betrekken bij de opzet en vormgeving van de jongensclub.

Conclusies deelvraag 3 (Welke praktische middelen zijn er nodig bij het draaien van een jongensclub?)

- Het is van belang dat er een ruimte voor de jongensclub is waar de groep afgezonderd van andere mensen kan zitten en waar rust is om op de jongensclub te richten.
- Het is een goede manier van verwelkomen van de jongens om wat aanvang wat te drinken te hebben voor de jongens.

Conclusies deelvraag 4 (Welke overige factoren zijn van invloed op de praktische werkwijze van een jongensclub?)

- Als jongens een week van tevoren herinnerd worden, dan is de kans groot dat een deel van de jongens het gaat vergeten.
- De jongens geven aan dat ze het belangrijk en leuk vinden als er een vaste groep ontstaat bij de jongensclub.

4.4 Experiment 2

4.4.1 Experimentplan 2

Hoofddoelstellingen

- De jongens kunnen hun eigen mening vormen, formuleren en uiten.
- De jongens kennen hun eigen talenten en weten deze te gebruiken.
- De jongens kennen hun valkuilen/zwakke punten en weten hiermee om te gaan.

Doel voor dit programma

- De jongens noemen een aantal kwaliteiten, goede eigenschappen en/of mindere kanten van zichzelf.
- De jongens denken mee over de naam van de jongensclub.
- De jongens geven aan hoe ze willen dat de jongensclub ingericht wordt.

Bij binnenkomst

Bij binnenkomst gaan we om de tafel zitten en nemen we drinken en wat lekkers voor iedereen.

Activiteit 1

Doel

- De jongens denken mee over de naam van de jongensclub.

Activiteit

Er zijn door de jongerenwerker een aantal namen verzonnen voor de jongensclub. De namen die verzonnen zijn, zijn afkortingen met een bepaalde betekenis. Het is de bedoeling dat de betekenis van de afkorting geheim blijft. De jongens van de jongensclub zijn die enige die te weten krijgen wat de betekenis is van de naam. Geef ze ook de opdracht om de betekenis geheim te houden. Het doel hiervan is om een groepsgevoel te creëren. De volgende keer, ook bij andere activiteiten van YfC zoals de pannakooi, kunnen ze elkaar ook begroeten met die naam.

Probeer doormiddel van een gesprek erachter te komen of ze het idee van een geheime naam leuk vinden. Zo ja, welke naam vinden ze leuk? Houd de optie open dat ze zelf eventueel nog een naam kunnen bedenken, als ze geen enkele naam leuk vinden.

Middelen

- een blad of iets dergelijks waar de opties voor namen voor de jongensclub staan opgeschreven

Activiteit 2

Doel

- De jongens noemen een aantal kwaliteiten, goede eigenschappen en/of mindere kanten van zichzelf.
- De jongens geven aan hoe ze willen dat de jongensclub ingericht wordt.

Activiteit

De jongens gaan het spel 'ganzenbord' spelen. Leg het grote ganzenbordveld van papier op de grond. De jongens leggen een eigendom als pion bij het begin van het grote ganzenbordveld, denk hierbij aan een schoen, mobiel, ketting etc. De jongens mogen om de beurt met de grote dobbelsteen gooien. Het getal wat ze gooien is de hoeveelheid stappen die ze mogen zetten met hun eigendom. Bij ieder hokje staat er een opdracht of vraag beschreven op de lijst. De jongen mag pas weer verder met het spel als hij de vraag beantwoord heeft of de opdracht gedaan heeft. Degene die het eerste bij de finish is, heeft gewonnen. Je kan ervoor kiezen dat het spel is afgelopen als de eerste de finish heeft bereikt, of wanneer iedereen de finish heeft bereikt. Als je het spel laat aflopen als de eerste de finish heeft bereikt, dan is het een goede tip om vraag 20 ook aan der andere jongens te stellen, omdat dat waardevolle informatie kan opleveren voor de volgende jongensclub.

Middelen

- een groot ganzenbordveld met 20 hokken van papier (ieder hokje is zo groot als een A4tje, in het product is die bijgeleverd)

- een grote dobbelsteen, bij voorkeur van een zachte stof
- de lijst met de vragen en opdrachten per hokje

Lijst met vragen en opdrachten

1. Welke eigenschappen vind jij belangrijk bij vrienden?
2. Wat voor werk wil je later graag doen?
3. Waarmee wil je beroemd worden?
4. Ga twee plaatsen vooruit.
5. Laat degene die het dichtst bij je staat op het bord een vraag voor je bedenken die je moet beantwoorden.
6. Wat zeggen anderen over waar je goed in bent?
7. Wat vind je een minder goede eigenschap van jezelf?
8. Wat is een positieve eigenschap van de jongen die achter jou staat op het bord?
9. Waar wil je beter in worden?
10. Waar ben je goed in?
11. Geef degene die laatst staat een compliment.
12. Ga naar drie plaatsen vooruit.
13. Wat vind jij een positieve eigenschap van jezelf?
14. Waar ben je niet goed in?
15. Laat degene die het dichtst bij je staat op het bord een vraag voor je bedenken die je moet beantwoorden.
16. Wat is een positieve eigenschap van de jongen die laatste staat?
17. Ga vier plaatsen terug.
18. Wat is een van tofste dingen die iemand ooit over je gezegd heeft?
19. Geef degene links van je een compliment.
20. Wat vind jij belangrijk voor de jongensclub?

Telefoonnummers vragen

Doel

- De jongens de volgende keer van tevoren uit kunnen nodigen voor de jongensclub met een sms.

Activiteit

De jongerenwerker moet de nummers van jongens hebben, om ze te kunnen uitnodigen via een sms. Hij zal de jongens moeten vragen of ze dit willen en vervolgens de nummers opschrijven.

Middelen

- Een telefoon of pen en papier om de nummers te noteren

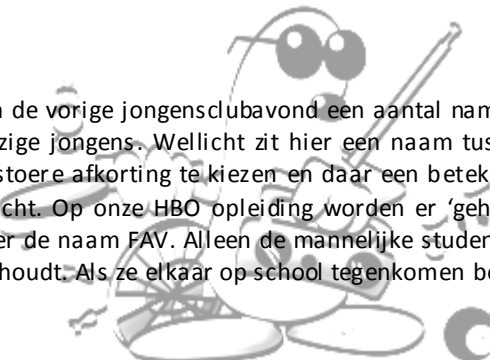
Manier van uitnodigen

Deze keer hebben we ervoor gekozen om de dag ervoor uitnodigingen te versturen via hyves. Het nadeel hiervan is dat waarschijnlijk een deel van de jongens dit niet op tijd leest of het misschien de dag erna weer is vergeten. Via hyves hebben we naar 8 jongens een uitnodiging gestuurd, namelijk de jongens van het bowlen. Van de jongens waarvan we het telefoonnummer al hebben kunnen vragen, sturen we op de dag zelf een uitnodiging. In overleg met Nick hebben we besloten om alleen sms'jes te sturen naar jongens waar aan we gevraagd hebben of we ze een uitnodiging sms mochten sturen, zodat er geen sprake zal zijn van ongewenste sms'jes. We hebben namelijk wel meer nummers tot onze beschikking. Het moment van sms'en was begin van de middag. Dit leek ons het beste moment, omdat het redelijk kort van tevoren is zodat ze het niet vergeten en zodat ze er nog rekening mee kunnen houden in hun planning.

Verantwoording activiteiten

Activiteit 1

We hebben naar aanleiding van de vorige jongensclubavond een aantal namen verzonnen, omdat we er toen niet uitkwamen met de aanwezige jongens. Wellicht zit hier een naam tussen die ze leuk lijkt. Het leek de jongens een leuk idee om een stoere afkorting te kiezen en daar een betekenis aan te koppelen, we hebben een aantal opties voor ze bedacht. Op onze HBO opleiding worden er 'geheime' bijeenkomsten georganiseerd voor mannelijke studenten onder de naam FAV. Alleen de mannelijke studenten die betrokken zijn bij de FAV-groep, weten wat deze naam inhoudt. Als ze elkaar op school tegenkomen begroeten ze elkaar ook regelmatig

met de term 'FAV'. Het feit dat alleen zij weten wat de naam betekent, zorgt voor een gevoel van verbondenheid en ze hebben er plezier in dat anderen de betekenis niet weten. Onze hypothese is dat als jongens van rond de 20 jaar oud dit leuk vinden, de jongens tussen 12 en 15 jaar oud bij ons op de jongensclub dit ook wel leuk zullen vinden. Daarom gaan we dat uitproberen.

De vorige keer gaf een jongen aan dat hij een vragenlijstje in wilde vullen, omdat dit voor zijn gevoel ervoor zou zorgen dat er meer een vaste groep komt. Wij hebben daaruit geconcludeerd dat hij behoefte heeft aan wat veiligheid in de groep. Een geheime naam en daarmee het creëren van een groep met vaste mensen kan daar aan bijdragen. Ook zullen we aan het eind van de avond telefoonnummers van jongens vragen om deze jongen tegemoet te komen. We kunnen de jongens dan uitnodigen per sms de volgende keer.

Wanneer de jongens het idee niet leuk vinden of de namen niet aantrekkelijk genoeg vinden is het van belang dat de mogelijkheid er is dat ze zelf een nieuwe naam kunnen bedenken. Het is namelijk hun jongensclub.

Activiteit 2

We hebben ervoor gekozen om een bestaande spelvorm te gebruiken voor deze activiteit, namelijk het spel 'ganzenbord'. We hebben ganzenbord gekozen mede omdat het een competitief spel is. Het gaat erom wie als eerste het hokje met het cijfer 20 heeft bereikt. We hebben ervoor gekozen om een groot ganzenbordveld te maken van papier en gebruik te maken van een grote dobbelsteen, zodat de activiteit meer jongensachtig wordt. De activiteit wordt door een groot bord en grote dobbelsteen meer lichamelijk, omdat ze niet stil zitten op een stoel maar moeten lopen om hun pion te verzetten en het meer moeite vraagt om een grote dobbelsteen te rollen. Daarnaast is het voor jongens vaak zo: hoe groter, hoe stoerder.

De vragen die opgesteld zijn gaan over kwaliteiten, eigenschappen en talenten van de jongens. De jongens worden hierin gedwongen over zichzelf, maar ook over anderen na te denken. De jongens moeten de vragen beantwoorden of de opdracht doen om verder te komen in het spel. Hierdoor willen we de jongens ertoe aanzetten om écht na te denken over de vraag of opdracht. Bij de eindvraag op vakje 20 worden de jongens gevraagd om hun mening te uiten over de jongensclub. Hier kunnen wij de volgende keer dan op inspelen.

4.4.2 Rapportage

Veranderde verloop van de avond:

De hoeveelheid jongens die de jongensclub bezoeken, gecombineerd met de continuïteit ervan over de verschillende jongensclubavonden

Er waren deze jongensclubavond 6 jongens aanwezig. 3 jongens kwamen op de afgesproken tijd naar de afgesproken plek, 3 jongens kwamen nadat we met de groep langs hun huis zijn gegaan, op weg naar de ruimte waar we jongensclub gingen houden.

Reden van af- of aanwezigheid van jongens

Er kwamen om 18:30 uur drie jongens naar de plek waar we af hadden gesproken. Deze jongens hadden de uitnodiging gelezen via hyves of sms. De toen aanwezige jongens stelden voor om nog langs een paar andere jongens te gaan die ook misschien wilden komen. Door dit te doen kwamen er nog drie jongens naar de jongensclub. Deze drie jongens kwamen wel iets later naar het gebouwtje waar het was. Twee van deze jongens waren namelijk nog aan het eten, van de derde jongen weten we niet waardoor die niet gelijk meekwam. We zijn ook langs een jongen gegaan die niet mee kon komen. Zijn moeder stond te koken en hij moest dus nog gaan eten.

Of er gewerkt is aan de doelen van het programma

"De jongens noemen een aantal kwaliteiten, goede eigenschappen en/of mindere kanten van zichzelf."

In het spel van activiteit 2 kwam deze doelstelling verschillende keren naar voren. Ze noemden verschillende kwaliteiten van zichzelf en elkaar. Dit waren meestal hobby's als voetballen en gamen die genoemd werden, terwijl onze intentie in het experimentplan meer was om op zoek te gaan naar eigenschappen van de persoon zelf of in de interactie tussen elkaar. Wel werden er ook eigenschappen van de ander genoemd als: "hij is aardig" of "hij is

grappig". Één jongen gaf bij de vraag waar hij beter in wil worden aan dat ie beter in school wil worden. Toen ze een vraag voor elkaar moesten bedenken waren dit vooral vragen als: hoe laat is het en op welk huisnummer woon ik? *"De jongens denken mee over de naam van de jongensclub."*

Wij hadden een aantal namen opgesteld voor de jongensclub die we mee hadden genomen. De jongens bekeken ze en vonden een paar namen leuk en een paar namen "stom". Één jongen kwam ook nog met een andere mogelijke naam, die hij had van een game. Hij vond de naam gewoon 'cool' en kon niet uitleggen waarom het een goede naam voor de jongensclub is, daarom viel die af. Vanuit henzelf kwam het idee om te gaan stemmen op de verschillende namen. Het ging uiteindelijk tussen de namen JAC (Just A Club) en BAM! (Bijzonder Aantrekkelijke Mannen). Het aantal stemmen was gelijk en er was nog één jongen over. Hij kon geen keuze maken. Toen kwam de zesde jongen van die avond binnen (die wat later was) en hij maakte de keuze voor BAM!, waardoor die naam het werd. Ook de jongens die er niet voor hadden gekozen, gaven aan dat ze zich er toch in konden vinden dat het die naam werd.

"De jongens geven aan hoe ze willen dat de jongensclub ingericht wordt."

De eindvraag van activiteit 2 was erop gericht dat de jongens aangaven wat ze belangrijk vinden voor de jongensclub. Drie van de zes gaven aan dat het wel iets sportiever van ze mocht zijn de volgende keer. Ik heb toen gevraagd of ze nog meer opmerkingen hadden en toen werd er niks meer gezegd. Ik ben na de jongensclub de andere jongens afgegaan om ze nog om een reactie te vragen. Ze konden zich wel vinden in het sportievere en hadden verder niks toe te voegen.

Het effect van de uitvoering van het programma op het gedrag van een jongen tijdens de jongensclub

Bij binnenkomst gingen we even om de tafel zitten met z'n allen. We konden op deze manier eerst even bijpraten voordat we met een activiteit begonnen. Ook was er ruimte om wat te drinken en te eten. Iedereen nam iets te drinken. We hadden ook zakjes chips, maar ongeveer de helft van de aanwezigen hoefde niet, omdat ze nog niet zo'n trek hadden aangezien ze kort geleden een warme maaltijd op hadden.

Bij activiteit 1 gingen we een naam uitkiezen voor de club. De jongens spraken hun voorkeuren uit en uiteindelijk hebben we een naam gekozen, zoals ik in het vorige tekstvak heb geschreven. In het begin werden er nog een aantal namen genoemd met ongepaste termen, waar ze om moesten lachen. Ze hadden wel zelf door dat dit niet reële opties waren voor de naam van de jongensclub. Een aantal jongens kwamen wat meer betrokken bij de discussie over dan de andere jongens. Een deel van de jongens reageerde namelijk ook op de mening van anderen om hun keuze proberen te beïnvloeden. Het andere deel van de jongens was verder niet betrokken met woorden bij de discussie.

Tijdens activiteit 2 was er snel veel onrust. De jongens gingen veelvuldig door elkaar praten en hadden op dat moment geen aandacht voor de vraag die gesteld werd en het antwoord daarop. Het was voor de activiteit al redelijk onrustig (met 6 jongens en 2 leidinggevers in een klein hokje), maar niet storend. Het spel gaf aanleiding tot nog wat meer onrust, omdat er gediscussieerd werd over de vragen, antwoorden en het verloop van het spel. Het competitieve aspect van het spel zorgde er ook al snel voor dat de jongens de strijd met elkaar aangingen. Ik kon merken dat een aantal jongens wilde winnen, omdat bijvoorbeeld blij reageerden als ze een hoog getal gooiden of de ander niet snel vooruit ging in het spel. Een aantal keren vond ik de reacties naar elkaar ook negatief worden. Er was een paar keer sprake van uitlachen als iemand een vraag niet wist te beantwoorden en een keer werd iemand "sukkel" genoemd. Achteraf gezien vind ik dat ik hier op had moeten reageren, wat ik niet deed. Vooral dat iemand "sukkel" genoemd werd, vind ik niet kunnen. Ik denk dat de drukte er mee te maken had dat ik niet goed in staat was om na te denken of en hoe ik zou willen reageren.

Of de inhoud van het programma op een jongensclub, afgeleid uit de doelstelling, terug te zien is in het gedrag in het dagelijkse leven van een jongen en leidt tot een positieve verandering

n.v.t.

Of het geleerde op de jongensclub door een jongen als meerwaarde voor zijn persoonlijke ontwikkeling wordt ervaren

n.v.t.

De mate van aandacht die de jongens tijdens het jongensclub houden voor de activiteit

Het grootste gedeelte van deze jongensclubavond hielden de jongens de aandacht bij was er gebeurde of besproken werd. Tijdens het spel van activiteit 2 kwam het echter een aantal keer voor dat het druk was, er verschillende conversaties tegelijk plaatsvonden en dat er daardoor niet geluisterd werd naar de gestelde vraag of het antwoord. Toen activiteit 2 afgelopen was, 'krioelden' de jongens door de ruimte heen en gingen er ook een paar naar de gang, terwijl we nog even de avond wilden afsluiten. Er was geen centrale plek meer waar iedereen was en er was ook geen centraal gesprek meer. Het leek alsof iets ervoor zorgde dat ze ineens druk gedrag lieten zien, wellicht doordat activiteit 2 afgelopen was. Het kostte moeite om ze allemaal weer tot rust te manen en een moment te pakken voor een korte afsluiting/nabespreking van de avond.

De mate van plezier die de jongens tijdens de jongensclub hebben

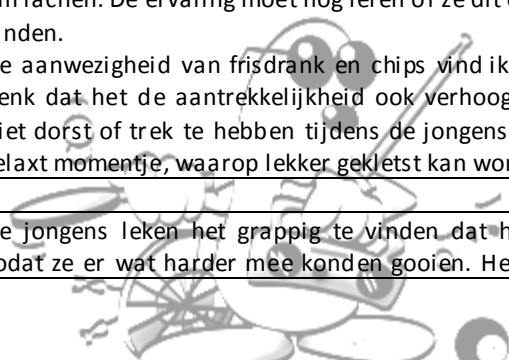
Mijn algemene indruk is dat de jongens een leuke tijd hadden op de jongensclub. Ze waren betrokken bij de activiteiten en gesprekken en ze moesten regelmatig lachen om gebeurtenissen of dingen die gezegd werden. Wel gaven ze aan dat het volgende keer iets sportiever mag.

De aantrekkelijkheid van de jongensclub volgens de jongens

We hebben als jongensgroep een naam gekozen voor de club doormiddel van stemmen. Ik denk dat we nu een leuke, aantrekkelijke naam voor onze club (BAM!: Bijzonder Aantrekkelijke Mannen), in ieder geval aantrekkelijker dan "jongensclub". Meer dan de helft stemde op die naam en een paar daarvan zeiden ook dat ze het een leuke of grappige naam vonden. Ook de jongens die op een andere naam hadden gestemd gaven naderhand ook zich toch ook te kunnen vinden in deze naam. Vervolgens stelde ik voor dat het me een leuk idee leek om de betekenis van BAM! geheim te houden en elkaar te groeten met die term (als teken van 'verbondenheid'). Mijn doel hiermee was om wat meer groepsgevoel te creëren, waarvan vorige keer bleek dat daar behoefte aan was. Ik deed het letterlijk voor in de groep hoe ik in dat in gedachte had: ik liep op twee jongens af en begroette ze met een hand en door "BAM" te zeggen. Ze vonden dit grappig en moesten er om lachen. De ervaring moet nog leren of ze dit echt gaan doen en of ze het leuk vinden. De aanwezigheid van frisdrank en chips vind ik een toegevoegde waarde en ik denk dat het de aantrekkelijkheid ook verhoogd. De jongens hoeven namelijk niet dorst of trek te hebben tijdens de jongensclub. Daarnaast creëert het een relaxt momentje, waarop lekker gekletst kan worden aan het begin.

Of de benodigde middelen aanwezig zijn

De jongens leken het grappig te vinden dat het een grote dobbelsteen was, zodat ze er wat harder mee konden gooien. Het nadeel was dat ie soms tegen

iemand anders aankwam, waardoor er beïnvloed werd op wat voor getal die kwam. Het kwam een paar keer voor dat een jongen dit niet leuk vond en overnieuw wilde gooien. Dit kwam mede doordat het bord met de mensen er omheen al bijna alle ruimte innam. Ik denk dat het een goed idee was om een groot bord te gebruiken, zodat de jongens niet de hele tijd aan tafel moesten zitten en wat meer hun energie kwijt konden. Nadeel: hij is zo groot dat ie niet op een gemiddelde tafel kan, daarom op de grond moet en vies wordt (tenzij de grond schoon is en er voorzichtig met het bord wordt omgegaan).

4.4.3 Rapportageanalyse

De hoeveelheid jongens die de jongensclub bezoeken, gecombineerd met de continuïteit ervan over de verschillende jongensclubavonden

Van tevoren had ik gehoopt dat er in ieder geval 3 jongens zouden komen, zodat er in ieder geval een aantal jongens waren waarmee we de activiteiten konden doen. Doordat we de manier van uitnodigen hebben aangepast kwamen deze jongens. Uiteindelijk waren we met 6 jongens op de club, omdat er werd besloten om ook nog langs een paar huizen te gaan van jongens. Dit aantal was boven verwachting.

Reden van af- of aanwezigheid van jongens

De werkwijze om als groep elkaar op te halen, zorgt er blijkbaar voor dat er meer jongens naar de jongensclub komen (op deze avond zorgde het zelfs voor een verdubbeling). Wellicht komt dit ook doordat het groepsgevoel op deze manier versterkt wordt.

Aan de andere kant zien we ook dat de tijd 18:30 uur ervoor zorgt dat jongens soms nog aan het eten zijn, waardoor ze niet kunnen komen.

Of er gewerkt is aan de doelen van het programma

“De jongens geven aan hoe ze willen dat de jongensclub ingericht wordt.”

De jongens gaven hun mening aan dat ze de club iets sportiever willen. Verder hadden ze geen opmerkingen toen ik ernaar vroeg. De uitwerking van deze doelstelling vind ik daarom wat magertjes. Ik denk dat de jongens nog meer meningen kunnen geven als er in het vervolg meer vragen worden gesteld over specifieke onderdelen van de club.

“De jongens denken mee over de naam van de jongensclub.”

De jongens zijn niet in staat geweest een gepaste naam te verzinnen voor de jongensclub, maar hebben wel nagedacht over welke naam ze het meest leuk vonden van de namen die wij hadden verzonnen. Doordat er een stemming onder de jongens in gehouden is, is het wel hun keuze geweest.

“De jongens noemen een aantal kwaliteiten, goede eigenschappen en/of mindere kanten van zichzelf.”

Het blijkt dat de jongens de opgestelde vragen anders opvatten dan wij ze bedoelden. Als we vroegen naar een goede eigenschap, werden vooral antwoorden gegeven als voetbal en gamen. Wij hoopten dat ze meer communicatieve eigenschappen ook noemden verbonden aan de omgang met elkaar. Blijkbaar moeten we meer richting geven in de opgestelde vragen.

Achteraf zien we dat dit precies is welke fase de jongens doormaken, wat ze lastig vinden en wat ze aan het ontwikkelen zijn. Ze zijn op zoek naar ‘wie’ ze zijn.

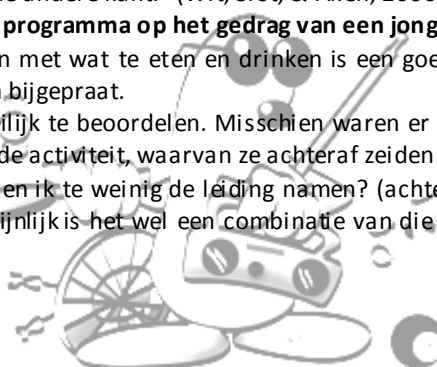
“In het zelfbeeld is de zelfwaardering een belangrijk element. In de vroege adolescentie is er sprake van een (verdere) daling van de zelfwaardering van een jongere. Dit kan komen door de overgang naar de middelbare school en de verandering van de referentiegroep. Deze groep neemt een heel belangrijke plaats in als het over zelfwaardering gaat. Hieraan spiegelen zij zich. Veel overeenkomsten werkt mee aan een positief zelfbeeld. Weinig overeenkomsten bewerkt het tegenovergestelde.”

“Het vinden van je identiteit gaat over het evenwicht vinden tussen eigenheid, individualiteit en autonomie aan de ene kant, en verbondenheid aan de andere kant.” (Wit, Slot, & Aken, 2006)

Het effect van de uitvoering van het programma op het gedrag van een jongen tijdens de jongensclub

Aan het begin een momentje creëren met wat te eten en drinken is een goed idee, omdat het zorgt voor een relaxt momentje waarop kan worden bijgepraat.

De onrust bij activiteit 2 vind ik moeilijk te beoordelen. Misschien waren er gewoon te veel mensen in een te kleine ruimte. Misschien lag het aan de activiteit, waarvan ze achteraf zeiden dat het wel iets sportiever mocht. Of lag het er misschien aan dat Nick en ik te weinig de leiding namen? (achteraf bedacht ik me dat ik een paar keer had moeten ingrijpen) Waarschijnlijk is het wel een combinatie van die drie factoren, maar het is moeilijk te zeggen in welke verhouding.

De mate van aandacht die de jongens tijdens het jongensclub houden voor de activiteit

Als er zes jongens zijn die elk op hun beurt moeten wachten tijdens een spel, zorgt dat voor onrust, omdat ze misschien te lang moeten wachten. De ontlading van onrust daarna heeft daar waarschijnlijk ook mee te maken, omdat ze te lang stil hebben moeten staan en moeten wachten op hun beurt. Ik schat in dat daarom ook werd gezegd dat ze het voortaan graag iets sportiever willen hebben: ze willen graag wat actiever zijn.

De mate van plezier die de jongens tijdens de jongensclub hebben

De opkomst en de beschrijving van de sfeer doet denken dat jongens wel zin hebben in een jongensclub.

De aantrekkelijkheid van de jongensclub volgens de jongens

De betrokkenheid bij het kiezen van een clubnaam en het ontbreken van negatieve reacties, zegt me dat we nu een leuke naam hebben wat de aantrekkelijkheid van de jongensclub verhoogt. Ze vonden de naam "jongensclub" kinderachtig en het ontbreken van negatieve reacties op deze naam vertelt me dat het een vooruitgang is. Jammer is wel dat die naam niet door henzelf verzonnen is, maar ze waren niet in staat om een goede naam te bedenken in de korte tijd die we hadden.

Of de benodigde middelen aanwezig zijn

Bij het gebruik van zo'n groot bord met een grote dobbelsteen moet er misschien een grotere ruimte zijn, omdat het grote bord en de grote dobbelsteen dan ander nadelen met zich meebrengen.

4.4.4 Conclusies

Conclusies deelvraag 1 (Welke werkvormen slaan aan bij de jongens op een jongensclub?)

- Ook al hebben we de activiteit 'ganzenbord' geprobeerd actief te maken, vonden alle jongens nog wel dat het sportiever mag de volgende keer.
- Als een jongerenwerker jongens wil betrekken bij de opzet van de jongensclub, moet hij specifieke vragen stellen over verschillende onderdelen van de jongensclub om veel informatie te krijgen.
- Jongens vinden het moeilijk om een gepaste naam voor de jongensclub te verzinnen, daarom is het goed om al een aantal opties voor ze op te stellen.
- Als er vragen verwerkt zijn in een activiteit moeten deze duidelijk zijn verwoord in de taal die hoort bij de leeftijd van de jongens, anders kunnen ze de vragen anders opvatten dan de jongerenwerker ze bedoelt.
- Jongens in deze leeftijd vinden het lastig om zichzelf te definiëren en hebben nog niet veel reflecterend vermogen. Dit is wat ze leren in deze leeftijdsfase.
- Aan het begin een moment creëren met iets te drinken (en eventueel iets te eten) is een goed idee, omdat het zorgt voor een relaxt momentje waarop kan worden bijgepraat.

Conclusies deelvraag 2 (Welke vaardigheden zijn van belang voor een jongerenwerker tijdens het communiceren met de jongens?)

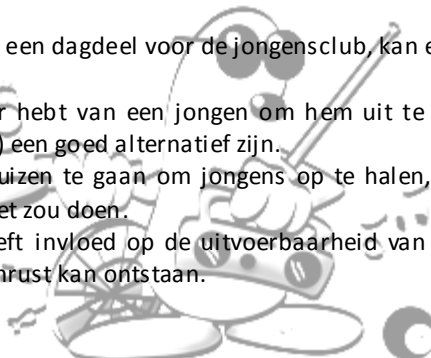
- Een jongerenwerker moet goede vragen kunnen stellen om na antwoorden van jongens door te vragen en zo diepgang te zoeken tijdens een activiteit.
- Een jongerenwerker moet voor rust kunnen zorgen in de groep als er te veel onrust is, zodat de jongens aandacht hebben voor de activiteit.
- Een jongerenwerker moet kunnen ingrijpen als er tussen jongens onderling op een vervelende manier gecommuniceerd wordt, waardoor de veiligheid in de groep in het geding komt.

Conclusies deelvraag 3 (Welke praktische middelen zijn er nodig bij het draaien van een jongensclub?)

- De ruimte waarin de jongensclub wordt gehouden, moet van een bepaald formaat zijn als er activiteiten worden gehouden die veel ruimte vereisen, zoals bij het gebruik van een groot ganzenbord en een grote dobbelsteen.
- Een grote dobbelsteen is iets waar niet elke jongerenwerker aan zal kunnen komen. Er moet voor een alternatief worden gezocht.

Conclusies deelvraag 4 (Welke overige factoren zijn van invloed op de praktische werkwijze van een jongensclub?)

- Een herinnerings-sms sturen een dagdeel voor de jongensclub, kan ervoor zorgen dat er meer jongens op de jongensclub komen.
- Als je geen telefoonnummer hebt van een jongen om hem uit te nodigen, kan een uitnodiging via internet (bijvoorbeeld hyves) een goed alternatief zijn.
- Door met de groep langs huizen te gaan om jongens op te halen, komen er meer jongens naar de jongensclub dan als je dat niet zou doen.
- De hoeveelheid jongens heeft invloed op de uitvoerbaarheid van activiteiten, omdat er bij te veel aanwezige jongens te veel onrust kan ontstaan.

4.5 Experiment 3

4.5.1 Experimentplan 3

Wie ben jij in de groep?

Hoofddoelstellingen

- De jongens zijn in staat om anderen te vertrouwen en kennen een gezond wantrouwen.
- De jongens kunnen samenwerken met anderen.

Doel voor dit programma

- De jongens communiceren met elkaar.
- De jongens werken samen.
- De jongens hebben vertrouwen in de groep.

Activiteit 1

doel

- De jongens communiceren met elkaar.
- De jongens hebben vertrouwen in de groep.
- De jongens werken samen.

Activiteit

De jongens moeten zo'n hoog mogelijke toren maken met elkaar als bouwstenen, of tot het plafond komen. Dus bij elkaar op de nek/rug etc. Bewaak de veiligheid van de jongens door ze te vragen om voorzichtig te doen! De jongerenwerker kan eventueel foto's maken.

Activiteit 2

Doel

- De jongens hebben vertrouwen in de groep.
- De jongens werken samen.

Activiteit

De jongens moeten een aantal korte opdrachten doen waarbij ze punten kunnen verdienen. Het is een kleine competitie, die gedaan wordt in teams van twee. De puntentelling is individueel. Degene die wint heeft blijkbaar goed samengewerkt! Bij iedere opdracht kiezen de jongens een andere partner, zodat ze met meerdere aanwezige jongens samenwerken. Bij een oneven getal van de aanwezigen, zal de jongerenwerker meedoen.

Opdracht 1:

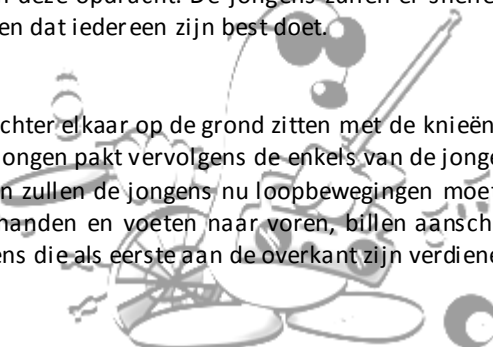
De jongens die bij elkaar in het team zitten gaan om beurten met hun rug naar de ander staan. Hij laat zich achteruit vallen. De jongen die achter hem staat en de rest van de groep vangen hem gegarandeerd op. Iedere jongen kan 1 punt verdienen voor zijn team.

Om de beurt gaan de jongens op een tafel staan. Bij de tafel staan twee rijen jongens die hun armen kruislings houden en elkaars handen vast houden. Op deze manier ontstaat er een brug van armkracht. De jongen moet met zijn rug naar het vangteam staan en zich naar achter laten vallen. Hiermee kan een jongen 2 punten voor zijn team verdienen.

Concentratie is bij deze activiteit erg belangrijk omdat er gevallen en gevangen moet worden. Zorg dus dat de jongens serieus meewerken aan deze opdracht. De jongens zullen er sneller van overtuigd raken dat ze zich kunnen laten vallen, als ze merken dat iedereen zijn best doet.

Opdracht 2:

De jongens (het tweetal) gaan achter elkaar op de grond zitten met de knieën licht opgetrokken tegen de muur aan één kant van de kamer. De jongen pakt vervolgens de enkels van de jongen achter zich vast. Dan wordt het sein "lopen" gegeven. Synchroon zullen de jongens nu loopbewegingen moeten gaan maken: Links handen en voeten naar voren, dan rechts handen en voeten naar voren, billen aanschuiven, enzovoort... samenwerking strikt noodzakelijk dus. De jongens die als eerste aan de overkant zijn verdienen 2 punten als team.

Opdracht 3:

Een van de jongens van het tweetal wordt geblinddoekt en moet blind drie glazen gaan inschenken met water. De andere jongen moet aanwijzingen geven. Als de drie glazen voor meer dan de helft zijn ingeschonken, verdient het team 3 punten. De jongen die als eerst 'blind' drie glazen inschenkt met water, heeft gewonnen en krijg een bonuspunt. Bij elke beker waarbij er gemorst wordt, krijg het team een strafpunt.

De volgende regels gelden:

- De jongens ruimen zelf het gemorste water op.
- De jongen die de blinddoek om heeft mag alleen de fles beethouden. Hij mag de bekers niet vastpakken.

Opdracht 4:

Er zijn twee stapeltjes met kaarten. Iedere groep pakt om de beurt een kaartje naar keuze. Bij 'doen' krijgen de jongens een opdracht, bij 'lef hebben' een vraag. Als ze het kaartje gelezen hebben moeten ze de opdracht uitvoeren en beslissen wie uit de groep dat gaat doen. 'Doen' = 2 punten, 'lef hebben' = 2 punten. De jongerenwerker houdt de punten bij.

Hierbij de opdrachten en vragen voor de kaartjes:

'Doen':

- Maak een rap voor de jongerenwerkers
- Vertel een mop
- Klim op de rug van de jongerenwerkers en ren met hen een rondje door de ruimte
- Geef de andere groep een leuke en makkelijke opdracht
- Doe een bekende Nederlander na, net zo lang totdat je teammaat geraden heeft wie het is.
- Schenk voor iedereen binnen. min een glas drinken in zonder te knoeien.

'Lef hebben':

- Heb jij ooit wel eens iemand gepest?
- Was jij altijd je handen als je naar de WC bent geweest?
- Wat vind je leuk aan de jongensclub? Wat vind je minder leuk?
- Wat is je grootste blunder van de afgelopen tijd?
- Wat was het leukste moment van vandaag?
- Als je in een ander land als Nederland zou moeten wonen, welke zou je kiezen en waarom?

Middelen

- Papier en ben om de score bij te houden
- Tafel
- Theedoeken voor het blinddoeken van jongens
- Lege flessen om te vullen met water
- Bekers

Activiteit 3

Doel

- De jongens communiceren met elkaar.
- De jongens werken samen.

Activiteit

De jongens zitten op de grond en moeten tegelijk opstaan terwijl ze rugcontact houden. Ze beginnen in tweetallen, maar vervolgens kun je het ook proberen met meerdere jongens. Probeer uiteindelijk gehele groep op te staan terwijl jullie rugcontact houden. Het rugcontact houdt hierin dat je schouder aan schouder in een cirkelvorm opstaat. Wanneer dit gelukt is, kun je de jongens complimenteren voor hun groepswerk.

4.5.2 Rapportage

Algemene verloop van de avond:

Ik was de dag van de jongensclub niet lekker, had keelpijn en was wat rillerig. Ik zou met Annemarij die dag op school gaan werken, mede om de laatste voorbereidingen te treffen voor de jongensclub, maar heb dat afgezegd. Hierdoor was de voorbereiding niet optimaal. Ook tijdens de avond was ik minder scherp dan anders. Dit merkte ik doordat ik minder goed uit mijn woorden kwam en nadenken me moeite kostte.

Er was geen jongen op de afgesproken tijd (18:30 uur) op de afgesproken plek. De jongens die kwamen, kwamen allemaal later. Om 18:45 uur waren er wel 4 jongens aanwezig, de 5^e kwam iets na 19:00 uur. We hebben ook een meisje mee laten komen naar de jongensclub. Ze kwam samen met een jongen van de jongensclub aanlopen. Een deel van de jongens vroegen of ze mee mocht, omdat ze er bij hoort. Dit meisje is erg jongensachtig en gaat bijna alleen met jongens om. Vanwege de redenen dat als ze mee zou gaan we een beter aantal personen zouden hebben voor de activiteit en omdat ik het sneu vond als ze weer alleen naar huis moest gaan, hebben we haar toegelaten om één keer mee te gaan (wel is duidelijk gezegd dat het bij één keer blijft).

Vanwege de latere start van de jongensclub en daardoor een gebrek aan tijd, hebben we opdracht 4 van activiteit 2 geschrapt. Wel heb ik activiteit 3 deels bij activiteit 2 betrokken door het onderdeel te maken van de mini competitie die werd gehouden. Het deel van activiteit 3, waar de hele groep moest samenwerken, heb ik wel buiten activiteit 2 om uitgevoerd.

De hoeveelheid jongens die de jongensclub bezoeken, gecombineerd met de continuïteit ervan over de verschillende jongensclubavonden

Er waren 5 jongens aanwezig. Wel waren ze allemaal te laat. Tussen 18:40 uur en 18:45 uur kwamen er 4 jongens, de 5e kwam iets na 19:00 uur. Dat is één jongen minder dan vorige keer. Alle 5 de jongens die er vanavond waren, waren er ook vorige jongensclubavond.

Reden van af- of aanwezigheid van jongens

Drie van de vijf jongens gaven aan dat ze de tijd waren vergeten. Één jongen gaf aan dat het eten iets langer duurde dan hij had gedacht. De vijfde jongen gaf geen reden voor het te laat zijn, hij kwam gewoon te laat.
Van de jongen die er vandaag niet was, maar vorige week wel, is de reden onbekend van het ontbreken vandaag.
Een jongen die er niet was, gaf achteraf aan dat ie sinds de startactiviteit niet is geweest, omdat ie doordeweeks vaak huiswerk moet doen.

Of er gewerkt is aan de doelen van het programma

Activiteit 1

Nick introduceerde de opdracht op een leuke manier. Hierna gingen de jongens gelijk op een enthousiaste manier aan de gang. Ze gingen overleggen hoe ze het best een menselijke toren konden maken. Uiteindelijk was er een soort piramide gemaakt met drie mensen onderop, twee daarboven en één iemand op de top. Het duurde kort, maar de doelen van het programma kwamen wel terug in de opdracht. De jongens moesten overleggen en samenwerken om de menselijke toren te maken. Het voelde op dat moment als een leuke opening van de avond, vanwege het kortdurende en het lichamelijke/actieve van de opdracht.

Activiteit 2

Activiteit 2 besloeg het grootste deel van de jongensclub. Samenwerken kwam ook hier sterk naar voren. Bij alle opdrachten moesten de jongens samenwerken om de opdracht te volbrengen of te winnen. In alle vier de opdrachten moesten de jongens wisselen van teammaat. Hierdoor werden er koppels gemaakt van jongens die normaal niet veel samen doen. Ondanks dat de jongens dan misschien niet met een vriendje samen moesten werken, accepteerden ze elkaar wel en probeerden ze te winnen/de opdracht te behalen. Het vertrouwen opbouwen in de groep kwam vooral terug in de opdracht waar de jongens zich achterover moesten laten vallen. Alle jongens deden hun best om elkaar op te vangen. Een aantal keer sprak een jongen onzekerheid uit of hij wel opgevangen zou worden, maar durfde het toch aan en werd goed opgevangen.

Activiteit 3

Het opstaan als groep, in een kring met schouder aan schouder, was erg lastig om te doen. We merkten bij het uitvoeren dat er vergeleken met alle voorgaande onderdelen, minder samengewerkt hoeft te worden. Wel moest er worden afgeteld en op hetzelfde moment kracht worden gezet. Ook konden jongens die naast elkaar stonden elkaar helpen, door kracht bij te zetten als de ander scheef ging; het is een soort balanceren om samen op te kunnen staan. Desondanks reageerde de groep wel blij als het lukte. Het lukte bij ons echter niet met meer dan 4 personen.

Het effect van de uitvoering van het programma op het gedrag van een jongen tijdens de jongensclub

De aanwezigheid van het meisje zorgde niet merkbaar voor veel invloed of ander gedrag dan normaal. Ze deed mee, net als de andere jongens. De jongens reageerden in mijn beleving op dezelfde manier op ons en elkaar als de voorgaande keren. Het enige wat wel gebeurde, is dat toen de vijfde jongen binnenkwam (toen we al een kwartier bezig waren), zei hij: "er mogen toch alleen jongens komen?" Daarna zei hij richting het meisje: "nee hoor, grapje." Activiteit 2 was een competitie tussen de jongens. Het zorgde er merkbaar voor dat ze extra hun best deden om beter samen te werken en te winnen. Dit merkte ik doordat ze fanatiek waren in hun gedrag, blij waren als ze gewonnen hadden en omdat ze regelmatig naar de punten vroegen.

De mate van aandacht die de jongens tijdens het jongensclub houden voor de activiteit

Ik vond de avond tamelijk rustig, in de zin dat er niet een moment als vorige keer was dat de aandacht niet centraal was en de jongens 'rond krioelden' in de ruimte. De jongen die later binnenkwam, heeft Nick wel twee keer aangesproken op z'n gedrag. Hij zat te spelen met een bal die in de ruimte lag, terwijl er een activiteit bezig was.

De mate van plezier die de jongens tijdens de jongensclub hebben

De jongens deden actief mee en werkten samen. De enige momenten dat er jongens even niet betrokken waren bij de activiteiten was toen een jongen tijdens het laatste onderdeel aan de kant ging zitten, vanwege hoofdpijn zei hij. En er was de jongen die aan de gang ging met de bal i.p.v. mee te doen met de activiteit, zoals eerder beschreven.

De aantrekkelijkheid van de jongensclub volgens de jongens

Bij aanvang van de jongensclub, en vorige week bij de activiteit 'pannavoetbal', begroette twee jongens mij door "BAM!" te zeggen. Ook hoorde ik een paar jongens de club "BAM!" noemen i.p.v. "jongensclub".

Of de benodigde middelen aanwezig zijn

Bij activiteit 1 moesten we een menselijke toren bouwen. Het plafond was echter redelijk laag. We konden wel hoger, maar het lukte hierdoor niet. Ook konden we bij opdracht 1 van activiteit 2 ons niet laten vallen van de tafel, vanwege het niet hoog genoeg zijn van het plafond. We hebben ons toen van een stoel laten vallen, wat ook goed werkte en moeilijker/enger was dan vanaf de grond.
Bij opdracht 3 van activiteit 2 kwamen we erachter dat we lege flessen waren vergeten, we hadden ze ergens neergelegd. We hebben bekertjes gebruikt i.p.v. flessen.
Een aantal onderdelen vandaag waren opdrachten waar jongens op de grond moesten gaan zitten. De vloer was erg vies in de ruimte, daarom was dit niet echt prettig. De jongens hebben ondanks dat wel bij bijna alle onderdelen meegedaan, maar kleren werden er wel wat vies door.

4.5.3 Rapportageanalyse

De hoeveelheid jongens die de jongensclub bezoeken, gecombineerd met de continuïteit ervan over de verschillende jongensclubavonden

Een opkomst van 5 jongens, vinden we net als vorige keer een goede opkomst. De komst van 5 jongens t.o.v. 6 jongens vorige keer, betekent wat ons betreft nog niet iets voor de continuïteit van de club.

Reden van af- of aanwezigheid van jongens

We zijn benieuwd naar de reden van afwezigheid naar de jongen die er vorige keer wel was en vanavond niet, maar daar kunnen we niets over zeggen.

Het is nu de tweede keer dat een jongen iets zegt over beperkingen doordeweeks wat betreft het komen naar de jongensclub, door huiswerk. Het is ons nu duidelijk dat het houden van de club op een doordeweekse dag soms ervoor kan zorgen dat er een jongen niet komt.

Het is ook al de tweede keer dat er een jongen later kwam, vanwege de avondmaaltijd. Ook kwam één keer eerder een jongen helemaal niet, omdat dat gezin nog moest eten. De tijd 18:30 uur is dus aan de vroege kant, kunnen we nu wel met zekerheid zeggen. Dit risico wisten we van tevoren, maar er is op dit moment geen andere mogelijkheid.

Of er gewerkt is aan de doelen van het programma

Het was een leuke, levendige avond. Er waren veel actieve opdrachten, waarin veel samengewerkt moest worden. Wij denken dat dit een leuk programma is voor aan het begin van een jongensclubreeks, omdat de groep op speelse manier met elkaar moet samenwerken. Op deze manier raakt de groep meer vertrouwd met elkaar, waardoor er een basis wordt gelegd voor het verdere traject.

Er moet nog wel gekeken worden naar de link naar het thema (identiteit) en de titel (wie ben jij in de groep?). De link met deze titel moet op een andere manier beter gelegd worden. Misschien moet de titel wat veranderd worden. Verder denken wij dat de link wel meer gelegd kan worden door bijvoorbeeld een introducerend praatje en verdiepende vragen.

Het effect van de uitvoering van het programma op het gedrag van een jongen tijdens de jongensclub

Ondanks dat de aanwezigheid van dit meisje weinig merkbare verandering teweeg brengt in de jongensclub, denken wij achteraf toch dat we in het vervolg geen meisjes meer moeten toelaten, ook al is ze jongensachtig en wil een deel van de groep het. De opmerking van een jongen die binnenkwam en zei “er mogen toch alleen jongens komen?” geeft dat voor ons genoeg aan. Ook al zegt ie daarna richting het meisje “nee hoor, grapje”, wij achten de kans groot dat hij dit uit beleefdheid zei. Om de exclusiviteit te behouden moeten meisjes toch geweerd worden.

De mate van aandacht die de jongens tijdens het jongensclub houden voor de activiteit

Een beetje onrust met een groep van 6 jongeren en 2 leiders, in een ruimte van 3 bij 4 meter, zien wij als normaal. De fysieke en actieve opdracht deze keer zorgden er denken wij voor dat de jongens hun energie kwijt konden en niet erg onrustig werden zoals vorige keer.

De mate van plezier die de jongens tijdens de jongensclub hebben

Wij nemen aan dat de jongens een leuke tijd hebben gehad met deze activiteiten, omdat ze actief meededen en niet/nauwelijks afhaakten.

De aantrekkelijkheid van de jongensclub volgens de jongens

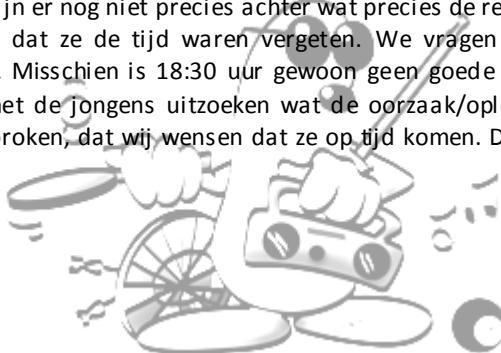
Een deel van de jongens lijkt BAM! dus een leuke naam te vinden en ook om die term als begroeting te gebruiken, aangezien ze het uit zichzelf doen.

Of de benodigde middelen aanwezig zijn

De kleine ruimte en de vieze vloer vormden een kleine beperking tijdens de activiteiten.

Wat we meenemen in de voorbereiding voor de komende keren

Het is opvallend dat bijna alle jongens elke keer tot nu toe te laat komen. Hier moeten en willen we iets mee, want het gaat van de tijd af. Daarnaast willen we graag samen de jongensclub starten i.p.v. dat er later nog jongens binnenkomen. Het is namelijk geen inloop en wij hebben ook moeite voor ze gedaan om een leuk programma op te stellen. We zijn er nog niet precies achter wat precies de reden is van het te laat komen. Het merendeel gaf deze keer aan dat ze de tijd waren vergeten. We vragen ons af of dit in al die gevallen daadwerkelijk de oorzaak was. Misschien is 18:30 uur gewoon geen goede tijd. In ieder geval, we willen de komende contactmomenten met de jongens uitzoeken wat de oorzaak/oplossing is. We hebben ze ook nog niet een keer duidelijk aangesproken, dat wij wensen dat ze op tijd komen. Dat gaan we de volgende keer ook doen.

4.5.4 Conclusies

Conclusies deelvraag 1 (Welke werkvormen slaan aan bij de jongens op een jongensclub?)

- De activiteiten van experimentplan 3 zorgden ervoor dat de jongens hun best deden om samen te werken met andere jongens van de groep. Ook hadden ze er plezier in en haakten ze niet af.
- Als de activiteiten actief en fysiek zijn, lijkt dat ervoor te zorgen dat de jongens hun energie kwijt kunnen en daardoor minder onrust veroorzaken tijdens activiteiten.
- Het houden van een kleine competitie zorgt ervoor dat jongens iets fanatieker hun best doen in de opdrachten, omdat ze de strijd met elkaar aangaan en willen winnen.
- Ook al wil een deel van de jongens het, wij denken dat het goed is om meisjes te weren van de jongensclub om de exclusiviteit voor jongens te behouden.
- Een deel van de jongens lijkt het leuk te vinden om "BAM!" als begroeting te gebruiken.

Conclusies deelvraag 2 (Welke vaardigheden zijn van belang voor een jongerenwerker tijdens het communiceren met de jongens?)

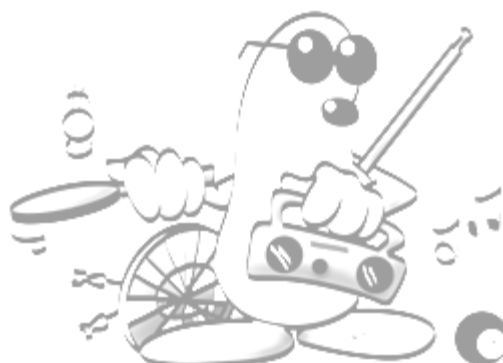
- Met de manier van introduceren van een activiteit, kan invloed worden uitgeoefend op hoe leuk de activiteit overkomt bij de jongens.
- Een jongerenwerker moet jongens kunnen aanspreken om met hun aandacht bij de activiteit te blijven, als ze met andere dingen bezig zijn.
- Een jongerenwerker moet in staat zijn om een interventie te bedenken als jongens niet op tijd komen of met andere dingen bezig zijn tijdens de jongensclub.

Conclusies deelvraag 3 (Welke praktische middelen zijn er nodig bij het draaien van een jongensclub?)

- Bij de lichamelijke activiteiten van experimentplan 3 was de ruimte van 3 bij 4 meter net wat te klein, het plafond was te laag en de vloer was vies, waardoor kleren vies werden.

Conclusies deelvraag 4 (Welke overige factoren zijn van invloed op de praktische werkwijze van een jongensclub?)

- Het nadeel van het houden van een jongensclub op één van de dagen van maandag t/m donderdag, is dat er jongens kunnen wegblijven vanwege huiswerk.
- Als er jongensclub om 18:30 uur gehouden wordt, kan dit een reden zijn dat een jongens niet of later komt, vanwege de avondmaaltijd thuis.

4.6 Experiment 4

4.6.1 Experimentplan 4

Gedachten en gevoelens

Hoofddoelstellingen

- De jongens leren door fysiek bezig te zijn hun gevoelens kennen.
- De jongens kunnen hun gevoelens verbaal adequaat en constructief uiten.
- De jongens zijn in staat zich in te leven in anderen.

Doel voor dit programma

- De jongens beelden emoties uit en herkennen ze bij anderen.
- De jongens leven zich in in een situatie vanuit verschillende perspectieven.
- De jongens brengen hun gevoelens onder woorden met betrekking tot het filmpje.
- De jongens doen een rollenspel waarin ze elkaar aan het lachen proberen te maken.

Voor de start van de activiteit

Naar aanleiding van de vorige jongensclubavond willen we het met de jongens hebben over het te laat komen. We willen vragen hoe het komt dat er vaak jongens te laat komen en samen nadenken over een oplossing hiervoor. We willen de jongens vragen of ze ervoor kunnen zorgen de volgende keer op tijd te komen. Mochten ze deze keer wel allemaal op tijd aanwezig zijn, willen we ze daar een compliment voor geven, maar toch dit onderwerp bespreken.

Activiteit 1

Doel

De jongens beelden emoties uit en herkennen ze bij anderen.

Activiteit

Door middel van een wedstrijdje tussen twee groepen jongens worden er in deze activiteit verschillende emoties uitgebeeld. De jongens verdelen zich in twee groepen. Om beurten kiest één jongen van de groep een kaartje bij de spelbegeleider. De jongen weet niet wat erop de kaartjes staat. Als hij een kaartje gekozen heeft, mag alleen hij zien welke emotie erop staat. Hij moet deze emotie uitbeelden voor de jongens van zijn eigen groep, zonder hierbij te praten. Hij mag even kort nadenken hoe hij dit gaat doen.

Vervolgens hebben de jongens van zijn groep een minuut de tijd om te raden wat hij uitbeeldt. Hebben ze het goed, verdienen ze 2 punten. Hebben ze het niet goed, mogen ze de lijst met emoties omkeren en binnen een halve minuut raden welke het is. Hebben ze het dan wel goed, verdienen ze 1 punt. Wanneer ze het dan nog niet goed hebben, mag de andere groep raden en verdienen zij een punt als het goed is.

De jongen die de emotie uitbeeldt kan nog een extra punt voor de groep verdienen door een voorbeeld uit zijn eigen leven te vertellen met betrekking tot de emotie die hij moet uitbeelden.

Middelen

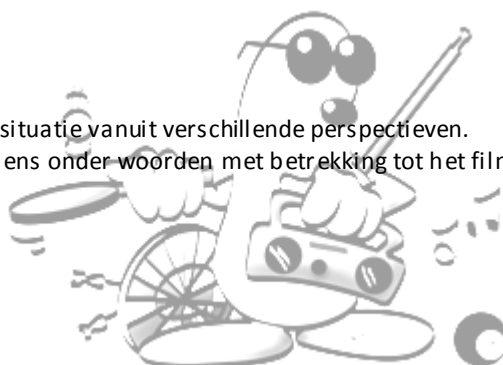
- Stopwatch (mobiel William)
- Lijst met emoties, zie bijlage 1
- Kaartjes met emoties, zie bijlage 2

Activiteit 2

Doel

De jongens leven zich in in een situatie vanuit verschillende perspectieven.

De jongens brengen hun gevoelens onder woorden met betrekking tot het filmpje.

Activiteit

De jongens kijken naar een filmpje over pesten. Kijk het filmpje af en bespreek met elkaar wat jullie gezien hebben. Benoem en bespreek de verschillende perspectieven en breng met elkaar onder woorden wat voor gevoelens dat oproept. Denk aan vragen als:

- Wat voor gevoel krijg je van dit filmpje?
- Welke emoties zie je?
- Hoe zou het voor je zijn als jij de pester/gepeste/buitenstaander was?
- Heb je wel eens een soortgelijke situatie meegemaakt en wat heb je toen gedaan? Zou je de volgende keer iets anders doen?

Filmpje: http://www.youtube.com/watch?v=M2CZx_eHbGE

Middelen

- Laptop
- Filmpje

Activiteit 3

Doel

De jongens doen een rollenspel waarin ze elkaar aan het lachen proberen te maken.

Activiteit

Dit een leuk, luchtig en competitief spel waarbij de jongens elkaar aan het lachen zien te krijgen. Het spel begint met twee jongens die tegenover elkaar gaan staan. Ze moeten omstebeurt iets tegen elkaar zeggen, *zonder* te lachen. Ze krijgen een locatie toegewezen, bijvoorbeeld bij de pannakooi. Als er een jongen lacht wordt hij vervangen door een andere jongen. De spelbegeleider bepaalt of een jongen wel of niet lacht. Stel van te voren een tijd vast, als deze tijd voorbij is stopt de activiteit. De jongen die het langst gestaan heeft zonder af te gaan, heeft gewonnen.

Laat als voorbeeld een filmpje van 'de Lama's' zien:

<http://www.youtube.com/watch?v=ZnWUWUWFqwg&feature=related>

Middelen

- Stopwatch (mobiel William)
- Laptop
- Filmpje van de 'de La ma's'

Verantwoording

Activiteit 1

Het is een actief spel waarbij het uitbeelden en herkennen van emoties een rol spelen. Er wordt nog niet al te diep ingegaan op het uiten van gevoelens, waardoor het een geschikte beginactiviteit is.

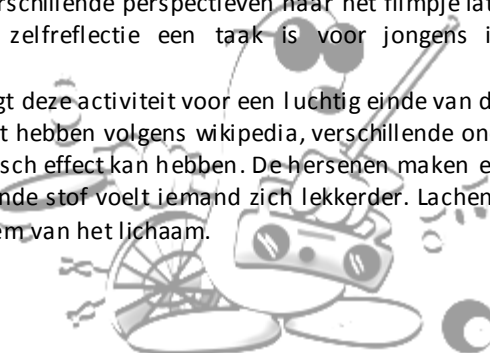
Activiteit 2

Pesten komt veel voor in de leeftijdscategorie waarin de jongens zich bevinden. Zeer waarschijnlijk zitten er pesters en gepesten in de groep. We hebben gekozen om een situatie van buitenaf te gebruiken om dit thema bespreekbaar te maken, namelijk een filmpje. We verwachten dat de jongens open zullen praten over pesten, omdat ze zelf niet direct bij deze situatie betrokken zijn geweest. We hebben gekozen voor een filmpje, omdat beelden vaak langer blijven hangen, dan woorden. Vooral omdat jongens visueel ingesteld zijn.

We willen de jongens vanuit verschillende perspectieven naar het filmpje laten kijken, omdat het ontwikkelen van empathisch vermogen en zelfreflectie een taak is voor jongens in deze leeftijd (Ykema, 2009).

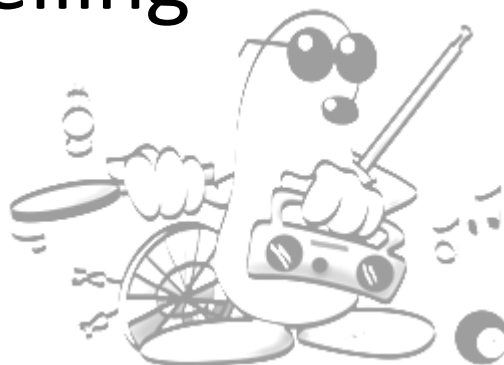
Activiteit 3

Door middel van het lachen zorgt deze activiteit voor een luchtig einde van de avond. Een dag niet gelachen, is een dag niet geleefd. Daarnaast hebben volgens wikipedia, verschillende onderzoeken aangetoond dat lachen gezond is en het een therapeutisch effect kan hebben. De hersenen maken endorfine en dopamine aan tijdens het lachen. Door deze pijnstillende stof voelt iemand zich lekkerder. Lachen werkt daarnaast stressverlagend en stimuleert het immuunsysteem van het lichaam.

(2 keer uitprinten, voor beide groepjes 1)

Ontspanning
Verbazing
Stress
Verwarring
Geluk
Boosheid
Angst
Verdriet
Trots
Verveling
Liefde
Teleurstelling

Ontspanning

Verbazing

Stress

Verwarring

Geluk

Boosheid

Angst

Verdriet

Trots

Verveling

Liefde

Teleurstelling

4.6.2 Rapportage

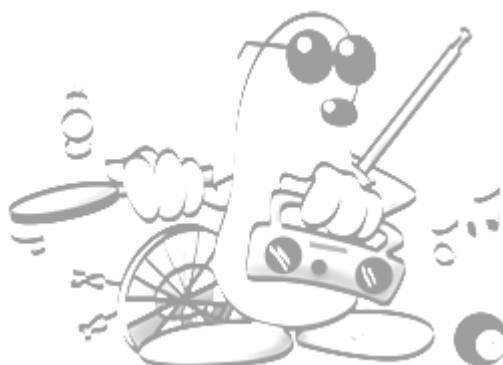
Algemene verloop van de avond:

Er was deze avond geen jongen gekomen naar de jongensclub, terwijl de zeven jongens die eerder zijn gekomen wel een smsje hebben gehad eerder op de dag. We hebben wel onze ideeën en bevindingen opgedaan over de redenen van afwezigheid. Drie van de jongens waren namelijk wel later op de avond bij de 'pannakooi' van YfC. Redenen van afwezigheid:

- 1 jongen at laat;
- 1 jongen had sms niet gezien doordat batterij leeg was;
- 1 jongen wist het wel, alleen kwam 20 minuten te laat;
- de andere 4 jongens die wel een sms hebben gehad maar niet kwamen, hebben we niet gesproken.

Wij vermoeden sterk dat een gebeurtenis van een aantal dagen ervoor de oorzaak is dat (een deel van) die vier jongens niet zijn gekomen. Een aantal dagen ervoor is er namelijk een vechtpartijtje geweest bij een activiteit van YfC. Één van de vier jongens die niet naar de jongensclub kwam, was hierbij betrokken. Deze jongen is in het verleden gepest geweest, het zou kunnen dat daar nu weer sprake van was. Ooggetuigen hebben gezegd dat hij uitgedaagd werd en dat het hem op een gegeven moment te veel werd en de ander te lijf ging. Degene die uitdaagde is niet een jongen die eerder bij de jongensclub is geweest. Zijn broertje, die ook bij de vier jongens hoort die om een onbekende reden is weggebleven, is toen zijn vader gaan halen. Deze is toen gekomen en heeft 'de uitdager' op zijn hoofd geslagen. Het is dus aardig uit de hand gelopen. Wij vermoeden dat deze twee broertjes om deze reden zowel bij de jongensclub wegbleven als ook bij de pannakooi later op de avond. We kunnen ons ook voorstellen dat de ouders deze twee jongens voorlopig even weg wil houden van de activiteiten voordat het is 'opgelost'. De andere twee jongens waarvan het onbekend is waarom ze er niet waren, waren ook bij het opstootje. We hebben gehoord dat deze jongens met de twee broertjes waren. Wellicht zijn ze ervan op de hoogte dat de jongens vanavond niet naar de jongensclub zouden komen en hebben ze daarom ervoor gekozen om ook niet te komen.

Na 20 minuten op de afgesproken plaats voor de jongensclub te hebben gewacht op de jongens, zijn we weggegaan en zijn we gelopen naar de plaats waar de 'pannakooi' was die avond. Daar waren al snel twee jongens die vorige keer wel op de jongensclub waren. Één van die twee had de sms niet gezien vanwege een lege batterij en die ander was, net nadat ik en Nick hadden besloten weg te gaan, naar de afgesproken plaats gekomen. Zij vroegen aan ons of we alsnog jongensclub wilden gaan houden. Maar dit was voor ons te laat. We hadden niet genoeg tijd meer, omdat het een half uur na de originele starttijd was en omdat we dan ook weer terug zouden moeten lopen. Maar dit gaf voor ons in ieder geval wel aan dat ze zin hadden in de jongensclub.

4.7 Experiment 5

4.7.1 Experimentplan 5

Vorige keer kwamen er geen jongens en hebben we het programma niet uitgevoerd. Deze avond gebruiken we dezelfde voorbereiding en hopen we dat er deze keer wel jongens komen om het programma mee uit te voeren.

4.7.2 Rapportage

Algemene verloop van de avond:

We hebben met twee jongens de activiteiten gedaan. Deze jongens waren deze keer goed op tijd. Er waren rond de starttijd nog een paar potentiële jongens voor de jongensclub in de buurt en die hebben we gesproken, maar zij kozen ervoor om andere dingen te doen. In de nabespreking bleek dat zowel Nick als ik het een geslaagde clubavond vonden. Er waren weliswaar een flink aantal jongens die niet kwamen opdagen, maar toch was het erg leuk. Het was een mix van leuke dingen met humor en serieuzere gesprekken. Het voordeel vergeleken met grotere groepen vonden we dat er meer rust was om wat meer de diepte in te gaan in de gesprekken.

De hoeveelheid jongens die de jongensclub bezoeken, gecombineerd met de continuïteit ervan over de verschillende jongensclubavonden

Er zijn op deze dag 8 jongens die een sms ter herinnering van de jongensclub hebben gehad. Deze 8 jongens zijn allemaal eerder geweest en we hebben hun nummers toen gevraagd. Van de jongens die een sms hebben gehad, waren er 2 jongens die meegingen om jongensclub te houden. Dit waren de twee Marokkaanse jongens die bijna alle keren zijn geweest. Tevens zijn het vriendjes van elkaar.

Reden van af- of aanwezigheid van jongens

De twee jongens die zijn gekomen, waren de jongens die de vorige keer aangaven dat ze zin hadden om (toen het niet doorging) alsnog jongensclub te houden.

Er waren twee jongens die wel naar de afgesproken plek waren gekomen, maar niet meegingen. De ene jongen kwam melden dat hij niet meekon, omdat hij moest leren voor een proefwerk. De andere jongen zei dat hij niet meeging, omdat hij twee vrienden ging opzoeken.

Er waren op de plek waar we hadden afgesproken ook drie andere jongens die we kennen van andere activiteiten in de wijk van YfC. Deze jongens vallen binnen de leeftijdscategorie van de jongensclub. Ze zijn al een keer eerder uitgenodigd en toen zijn ze niet gekomen. Vandaag vroegen we nogmaals of ze meewilden, maar ze wilden ook deze keer niet. Deze jongens gedragen zich meer 'populair' dan andere jongens die naar de jongensclub komen (roken, grof taalgebruik, opschepperig). Nick en ik bespraken dit en we denken dat ze het niet 'stoer' genoeg vinden om naar de jongensclub te gaan.

Of er gewerkt is aan de doelen van het programma

Activiteit 1

De jongens hebben zich fanatiek ingezet tijdens deze activiteit. Ze kwamen zelf in beweging en gingen emoties uitbeelden, zonder dat ik ze daartoe aanspoorde. Ik heb een team gevormd met een jongen, Nick een team met de andere jongen. We hebben de opdracht wat aangepast, omdat het te makkelijk was. We hebben 30 seconden gegeven om de emotie uit te beelden en te raden. De mochten het lijstje erbij hebben en één keer raden. We wisselden elkaar snel af. Als ze keken welke emotie ze moesten uitbeelden, dan dachten ze een aantal seconden na hoe ze dat gingen doen. Twee keer gaven ze aan dat ze niet wisten hoe ze de emoties moesten uitbeelden. We hebben uiteindelijk acht emoties uitgebeeld, waarvan er zes zijn geraden. De jongens hebben een aantal keer nog een voorbeeld gegeven van de emotie in hun eigen leven, waarmee ze een punt konden verdienen. Één keer, bij de emotie 'angst' wilde een jongen geen

voorbeeld geven. Twee andere keren hebben we het voorbeeld niet goed gerekend, omdat het een te makkelijk voorbeeld was of omdat bleek dat het verzonnen was.

Activiteit 2

Deze activiteit zijn we gestart door samen het filmpje over pesten te gaan kijken. We begonnen de jongens te vragen wat er in het filmpje gebeurde. We hebben gevraagd hoe het is voor de gepeste jongen, waarom de pester dit doet en hoe het komt dat de ouders weinig doorhebben. Het was een rustig gesprek en ze beantwoordden de vragen op een serieuze manier. Daarna hebben we ze gevraagd of ze dit soort dingen ook meemaken in hun eigen omgeving. Ze kwamen met voorbeelden van andere jongeren op school die gepest worden. We hebben ze gevraagd waarom dit pestgedrag gebeurt en wat er aan gedaan kan worden. We hebben aan de hand van deze vragen ongeveer 10 minuten gepraat over dit onderwerp. Na ongeveer die 10 minuten werden ze heel erg lacherig, waar ze niet mee ophielden nadat we ze erop aanspraken. Nadat ze na een minuut nog niet in staat waren om op een serieuze manier door te praten over het onderwerp, hebben we dit gedeelte van de avond afgesloten en zijn we doorgegaan naar activiteit 3.

Activiteit 3

De jongens waren al redelijk lacherig aan het eind van de vorige activiteit. Bij deze opdracht 'verboden te lachen' moesten ze hun best doen om daar juist mee te stoppen. Het voorbeeldfilmpje leek moeilijk voor ze te volgen, enerzijds omdat het geluid op de laptop niet optimaal was en anderzijds doordat ze sommige zinnen niet begrepen. Ik zag ze een paar keer afhaken bij het filmpje: ze keken soms weg. Ondanks dat, begonnen ze daarna actief aan de opdracht. We gaven elke keer een andere locatie. Nick en ik hebben meegedaan, maar wij deden minder mee dan de jongens zelf. Dit ging vanzelf, omdat ze steeds enthousiast waren om nog een keer aan de beurt te komen. De jongens verzonnen een 'gekke' rol, gerelateerd aan de locatie en probeerden hiermee elkaar aan het lachen te maken. Ik heb de jongens niet eerder zo gek en schaamteloos zien doen. De rollenspelen duurden meestal niet langer dan 10 seconden, omdat ze snel moesten lachen. Één van de twee jongens was beter in zijn eigen lach inhouden en de ander aan het lachen te maken, waardoor hij de winnaar was.

Het effect van de uitvoering van het programma op het gedrag van een jongen tijdens de jongensclub

Ik leek na de jongensclub, bij de activiteit 'pannakooi', een effect te zien bij het gedrag van een aanwezige jongen. Deze jongen zie ik soms een jongen plagen, die al gepest wordt. Na de jongensclub zag ik dit weer, alleen hij stopte eerder en vond ik het minder 'gemeen'. Ik vind het moeilijk om dit concreter te maken, ik weet ook niet meer wat er toen gezegd werd. Ik weet wel dat ik dit interpreteerde dat hij zich besepte, wellicht door mijn bijzijn, dat hij bezig was met pesten en er toen mee stopte.

Op dit moment van schrijven weet ik verder geen effect op het gedrag van de jongen te beschrijven, naast al beschreven gedrag wat staat in de tekst in de vakken hieronder en hierboven.

De mate van aandacht die de jongens tijdens het jongensclub houden voor de activiteit

De hele jongensclubavond hebben de jongens aandacht gehad voor de activiteiten en wat daarbij gebeurde, op één moment na. Zoals eerder beschreven verloren de jongens op een gegeven moment de aandacht voor het 'serieuze' gesprek over pesten. Ze hielden niet op met lachen en grappen maken, ook niet nadat wij ze erop aanspraken.

Er was wel nog een moment met externe oorzaak die onrust veroorzaakte. Een buurtbewoner kwam vragen wat wij aan het doen waren en of daar afspraken over waren gemaakt met de buurtbeheerder. De jongens waren wat wantrouwig, ze zeiden: "hij vindt het zeker niet goed dat wij hier in dit gebouwtje zijn?" De jongens wilden horen wat er gezegd werd in dat gesprek, waardoor ze ophielden met praten over het onderwerp 'pesten'.

De mate van plezier die de jongens tijdens de jongensclub hebben

De jongens leken zin te hebben om met de activiteiten bezig te gaan. Toen we namelijk 5 minuten in het gebouwtje zaten en even aan het bijkletsen waren, toen zeiden ze zelf op een gegeven moment: "gaan we beginnen?". Activiteit 1 en 3 zorgde ervoor dat wij en de jongens veel met elkaar lachten en grappen konden maken. Daarnaast waren ze erg actief betrokken bij de activiteiten door aandacht te hebben en doordat de enthousiast waren om nog een keer aan de beurt te komen. Activiteit 2 was een meer serieuze activiteit, daarom kunnen we het niet leuk of plezierig noemen. Maar toch accepteerden ze dat we tussen twee meer humoristische activiteiten door een serieuzer gesprek hielden.

De aantrekkelijkheid van de jongensclub volgens de jongens

Er was dus één jongen die mee kon, maar liever ging zoeken waar twee van zijn vrienden waren. Ook waren er de drie jongens die nog niet eerder waren mee geweest, maar wel eerder zijn uitgenodigd. Deze jongens waren gewoon aan het hangen en deden verder niets, dus ze hadden wel gelegenheid om te komen. Toch was het hangen met elkaar op dat moment aantrekkelijker dan meegaan naar de jongensclub.

Of de benodigde middelen aanwezig zijn

-We hebben 8 van de 12 emoties uitgevoerd bij activiteit 1. Doordat we hadden besloten hadden om minder tijd uit te trekken voor het raden van de emoties, ging de activiteit sneller. We zijn na 8 emoties gestopt vanwege de tijd, maar ook omdat het bij de laatste 4 te makkelijk wordt om te raden, omdat er maar een paar overblijven van het lijstje.
-Het filmpje over pesten leek ons op voorhand wat aan de saaie kant, maar hier heb ik niet iets van gemerkt tijdens activiteit 2. We waren in staat om aan de hand van het filmpje veel vragen te stellen aan de jongens en er een minuut of tien over door te praten.
-Het voorbeeldfilmpje van activiteit 3 was wat moeilijk voor de jongens. Ze snapten sommige stukjes niet.
-Wat er gezegd werd in de filmpjes bij activiteit 2 en 3 was soms moeilijk te verstaan, door geluid in de omgeving, maar ook doordat het geluid niet zo hard kon en niet zuiver was.

4.7.3 Rapportageanalyse

De hoeveelheid jongens die de jongensclub bezoeken, gecombineerd met de continuïteit ervan over de verschillende jongensclubavonden

Vergeleken met experiment 2 en 3 zijn er weinig jongens, 3 a 4 jongens minder. Vergeleken met experiment 4 zijn er 2 meer, omdat er toen niemand op tijd kwam. Het blijkt dat er elke keer een andere groepssamenstelling is doordat jongens wisselvallig komen.

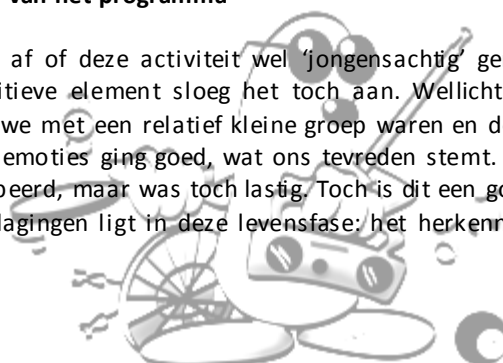
Reden van af- of aanwezigheid van jongens

De redenen dat een deel van de jongens wegblijft zijn nog deels onbekend. Wel is er wederom een jongens niet gekomen door huiswerk. Één jongen gaf de voorkeur aan vrienden zoeken in de wijk boven meegaan naar de jongensclub; daar had hij meer zin in. Wellicht is er ook nog een verband met de vechtpartij twee weken geleden.

Of er gewerkt is aan de doelen van het programma

Activiteit 1

Van tevoren vroegen we ons af of deze activiteit wel 'jongensachtig' genoeg was, vanwege het emoties uitbeelden. Door het competitieve element sloeg het toch aan. Wellicht had het ook te maken met de veiligheid in de groep, omdat we met een relatief kleine groep waren en de twee aanwezige jongens waren vriendjes. Het uitbeelden van emoties ging goed, wat ons tevreden stemt. Voorbeelden uit hun eigen leven noemen hebben ze wel geprobeerd, maar was toch lastig. Toch is dit een goed onderdeel denken wij, omdat hier precies één van hun uitdagingen ligt in deze levensfase: het herkennen en uiten van emoties en het creëren van eigenheid.

Activiteit 2

Er is gepraat over het thema pesten, de jongens accepteerden het en deden mee. Daarom is de activiteit geslaagd. Wel goed om te constateren, is dat jongens het na ongeveer 10 minuten/een kwartier ook wel genoeg vonden. Ze konden zich niet meer concentreren of hadden geen zin meer in 'serieuze praten'. De activiteit heeft wat opgeleverd en laat ook zien dat je 'serieuze' delen met 'humoristische' delen moet afwisselen op de jongensclub.

Activiteit 3

De creativiteit van de jongens is aangespoord. Ze deden rollenspellen om elkaar aan het lachen te brengen. Het doel is daarmee behaald. Lachen is gezond en het is een positieve tijdsbesteding. De activiteit sloeg aan, ze deden leuk mee. Zelfs na de jongensclub gingen ze uit zichzelf door met deze activiteit.

Het effect van de uitvoering van het programma op het gedrag van een jongen tijdens de jongensclub

Het lijkt zo te zijn dat activiteiten direct invloed hebben op gedrag van jongens. De vraag is wel of de verandering kwam door het bijzijn van de jongerenwerker en of de verandering ook er zou zijn als hij er niet was geweest. Dit is voor ons niet te meten.

De mate van aandacht die de jongens tijdens de jongensclub houden voor de activiteit

Bij activiteit 2 was de aandacht weg na 10 a 15 minuten. Blijkbaar moeten dit soort onderdelen niet te lang duren.

De mate van plezier die de jongens tijdens de jongensclub hebben

Er is veel gelachen en de activiteiten werden al lachend nog meerdere keren na de jongensclub uitgevoerd.

De aantrekkelijkheid van de jongensclub volgens de jongens

Er zijn een aantal jongens, die een paar keer gevraagd zijn voor de jongensclub, maar die deze keer weer afwezen. We denken wel met zekerheid te kunnen zeggen dat de club blijkbaar niet aantrekkelijk voor ze is. Dat er vandaag 2 van de 8 jongens waren die eerder zijn geweest, doet ook nadenken over de vraag of de jongens iets missen.

Of de benodigde middelen aanwezig zijn

Het voorbeeldfilmpje voor activiteit 3 was iets te moeilijk, het taalgebruik en de grapjes werden vaak niet begrepen. Het geluid van de laptop kon net niet hard genoeg en was die duidelijk genoeg.

Wat we meenemen in de voorbereiding voor de komende keren

We willen meer duidelijkheid krijgen over wat maakt dat de ene jongen wel komt en de andere jongen niet. Wat maakt de club aantrekkelijk genoeg om te komen?

4.7.4 Conclusies

Conclusies deelvraag 1 (Welke werkvormen slaan aan bij de jongens op een jongensclub?)

- Serieuze activiteiten moeten met humoristische/oppervlakkigere onderdelen worden afgewisseld om de jongens betrokken te houden.
- De combinatie van activiteit 1 t/m 3, zoals opgesteld in experimentplan 4, zijn werkvormen waarmee de doelen zijn gehaald en de jongens plezier in hebben.

Conclusies deelvraag 2 (Welke vaardigheden zijn van belang voor een jongerenwerker tijdens het communiceren met de jongens?)

- Om op een serieuze manier in gesprek te gaan met jongens, moet een jongerenwerker in voor de jongens begrijpelijke taal kunnen spreken.
- Als serieuze thema's worden besproken, moet een jongerenwerker goede vragen kunnen stellen om het groepsgesprek op gang te brengen en zodat de jongens zelf tot inzicht kunnen komen.

Conclusies deelvraag 3 (Welke praktische middelen zijn er nodig bij het draaien van een jongensclub?)

- Voorbeeldfilmpjes moeten op het niveau van de jongens zijn.
- Als je werkt met filmpjes, zorg dat het geluid goed te verstaan zal zijn.

Conclusies deelvraag 4 (Welke overige factoren zijn van invloed op de praktische werkwijze van een jongensclub?)

- Het is lastig om elke keer dezelfde groep jongens vast te houden.
- Aanwezigheid van buitenstaanders in de buurt van de jongensclub, kunnen activiteiten erg verstoren.

4.8 Experiment 6

4.8.1 Experimentplan 6

Thema

Autonomie

Hoofddoelstellingen

- De jongens zijn zich bewust van hun sociale context.

Doelen voor dit programma

- Het thema wordt op een laagdrempelige manier geïntroduceerd.
- De jongens tekenen en vertellen over hun gezin en benoemen wat ze zien bij de tekening van anderen.
- De jongens denken na over hun ouders en over het ouder-zijn.
- De jongens doen een rollenspel waarin ze elkaar aan het lachen proberen te maken.

Activiteit 1

Doel

- Het thema wordt op een laagdrempelige manier geïntroduceerd.

Activiteit

De jongens verdelen zich in twee groepen. Iedere groep moeten in 15 seconde zo vaak mogelijk overgooien met een ei. Leg uit dat de jongens voorzichtig moeten doen met het ei, omdat het rauw is. Als het ei toch valt, moeten de jongens het zelf opruimen. De groepen mogen om de beurt gooien en zo kunnen zij hun record steeds verbreken. Bepaal van tevoren hoe lang de activiteit in duurt of hoe vaak er van groepje gewisseld wordt om het record te breken.

Als jongerenwerker kun je een verdieping aanbrengen door het ei te vergelijken met het gezin of bijvoorbeeld met één van de ouders. Zoals de jongens het ei proberen te beschermen, zo proberen de ouders hen te beschermen.

Middelen

- Eieren
- Stopwatch
- Doekje om schoon te maken

Activiteit 2

Doel

- De jongens tekenen hun gezin en vertellen erover.

Activiteit

Iedere jongen tekent zijn gezin. Hierbij mogen ook personen getekend worden die belangrijk zijn voor het gezin, bijvoorbeeld een oma of een buurvrouw. Daarnaast tekent de jongen iets wat kenmerkend is voor het gezin van de jongen. Omstebeurt laten de jongens de tekening zien en de anderen gaan erover in gesprek. Wat heeft hij getekend? En wat is er kenmerkend voor het gezin volgens jullie? Daarna vertelt de tekenaar zelf wat hij getekend heeft.

Middelen

- Papier
- Stiften en pennen

Activiteit 3

Doel

- De jongens denken na over de relatie met hun ouders en over het ouderschap.

Activiteit

De jongens verdelen zich in twee groepen. De groepen bouwen samen een parcours van oud papier. Wanneer het parcours klaar is legt de jongerenwerker naast het parcours een aantal vragen en opdrachten in de volgende volgorde: vraag 1, vraag 2, opdracht 1, vraag 3, vraag 4, opdracht 2, vraag 5, vraag 6, opdracht 3, vraag 7, vraag 8, finish. De groep die het eerst bij de finish is heeft gewonnen. Gebruik een voorwerp wat je als pion kan gebruiken in het spel.

Het wedstrijdelement is alleen verwerkt in de drie opdrachten. De opdrachten moeten binnen een bepaalde tijdslimiet behaald worden om verder te komen in het spel. Als de opdracht geslaagd is, dan geeft dat toegang tot de vragen. Als de opdracht niet behaald wordt, moeten ze een beurt wachten en het dan nogmaals proberen. De vragen hoeven daarentegen niet snel beantwoord te worden.

Middelen

- Werkblad 1
- Dobbelsteen
- Een hoop oud papier
- Plakband
- Krant
- Ballonnen
- Chocolade paaseieren

Activiteit 4 (Eventueel)

Doel

De jongens doen een rollenspel waarin ze elkaar aan het lachen proberen te maken.

Activiteit

Dit een leuk, luchtig en competitief spel waarbij de jongens elkaar aan het lachen zien te krijgen. Het spel begint met twee jongens die tegenover elkaar gaan staan. Ze moeten omstebeurt+++ iets tegen elkaar zeggen, *zonder* te lachen. Ze spelen sketches tussen familieleden, bijvoorbeeld ouder-kind. Als er een jongen lacht wordt hij vervangen door een andere jongen. De spelbegeleider bepaalt of een jongen wel of niet lacht. Stel van te voren een tijd vast, als deze tijd voorbij is stopt de activiteit. De jongen die het langst gestaan heeft zonder af te gaan, heeft gewonnen.

Verantwoording

Activiteit 1

Het is een actieve opening van het programma waarin het thema geïntroduceerd wordt. Het ei kan vergeleken worden met een gezin, waardoor er verdieping mogelijk is.

Activiteit 2

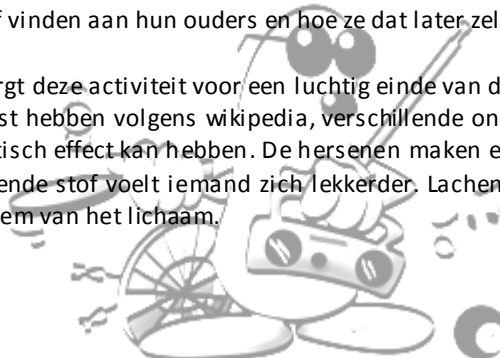
Omdat de jongens hun gezin moeten tekenen, wat ze waarschijnlijk niet eerder hebben gedaan, worden de jongens geprikkeld anders na te denken over hun gezin en wat kenmerkend is voor hun gezin. Vervolgens zullen de jongens kijken naar de tekeningen van de andere jongens en proberen ze zich in te leven in het gezin van de ander.

Activiteit 3

De jongens denken op een speelse manier na over hun ouders en hoe het is om zelf ouder te zijn. Ze denken na over wat ze positief en negatief vinden aan hun ouders en hoe ze dat later zelf willen verbeteren.

Activiteit 4

Door middel van het lachen zorgt deze activiteit voor een luchtig einde van de avond. Een dag niet gelachen, is een dag niet geleefd. Daarnaast hebben volgens wikipedia, verschillende onderzoeken aangetoond dat lachen gezond is en het een therapeutisch effect kan hebben. De hersenen maken endorfine en dopamine aan tijdens het lachen. Door deze pijnstillende stof voelt iemand zich lekkerder. Lachen werkt daarnaast stressverlagend en stimuleert het immuunsysteem van het lichaam.

Vraag 1:

Aan welke dingen die je ouders zeggen of doen kun jij je ergeren?

Vraag 2:

Wat vind je leuk aan je ouders?

Opdracht 1:

De jongens kiezen een pagina uit in de krant. De jongens moeten in een halve minuut 10 keer een woord arceren.
Bijvoorbeeld: de, het of een.

Vraag 3:

Welke regel zou je thuis meteen veranderen als dat mocht?

Vraag 4:

Als we je ouders vragen wat ze van je vinden, wat denk je dat ze dan zullen zeggen?

Opdracht 2:

De jongens moeten in een halve minuut een ballon opblazen en hem 10 keer overtikken, met hun handen op de rug (zonder handen dus).

Vraag 5:

Wat is het stoerste wat je vader ooit gedaan heeft?

Vraag 6:

Wat, waar je nooit over hebt gesproken met je vader, zou je van hem willen weten?

Opdracht 3:

De andere groep moet in 20 seconden 10 paaseieren verstoppen.
Jullie krijgen daarna 20 seconden om minimaal 5 van de 10 eieren te vinden.

Vraag 7:

Wil je later kinderen?

Vraag 8:

Hoe zou de ideale ouder er volgens jou uit moeten zien?

FINISH

4.8.2 Rapportage

Algemene verloop van de avond:

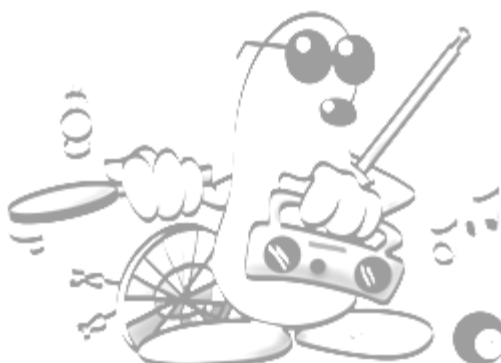
Nick en ik kwamen aan op de afgesproken plek waar 4 jongens waren. Daaronder waren 2 jongens die we ook meevroegen, maar die wilden niet. Zij waren ook niet voor de jongensclub gekomen, maar gewoon om op die plek te 'hangen'. Vorige keer hadden we ze ook gevraagd, maar toen wilden ze ook niet. De andere 2 aanwezige jongens waren de twee jongens die de vorige keer waren geweest. Ze waren wel naar de plek gekomen om jongensclub te houden, maar gaven aan dat ze toch niet zo'n zin hadden. Nick heeft nog wel geprobeerd om ze mee te krijgen door het nog een keer te vragen, maar uiteindelijk hadden ze niet zo'n zin. Dit was te merken aan hun woorden, maar ook in hun lichaamstaal. Ze namen wat afstand van ons en bleven met een bal spelen toen wij aangaven dat we wilden beginnen. Ze straalden geen enthousiasme uit als we vroegen of ze megingen. Als reden gaven ze dat ze het niet leuk vonden dat weer met z'n tweeën waren en dat ze met zo weinig jongens waren. Ze zijn toen een vriendje gaan ophalen en een ijsje gaan halen, omdat het warm weer was.

4.8.3 Rapportageanalyse

We vinden het wat vreemd dat we de eerste paar jongensclubavonden een goede start hebben gemaakt met een goede opkomst met jongens, maar dat de afgelopen keren achtereenvolgens maar 0, 2 en 0 jongens zijn gekomen. Wij vragen ons af: wat maakt dat het aantal jongens wat is komen opdagen, zo gedaald is?

We denken aan een aantal factoren die volgens ons ervoor kunnen hebben gezorgd dat de twee jongens die vorige keer wel megingen, nu niet meewilden. Ze noemen zelf dat ze het niet leuk vinden dat er zo weinig jongens zijn. Wij kunnen ons hier wel iets bij voorstellen. Hoe meer jongens, hoe meer dynamiek. Ook zijn we begonnen met een grotere groep en is het teleurstellend dat een deel van de groep niet meer komt en hiermee niet laat blijken dat ze er iets van willen maken. We kunnen ons voorstellen dat dit demotiverend kan werken voor deze twee jongens. Daarnaast zorgde het warme er voor dat ze zin hadden in het halen van een ijsje. Wat ons ook opvalt is dat er al twee jongens stonden die zeiden dat ze niet meewilden. Nick en ik denken dat die jongens denken dat het kinderachtig is. Het kan zo zijn dat hierdoor sprake is van groepsdruk en dat de twee jongens die vorige keer wel kwamen hierdoor niet wilden laten blijken dat zij de jongensclub wel leuk vonden. Dat deze twee jongens de vorige keer namelijk leuk vonden staat voor ons vast, zie vorige rapportage.

We vinden het moeilijk om goede informatie hierover te krijgen, want we hebben erg het idee dat als we hier vragen over stellen, dat jongens sociaal wenselijke antwoorden geven. Dit doen ze, denken wij, om aardig te zijn tegen ons, omdat ze niet zijn gekomen terwijl wij wel iets voorbereiden. Ze zijn misschien bang dat wij boos en teleurgesteld zijn.

4.9 Overkoepelende experimentanalyse

Ontdekking na startactiviteit en experiment 1

Voordat we begonnen met het experimenteren tijdens een jongensclub bezocht ik (William) een aantal keren de activiteit pannavoetbal van YfC in de wijk waar de jongensclub ook gehouden werd. In de inleiding van dit hoofdstuk kunt u lezen hoe we dat verantwoordden, in het kort gezegd: om contacten te leggen met de jongens en vanuit een zo valide mogelijke startpositie te starten. Dit gebeurde ongeveer zes keer in de weken voordat het experiment startte met een regelmaat van ongeveer eens per week. Het experiment/de jongensclub vond eens in de twee weken plaats. Op die avond van de jongensclub bleef ik daarna nog wel even hangen bij het pannavoetbal om nog even contact te hebben met de aanwezige jongens.

Na de startactiviteit en experiment 1 merkte ik dat het contact met de jongens niet helemaal liep zoals ik zou willen. Ik merkte/voelde dat het ritme van mijn aanwezigheid niet genoeg was en dat ik graag meer aanwezig zou willen zijn. Wij beschouwen dit gevoel als een signaal wat een gemis in de interactie aangeeft. Ik ben toen bij mezelf te rade gegaan om te onderzoeken waar dat gevoel vandaan kwam. Ik kwam er als eerst achter dat het komt doordat ik het jammer vind dat ik de jongens niet vaker zie als ik eens per twee weken aanwezig ben, zeker omdat niet alle jongens elke avond aanwezig zijn. Met het ritme van eens per twee weken aanwezig zijn, zou ik de meeste jongens maar eens per maand zien. Dit vind ik te weinig om een band op te bouwen met de jongens. Maar het gevoel bij mij kwam ook door gebeurtenissen in de interactie met de jongens. Het gebeurde een aantal keer dat ik het gesprek aanging met een jongen en dat hij zich redelijk snel weer op iemand anders of een andere plek richtte (concreet voorbeeld: een jongen liep weg om te gaan basketballen). Ik denk dat als ik die jongen regelmatig zie en meer weet over wat in zijn leven speelt, dat we een betere band op kunnen bouwen de gesprekken langer zullen duren.

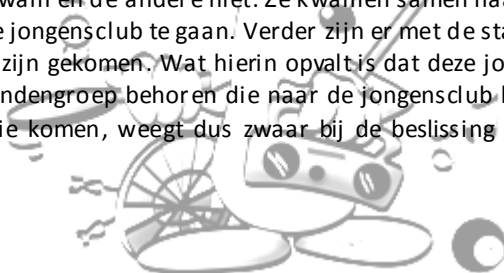
In theorie over kwalitatief onderzoek staat hier ook iets over dit probleem geschreven wat soms komt kijken bij de rol van participierend observator. Het gevoel wat bij mij speelde, gaat eigenlijk over de mate van betrokkenheid die ik toepas in mijn rol en de balans tussen 'distantie' en 'engagement'. (B. Baarda, 2010) Om mezelf een goede onderzoekspositie te verschaffen, moet ik zoeken naar een goede balans tussen distantie en engagement. Er waren in onze situatie meerdere signalen die aangaven dat er sprake was van te veel distantie tussen William en de jongens van de jongensclub, waardoor er niet genoeg een band kan worden opgebouwd tussen beiden en in ons geval daarom geen goed onderzoek gedaan kan worden.

Na deze reflectie hebben we besloten dat ik (William) naast de jongensclubavonden eens in de twee weken, ook aanwezig zou zijn bij één activiteit pannavoetbal in de tussenliggende weken. Vanaf het moment dat ik eens per week aanwezig was in de wijk om contact te maken met de jongens, had ik het gevoel dat ik beter in staat was om een band op te bouwen met de jongens. Onze aanbeveling voor jongerenwerkers is om eens in de week aanwezig te zijn in de wijk als die jongerenwerker een jongensclub wil starten. Eens in de twee weken is volgens ons te weinig. Eens in de twee weken kan wellicht wel voldoende zijn als er al sprake is van een langdurig contact wat is opgebouwd met de jongens die naar de jongensclub komen.

Welke jongens kwamen wel en welke niet?

In de wijk waar wij hebben geëxperimenteerd, zijn er voornamelijk 13-jarige jongens gekomen. We hebben in de afgelopen drie maanden ongeveer 15 jongens uitgenodigd voor de jongensclub. Hiervan zijn er 9 één keer of vaker geweest.

Terugkijkend is goed te zien dat de onderlinge binding bij de jongens erg belangrijk is. Meidenwerkers van YfC merken dat sommige meiden ook komen doordat ze de persoonlijke aandacht van de meidenwerker prettig vinden. Dit hebben wij niet op die manier gemerkt. Ze hechten wel waarde aan het contact met Nick en William, maar dat is niet de reden waarom ze komen. Daarentegen was er wel een duidelijke invloed van de onderlinge binding van de jongens. We hebben sterk gemerkt dat vriendjes vaak met vriendjes meekomen. Er waren twee vriendengroepjes die naar de jongensclub kwamen: 2 Marokkaanse vrienden en een vriendengroep van 4 jongens van Nederlandse en half Indische afkomst. Alle keren zijn alle jongens die vrienden van elkaar zijn óf allemaal wel gekomen óf allemaal niet. Het is niet voorgekomen dat bijvoorbeeld de ene Marokkaanse jongen wel kwam en de andere niet. Ze kwamen samen naar de afgesproken plek of hadden samen afgesproken om naar de jongensclub te gaan. Verder zijn er met de startactiviteit nog een paar jongens geweest, die daarna niet meer zijn gekomen. Wat hierin opvalt is dat deze jongens de anderen wel een beetje kennen, maar niet tot een vriendengroep behoren die naar de jongensclub kwam. De binding die de jongens met andere jongens hebben die komen, weegt dus zwaar bij de beslissing van de jongen om wel of niet te komen naar de jongensclub.

Er zijn ongeveer 5 jongens, die wel zijn uitgenodigd, maar die nooit zijn gekomen. Twee van die jongens zijn ook weinig naar andere activiteiten van YfC gekomen. De oorzaak van het niet komen is, denken wij, dat ze geen binding hebben met de andere jongens die komen. Er is ook een groepje van 3 jongens wat een paar keer aan het 'hangen' was bij de plek waar wij afspraken voor de jongensclub. Deze jongens hebben wij die keren ook meegevraagd. Telkens zeiden ze dat ze niet meewilden. Deze jongens vertonen, vergeleken met de jongens die vaker naar de jongensclub zijn gekomen, wat meer 'stoer' gedrag wat in literatuur wordt omschreven als 'straatcultuur'. Ze gebruiken bijvoorbeeld meer grove taal, roken en gebruiken wel eens drugs. We hebben het idee dat ze het niet zo stoer vinden om met een groep jongens in een ruimte activiteiten te doen. Er is hier waarschijnlijk ook sprake van groepsdruk, omdat ze hun imago hoog moeten houden. Als ze een keer mee zouden gaan, zouden ze het misschien best leuk vinden.

Vanwaar de daling in de opkomst?

De opkomsten bij de jongensclubavonden waren achtereenvolgens 8, 3, 6, 5, 0, 2 en 0. De eerste keer kwamen er 8. Dit kwam doordat het een luxe startactiviteit betrof, namelijk bowlen. Daarna ging de eerste jongensclub moeizaam. Er kwamen weliswaar 3 jongens, maar allemaal te laat. Dit bleek te liggen aan dat ze niet goed wisten dat er jongensclub was en hoe laat. Daarna hadden we twee goede bezochte jongensclubs met 6 en 5 jongens. Dit voelde als een goede eerste helft. De keren daarna kwamen er echter 0, 2 en 0 jongens, wat teleurstellend was. Vanwaar deze daling in het aantal jongens die kwam?

In de week voordat er ineens geen jongens kwamen opdagen, was er een vechtpartij geweest waar één jongen van de jongensclub fysiek bij betrokken was en andere jongens van de jongensclub betrokken waren als omstanders. Wij hebben het idee dat er een verband bestaat tussen deze vechtpartij en het niet komen van de jongens naar de jongensclub in de week erna. Dit zou zo zijn, omdat er spanningen zijn in de onderlinge verhoudingen en omdat ze zo kort na de gebeurtenis de plek waar YfC is even wijkt. Het is moeilijk met zekerheid te zeggen, omdat Nick en ik niet aanwezig waren bij de vechtpartij en daarom niet de details weten. Wat we wel weten is dat de jongens die betrokken waren bij de vechtpartij, horen bij de vriendengroep van 4, die eerder is beschreven. Die hele groep is sindsdien ook niet meer gekomen. Hierdoor weten we deze vriendengroep wat de jongensclub betreft even 'verloren'. Nu ze een aantal keer niet geweest zijn, is de drempel ook hoger om weer te komen.

Bij een aantal experimenten valt te lezen dat het ook meespeelt dat jongens zich 'te stoer' voelen om mee te gaan naar de jongensclub, terwijl ze niet eens precies weten wat er gedaan wordt. Groepsdruk lijkt er voor te zorgen dat ze hierin elkaar beïnvloeden om niet te gaan.

Bij experiment 6 kwamen de jongen ook niet mee, omdat ze aangaven dat ze het niet leuk vonden om met zo weinig jongens te zijn. We kunnen ons voorstellen dat het demotiverend kan werken als er in het begin een hoop jongens zijn die er iets van willen maken, maar dat er daarna een groot deel afhaakt.

In een bron kwamen we langs een stuk theorie, wat ons aan het denken heeft gezet. Er werd verteld dat je moet oppassen dat je jongeren niet te veel in een 'consumeerstand' moet zetten. Dit werkt averechts. (YfC|The Mall, 2009) Misschien hebben wij dit wel te veel gedaan en is dat een reden van de daling in de opkomst. Enerzijds was de startactiviteit heel leuk en heeft het voor binding gezorgd, maar misschien 'verwenden' we de jongens hier te snel mee. Om onze opdracht te doen hebben wij zelf elke keer een programma voorbereid. We deden wat wij dachten dat de jongens wilden. Misschien is het beter om ze zelf meer te laten bepalen wat er gebeurt, door ze daarnaar te vragen en ze verantwoordelijkheid geven in het opzetten van activiteiten.

Het zou zo kunnen zijn dat eens in de twee weken jongensclub houden ook te weinig regelmaat is. Misschien werkt eens per week beter.

Welke elementen zijn belangrijk geweest tijdens het uitvoeren van activiteiten op een jongensclub?

- Actieve en lichamelijke activiteiten slaan aan bij jongens. Dit wisten we al uit de theoretische methodiekb beschrijving en wij hebben dit duidelijk terug gezien in de praktijk. Ze vroegen er na de eerste jongensclub ook zelf om. Wij vroegen ze wat ze ervan vonden en ze zeiden dat het wat sportiever mocht de volgende keer.
- Het competitieve element is ook zeer belangrijk bij activiteiten met jongens. Ze krijgen energie, worden fanatiek en leren ervan als ze de strijd met elkaar aan kunnen gaan.
- We wilden soms ook op een wat serieuzere toon het gesprek aangaan met jongens. We hebben gemerkt dat het belangrijk is om een balans te hanteren tussen zo'n serieus gedeelte en grappige/humoristische gedeeltes. Na 5 of 10 minuten op een serieuze manier praten met elkaar, haakten ze af. Dan is het goed om weer af te wisselen met een humoristisch gedeelte.
- Ze vonden het leuk om zelf verantwoordelijkheid te nemen en iets te maken van de club, merkten we bij het samen verzinnen van een naam van de club. We hebben de jongens misschien wel te weinig

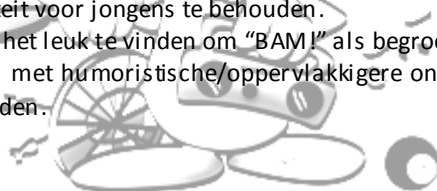
zelf de verantwoordelijkheid gegeven. Dit kwam doordat wij graag activiteiten wilden testen en daarom grotendeels bepaalden wat er gedaan werd.

- Zoals eerder beschreven kwamen we erachter dat het te weinig is om eens in de twee weken contact te hebben met jongens, daarom is William tussen de experimenten vaker naar activiteiten van YfC gegaan om de jongens op te zoeken. De band die er is tussen jongerenwerker en jongere is belangrijk. Contactmomenten zijn nodig om de verbinding te houden met de jongens.
- De manier van uitnodigen heeft invloed op hoeveel jongens er komen naar de jongensclub. Bij de start is dat belangrijk, maar ook voor elke jongensclubavond daarna is het goed om een herinnering te sturen.
- Tijdens de experimenten hebben we gezien dat er een aantal competenties erg belangrijk zijn voor jongerenwerkers bij het leiden van een jongensclub. Wij hebben er een aantal opgeschreven in de conclusies en zullen er ook uit literatuur en interviews een aantal formuleren.
- De middelen die tot de beschikking zijn van de jongerenwerker, maken mede de jongensclub. Als basisvoorwaarde is het belangrijk een geschikte ruimte te hebben. Voor het doen van activiteiten zijn ook verschillende middelen nodig, wat mede door het budget wordt bepaald of dat mogelijk is.

De conclusies van de afzonderlijke experimenten bij elkaar gevoegd

Conclusies deelvraag 1 (Welke werkvormen slaan aan bij de jongens op een jongensclub?)

- De manier van uitnodigen voor de startactiviteit, waarbij er in de paar weken voor de startactiviteit een brief wordt meegegeven aan de jongens waarin er aan ouders wordt uitgelegd wat we gaan doen, werkt goed.
- Andere manieren van uitnodigen kunnen zorgen voor een ander aantal jongens op de startactiviteit. Voorbeelden van alternatieven: jongens zeggen dat vriendjes ook mee mogen, uitnodigen via sms of internet, eerder dan twee weken van tevoren beginnen met uitnodigen.
- Bowlen is een geschikte startactiviteit om te doen.
- Als er gebowld wordt op meerdere banen brengt dat een zekere scheiding aan in de groep, want de jongens zijn meer gericht op de eigen baan.
- Het maken van foto's tijdens de startactiviteit, en vooral groepsfoto's, draagt bij aan het opdoen van een leuke, gezamenlijke ervaring.
- De jongens vinden het leuk om mee te denken over de naam van de jongensclub.
- De jongens vinden het leuk om mee te denken en aan te geven wat ze belangrijk vinden van wat de jongensclub moet zijn.
- De jongens vinden het leuk om meer van elkaar te weten.
- Ook al hebben we de activiteit 'ganzenbord' geprobeerd actief te maken, vonden alle jongens nog wel dat het sportiever mag de volgende keer.
- Als een jongerenwerker jongens wil betrekken bij de opzet van de jongensclub, moet hij specifieke vragen stellen over verschillende onderdelen van de jongensclub om veel informatie te krijgen.
- Jongens vinden het moeilijk om een gepaste naam voor de jongensclub te verzinnen, daarom is het goed om al een aantal opties voor ze op te stellen.
- Als er vragen verwerkt zijn in een activiteit moeten deze duidelijk zijn verwoord in de taal die hoort bij de leeftijd van de jongens, anders kunnen ze de vragen anders opvatten dan de jongerenwerker ze bedoelt.
- Jongens in deze leeftijd vinden het lastig om zichzelf te definiëren en hebben nog niet veel reflecterend vermogen. Dit is wat ze leren in deze leeftijdsfase.
- Aan het begin een moment creëren met iets te drinken (en eventueel iets te eten) is een goed idee, omdat het zorgt voor een relaxt momentje waarop kan worden bijgepraat.
- De activiteiten van experimentplan 3 zorgden ervoor dat de jongens hun best deden om samen te werken met andere jongens van de groep. Ook hadden ze er plezier in en haakten ze niet af.
- Als de activiteiten actief en fysiek zijn, lijkt dat ervoor te zorgen dat de jongens hun energie kwijt kunnen en daardoor minder onrust veroorzaken tijdens activiteiten.
- Het houden van een kleine competitie zorgt ervoor dat jongens iets fanatieker hun best doen in de opdrachten, omdat ze de strijd met elkaar aangaan en willen winnen.
- Ook al wil een deel van de jongens het, wij denken dat het goed is om meisjes te weren van de jongensclub om de exclusiviteit voor jongens te behouden.
- Een deel van de jongens lijkt het leuk te vinden om "BAM!" als begroeting te gebruiken.
- Serieuze activiteiten moeten met humoristische/oppervlakkigere onderdelen worden afgewisseld om de jongens betrokken te houden.

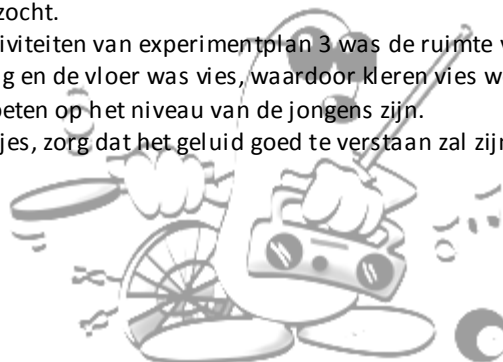
- De combinatie van activiteit 1 t/m 3, zoals opgesteld in experimentplan 4, zijn werkvormen waarmee de doelen zijn gehaald en de jongens plezier in hebben.

Conclusies deelvraag 2 (Welke vaardigheden zijn van belang voor een jongerenwerker tijdens het communiceren met de jongens?)

- Het is belangrijk om vooraf na te denken over hoe je als jongerenwerker gaat proberen jongens te werven voor de jongensclub; wat ga je zeggen over de inhoud van de jongensclub en waarom?
- Bowlen is een activiteit die kan zorgen voor onrust in de groep. De jongerenwerker moet communicatief in staat zijn orde te handhaven in de jongensgroep.
- De jongerenwerker moet een creatieve oplossing kunnen bedenken als bepaalde benodigde middelen missen.
- De jongerenwerker moeten kunnen anticiperen als de opkomst van het aantal jongens anders is dan verwacht.
- De jongerenwerker moet in staat zijn om jongeren op een constructieve manier te betrekken bij de opzet en vormgeving van de jongensclub.
- Een jongerenwerker moet goede vragen kunnen stellen om na antwoorden van jongens door te vragen en zo diepgang te zoeken tijdens een activiteit.
- Een jongerenwerker moet voor rust kunnen zorgen in de groep als er te veel onrust is, zodat de jongens aandacht hebben voor de activiteit.
- Een jongerenwerker moet kunnen ingrijpen als er tussen jongens onderling op een vervelende manier gecommuniceerd wordt, waardoor de veiligheid in de groep in het geding komt.
- Met de manier van introduceren van een activiteit, kan invloed worden uitgeoefend op hoe leuk de activiteit overkomt bij de jongens.
- Een jongerenwerker moet jongens kunnen aanspreken om met hun aandacht bij de activiteit te blijven, als ze met andere dingen bezig zijn.
- Een jongerenwerker moet in staat zijn om een interventie te bedenken als jongens niet op tijd komen of met andere dingen bezig zijn tijdens de jongensclub.
- Om op een serieuze manier in gesprek te gaan met jongens, moet een jongerenwerker in voor de jongens begrijpelijke taal kunnen spreken.
- Als serieuze thema's worden besproken, moet een jongerenwerker goede vragen kunnen stellen om het groepsgeprk op gang te brengen en zodat de jongens zelf tot inzicht kunnen komen.

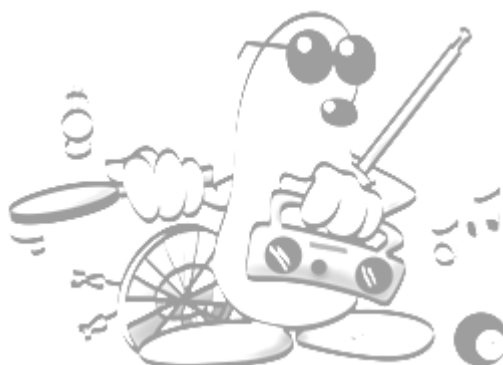
Conclusies deelvraag 3 (Welke praktische middelen zijn er nodig bij het draaien van een jongensclub?)

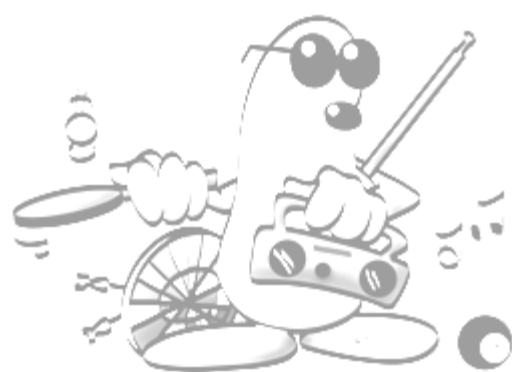
- Bowlen kost, afhankelijk van de dag en tijd, ongeveer 20 euro per uur per baan.
- Als er niet genoeg budget is, kan er een eigen bijdrage van de (ouders van) jongens gevraagd worden om (een deel van) de kosten te dekken.
- Als er een eigen bijdrage gevraagd wordt, kan dat de oorzaak zijn dat één of een deel van de jongens niet komt.
- Er moet de mogelijkheid van gezamenlijk vervoer zijn naar de plek waar de startactiviteit gehouden wordt.
- Het is van belang dat er een ruimte voor de jongensclub is waar de groep afgezonderd van andere mensen kan zitten en waar rust is om op de jongensclub te richten.
- Het is een goede manier van verwelkomen van de jongens om wat aanvang wat te drinken te hebben voor de jongens.
- De ruimte waarin de jongensclub wordt gehouden, moet van een bepaald formaat zijn als er activiteiten worden gehouden die veel ruimte vereisen, zoals bij het gebruik van een groot ganzenbord en een grote dobbelsteen.
- Een grote dobbelsteen is iets waar niet elke jongerenwerker aan zal kunnen komen. Er moet voor een alternatief worden gezocht.
- Bij de lichamelijke activiteiten van experimentplan 3 was de ruimte van 3 bij 4 meter net was te klein, het plafond was te laag en de vloer was vies, waardoor kleren vies werden.
- Voorbeeldfilmpjes moeten op het niveau van de jongens zijn.
- Als je werkt met filmpjes, zorg dat het geluid goed te verstaan zal zijn.

Conclusies deelvraag 4 (Welke overige factoren zijn van invloed op de praktische werkwijze van een jongensclub?)

- De dag en tijd waarop de startactiviteit gehouden wordt, heeft invloed op het aantal jongens die (kunnen) komen. Op de gekozen dag en tijd kunnen er jongens zijn die andere verplichtingen hebben.
- Vooraf moet ingeschat worden hoeveel jongens er komen, omdat er gereserveerd moet worden.
- Het is handig als er op elke gebruikte baan een jongerenwerker mee kan doen. Dat komt het persoonlijke contact ten goede en zo kunnen jongerenwerker de situatie goed in de gaten houden.
- De gekozen naam voor de jongensclub kan invloed hebben op de aantrekkelijkheid die de jongensclub heeft voor de jongens.
- Als jongens een week van tevoren herinnerd worden, dan is de kans groot dat een deel van de jongens het gaat vergeten.
- De jongens geven aan dat ze het belangrijk en leuk vinden als er een vaste groep ontstaat bij de jongensclub.
- Een herinnerings-sms sturen een dagdeel voor de jongensclub, kan ervoor zorgen dat er meer jongens op de jongensclub komen.
- Als je geen telefoonnummer hebt van een jongen om hem uit te nodigen, kan een uitnodiging via internet (bijvoorbeeld hyves) een goed alternatief zijn.
- Door met de groep langs huizen te gaan om jongens op te halen, komen er meer jongens naar de jongensclub dan als je dat niet zou doen.
- De hoeveelheid jongens heeft invloed op de uitvoerbaarheid van activiteiten, omdat er bij te veel aanwezige jongens te veel onrust kan ontstaan.
- Het nadeel van het houden van een jongensclub op één van de dagen van maandag t/m donderdag, is dat er jongens kunnen wegblijven vanwege huiswerk.
- Als er jongensclub om 18:30 uur gehouden wordt, kan dit een reden zijn dat een jongens niet of later komt, vanwege de avondmaaltijd thuis.
- Het is lastig om elke keer dezelfde groep jongens vast te houden.
- Aanwezigheid van buitenstaanders in de buurt van de jongensclub, kunnen activiteiten erg verstoren.

Hoofdstuk 5 Uitkomsten interviews

5.1 Interview 1

5.1.1 Voorbereiding

Door middel van dit interview willen we meer te weten komen over de structuur die gebruikt wordt in de meidenmethodiek. We hopen antwoord te krijgen op de vraag: Wat is vanuit de structuur van de meidenmethodiek helpend voor een meidenwerker bij het leiden van een meidenclub?

Het programmaboek van de meidenmethodiek 'Superwoman' bestaat uit twee delen:

- De theoretische methodiekbeschrijving
- De programmabeschrijvingen

De theoretische methodiekbeschrijving beschrijft de basis waarop de methodiek ontwikkelt is. Hierbij gaan ze in op het probleem wat er speelt bij meiden die in deze tijd leven, geven ze het theoretische kader weer waaruit de methodiek is ontstaan en verwoorden ze hun missie, visie en doelstellingen met betrekking tot de methodiek. Daarnaast geeft dit document een beschrijving hoe de meidenwerker doormiddel van de meidenmethodiek de meiden kunt begeleiden, met daarbij de nodige tips en do's & don'ts.

De programmabeschrijvingen van de meidenmethodiek 'Superwoman' bestaan uit een bepaalde structuur. Ieder programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- GET READY: Het eerste deel is een ontmoeting met elkaar en een voorbereiding op het thema:
 - Inloop: Ieder groepsmoment begint met het ontvangen. Iets drinken en thema introduceren. Gezellige setting. Het is versterkend voor de relaties.
 - Energizer: Dit is het eerste onderdeel van het programma. Leuke en actieve werkvorm dat bij het onderwerp aansluit. Energieke start.
 - Starter: Inleidende werkvorm op het onderwerp en aansluiting op leefwereld meisjes. Hoe reageren de meisjes op het thema?
- @WORK: Het tweede deel van het programma is de verdieping op het onderwerp. Bestaat uit ongeveer vier onderdelen.
- MOVE OUT: Het derde deel heeft een reflecterend en afsluitend doel. Het bestaat uit twee onderdelen:
 - Re:lect: Reflecteren op het onderwerp. Op een creatieve manier uiting geven aan gevoelens en gedachten.
 - Kick-Out: Een luchtig spelletje of een leuke werkvorm om het onderwerp af te sluiten en te relativiseren. Het clubmoment en het onderwerp worden afgesloten.

De onderdelen worden hier en daar aangevuld met een 'spiegel' of een leiderstip. Een spiegel geeft de meidenwerkers een of twee tips over het begeleiden van een meidengroep en het vormen van een team van meidenwerkers. Een leiderstip geeft een tip over hoe je bij dat desbetreffende onderdeel leiding kunt geven aan de meidengroep.

Door middel van dit interview hopen we antwoord te krijgen op de vraag of deze structuur prettig werkt voor de meidenwerker, wat er goed aan is en wat er wellicht beter kan. We hopen hier antwoord op te krijgen door de geïnterviewde te vragen naar haar ervaring met de meidenmethodiek SuperWoman. We stellen vragen over het werken met de methodiek, de onderdelen van de methodiek, wat er mist in de methodiek, de spiegels en leidertips, voorbereidingstijd etc.

We hebben een schriftelijk interview gehouden met een meidenwerker, Martanja Bikker, die al twee jaar werkt met de meidenmethodiek SuperWoman. Voor het interview, zie bijlage.

5.1.2 Uitkomsten interview

Methodiek/programmabeschrijvingen

De methodiek wordt één keer in de twee weken gebruikt. De geïnterviewde heeft ervaren dat de methodiek aansluit bij de meiden, voor wie de methodiek bedoeld is. Verder geeft de methodiek, volgens de geïnterviewde, een goede handleiding. Hiermee wordt het volgende bedoeld: De programmabeschrijvingen zijn duidelijk, geven goed weer wat er moet gebeuren en hoe, er staan tips in voor de meidenwerkers en de methodiek gaat ook de diepte in.

Onderdelen

Per meidengroepmoment wordt er gekeken welke programmaonderdelen er gebruikt worden. Per onderdeel worden er dan één of twee spelletjes uitgezocht. Het hangt van de inhoud van het onderdeel af welk onderdeel er gekozen wordt. Het moet aansluiten bij de meiden. Het onderdeel wat altijd aanwezig is, is het inlooptmoment. De onderdelen die vaak aanwezig zijn, zijn Energizer 1, Starter, @WORK A en Re:flect. De onderdelen zie alleen aanwezig zijn als de tijd het toelaat zijn Energizer 2, @WORK B en Kick-Out.

Spiegels/leiderstips

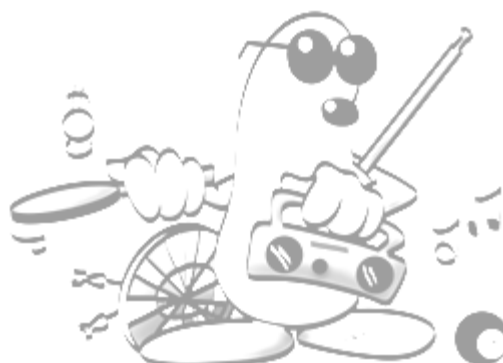
De spiegels helpen de meidenwerkers een beetje extra aandacht aan de meiden te geven en om als meidenwerkers naar de meiden te spiegelen hoe zij zijn om gegaan met het thema en welke impact dat heeft (gehad) op hen. De leiderstips die nuttig zijn, worden soms gebruikt. De geïnterviewde leest wel altijd de spiegels en leiderstips door. De geïnterviewde heeft ook iets geleerd van de leiderstips.

Tijd

De geïnterviewde houdt zich nooit aan de tijd tijdens een meidengroepmoment. Toch geeft de interviewde wel aan dat tijd handig is om een wat strakker programma neer te zetten en meer rendement uit het programma te halen. De geïnterviewde geeft wel aan dat er flexibel omgegaan moet kunnen worden met de tijd, als een onderdeel wel of niet goed aanslaat.

Vorbereiding

De geïnterviewde checkt vaak wat er de vorige week gedaan is aan activiteiten en vervolgens wordt er gekeken hoe het volgende programma eruit ziet. De geïnterviewde vergist zich vaak in de voorbereiding, omdat er dan toch meer werkzaamheden verricht moeten worden, dan gedacht. Voorbereiden kost ongeveer 1.5 uur.

5.2 Interview 2

5.2.1 Voorbereiding

Wij willen met dit interview op een aantal vlakken meer komen te weten: relationeel werken (hoe doe je dat?), leuke activiteiten om met jongens te doen en welke behoeften jongerenwerkers kennen bij het gebruik van een programmamap. Het belangrijkste thema voor ons is wel relationeel werken, omdat daar voor ons de meeste vragen liggen. Er is namelijk op theoretisch niveau wel duidelijk uitgelegd wat de visie is op het gebied van relationeel werken, maar de praktische kant mist nog. Wij willen in het programmaboek juist de praktische kant ervan benaderen. Want relationeel werken, hoe doe je dat in de praktijk?

Wij hebben ervoor gekozen om een ervaren, mannelijke jongerenwerker binnen YfC|Nederland (buiten Ede) te vragen, namelijk Douwe Bosch, werkzaam bij YfC|Veenendaal. We gaan op bezoek bij hem en nemen een mondeling interview bij hem af. Vanuit ervaring kan hij ons veel vertellen over werken met jongens. Vanuit de theoretische methodiek die vorig jaar is beschreven, weten we dat het een voordeel oplevert als een mannelijke jongerenwerker met jongens werkt. Jongens in de adolescentie hebben behoefte aan mannelijke rolmodellen (Wit, Slot, & Aken, 2006). We wilden ook iemand die binnen YfC werkzaam is, omdat diegene (Douwe Bosch) bekend is met de manier van werken van YfC.

We hebben van tevoren een aantal vragen opgesteld die richting geven in het interview. Aan de hand van de antwoorden zullen we doorvragen om de antwoorden concreter voor ons te maken.

Richtinggevende structuur voor interview

Inleidend: We zijn aan het onderzoeken welke werkwijze werkt bij het werken met jongensgroepen/jongensclubs. Daarnaast maken we (een deel van een) programmaboek voor jongensclubs. De doelgroep is jongens van 12 tot 15 jaar oud. We willen in dit interview meer te weten komen op de volgende vlakken: relationeel werken (hoe doe je dat?), activiteiten met jongens en de behoefte van jongerenwerkers in een programmaboek.

Algemene informatie

- Hoe oud ben je?
- Hoe lang heb je ervaring met het werken met jongeren?
- Op welke plekken heb je gewerkt met jongeren en hoe lang?
- Wat hield/houdt het werk in wat je doet/deed? Welke werkwijze hoort/hoorde daarbij?
- Kun je beschrijven met wat voor jongeren je hebt gewerkt? (leeftijd, achtergrond, cultuur)

Relationeel werken

- Wat versta je onder relationeel werken?
 - Wanneer heb je een relatie met jongeren?
 - Wat kun je bereiken door een relatie vanuit de manier van werken van YfC?

Inleidend: In de theoretische methodiekb beschrijving die is opgesteld, en aan de basis ligt van het programmaboek wat wij gaan maken, staat dat er een aantal kernwoorden zijn die belangrijk zijn bij wat een jongerenwerker voor jongens kan betekenen. De kernwoorden zijn: (onder)steunen, sturen, inspireren en motiveren.

- Wat denk je van deze beschrijving van de rol die een jongerenwerker kan vervullen?
- Jongens (onder)steunen, hoe kun je dat doen?
- Jongens sturen, hoe kun je dat doen?
- Jongens inspireren, hoe kun je dat doen?
- Jongens motiveren, hoe kun je dat doen?
- Zijn er volgens jou nog belangrijke elementen van relationeel werken niet besproken?

Activiteiten met jongensgroepen

- Wat zijn leuke, geslaagde activiteiten die je hebt gedaan met jongens?
 - Waarom zijn ze geslaagd?
 - Wat is voor deze activiteit nodig? (praktisch en immaterieel)
- Heb je nog meer tips voor activiteiten met jongens?

Behoeft van jongerenwerker in een programmaboek voor jongensclubs

- Heb je wel eens programmamappen gebruikt voor de invulling van activiteiten?
 - Zo ja, welke?
 - Wat gebruik je dan uit de mappen?
- Zou het programmaboek, waar wij aan werken, een toegevoegde waarde zijn bij YfC|Veenendaal?
- Wat moet er volgens jou allemaal in zo'n programmaboek zitten die bestemd is voor het leiden van jongensclubs?

5.2.2 Uitkomsten interview

Conclusies per deelvraag

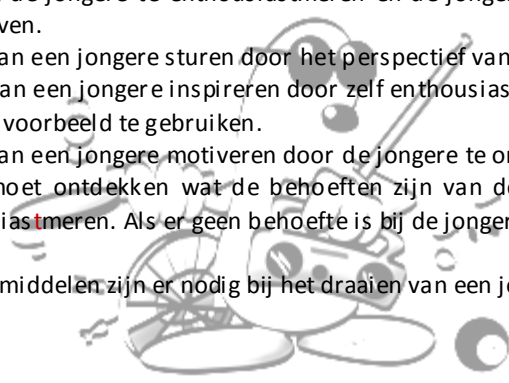
Deelvraag 1: Welke werkvormen slaan aan bij de jongens op een jongensclub?

- Een activiteit slaat aan als de jongerenwerker werkt vanuit de behoefte van de jongeren.
- Het kan van belang zijn om een activiteit te organiseren die in de beleving van de jongeren fantastisch is. Dat bindt de jongens aan het welzijnswerk van The Mall en het geeft een boost aan het jongerenwerk, bijvoorbeeld een VIP-Party.
- Koken en het doen van natuurkundige proefjes kunnen aanslaan omdat ze beide educatieve en groepsverbindende elementen bevatten.
- Een film kan aanslaan omdat het jongens kan aansporen anders te gaan denken over thema's die hen bezig houden, bijvoorbeeld agressie.
- Een GPS-tocht kan aanslaan als je er een jongensachtig thema aan verbind.

Deelvraag 2: Welke vaardigheden zijn van belang voor een jongerenwerker tijdens het communiceren met de jongens?

- Een jongerenwerker handelt voornamelijk vanuit zijn intuïtie en een theoretisch kader. Intuïtie kan omschreven worden als een combinatie van je persoonlijkheid en het hebben doorleeft van je professie, zodat je niet meer heel bewust nadenkt over processen.
- Een jongerenwerker die behoeftegericht wil werken moet een analytische insteek hebben, want dan zijn de taken vaak gebaseerd op wat de jongeren willen en wat de jongerenwerker hen wil leren of bijbrengen. Daarnaast moet hij zich steeds afvragen of wat hij doet wel inspeelt op de behoefte.
- Het is van belang dat de jongerenwerker op een persoonlijk niveau investeert in de mens, omdat in het relatiewerk de behoefte van de mens naar liefde, contact, genegenheid en waardering belangrijke elementen zijn.
- De jongerenwerker moet zelf bepalen of en hoe hij werk en privé wilt scheiden.
- De jongerenwerker kan aan hoe de jongere op hem reageert aflezen of hij een relatie met de jongere heeft.
- Het is van belang dat de jongerenwerker weet waarom een jongen zich gedraagt zoals hij zich gedraagt, voordat er 'pleisters geplakt' worden.
- Een jongerenwerker kan een jongere ondersteunen door in gesprek te gaan met de jongere, de jongere te motiveren, de jongere te enthousiasmeren en de jongere de vraag te stellen wat hij ten diepste wil met zijn leven.
- Een jongerenwerker kan een jongere sturen door het perspectief van de jongere te verbreden.
- Een jongerenwerker kan een jongere inspireren door zelf enthousiast te zijn, mogelijkheden te bieden en het eigen leven als voorbeeld te gebruiken.
- Een jongerenwerker kan een jongere motiveren door de jongere te ondersteunen.
- De jongerenwerker moet ontdekken wat de behoeften zijn van de jongeren voordat hij kan gaan motiveren en enthousiasmeren. Als er geen behoefte is bij de jongere, dan landt het niet.

Deelvraag 3: Welke praktische middelen zijn er nodig bij het draaien van een jongensclub?

N.v.t.

Deelvraag 4: Welke overige factoren zijn van invloed op de praktische werkwijze van een jongensclub?

- Het is van belang om de relatie op te bouwen door bijvoorbeeld een kort contactmoment. Als het contact niet wordt opgebouwd, kan de jongerenwerker kwijt raken wat hij opgebouwd heeft.
- Het werken in een groep kan algemener en minder relationeel zijn, dan één op één contact.
- Om echt binding te krijgen met de groep moet er een project opgestart worden voor minimaal twee jaar.

Conclusies per label

Conclusies jongerenwerker

- Jongerenwerk kan je persoonlijkheid raken. Het kan iets persoonlijks worden.
- Jongerenwerkers kunnen ambulant werken. Hiermee wordt bedoeld dat de jongerenwerker bijvoorbeeld een rondje fietst door de wijk, om onderzoek te doen naar hoe de leefomgeving ervaren wordt.
- Jongerenwerkers kunnen, door middel van laagdrempelige communicatie met de bewoners, een preventieve rol hebben in de wijk. Bewoners komen dan sneller naar de jongerenwerker toe, als ze klachten of vragen hebben over de leefomgeving.
- Jongerenwerkers kunnen handelen vanuit hun intuïtie en een theoretisch kader. Intuïtie kan omschreven worden als een combinatie van je persoonlijkheid en het hebben doorleeft van je professie, zodat je niet meer heel bewust nadenkt over processen.
- Contactmomenten met jongeren zijn van belang voor een jongerenwerker. Deze contactmomenten kunnen kort zijn.
- Er zit ook een zakelijke kant aan het jongerenwerk. Als je een opdracht krijgt van de gemeente, moet de daaraan voldoen.
- Jongerenwerkers kunnen een analytische insteek hebben. De taken zijn dan vaak gebaseerd op wat de jongeren willen en wat de jongerenwerker hen wil leren of bijbrengen.
- Jongeren dragen zelf thema's aan tijdens een groepsgesprek.

Conclusies relatie

- De jongerenwerker kan zijn werk continueren door herhaaldelijk de jongeren een bezoek te brengen.
- Een belangrijk element in het relatiewerk is de behoefte van de mens naar liefde, contact, genegenheid en waardering zijn. De jongerenwerker moet dan op een heel persoonlijk niveau investeren in de mens.
- Het is van belang om de relatie op te bouwen door bijvoorbeeld een kort contactmoment. Als het contact niet wordt opgebouwd, kan de jongerenwerker kwijt raken wat hij opgebouwd heeft.
- De jongerenwerker kan per dag een schema bijhouden waarin hij aangeeft wie hij gezien heeft en hoe vaak hij die persoon gezien heeft. De jongerenwerker weet dan op wie hij zich moet focussen.
- Het werken in een groep kan algemener en minder relationeel zijn, dan één op één contact.
- De jongerenwerker moet zelf bepalen of en hoe hij werk en privé wil scheiden.
- De jongerenwerker kan aan de reactie van de jongere op hem aflezen of hij een relatie heeft.
- Er is geen moment waarop de jongerenwerker kan vastleggen dat hij een relatie heeft. Het is een proces.
- Om echt binding te krijgen met de groep moet er een project opgestart worden voor minimaal twee jaar.
- Het doel van een relatie kan het vertrouwen zijn, wat ontstaat door de relatie. Vertrouwen creëert openheid.
- Door een relatie kan er gedragsverandering plaats vinden bij de jongeren.
- Het is van belang dat de jongerenwerker weet waarom een jongere zich gedraagt zoals het zich gedraagt, voordat er 'pleisters geplakt' worden.

Conclusies kernwoorden

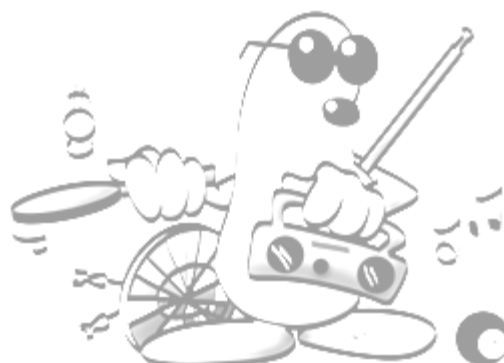
- Ondersteunen kan door:
 - o met de jongere in gesprek te gaan
 - o de jongere te motiveren
 - o de jongere te enthousiasmeren
 - o de jongere de vraag te stellen wat hij ten diepste wil met zijn leven
 - o een preventieve rol te hebben in de wijk
- Sturen kan door:
 - o het perspectief van de jongere te verbreden
- Inspireren kan door:
 - o zelf enthousiast te zijn
 - o mogelijkheden te bieden
 - o eigen leven als voorbeeld te gebruiken
- Motiveren kan door:
 - o de jongere te ondersteunen

Conclusies behoeften

- De mens is een behoeftig wezen. Behoeftig naar liefde, contact, genegenheid en waardering.
- Een primair doel van een jongerenwerker kan het laten merken van waardering richting het individu zijn.
- De jongerenwerker kan raak gaan motiveren en enthousiasmeren, als er geen behoefte is bij de jongere, dan landt het niet.
- Als de jongerenwerker behoeftegericht wil werken moet hij zich steeds afvragen of wat hij doet wel inspeelt op de behoefte.
- Een activiteit slaagt als de jongerenwerker werkt vanuit de behoefte van de jongeren.
- De jongerenwerker heeft een helder denkkader en een thema nodig met betrekking tot een activiteit.

Conclusies activiteiten

- De jongerenwerker kan een activiteit organiseren om een patroon te doorbreken.
- In het koken met elkaar zitten educatieve en groepsverbindende elementen.
- Een film kan jongens aansporen anders te gaan denken over bijvoorbeeld agressie.
- Het doen van proefjes met jongens heeft educatieve en groepsverbindende elementen.
- Een jongensachtig thema verbinden aan een GPS-tocht werkt bevorderlijk voor de aantrekkelijkheid van de activiteit.
- Het is van belang om een activiteit te organiseren die in de beleving van de jongeren fantastisch is. Dat bindt de jongens ook aan het welzijnswerk van The Mall, een boost aan het jongerenwerk.

5.3 Interview 3

5.3.1 Vorbereiding

Dit interview willen we in grote lijnen dezelfde dingen bespreken als in interview 2, alleen dan met een andere jongerenwerker van YfC uit een andere plaats. Dit zal Kees de Bree zijn, die werkzaam is in Rhenen. We willen dezelfde thema's weer uitdiepen en zijn benieuwd waar hun opvattingen dezelfde zijn en waar verschillen zitten. Wat we de vorige keer geleerd hebben in het interview nemen we mee naar dit interview, waardoor we op andere dingen zullen doorvragen. Dit keer willen we echter het deel over relationeel werken compacter houden, zodat er meer ruimte overblijft om te spreken over verschillende activiteiten met jongensgroepen en de behoefte naar een programmamap voor jongensclubs. Hiervoor hebben we de bestaande voorbereiding voor interview 2 op een paar plekken aangepast.

Richtinggevende structuur voor interview

Algemene informatie

- Hoe oud ben je?
- Hoe lang heb je ervaring met het werken met jongeren?
- Op welke plekken heb je gewerkt met jongeren en hoe lang?
- Wat hield/houdt het werk in wat je doet/deed? Welke werkwijze hoort/hoorde daarbij?

Relationeel werken

- Wat versta je onder relationeel werken?
 - Wanneer heb je een relatie met jongeren?

Inleidend: In de theoretische methodiekb beschrijving die is opgesteld, en aan de basis ligt van het programmaboek wat wij gaan maken, staat dat er een aantal kernwoorden zijn die belangrijk zijn bij wat een jongerenwerker voor jongens kan betekenen. De kernwoorden zijn: (onder)steunen, sturen, inspireren en motiveren.

- Wat denk je van deze beschrijving van de rol die een jongerenwerker kan vervullen?

De volgende vragen zijn heel algemeen. We verwachten daarom niet een compleet antwoord en daar hebben we de tijd ook niet voor. We zijn vooral nieuwsgierig naar de eerste dingen waar je aan denkt bij het horen van deze vragen.

- Jongens (onder)steunen, hoe kun je dat doen?
- Jongens sturen, hoe kun je dat doen?
- Jongens inspireren, hoe kun je dat doen?
- Jongens motiveren, hoe kun je dat doen?
- Zijn er volgens jou nog belangrijke elementen van relationeel werken niet besproken?

Behoeft van jongerenwerker in een programmaboek voor jongensclubs

- Heb je wel eens programmamappen gebruikt voor de invulling van activiteiten?
 - Zo ja, welke?
 - Wat gebruik je dan uit de mappen?
- Zou het programmaboek, waar wij aan werken, een toegevoegde waarde zijn bij YfC|Veenendaal?
- Wat moet er volgens jou allemaal in zo'n programmaboek zitten die bestemd is voor het leiden van jongensclubs?

Activiteiten met jongensgroepen

- Wat zijn leuke, geslaagde activiteiten die je hebt gedaan met jongens?
 - Waarom zijn ze geslaagd?
 - Wat is voor deze activiteit nodig? (praktisch en immaterieel)
- Heb je nog meer tips voor activiteiten met jongens?

5.3.2 Uitkomsten interview

Conclusies per deelvraag

Deelvraag 1: Welke werkvormen slaan aan bij de jongens op een jongensclub?

- Voetballen is een goede activiteit om de (jongere) jongeren te leren kennen.
- Rots en Water helpt jongens hun grenzen aan te geven en hun eigen lichaam te leren kennen.
- Activiteiten die kunnen werken bij jongens zijn vooral actief en competitief.
- Jongens moeten hun agressie kwijt, kickboksen en onderdelen van Rots en Water kunnen hierbij helpen.

Deelvraag 2: Welke vaardigheden zijn van belang voor een jongerenwerker tijdens het communiceren met de jongens?

- Het is voor de relatie met de jongere van belang dat de jongerenwerker de naam van de jongere onthoudt.
- Jongerenwerkers moeten op jongeren durven afstappen.
- Jongerenwerkers kunnen jongeren coachen in het organiseren van activiteiten.
- Jongerenwerkers moeten goed communiceren met de jongeren met betrekking tot een activiteit.
- Als relationeel jongerenwerker ben je daar waar de jongeren zijn, je zoekt ze op en legt contact.
- Als relationeel jongerenwerker heb je aandacht voor de jongeren.
- Als relationeel jongerenwerker bevind je je in het netwerk van de jongere en kun je daar zo nodig gebruik van maken.
- Jongerenwerkers kunnen ondersteunen door de jongeren te coachen, het zoeken naar mogelijkheden, helpen met het vinden van een ambitie en het hebben van een wederzijdse relatie met de jongere.
- Jongerenwerkers kunnen sturen door in gesprek te gaan met de jongeren en de jongere te helpen een stapje verder te komen, door hem/haar kansen en mogelijkheden aan te bieden.
- Jongerenwerkers kunnen inspireren door een soort vader te zijn voor de jongeren, een voorbeeld figuur.
- Jongerenwerkers kunnen motiveren door een soort vader te zijn voor de jongeren, een voorbeeld figuur.
- Jongerenwerkers kunnen mobiliseren door de jongeren overal bij te betrekken.
- Jongerenwerkers kunnen jongeren betrekken bij de activiteiten.
- Jongerenwerkers kunnen aangeven dat ze hulp nodig hebben van de jongeren en hiermee een beroep doen op hen.
- Als de jongerenwerker bang is dat de jongens het saai vinden, kan hij dit benoemen.
- Als de jongerenwerker de aandacht wil van de jongens moeten ze eerst moe gemaakt worden, dan pas kunnen ze iets tot zich nemen.

Deelvraag 3: Welke praktische middelen zijn er nodig bij het draaien van een jongensclub?
n.v.t.

Deelvraag 4: Welke overige factoren zijn van invloed op de praktische werkwijze van een jongensclub?

- De overheid ziet jongerenwerkers vooral als overlastbestrijders.
- Jongerenwerkers die in de wijk wonen waar de jongeren wonen hebben kans op meer contactmomenten met de jongeren.
- Jongens moeten kunnen bewegen tijdens de jongensclub, omdat ze hun energie kwijt moeten.

Conclusies per label

Conclusies jongerenwerker

- De overheid ziet jongerenwerkers vooral als overlastbestrijders.
- Het is voor de relatie met de jongere van belang dat de jongerenwerker de naam van de jongere onthoudt.
- Jongerenwerkers die in de wijk wonen waar de jongeren wonen hebben kans op meer contactmomenten met de jongeren.

- Jongerenwerkers moeten op jongeren durven afstappen.
- Jongerenwerkers kunnen jongeren coachen in het organiseren van activiteiten.
- Jongerenwerkers moeten goed communiceren met de jongeren met betrekking tot een activiteit.

Conclusies relationeel werken

- Als relationeel jongerenwerker ben je daar waar de jongeren zijn, je zoekt ze op en legt contact.
- Als relationeel jongerenwerker heb je aandacht voor de jongeren.
- Als relationeel jongerenwerker bevind je je in het netwerk van de jongere en kun je daar zo nodig gebruik van maken.

Conclusies kernwoorden

- Ondersteunen kan door:
 - o de jongere te coachen.
 - o het zoeken naar mogelijkheden, helpen met het vinden van een ambitie etc.
 - o het hebben van een wederzijdse relatie met de jongere.
- Sturen kan door:
 - o in gesprek te gaan met de jongere.
 - o de jongere te helpen een stapje verder te komen, door hem/haar kansen en mogelijkheden aan te bieden.
- Inspireren kan door:
 - o een soort vader te zijn voor de jongeren, een voorbeeldfiguur.
- Motiveren kan door:
 - o een soort vader te zijn voor de jongeren, een voorbeeldfiguur.

Aanvulling kernwoorden:

- Mobiliseren (jongeren hebben zelf ook heel veel initiatiefkraft) kan:
 - o door de jongeren overal bij te betrekken.

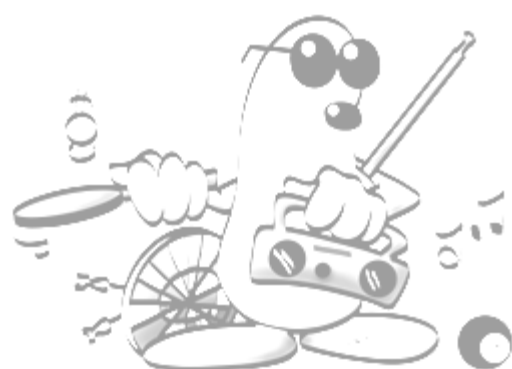
Conclusies programmaboek

- Het is goed om handvatten voor jongerenwerkers met betrekking tot het werken met jongens te beschrijven in het programmaboek.
- De jongensclub moet wat patserig neergezet worden, omdat de straatcultuur masculien is, bijv. een VIP club.
- Het programmaboek kan vooral gericht zijn op de straatcultuur omdat meeste jongensgroepen, die we willen bereiken met het programmaboek, daar binnen vallen.
- Om een naam te verzinnen voor het programmaboek kan er een prijsvraag opgesteld worden.
- Het zou goed zijn als de jongensclub iedere week kon plaats vinden.

Conclusies activiteiten

- Voetballen is een goede activiteit om de (jongere) jongeren te leren kennen.
- Jongerenwerkers kunnen jongeren betrekken bij de activiteiten.
- Jongerenwerkers kunnen aangeven dat ze hulp nodig hebben van de jongeren en hiermee een beroep doen op hen.
- Als de jongerenwerker bang is dat de jongens het saai vinden, kan hij dit benoemen.
- Jongens moeten hun agressie kwijt, kickboksen en onderdelen van Rots en Water (Ykema, 2009) kunnen hierbij helpen.
- Rots en Water helpt jongens hun grenzen aan te geven en hun eigen lichaam te leren kennen.
- Activiteiten die kunnen werken bij jongens zijn vooral actief en competitief.
- Als de jongerenwerker de aandacht wil van de jongens moeten ze eerst moe gemaakt worden, dan pas kunnen ze iets tot zich nemen.
- Jongens moeten kunnen bewegen tijdens de jongensclub, omdat ze hun energie kwijt moeten.

Hoofdstuk 6 Eindconclusies, discussie en aanbevelingen

6.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Hoofdvraag: Welke praktische werkwijze werkt bij het begeleiden van een jongensclub in de leeftijd van 12 tot 15 jaar?

Bij het opzetten van ons onderzoek zijn we gestart uit bovenstaande hoofdvraag. Om uiteindelijk een programmaboek te kunnen ontwikkelen moesten we de praktische werkwijze onderzoeken die past bij het begeleiden van een jongensclub met jongens van 12 tot 15 jaar oud. Om doelgericht te werken, hebben we de term 'praktische werkwijze' gedefinieerd. Uit die definitie rollen vier deelgebieden: werkvorm, communicatieve vaardigheden, praktische middelen en overige factoren. Deze gebieden hebben we onderzocht aan de hand van vier deelvragen. In dit hoofdstuk zullen we toelichten hoe we daarmee bezig zijn geweest en wat de resultaten zijn.

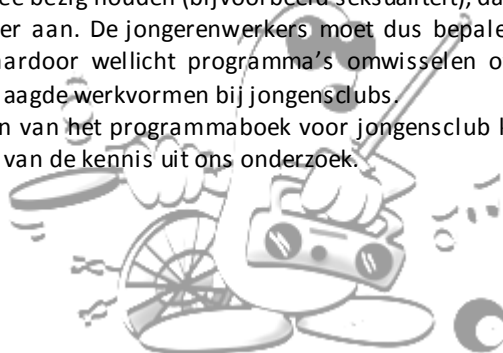
In dit onderzoeksverslag staan de manieren beschreven waarop wij aan kennis zijn gekomen en wat de resultaten daarvan waren. Het bijgeleverde programmaboek voor jongensclubs is opgesteld vanuit al de kennis die in het onderzoeksverslag beschreven is. Daarom kunnen we het programmaboek beschouwen als 'conclusie' van ons onderzoek. Wij kunnen de onderzoeksvragen niet volledig beantwoorden in dit hoofdstuk; daar is het te complex voor. Daarom omschrijven we hier wat we hebben gedaan, vertellen in het kort waar we achter zijn gekomen en verwijzen verder naar het programmaboek voor de uitkomst van het onderzoek. In het hoofdstuk 'Verantwoording van bijgeleverde programmaboek', wat na dit hoofdstuk volgt, wordt dit concreter gemaakt. Daar staat nog concreter beschreven hoe de kennis uit dit verslag een plaats is gegeven in het programmaboek.

Deelvraag 1: Welke werkvormen slaan aan bij de jongens op een jongensclub?

Om erachter te komen welke werkvormen passen bij jongens van 12 tot 15 jaar oud zijn we gaan experimenteren met activiteiten op een jongensclub. Vanuit verschillende kennisbronnen hebben we activiteiten opgesteld die we hebben uitgevoerd. Hierdoor hebben wij informatie gekregen over wat wel en niet werkt, of wat er bijgeschaafd moest worden aan een activiteit. De experimenten zijn uitgeschreven in hoofdstuk 4 van dit onderzoeksverslag. Naast het experiment zijn er nog twee manieren hoe we aan de verkregen kennis zijn gekomen. We hebben literatuur en bronnen geraadpleegd om ons te verdiepen in al bestaande werkvormen. We hebben ook twee ervaren jongerenwerkers van YfC geïnterviewd om meer informatie te krijgen over verschillende werkvormen die aanslaan bij jongens. De twee medewerkers van YfC|Ede, die als opdrachtgever betrokken waren bij ons onderzoek, hebben ons ook geholpen met het zoeken naar gepaste werkvormen en activiteiten.

Er zijn een aantal factoren die in het algemeen gelden bij werkvormen voor jongensclubs. Actieve/lichamelijke activiteiten doen het vaak goed bij jongens. In tegenstelling tot wat je ziet in het programmaboek voor meidenclubs, waar meiden vaak 'praatactiviteiten' doen, willen jongens meer bewegen en op een fysieke manier leren. Natuurlijk moet er gepraat worden om verdieping aan te brengen in activiteiten, maar jongens vinden dat over het algemeen lastig om langer dan 5 a 10 minuten te doen. Daarom werkt het goed om 'serieuze gesprekjes' af te wisselen met fysieke of humoristische opdrachten. Jongens krijgen ook energie als ze de strijd met elkaar aan kunnen gaan. Daarom werkt het ook goed om op een competitieve manier te werken met jongens. Wij bieden in het programmaboek programma's aan die jongerenwerkers kunnen gebruiken. Maar tegelijkertijd bevelen we ze aan om behoeftegericht te werken. Als het programma aansluit bij waar de jongens zich op dat moment mee bezig houden (bijvoorbeeld seksualiteit), dan slaagt de jongensclub eerder en hebben de jongens er ook meer aan. De jongerenwerkers moeten dus bepalen hoe hij bij de behoefte van de jongens kan aansluiten en daardoor wellicht programma's omwisselen of aanpassen. Dit zijn een aantal elementen die zorgen voor geslaagde werkvormen bij jongensclubs.

In de programmabeschrijvingen van het programmaboek voor jongensclub kunt u de activiteiten zien die wij hebben opgesteld aan de hand van de kennis uit ons onderzoek.

Deelvraag 2: Welke vaardigheden zijn van belang voor een jongerenwerker tijdens het communiceren met de jongens?

Vanuit de experimenten, interviews en literatuurstudie is een grote verzameling vaardigheden gerold voor jongerenwerkers. In experimenten hebben we zelf onze bevindingen gedaan en kwamen we erachter welke vaardigheden tijdens onze experimenten van belang waren. In interviews hebben twee ervaren jongerenwerkers van YfC hun praktijkervaring met ons gedeeld, waarbij ze ook vaardigheden voor jongerenwerkers beschreven. In de literatuurstudie over muzisch-agogisch werken zijn we ook veel beschrijvingen van competenties tegengekomen. Wij hebben toen een selectie daarvan gemaakt waarvan wij denken dat ze van toepassing zijn op jongerenwerkers die een jongensclub draaien. Bij het verdiepen in de thema's omgaan met drugs, geld, seksualiteit en internet zijn we ook competenties tegengekomen die horen bij het werken met deze thema's.

Deze vaardigheden zijn allemaal verwerkt in het programmaboek. Wij hebben een scheiding gemaakt in enerzijds vaardigheden die algemener en meeromvattend zijn en anderzijds vaardigheden die 'kleiner' zijn en/of horen bij een specifieke activiteit. De meeromvattende vaardigheden zitten in het programmaboek in deel 1 (de methodiekomschrijving), waar we een lijst hebben opgesteld met algemene competenties voor jongerenwerkers. De meer specifieke vaardigheden zitten verwerkt in programmabeschrijvingen in deel 2 van het programmaboek (de programmabeschrijvingen). In de programma's geven wij tips die horen bij de activiteiten die in dat programma zijn beschreven.

Deelvraag 3: Welke praktische middelen zijn er nodig bij het draaien van een jongensclub?

In de experimenten hebben we te maken gekregen met het voorbereiden van activiteiten en het zorgen voor de benodigde middelen. Het is voorgekomen dat er een middel miste en toen moesten we creatief zijn om de activiteit op een andere manier vorm te geven. Ook literatuur/bronnen en de geïnterviewden gaven suggesties voor activiteiten, waar benodigde middelen uit voortvloeiden.

We zijn erachter gekomen dat een geschikte ruimte de basis legt voor een geslaagde jongensclub. De ruimte die gebruikt wordt moet aan een aantal eisen voldoen om geschikt te zijn. Budget kan ook een grote rol spelen bij het houden van een jongensclub. De activiteiten die wij beschrijven hoeven over het algemeen maximaal een paar euro aan materiaalkosten te hebben per programmabeschrijving. Als er geen ruimte kosteloos gebruikt kan worden, is het vaak wel een kostbare zaak om een ruimte te huren.

Deze algemene middelen staan beschreven in deel 1 van het programmaboek. De middelen die horen bij specifieke activiteiten staan in deel 2 van het programmaboek, waar de activiteiten staan uitgeschreven.

Deelvraag 4: Welke overige factoren zijn van invloed op de praktische werkwijze van een jongensclub?

Naast deelvraag 1 t/m 3 zijn er nog meer factoren die maken dat een jongensclub wel of niet slaagt. Voordat we het onderzoek waren gestart wisten we nog niet goed wat dit allemaal kon zijn, maar we wisten wel dat er nog meer factoren waren die invloed hebben. In het experiment en de interviews zijn we verschillende dingen tegengekomen die niet onder deelvraag 1 t/m 3 passen, maar wel van belang zijn bij het draaien van een jongensclub.

Het relationele aspect is erg belangrijk bij het werken met jongens. De conclusies op dit gebied vallen vooral onder deelvraag 2, als er vaardigheden worden beschreven waarmee relaties aangegaan kunnen worden, maar sommige conclusies vallen onder geen van de eerste drie deelvragen. Het aantal contactmomenten blijken erg belangrijk. Jongerenwerkers die in de wijk wonen waar de jongeren wonen, hebben meer kans op contactmomenten. Relaties opbouwen met jongens kost tijd. Daarom is het aan te bevelen dat jongerenwerkers minimaal een jaar betrokken blijven bij de jongensclub. Er zijn ook nog veel factoren die we tijdens het experiment zijn tegengekomen en invloed hebben op hoeveel jongens er komen naar de jongensclub. De dag en tijd moeten goed worden uitgekozen, omdat op het ene moment meer jongens kunnen dan op een ander moment. De manier waarop de jongensclub gepresenteerd wordt is ook belangrijk; het moet aantrekkelijk zijn om te komen. De term 'jongensclub' klinkt bijvoorbeeld wat kinderachtig en daarom is het aan te raden om het anders te noemen. De groepssamenstelling heeft ook invloed op de uitvoerbaarheid van activiteiten op jongensclubs. Hoe meer jongens er zijn, hoe drukker het is en hoe lastiger het is om het gesprek aan te gaan. De onderlinge verhoudingen en de hoeveelheid begeleiders zijn hierbij ook belangrijk. Jongens zeggen het leuk te vinden als er een vaste groep met jongens wordt gecreëerd. De conclusies op dit gebied hebben een plaats gekregen in het programmaboek.

Veel algemene aanbevelingen staan in deel 1 (de methodiekomschrijving) en wat specifiekere tips zijn verwerkt in deel 2 van het programmaboek (de programmabeschrijvingen).

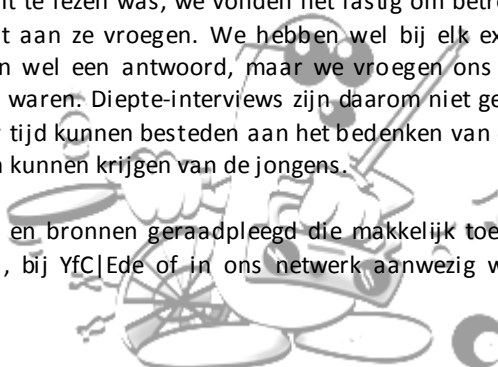

Evaluatie onderzoeksresultaten

Wij denken dat we met dit onderzoeksverslag en het programmaboek een degelijk resultaat hebben neergezet. Doordat we een goed onderzoeksplan hadden opgesteld voordat we begonnen met deze opdracht, zijn we doelgericht aan het werk gegaan met duidelijke plannen over hoe we aan onze informatie zouden komen. Doordat we ons onderzoek baseren op verschillende kennisbronnen (experiment, literatuur en interviews) heeft ons onderzoek een goede betrouwbaarheid. Het programmaboek hebben we opgesteld vanuit onze kennis die we hebben opgedaan en hebben we de kwaliteit geprobeerd te verhogen door gebruik te maken van de praktijkervaring van de twee mannelijke medewerkers van YfC|Ede. Regelmatig hebben we om feedback gevraagd, waardoor kwaliteit gewaarborgd blijft van de verslaglegging. We hebben feedback gevraagd aan elkaar, als we afzonderlijk hadden gewerkt, aan Kees Verduijn, aan medewerkers van YfC|Ede en aan familie van ons. Op een aantal schoolactiviteiten na hebben we ons vier maanden volledig gericht op deze opdracht. Hierdoor konden we onze aandacht goed richten op de opdracht en zijn we erg tevreden met het resultaat.

6.2 Discussie

- Wat wel of niet heeft gewerkt tijdens ons experiment op een jongensclub in Ede, hoeft niet te gelden op een andere jongensclub. De experimentuitslagen worden 'gekleurd' door meerdere factoren. De relatie tussen jongens en begeleiders speelt een belangrijke rol. De grote van de groep heeft grote invloed. Er zijn jongensclubs waar wel 10 jongens of meer komen; veel meer dan bij ons experiment. Wij weten niet hoe de activiteiten bij zulke grote groepen zullen gaan. De groepssamenstelling die komt naar de jongensclub en de groepsdynamica die deze groep heeft, heeft ook grote invloed; de ene groep vraagt een andere werkwijze dan de andere. En zo zijn er nog meer factoren die invloed hebben op het verloop van een jongensclub. Door gebruik te maken van interviews en literatuur, hebben we de betrouwbaarheid geprobeerd te verhogen. En tijdens onze experimenten zijn er ook verschillende groepssamenstellingen geweest, dus we hebben daar wel iets over kunnen zeggen.
- In de plannen voor het afstudeeronderzoek, was het nog de bedoeling om ook activiteiten te laten testen op andere jongensclubs binnen YfC elders in Nederland. We zijn hiermee aan de slag gegaan, maar hebben dit deel toch geschrapt. Op een interne website van YfC is er een oproep gedaan om te vragen wie hieraan mee wilde werken. We hebben respons gekregen van een aantal mensen, maar helaas bleken ze niet aan de starteisen te voldoen of niet bereid te zijn om mee te werken volgens onze voorwaarden. Als dit was gelukt, kon er meer gezegd worden over wat wel en niet werkt bij meerdere groepen.
- Tijdens de experimenten is de opkomst gedaald bij de laatste paar jongensclubs. Het is niet echt duidelijk geworden wat hiervan de reden is. Wie zegt dat de aanpak tot dan toe niet een verkeerde is geweest, waardoor er minder jongens kwamen? Nick en William (begeleiding tijdens experiment) denken zelf dat het vooral met externe factoren te maken heeft. Maar echt hard kunnen ze dit niet maken, omdat het lastig is om de jongens te spreken en dan betrouwbare informatie te krijgen van de jongens. Vanuit bronnen en interviews weten we wel dat het averechts kan werken als je de jongens te veel in een 'consumeerstand' zet. Wij denken dat dit wellicht een deel van de oorzaak kan zijn, omdat wij steeds hebben bepaald wat we gaan doen vanwege de activiteiten wilden testen. We hebben ze maar beperkt mee laten denken en misschien had dit meer gemoeten, zodat het meer hun club zou worden.
- Zoals in het vorige punt te lezen was, we vonden het lastig om betrouwbare informatie te krijgen van de jongens als we wat aan ze vroegen. We hebben wel bij elk experiment gevraagd wat ze ervan vonden en kregen dan wel een antwoord, maar we vroegen ons regelmatig af of het niet sociaal gewenste antwoorden waren. Diepte-interviews zijn daarom niet gepast bij jongens van deze leeftijd, maar we hadden meer tijd kunnen besteden aan het bedenken van een manier waarop we toch meer feedback terug zouden kunnen krijgen van de jongens.
- We hebben literatuur en bronnen geraadpleegd die makkelijk toegankelijk waren voor ons, vooral boeken die op school, bij YfC|Ede of in ons netwerk aanwezig waren. We hadden langer de tijd

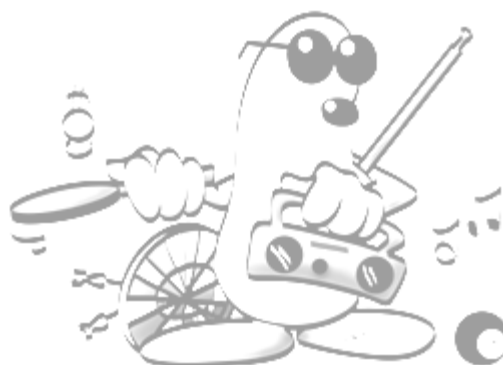
kunnen nemen om meer bronnen te verzamelen, waardoor de betrouwbaarheid en kwaliteit van ons onderzoek wat verhoogt had kunnen worden.

6.3 Aanbevelingen

Door dit onderzoek leveren wij een programmaboek af wat in de praktijk te gebruiken is. Het aantal programmabeschrijvingen wat er in te vinden is, zou alleen nog verdubbeld mogen worden. Programmaboeken die al bestaan, zoals Superwoman en Rock Solid, bevatten ongeveer dubbel zoveel programma's, omdat wij niet de tijd hebben gehad om zo veel programmabeschrijvingen te maken. Er zouden andere mensen mee door kunnen gaan, door vanuit kennis, experimenten en praktijkervaring nog meer activiteiten op te stellen, waardoor het een nog dikker boek wordt.

Onder het kopje 'Discussie' hebben we al beschreven dat de betrouwbaarheid hoger kan door de activiteiten op meerdere plekken te testen. Vervolgonderzoek zou zich hierop kunnen richten, door het programmaboek op verschillende plekken te gaan testen. Er moet dan getest worden hoe het programmaboek aansluit bij verschillende groepssamenstellingen en groepsgroottes. Hierdoor kunnen bestaande activiteiten worden verbeterd en aangepast. Er kan ook energie worden gestoken in het verzinnen en ontwikkelen van nog betere en leukere activiteiten.

Wij hebben het zelf af en toe lastig gevonden om op documenten voort te bouwen van anderen. Wij snapten soms niet hoe ze ergens toe gekomen waren en hoe we de bestaande kennis konden toepassen in onze opdracht. Hierom raden wij YfC|Ede aan, dat als er verder wordt gegaan met het ontwikkelen van het programmaboek door anderen, dat ze hen in contact brengen met ons. Wij kunnen hen dan uitleg geven over het onderzoeksverslag en het programmaboek en ze helpen de juiste richting in te sturen.

Verantwoording van bijgeleverde programmaboek

Inleiding

Het bijgeleverde product is eigenlijk de eindconclusie van het onderzoek. Het product is een programmaboek voor een jongensclub voor jongens van 12 tot 15 jaar. We zullen dit product op verschillende manieren verantwoorden. We beschrijven hoe we de onderzochte literatuur, de uitkomsten van de experimenten en de interviews hebben verwerkt in het product. Daarnaast beschrijven we de invloed van onze eigen visie en praktijkervaring en de invloed die de opdrachtgever en een jongerenwerker van YfC hebben gehad. We beschrijven ook wat we uit de theoretische methodiekb beschrijving van vorig jaar hebben gebruikt in het product en wat we daarin aangepast of vernieuwd hebben. Verder beschrijven we waarom we hebben gekozen voor de structuur van het programmaboek. Als laatste beschrijven we welke bronnen we hebben gebruikt ter inspiratie en verantwoorden we de opgestelde activiteiten.

Naam van het programmaboek

Vorig jaar is bepaald dat de naam van het programmaboek 'Homerun' wordt. De naam is verzonnen door de medewerkers van YfC|Ede en het afstuderende koppel wat vorig jaar de theoretische basis heeft gelegd voor het programmaboek.

Verwerking literatuur, experimenten en interviews

Literatuur

Muzisch agogisch werken

Omdat muzisch agogisch werken een manier van werken is die overeenkomt met wat een jongerenwerker op een jongensclub doet, hebben we er literatuuronderzoek naar gedaan. We verwerken dit literatuuronderzoek in de theoretische beschouwing van de methodiekb beschrijving. We beschrijven wat het begrip 'muzisch agogisch werken' betekent, welke uitgangspunten van belang zijn, waarom er gebruik gemaakt wordt van muzische activiteiten en welke bekwaamheden de jongerenwerker nodig heeft bij muzische agogische activiteiten. Deze stof hebben we een plaats gegeven in het programmaboek, in de methodiekb beschrijving.

Structuur van de programmabeschrijvingen

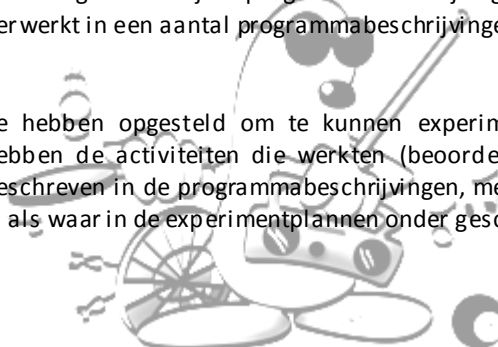
Om programmabeschrijvingen te kunnen ontwikkelen voor de jongensmethodiek is er een bepaalde structuur voor een programmabeschrijving nodig. Een structuur zorgt ervoor dat programmabeschrijvingen overzichtelijk en inzichtelijk worden. Het is daarnaast belangrijk dat de onderdelen in de programmabeschrijvingen voorzien in de behoefte van jongerenwerkers. Aan de hand van de conclusies van een interview met een jongerenwerker die met de meidenmethodiek SuperWoman van YfC werkt, hebben we een structuur samengesteld. Deze samengestelde structuur is de huidige structuur van de programmabeschrijvingen.

Omgaan met ...

Tijdens de ontwikkeling van jongens in de leeftijd 12 tot 15 jaar komen ze in aanraking met onderwerpen als geld, drugs, internet en seksualiteit. Dit zijn onderwerpen waarbij een vorm van preventie/voorlichting passend is. We hebben onderzoek gedaan naar vormen van preventie/voorlichting als het gaat om deze onderwerpen. We hebben de onderzoeksresultaten gebruikt bij de programmabeschrijvingen over deze onderwerpen. Deze stof is in het programmaboek verwerkt in een aantal programmabeschrijvingen die over deze thema's gaan.

Experimenten

De experimentplannen die we hebben opgesteld om te kunnen experimenteren bestaan uit een aantal opgestelde activiteiten. We hebben de activiteiten die werkten (beoordeeld aan de hand van de eerder opgestelde indicatoren), ook beschreven in de programmabeschrijvingen, met soms een kleine wijziging. Deze staan bij dezelfde deelgebieden als waar in de experimentplannen onder geschaard waren (identiteit, intimiteit en autonomie).

Daarnaast hebben we ook aan de hand van de experimenten een aantal benodigde competenties voor jongerenwerkers opgesteld. Deze zijn te vinden onder het kopje 'praktische werkwijze' van de methodiekomschrijving. Sommige conclusies uit de experimenten zijn in het programmaboek ook verwerkt in activiteiten, leidertips of 'gereedschap'.

Interviews

We hebben tijdens het onderzoek twee interviews gehouden met jongerenwerkers van YfC met betrekking tot het 'relationeel werken', wat een belangrijk begrip is binnen het werk van YfC. De uitkomsten van de interviews hebben vooral veel benodigde competenties voor jongerenwerkers opgeleverd. Daarnaast hebben de jongerenwerkers een aantal mogelijke activiteiten aangedragen. Sommige daarvan hebben we verwerkt in de programmabeschrijvingen. Als laatste hebben de jongerenwerkers ons bewust gemaakt van invloeden van een aantal factoren binnen het jongerenwerk. Dit hebben we ook geïntegreerd in de programmabeschrijvingen.

Invloed van eigen visie en praktijkervaring

Eigen visie en praktijkervaring

Tijdens het opstellen van de experimentplannen, maar ook tijdens het opstellen van de programmabeschrijvingen zijn we niet geheel objectief geweest. We hebben bij iedere opgestelde activiteit overwogen of wij hem geschikt vonden. We hebben dit allereerst overwogen aan de hand van de literatuur en de uitkomsten van de experimenten, maar ook naar aanleiding van onze eigen visie en praktijkervaring. We hebben allebei ervaring met het werken in clubvorm en met het werken met jongeren. William heeft specifiek ervaring met het werken met jongens. Er is dus wel degelijk sprake van een invloed van onze eigen visie en praktijkervaring.

Invloed van de visie en praktijkervaring van de opdrachtgever

Tijdens het opstellen van activiteiten hebben ook de opdrachtgever(Marco) en een jongerenwerker(Nick) van YfC meegedacht. Marco heeft al heel wat jaren ervaring als jongerenwerker en teamleider van YfC|Ede. Daarnaast is hij zelfverdediginginstructeur en rondt hij dit jaar zijn opleiding speltherapie af. Nick werkt al een aantal jaar als jongerenwerker voor YfC|Ede en volgt de deeltijdopleiding sociaal pedagogische hulpverlening. Vanuit hun kennis, visie en praktijkervaring hebben zij ons geholpen met het vormgeven van de programmabeschrijvingen. Er is hier dus ook sprake van een invloed.

Voortbouwen op de theoretische methodiekbeschrijving

Vorig jaar zijn twee studenten van de CHE voor hun afstudeerproject bezig geweest met onderzoek doen naar theorie die van toepassing is op jongensclubs. Hiermee hebben ze een eerste stap gezet voor een programmaboek. Met hun onderzoek hebben ze een theoretische methodiekbeschrijving gemaakt, gericht op jongens van 12 tot 16 jaar oud.

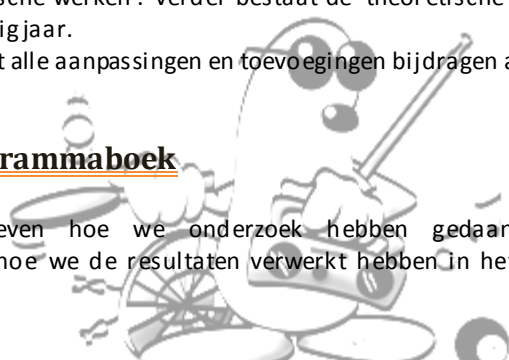
Wij hebben voortgebouwd op de theoretische methodiekbeschrijving van vorig jaar. We hebben de theoretische methodiekbeschrijving wel aangepast. We hebben een aantal dingen 'verbeterd' en we hebben nieuwe theorie geïntegreerd.

De methodiekomschrijving in ons programmaboek bestaat uit twee delen, enerzijds de theoretische beschouwing en anderzijds de praktische werkwijze. De praktische werkwijze hebben wij zelf toegevoegd, de theoretische beschouwing zit de theoretische methodiekbeschrijving van vorig jaar in verwerkt. Onder het kopje 'Omschrijving van het werk' is alles nieuw toegevoegd. Onder het kopje 'Theoretisch kader' geldt dat voor het kopje 'Muzischagogische werken'. Verder bestaat de 'theoretische beschouwing' uit de theoretische methodiekbeschrijving van vorig jaar.

Wij zijn van mening dat alle dat alle aanpassingen en toevoegingen bijdragen aan de kwaliteit van het product.

Structuur van het programmaboek

Eerder hebben we geschreven hoe we onderzoek hebben gedaan naar de structuur van de programmabeschrijvingen en hoe we de resultaten verwerkt hebben in het product. Om dezelfde redenen

hebben we ook nagedacht over de structuur van het programmaboek. Het programmaboek bestaat uit twee delen. Enerzijds de methodiekomschrijving en anderzijds de programmabeschrijvingen. We vinden het van belang dat mensen die gaan werken met het programmaboek meer weten over waar de methodiek vandaan komt en hoe ze het programmaboek het beste kunnen gebruiken. De methodiekomschrijving is een soort handleiding voor het gebruiken van de programmabeschrijvingen.

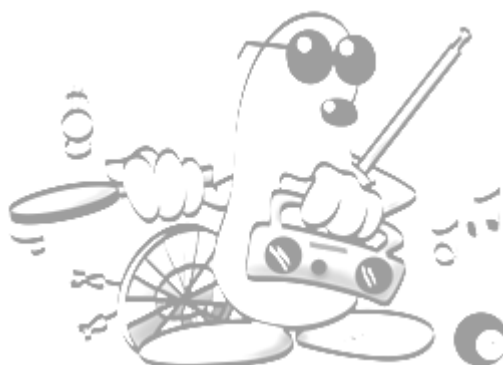
Bronnen ter inspiratie

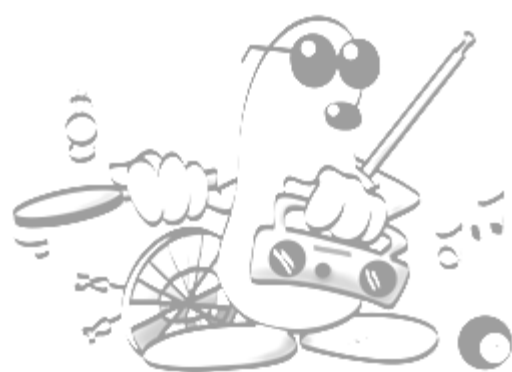
Om achttien programmabeschrijvingen te vullen met minstens vijf activiteiten per programmabeschrijvingen is het nodig om een aantal bronnen te hebben die kunnen zorgen voor de nodige inspiratie. We hebben doormiddel van de onderstaande bronnen ideeën opgedaan voor de activiteiten in de programmabeschrijvingen. We hebben geen plagiaat gepleegd, omdat we alleen ideeën, algemeen gedachtegoed, hebben gebruikt uit de desbetreffende bronnen. Voorbeelden hiervan: een plankje doorslaan, tikspellen, een quiz, bestaande lichamelijke spellen. We zijn creatief omgegaan met de ideeën en hebben er onze eigen draai aan gegeven. Een groot van de activiteiten in het programmaboek zijn zelf verzonnen, zonder dat we gebruik hebben gemaakt van ideeën van bestaande activiteiten.

Uit de volgende bronnen hebben we inspiratie gehaald bij het verzinnen van activiteiten in ons product:

800 tips voor sport en spel	(Bischops & Gerards, 1989)
Spel op maat	(ThiemeMeulenhoff, 2005)
Lichaam in beweging	(Broich, 1994)
Activiteiten boek en spel en sport	(Boetes B. , 1999)
Rock Solid	(YfC Nederland, Rock Solid, 2008)
Rots & Water	(Ykema, 2009)
Scoutwiki.org	(Scoutwiki.org, 2010)

Daarnaast hebben we heel veel sites op internet afgestruind voor inspiratie.

Persbericht
20 mei 2011

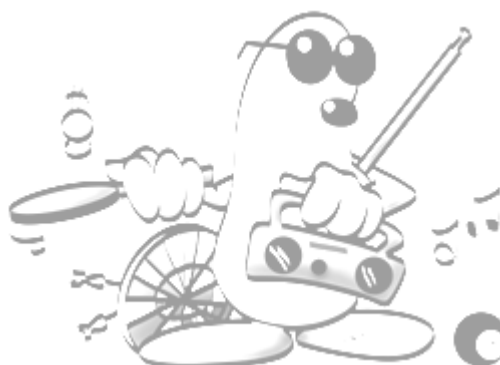
NA 'SUPERWOMAN' NU OOK EEN METHODIEK VOOR JONGENSCLUBS

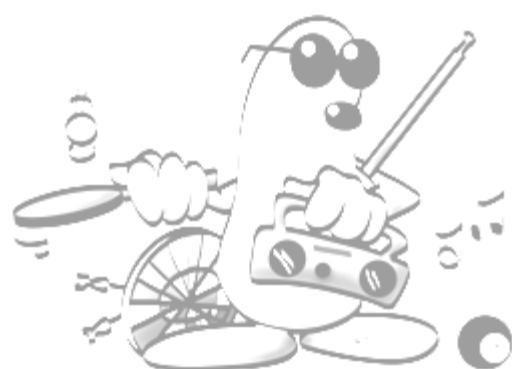
Ede - Binnen Youth for Christ vinden landelijk op veel plekken meidenclubs plaats, zo ook bij YfC|Ede. Voor meidenclubs is begin 2009 het programmaboek 'Superwoman' voor uitgegeven, ontwikkeld door een projectgroep. Op plekken in Ede waar gewerkt wordt met jongeren zijn er meerdere jongens geweest die hebben gereageerd met: *"Waarom is er dan geen jongensclub?"*. Medewerkers van YfC|Ede kwamen erachter dat onder jongens in verschillende wijken ook behoefte was om een club te houden met alleen jongens. YfC|Ede denkt ook dat zo'n jongensclub kan bijdragen aan de ontwikkeling van de jongens waarmee ze werken. Voor jongensclubs was echter nog geen programmaboek ontwikkeld.

In 2010 heeft een koppel wat afstudeerde op de Christelijke Hogeschool Ede, een eerste stap gezet op de weg naar een programmaboek voor jongensclubs. Zij hebben als afstudeeropdracht een theoretische basis gelegd, waarin de doelgroep wordt beschreven, wat belangrijk is in het werken met jongens en waar hun leeruitdagingen zitten. In 2011 is een ander koppel, wat afstudeerde aan de Christelijke Hogeschool Ede, verder gegaan met de missie. Als afstudeeropdracht hebben zij onderzoek gedaan naar de praktische kant van het werken met jongens en naar welke activiteiten geschikt zijn voor een jongensclub. Dit heeft geresulteerd in dit onderzoeksverslag en daarbij horend het programmaboek voor jongensclubs. Dit programmaboek, genaamd 'Homerun', is een apart document en vloeit voort uit de resultaten van het onderzoek. Homerun richt zich op jongens van 12 tot 15 jaar oud.

Het programmaboek is tot stand gekomen door experimenten in de praktijk, literatuuronderzoek en interviews met deskundigen. Voor inspiratie is ook gekeken naar andere programmaboeken. William Schraa en Annemarij Leenman zeggen er zelf over: *"We zijn erg trots op het resultaat. We vinden dat het een degelijk product is geworden wat kan zorgen voor kwaliteitsverbetering bij het werken met jongens. We denken dat veel jongerenwerkers van YfC hier blij mee zijn!"*.

Dankzij YfC|Ede, die deze opdracht heeft gegeven en begeleid, kunnen jongerenwerkers en vrijwilligers van YfC in heel Nederland nu gebruik maken van dit programmaboek bij het houden van jongensclubs. De documenten zijn te verkrijgen via YfC|Ede.

Bibliografie

- B. Baarda, M. d. (2010). *Basisboek kwalitatief onderzoek*. Noordhoff Uitgevers.
- Behrend, D. (2004). *Muzisch-agogische methodiek*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Bischops, K., & Gerards, H.-W. (1989). *800 tips voor sport en spel*. Nijkerk: Uitgeverij Intro.
- Boetes, B. (1999). *Aktiviteitenboek Spel en sport*. HB Uitgevers.
- Boetes, B., Nieuwenhuys, D., & Schuitema, K. (2006). *Spel en sport*. Baarn: HBuitgevers.
- Bradburry, P. R. (2007). *Action research, participative inquiry and practice*. Londen: Sage.
- Broich, J. (1994). *Lichaam en beweging*. Baarn: Uitgeverij Nelissen.
- *Centrum School en Veiligheid*. (sd). Opgeroepen op april 21, 2011, van [www.socialecompetenties.nl: http://www.socialecompetenties.nl/aps/School+en+Veiligheid/seksueel+geweld/Seksuele+intimidatie/Onderzoek/Seksualiteit+en+beeldvorming+bij+jongeren.htm](http://www.socialecompetenties.nl/http://www.socialecompetenties.nl/aps/School+en+Veiligheid/seksueel+geweld/Seksuele+intimidatie/Onderzoek/Seksualiteit+en+beeldvorming+bij+jongeren.htm)
- Dietrich, K. (1979). *Sportlehrerausbildung*. Frankfurt: DSB.
- Koster, I. (2011, maart 18). [www.jongerenblog.nl](http://jongerenblog.nl). Opgeroepen op maart 19, 2011, van Jongerenblog.nl: <http://jongeren.blog.nl/algemeen/2010/03/18/drugsgebruik-onder-jongeren-neemt-toe>
- L. Vitt, G. R. (2005). *Goodbye to complacency financial literacy education in the US 2000-2005*. Washington: AARP.
- Laming, C. (2007). *Activiteiten methodiek voor agogische beroepen*. Baarn: HBuitgevers.
- *Media Makers*. (2008/2009). Stichting Media Makker.
- *Mijn Kind*. (2011, maart 20). Opgeroepen op april 21, 2011, van [www.mijnkind.com: http://www.mijnkind.com/opvoeding/internet/1-mijn-kind-online-het-gevaar-van-internet.html](http://www.mijnkind.com/http://www.mijnkind.com/opvoeding/internet/1-mijn-kind-online-het-gevaar-van-internet.html)
- *Mijn Kind Online*. (2009, december 7). Opgeroepen op april 21, 2011, van [www.mijnkindonline.nl: http://mijnkindonline.nl/1559/lessen-over-liefde-seks-internet.htm](http://www.mijnkindonline.nl/http://mijnkindonline.nl/1559/lessen-over-liefde-seks-internet.htm)
- *Nationale academie voor Media en Maatschappij*. (sd). Opgeroepen op april 21, 2011, van www.mediaenmaatschappij.nl.
- Nibud. (2010). *Jongeren en schulden*. Utrecht: Nibud.
- Nibud. (2009). *Nibud scholierenonderzoek*. Utrecht: Nibud.
- Reniers, L. (1989). *Werkboek: Hoe bied je tegenwicht?* Rotterdam: Hogeschool Rotterdam & Omstreken Faculteit WAG.
- Rosmalen, J. v. (2001). *Muzisch-agogisch handelen*. Bussem: Uitgeverij Coutinho.
- *Rutgers Nicco Groep*. (2011). Opgeroepen op april 21, 2011, van [www.rutgersnissogroep.nl: http://www.rutgersnissogroep.nl/kennisbank/informatie-op-thema/seksueel-gedrag-1-1/jongeren](http://www.rutgersnissogroep.nl/http://www.rutgersnissogroep.nl/kennisbank/informatie-op-thema/seksueel-gedrag-1-1/jongeren)
- *Scoutwiki.org*. (2010, November 11). Opgeroepen op april 26, 2011, van [nl.scoutwiki.org: http://nl.scoutwiki.org/Portaal:Programma-idee%C3%ABn](http://nl.scoutwiki.org/http://nl.scoutwiki.org/Portaal:Programma-idee%C3%ABn)
- *Stichting Voorkom!* (sd). Opgeroepen op maart 20, 2011, van [www.voorkom.nl: http://www.voorkom.nl/Voorkom/Materialen.html](http://www.voorkom.nl/http://www.voorkom.nl/Voorkom/Materialen.html)
- ThiemeMeulenhoff. (2005). *Spel op maat*. Utrecht/Zutphen: ThiemeMeulenhoff.
- Velde, J.-W. v. (1999). *Muzisch-agogisch begeleiden*. Baarn: Uitgeverij H. Nelissen B.V.
- Verhagen, P. v. (2010). *Geld rolt - de rol van professionals bij financiële bewustwording van jongeren*. Amsterdam: SWP Amsterdam.
- Vries-Geervliet, L. d. (1993). *Voorbereiden op supervisie - meer dan een kennismaking*. Baarn: Nelissen.
- Welch, B. e. (2002). *Financial literacy: An overview of practice, research and policy*. Federal Reserve Bulletin.
- Wit, J. d., Slot, W., & Aken, M. v. (2006). *Psychologie van de adolescentie*. Baarn: HBuitgevers.
- YfC|Nederland. (2008). *Rock Solid*. Driebergen: YfC.
- YfC|Nederland. (2011). *website YfC|Nederland*. Opgeroepen op februari 9, 2011, van <http://www.yfc.nl>
- YfC|The Mall. (2009, maart). *SuperWoman. SuperWoman, meidenmethodiek*. Driebergen: YfC|The Mall.
- Ykema, F. (2009). *'Rots en Water'-perspectief*. Amsterdam: Uitgeverij SWP Amsterdam.
- *Zoenen Enzovoorts*. (2005). Opgeroepen op april 21, 2011, van [www.zoenenenzovoorts.nl: http://www.zoenenenzovoorts.nl/voorlichting.html](http://www.zoenenenzovoorts.nl/http://www.zoenenenzovoorts.nl/voorlichting.html)

Bijlage 1: Samenvatting theoretische methodiekbeschrijving

Deel 1. Inleiding

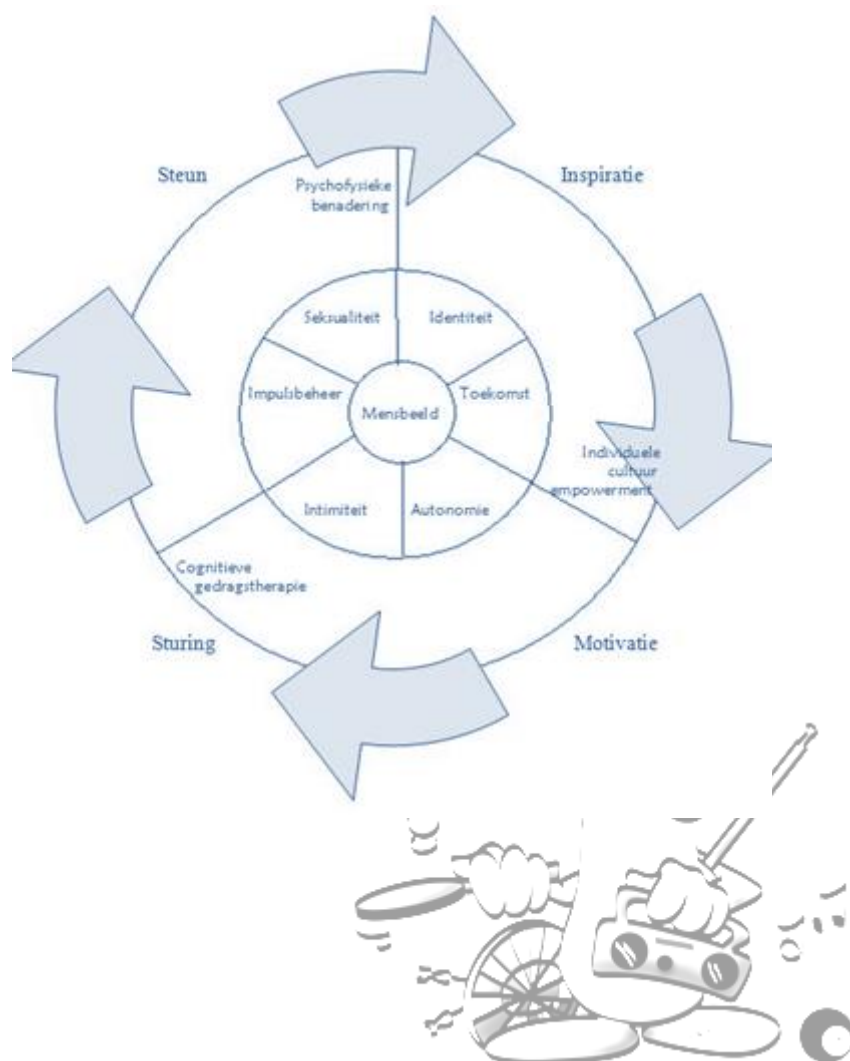
1.1 Aanleiding

In Ede is onlangs in één van de wijken een pilot voor een jongensclub gestart. Een aantal jongens zijn toen op een jongerenwerker afgestapt met de vraag: "Waarom is er voor de jongens geen jongensclub?" Vanuit YfC|Ede is de vraag ontstaan naar een zelfde soort methodiekmap voor de jongensclub als de meidenclubs hebben. YfC|Ede wil hiermee jongens ondersteunen in hun leeftijdsspecifieke ontwikkelingsgebieden (lichamelijk, sociaal, psychisch en geestelijk).

1.2 Probleemomschrijving

Jongens en jonge mannen komen vaak negatief in beeld, terwijl de kwaliteiten en ontwikkelingsopgaven die zij hebben buiten beschouwing worden gelaten. De hoge eisen die aan hen gesteld worden passen niet binnen hun ontwikkeling, met als gevolg dat jongens storend gedrag gaan vertonen of afhaken. Negatief gedrag kunnen we zien als een uiting van dieper ongenoegen (Ykema, 2009). Vanuit deze methode willen we, met dit oogpunt naar het storende gedrag wat jongens kunnen vertonen, kijken.

Deel 2. Het methodiek- wiel

2.1 Inleiding

Aan de hand van het methodiek- wiel zal de opbouw van de methodiek toegelicht worden.

2.2 Binnenste ring: visie

In de middelste kern van het methodiekwiel bevindt zich de visie van de methodiek. YfC gaat uit van het biopsychosociaal- spirituele mensbeeld.

2.3 Middelste ring: theorie

In de middelste ring zien we de theorie waarop de methodiek is gebaseerd. Het is ingedeeld in de zes ontwikkelingstaken waar jongens mee te maken hebben:

1. Identiteit (zelfwaardering, zelfbeeld)
2. Intimiteit (vriendschappen, familie, sociale vaardigheden en taal)
3. Seksualiteit (fysieke ontwikkeling)
4. Impulsbeheer (een balans vinden in eigen impulsen en eigen wensen)
5. Autonomie (gezond gevoel van onafhankelijkheid, eigen beslissingen kunnen maken en verantwoordelijkheid)
6. Toekomst (presentie in de maatschappij, kwaliteiten, mogelijkheden en beroep)

In deel 3 van deze samenvatting worden deze gebieden verder toegelicht.

2.4 Buitenste ring: de methodiek

In de buitenste ring gaat het om hoe de theorie is toegepast in een methodische vorm. Drie bestaande theorieën zijn gekozen en hieraan is een eigen accent gegeven. Het zijn de volgende 3 richtlijnen:

- Lijn 1: Psycho-fysieke benadering
- Lijn 2: Individuele cultuur empowerment
- Lijn 3: Cognitieve gedragstherapie

In deel 4 van deze samenvatting worden deze richtlijnen verder toegelicht.

2.5 Aansturing van het wiel: praktijk

De aandrijving van het wiel is de manier waarop de methodiek in de praktijk gebruikt gaat worden door de jongerenwerkers.

Deel 3. Theorie

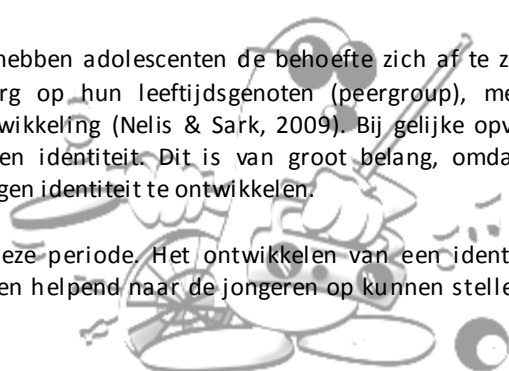
3.1 Inleiding

Aan de hand van zes ontwikkelingstaken word hier de theorie beschreven die de basis vormt voor de methodiek.

3.2 Identiteit

In de leeftijd van 13-15 jaar hebben adolescenten de behoefte zich af te zetten tegen hun ouders. In deze leeftijd oriënteren zij zich erg op hun leeftijdsgenoten (peergroup), met hetzelfde niveau op sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling (Nelis & Sark, 2009). Bij gelijke opvattingen en interesses wordt de jongere bevestigd in zijn eigen identiteit. Dit is van groot belang, omdat hij of zij in deze periode de ontwikkelingstaak heeft een eigen identiteit te ontwikkelen.

Jongeren zijn kwetsbaar in deze periode. Het ontwikkelen van een identiteit is een hele opgave waarin jongerenwerkers zich positief en helpend naar de jongeren op kunnen stellen. In het jongerenwerk fungeren

jongerenwerkers als rolmodellen. Hiernaast kunnen ze jongens steunen, sturen en handvatten bieden door hen te inspireren en te motiveren om hun identiteit te ontwikkelen. De groep kan dienen als referentiegroep.

3.3 Intimiteit

Vriendschappen die jongens met elkaar aangaan gebaseerd zijn op het samen uitvoeren van activiteiten en niet op het uitwisselen van gedachten en gevoelens zoals meiden dit doen.

Vrienden zien elkaar ook als rolmodellen (Wit, Slot, & Van Aken, 2006). Een proces wat plaats vindt in de adolescentie is wederzijdse socialisatie. Adolescenten leren veel van elkaar door elkaar te spiegelen. Sociale vaardigheden spelen hier een belangrijke rol in (Nelis & Sark, 2009). Vriendschappen spelen ook een grote rol bij het leren van waarden en normen, het hanteren van conflicten en de emotionele ontwikkeling (Wit, Slot, & Van Aken, 2006).

Belangrijk thema's als we het hebben over de ontwikkeling van jongens zijn contact, communicatie, empathisch vermogen en zelfreflectie (Ykema, 2009). Het onder woorden brengen van gedachten en gevoelens is bij mannen minder ontwikkeld dan bij vrouwen, dit vindt plaats in de linkerhersenhelft (Ykema, 2009). Het lijkt soms dat zij zich afsluiten van communicatie en minder invoelingsvermogen te hebben als het om anderen gaat.

Het is goed dat mannelijke jongerenwerkers met jongens werken. Op dit gebied kunnen zij jongens beter begrijpen en hen zo ook meer tegemoet komen. Jongerenwerkers zijn heel belangrijk als rolmodel voor de jongens. Hieraan kunnen zij zien hoe ze met intimiteit kunnen omgaan. Het is belangrijk om jongeren te stimuleren in het ontwikkelen van hun taal, ook m.b.t. hun relaties en toekomst.

3.4 Seksualiteit

Het hormoon testosteron zet het hele proces van de puberteit in gang. In de eerste plaats is het belangrijk dat ze hun lichamelijke veranderingen accepteren. Jongens hebben hier minder moeite mee dan meisjes. Vervolgens is de integratie van seksualiteit met andere aspecten van de persoonlijkheid en relaties met anderen een belangrijke ontwikkelingstaak (Wit, Slot, & Van Aken, 2006).

De nieuwe methodiek die we ontwikkelen is van jongens in de leeftijd van 12-16 jaar. Het is goed om als 'mannen' onder elkaar over dit onderwerp in gesprek te gaan. Zij ervaren seksualiteit anders dan vrouwen.

3.5 Impulsbeheer

Het hormoon testosteron zorgt voor veel (impulsieve) energie en brengt de seksuele ontwikkeling op gang. Jongens moeten met deze veranderingen leren omgaan. Jongens zouden op een positieve manier om moeten gaan met de extra energie, door deze te leren beheersen en richten.

Een ontwikkelingsopgave is dat ze leren dat een mentale handeling ook kan zorgen voor het resultaat wat ze geneigd zijn te verkrijgen door fysieke actie, namelijk: minder angst, meer controle over zichzelf en de situatie, dus meer zelfvertrouwen.

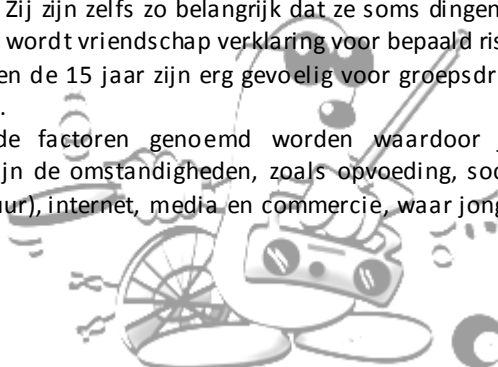
Deze ontwikkelingsopgave vraagt om begeleiding van ouders en andere opvoeders. Ook jongerenwerkers kunnen hier een rol in spelen.

3.6 Autonomie

De adolescentie is een overgang van het kind zijn naar het uitgroeien tot een volwassene. Het is een duidelijke overgangperiode waarin de relatie tussen ouders en kind van een hiërarchische relatie naar een meer gelijkwaardige relatie groeit (Wit, Slot, & Van Aken, 2006). Mannelijke rolmodellen zijn belangrijk voor jongens. Vrienden zijn ook rolmodellen. Zij zijn zelfs zo belangrijk dat ze soms dingen voor hun vrienden doen waar ze later spijt van hebben. Hiermee wordt vriendschap verklaring voor bepaald risicogedrag.

Vooraf jongeren tussen de 13 en de 15 jaar zijn erg gevoelig voor groepsdruk. Dit is weer terug te zien in de cijfers van de jeugdcriminaliteit.

Er kunnen enkele stimulerende factoren genoemd worden waardoor jongeren terecht komen in de straatcultuur. Deze factoren zijn de omstandigheden, zoals opvoeding, sociaal leefmilieu, opgroeien tussen twee nationaliteiten, rap (cultuur), internet, media en commercie, waar jongeren mee te maken hebben (Van Strijen, 2009).

Jongeren moeten richting risicovolle factoren autonoom leren handelen. Dit is een hele opgave. Ook hier kan het jongerenwerk steun bieden door ze in hun ontwikkelingsfase te ondersteunen.

Een beroep doen op zelfstandigheid en leeftijdsadequate eisen vergroot het verantwoordelijkheidsgevoel. Warmte en ondersteuning zorgen ervoor dat de emotionele behoeften worden bevredigd, dit zorgt weer voor een positief zelfbeeld (Wit, Slot, & Van Aken, 2006). Een gezond gevoel van onafhankelijkheid, het kunnen maken van eigen beslissingen kunnen maken en het nemen van verantwoordelijkheid is belangrijk in de ontwikkeling van een adolescent.

3.7 Toekomst

In de vroege adolescentie is het erg belangrijk voor hen om erbij te horen en vooral niet af te wijken. Jongeren reageren emotioneel heel gevoelig, ze willen zelf keuzes maken, maar deze zijn nog niet doordacht (Nelis & Sark, 2009). Ze kijken niet vooruit, maar willen op korte termijn voordeel behalen.

Zo kijken zij ook naar groepen vrienden. Waar wil ik bij horen, waar kan ik succesvol zijn? Het zo zijn dat jongeren niet kunnen beantwoorden aan de verwachtingen van de dominante cultuur. Dit heeft als gevolg dat ze op zoek gaan naar een andere groep waaraan ze meer voordeel kunnen behalen als ze zich aan hen refereren. Deze jongeren kunnen dan bijvoorbeeld in de straatcultuur en/ of vriendengroepen met delinquent gedrag terechtkomen, waar zijn of haar zelfbeeld dan weer positiever kan worden (maar wel met delinquent gedrag).

O.a. jongerenwerkers kunnen deze jongens bewust maken van de toekomst. Door hen te inspireren en te motiveren kunnen ze hun verder laten kijken dan alleen de korte termijn. Het ontdekken van talenten kan ook een belangrijke motivatie zijn om vooruit te denken. Dit schept mogelijkheden, misschien zelfs al richting een beroep. Jongens hebben het nodig om gemotiveerd te worden.

Deel 4. Theorie in methode

4.1 Inleiding

Vanuit de theorie zien we 6 ontwikkelingstaken waar jongens voor staan, om jongens te steunen, sturen, motiveren en inspireren is er eerst een manier nodig waarop dit kan gedaan worden. We hebben drie lijnen uitgezet vanuit bestaande methoden om dit samen te voegen en hier een eigen accent aan te geven.

4.2 Richtlijn 1. Psychofysieke benadering

Jongens gaan in hun ontwikkeling een meer fysiek-emotionele ontwikkelingsweg. Dit betekent zelfkennis door bewegen, doen en onderzoeken (Ykema, 2009). Dit, omdat jongens in de eerste plaats fysiek in de wereld staan. De jongens beschikken over veel energie, waardoor ze willen bewegen.

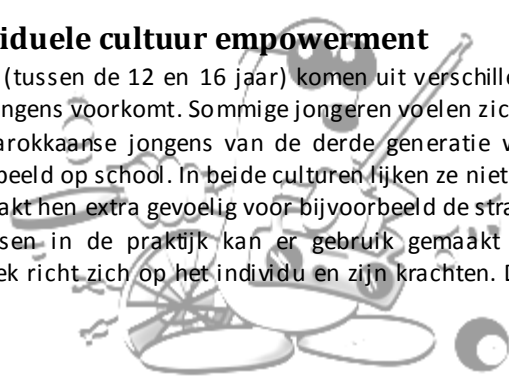
Daarnaast is zelfreflectie en de uitwisseling van emoties met taal een lastige opgave voor jongens, door de latere ontwikkeling van het taalgebied in de hersenen. Dit betekent niet dat zij minder gevoelig zijn dan meiden (Balans, 2000).

Om deze theorie toe te passen in de praktijk kan er gebruik gemaakt worden van muzisch agogisch werken. Jongens willen bewegen en bezig zijn! Om het 'bezig zijn' specifiek te maken, is er gekozen voor 'muzisch-agogisch werken' dit duidt op het spelend leren, door een activiteit als middel in te zetten, zoals Dineke Behrend in haar boek benoemt. Uit onderzoek is gebleken dat één van de belangrijkste vorm van een activiteit sport is (Nelis & Sark, blz. 117). Uit de praktijk blijkt dat toneelspel een positieve bijdrage kan leveren in de ontwikkeling van jongens. Woltering geeft aan dat je in jongerenwerk goed rollenspelen kunt gebruiken, omdat ze dan even niet 'echt' hoeven zijn.

4.3 Richtlijn 2. Individuele cultuur empowerment

De jongens in onze doelgroep (tussen de 12 en 16 jaar) komen uit verschillende culturen. Daarnaast is er de straatcultuur die onder deze jongens voorkomt. Sommige jongeren voelen zich gevangen tussen twee culturen, hierbij kun je denken aan Marokkaanse jongens van de derde generatie waarbij thuis een andere cultuur gehanteerd wordt dan bijvoorbeeld op school. In beide culturen lijken ze niet thuis te horen. Dit kan leiden tot een identiteitsvacuüm. Dit maakt hen extra gevoelig voor bijvoorbeeld de straatcultuur (Van Strijen, 2009).

Om deze theorie toe te passen in de praktijk kan er gebruik gemaakt worden van individuele cultuur empowerment. Deze methodiek richt zich op het individu en zijn krachten. Daarbij wordt rekening gehouden

met de cultuur waar het individu uitkomt. De doelgroep waar deze methodiek voor bestemd is, bestaat vooral uit allochtonen jongeren. Bij 'empowerment' wordt gebruik gemaakt van imitatie, positieve bekrachtiging en het geven van gedragsalternatieven. Dit zorgt ervoor dat een jongere met zijn eigen vaardigheden in de maatschappij kan staan (Delahij, 2004). Deze methodiek hoopt jongeren in staat te stellen met zichzelf en cultuurverschillen om te gaan.

4.4 Richtlijn 3. Cognitieve gedragstherapie

Adolescenten nemen in de periode tussen de 12 en 16 jaar veel risico's (Nelis & Sark, 2009). Stoer doen, zoeken naar grenzen, de kick en het verlies van zelfbeheersing heeft al veel jongens het nodige gekost. Dit komt doordat jongens in deze leeftijd hun gedrag niet goed kunnen overzien en geen inzicht hebben in hun eigen manier van denken. Daarom hebben ze hier begeleiding in nodig.

Om de theorie toe te passen kan er gebruik gemaakt worden van cognitieve gedragstherapie. We maken gebruik van de 'vier denkfouten'. Een denkfout wordt gezien als een verkeerde gedachte die er toe leidt dat een jongere zich negatief gaat gedragen. We gaan uit van de volgende vier denkfouten:

Primaire denkfout:

1. Egocentrisme: alleen denken aan jezelf, zonder te denken aan anderen of de gevolgen van je gedrag.

Secundaire denkfouten:

2. Goed praten/verkeerd benoemen: antisociaal gedrag wordt acceptabel gevonden en er wordt ontkend dat er schade is.
3. Anderen de schuld geven: schuld buiten jezelf leggen en anderen de schuld geven van jou slechte gedrag anderen toch nooit veranderen.
4. Uitgaan van het ergste: ervan uitgaan dat anderen het slecht met je voor hebben of dat jijzelf of anderen toch nooit veranderen.

Het wordt gebruikt om jongeren te leren hun gedachten te leren onderkennen en verwoorden. Ze kunnen de situatie herkennen en benoemen aan de hand van de vier denkfouten. Door een korte casus op te stellen of de jongens met voorbeelden uit hun eigen leven te laten komen en hier over na te denken. Wat gebeurde er in deze situatie, waarom deed ik wat ik deed en hoe vond ik dat?

Gebruikte bronnen/literatuur in het voorgaande stuk:

Nelis, H., & Sark, Y. v. (2009). *Puberbrein binnenstebuiten*. Utrecht/ Antwerpen: Kosmos Uitgevers.

Ykema, F. (2009). *Het 'Rots en Water'- perspectief*. Amsterdam: Uitgeverij SWP Amsterdam.

Wit, J. d., Slot, W., & Aken, M. v. (2006). *Psychologie van de adolescentie*. Baarn: HBUitgevers.

Balans, P. J. (2000). *Opgeroepen op maart 15, 2010, van Website van Platform Jongens in Balans* : <http://www.jongensinbalans.nl>

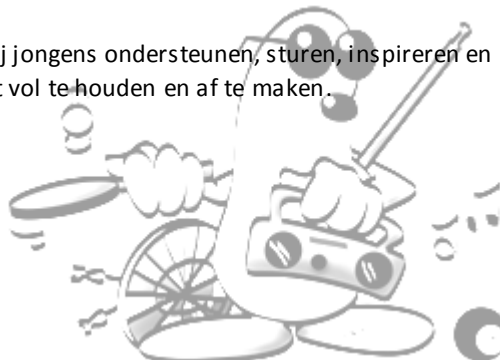
Strijen, F. v. (2009). *Van de straat*. Amsterdam: Uitgeverij SWP Amsterdam.

Delahij, R. (2004). *Dossier empowerment; empowermentmethoden bij allochtone jongeren*. Utrecht: Trimbosinstituut.

Visie

Vanuit de visie van YFC en onderbouwing uit de literatuur worden mensen (en dus jongens) gezien als individuen die bestaan uit vier dimensies, lichamelijk, sociaal, psychisch en geestelijk. De jongens worden benaderd vanuit dit perspectief. Jongens gaan een fysiek- emotionele ontwikkelingsweg, zij leren door fysiek bezig te zijn. De jongens worden gecoacht en begeleidt in hun ontwikkeling en er is ruimte voor hun eigenheid. Het fysieke aspect krijgt speciale aandacht.

Door deze methodiek willen wij jongens ondersteunen, sturen, inspireren en motiveren om de weg te gaan om zichzelf te leren kennen, om dit vol te houden en af te maken.

Doelstellingen

Onder de ontwikkelingsgebieden aan de hand van literatuur en methodieken hebben we de onderstaande doelen opgesteld. De ontwikkelingstaken lopen hier als een rode draad doorheen.

Hoofddoelstelling:

Jongens waarderen zichzelf en ontwikkelen zich adequaat in de leeftijdsgebonden ontwikkelingstaken op psychisch, sociaal en geestelijk gebied, tot zelfbewuste en stabiele volwassenen en staan op een positieve manier in de maatschappij.

Sociaal

- jongens zijn in staat zich in te leven in anderen;
- jongens gaan op een respectvolle manier met anderen om;
- jongens gaan op een gezonde manier met meiden en vrouwen om;
- jongens kunnen hun eigen mening vormen, formuleren en uiten;
- jongens weten hoe ze zich moeten gedragen in de maatschappij;
- jongens kunnen weerstand bieden tegen de groepsdruk;
- jongens kunnen samenwerken met anderen;
- jongens kennen en bewaken hun eigen grenzen;
- jongens kunnen zich verbaal adequaat uiten;
- jongens kunnen op hulp vragen en hulp accepteren;
- jongens beschikken over kennis en vaardigheden op het gebied van vriendschappen en intimiteit;
- jongens zijn in staat om anderen te vertrouwen en kennen een gezond wantrouwen;
- jongens nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen leven;
- jongens zijn zich bewust van hun sociale context.

Psychisch

- jongens zijn evenwichtig en hebben een gezond gevoel van eigenwaarde;
- jongens hebben een gezond zelfvertrouwen;
- jongens kunnen zelfstandig keuzes maken en kijken hierbij ook naar de gevolgen op langere termijn;
- jongens kunnen goed omgaan met geld en materieel;
- jongens integreren seksualiteit met andere aspecten van hun persoonlijkheid in relaties met anderen;
- jongens kunnen hun gevoelens verbaal adequaat en constructief uiten;
- jongens kunnen hun eigen talenten en weten deze te gebruiken;
- jongens kunnen hun valkuilen/ zwakke punten en weten hiermee om te gaan;
- jongens zijn in staat tot zelfreflectie;
- jongens herkennen hun 'denkfouten' en kunnen hiervoor alternatieven bedenken;
- jongens zijn gemotiveerd om hun opleiding af te ronden.

Lichamelijk

- jongens zorgen goed voor hun eigen lichaam;
- jongens hebben een positief beeld van hun eigen lichaam;
- jongens hebben een gezond beeld van seksualiteit en zijn seksueel voorgelicht;
- jongens hebben een gezond leefpatroon;
- jongens kennen de gevaren van verslavende middelen zoals alcohol en drugs;
- jongens zijn in staat met impulsen om te gaan, ze kennen hun energie en kunnen deze hanteren;
- jongens leren door fysiek bezig te zijn hun gevoelens kennen.

Geestelijk

- jongens denken na over zingeving in hun leven;
- jongens weten wat zij belangrijk vinden in het leven;
- jongens denken na over hun toekomst en weten wat ze willen bereiken;
- jongens hebben ondersteuning ontvangen in hun zoektocht naar zingeving.

Bijlage 2: Interviews & labeling

Interview 1

We hebben een schriftelijk interview gehouden met een meidenwerker die al twee jaar werkt met de meidenmethodiek SuperWoman.

Gegevens

Naam: Martanja Schraa-Bikker

Leeftijd: 25 jaar

Geslacht: Vrouw

Opleidingsniveau: Godsdienst Pastoraal Werk (hbo)

Functie: Meidenwerker

Werkorganisatie: Youth for Christ|Ede

Interview

1. Wat maakt dat jij als meidenwerker kiest voor het werken met de meidenmethodiek SuperWoman?

De methodiek SuperWoman sluit aan bij de beleavingswereld van de meiden. De zaken die besproken worden, zijn vaak ook de dingen die in hun leven spelen. Verder geeft de methodiek een goede handleiding; de programmabeschrijvingen zijn duidelijk, geven goed weer wat er moet gebeuren en hoe, er staan tips in voor de meidenwerkers en de methodiek gaat ook de diepte in; het blijft niet alleen oppervlakkig, maar we proberen wel tot de harten van de meiden te komen.

2. Hoe gebruik je Superwoman bij het leiden van de meidenclub?

Eén keer in de twee weken wordt het programma van SuperWoman gebruikt. Van te voren bekijkt de meidenwerkster (of vrijwilligster) het programma van die avond, en zoekt uit welke onderdelen van het programma er gebruikt worden. Per onderdeel (@work, Move out etc.) worden er één of twee 'spelletjes/onderdelen' uitgezocht, maar wel zo dat alles bij elkaar aansluit.

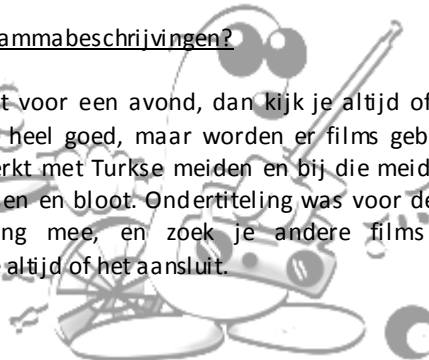
3. Welke onderdelen uit de map Superwoman helpen jou, of hebben jou geholpen, bij het uitvoeren en ontwikkelen van jouw rol als meidenwerker bij een meidenclub?

Aan het begin van elk programma staat het kopje 'Introductie'. Hierbij zijn er vaak twee onderdelen 'spiegel meiden' en 'spiegel meidenwerkers' waarin tips worden gegeven om net dat beetje extra aandacht aan je meiden te geven, en om je meidenwerkers ook dat beetje extra te geven en om meidenwerkers zelf ook te spiegelen hoe zij zijn om gegaan met het thema en welke impact dat heeft (gehad) op hen. Als meidenwerkers zelf bewust zijn van hoe de thema's hun eigen leven raakt, dan kunnen ze de meiden ook beter helpen in hun zoektocht/problemen.

Vaak staan er ook leidertips in het programma voor de verschillende onderdelen die nuttig zijn, en die soms worden gebruikt.

4. Wanneer wijk je af van de programmabeschrijvingen?

Als je je programma samenstelt voor een avond, dan kijk je altijd of de onderdelen aansluiten bij de meiden. Soms is het onderdeel heel goed, maar worden er films gebruikt die bij de meiden niet gaan aanslaan. Ik heb een poos gewerkt met Turkse meiden en bij die meiden merkten we dat ze niet zoveel gewend waren wat betreft kussen en bloot. Ondertiteling was voor deze meiden ook heel erg moeilijk. ??? Daar houd je dan rekening mee, en zoek je andere films die beter aansluiten. Bij een programmabeschrijving check je altijd of het aansluit.

5. Welke onderdelen⁶ behandel je (bijna) altijd tijdens de meidenclub? Waarom deze onderdelen?

Get Ready - Inloopmoment – meiden rekenen op thee en wat lekkers. Dit is ook bijna het leukste moment van de meidenclub, heerlijk bijkletsen met de meiden en ze ontmoeten.

Get Ready – Energizer 1 – een leuke manier om het thema te introduceren op een speelse manier

Get Ready – Energizer 2 – vaak ook een leuke manier om het thema te introduceren. Aan de hand van welke onderdelen je van het programma nog meer gebruikt kies je of je wel of niet energizer 2 kiest. (Dit onderdeel zit er niet altijd in trouwens)

Get Ready – Starter – bijna altijd. Het introduceert het thema op een wat serieuzere manier, wat goed is om de ‘serieuzere’ sfeer er in te krijgen.

@Work – A – deze doen we bijna altijd. Het gaat actief aan de slag met het thema, zodat we er lekker inkomen.

@Work – B – soms. Hangt er vanaf hoe lang A duurt, en welke Move – out er gedaan gaat worden.

Move Out – Re:lect – bijna altijd. Dit is een goed onderdeel om alles wat besproken is eventueel nog een keertje door te spreken met de meiden en ze nog eens na te laten denken over wat ze geleerd hebben.

Move Out – Kick Out – soms. Vaak is er geen tijd meer voor dit onderdeel.

Ik wil er nog bij zeggen dat het echt per avond wordt bekeken. Soms heb je een programma onderdeel uitgedacht en voorbereid, maar blijf je toch te weinig tijd te hebben voor twee @works. Op iedere avond ziet het programma er soms wel wat verschillend uit, en kan ik niet eens kiezen tussen A of B, omdat er alleen maar A is. Soms spreken A en B me helemaal niet aan, en kies ik juist voor C. Het hangt dus ook een beetje af van de inhoud van de onderdelen, wat je kiest.

6. Zijn er onderdelen die je weinig of niet behandelt tijdens de meidenclub? Waarom deze onderdelen?

Move Out – Kick Out – vaak geen tijd voor.

7. Zijn er onderdelen in de programmabeschrijvingen of de theoretische methodiekbeschrijving die jij nog mist of uitgebreider mogen, omdat die jou kunnen helpen bij het leiden van een meidenclub? Wat zou je willen toevoegen of uitbreiden?

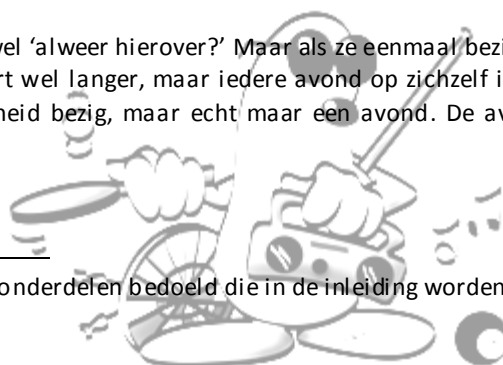
Programmabeschrijvingen: ik mis programmabeschrijvingen over seksualiteit. Het gaat wel over daten, maar veel meiden wisten niet hoe hun eigen lichaam nu echt werkt. Dat mis ik.

Er worden vaak films genoemd, maar die zijn vaak Engels. Ik mis leuke Nederlandse films die ik kan gebruiken, omdat ik die zelf niet zoveel kijk. Ik ken alleen Shouf shouf habibi, dunya en desie. Maar kan ik die dus gebruiken? Het zijn wel de films die mijn meiden leuk vinden en kijken en kunnen begrijpen.

8. Slaat de structuur van het uitspreiden van een ontwikkelthema over meerdere avonden aan bij de meiden? Hoe komt dat en hoe merk je dat?

Vaak zeggen de meiden wel ‘alweer hierover?’ Maar als ze eenmaal bezig zijn, dan vinden ze het wel leuk. Het ontwikkelthema duurt wel langer, maar iedere avond op zichzelf is wel specifiek. Je bent dus nooit heel lang met ongesteldheid bezig, maar echt maar een avond. De avond erna gaat dan bijvoorbeeld weer over zoenen.

⁶ Met ‘onderdelen’ worden de onderdelen bedoeld die in de inleiding worden beschreven.

9. Helpt het jou, als meidenwerker, dat er een geschatte tijd beschreven staat bij elk onderdeel? Waarom?

Wij houden ons nooit aan de tijd die erbij staat, daarom kiezen we ook welke onderdeeljes we gebruiken. Tijd is wel heel handig, het zou wat strakker gaan en we zouden misschien meer rendement uit het programma halen. De andere kant is dat tijd soms storend is. Soms slaat een onderdeel goed aan, en dan willen we ook flexibel zijn. Soms slaat een onderdeel niet aan, en dan stop je eerder.

10. Besteed je in werkelijkheid even veel tijd aan de onderdelen als beschreven staat bij elk onderdeel? En hoe komt dat?

Zie bovenstaand antwoord.

11. Hoeveel tijd ben je gemiddeld kwijt met het voorbereiden van een meidenclub avond? Wat doe je in deze voorbereidingstijd?

Vaak check ik wat ik de week ervoor ook al weer gedaan heb, en hoe het programma van de eerste volgende avond eruit ziet. Ik verslik me vaak in de voorbereiding, omdat er dan opeens toch nog veel geprint moet worden, of veel spullen moeten worden gekocht. Maar gemiddeld ben je met de voorbereiding anderhalf uur bezig, inclusief printen, benodigheden kopen etc.

12. Lees je ter voorbereiding de leiderstips/spiegels? Wat daaruit heeft je de afgelopen jaren geholpen bij het begeleiden van de meiden?

Ja, die lees ik. Ik heb geleerd om meiden meer te observeren in hun gedrag en wat ze uitstralen, en daar ook meer naar te vragen. Ik heb geleerd meer 'achter het masker' van meiden te kijken.

13. Heb je het idee dat de meiden iets missen in de structuur van het programma? Zo ja, wat?

Nee, dat idee heb ik niet.

Kwalitatieve analyse van het interview

Om een kwalitatieve analyse te maken van het interview hebben we het interview gelabeld.

Labels

De volgende onderwerpen zijn gelabeld:

- Methodiek/programmabeschrijvingen
- Onderdelen
- Spiegels /leiderstips
- Tijd
- Voorbereiding

Definitie van de labels

Methodiek/programmabeschrijvingen

Onder dit label komen verschillende ervaringen naar voren met betrekking tot de methodiek Superwoman.

Onderdelen

Onder dit label komen verschillende ervaringen naar voren met betrekking tot de onderdelen van de methodiek.

Spiegels/leiderstips

Onder dit label komen verschillende ervaringen naar voren met betrekking tot de spiegels en leidertips die beschreven staat in de methodiek.

Tijd

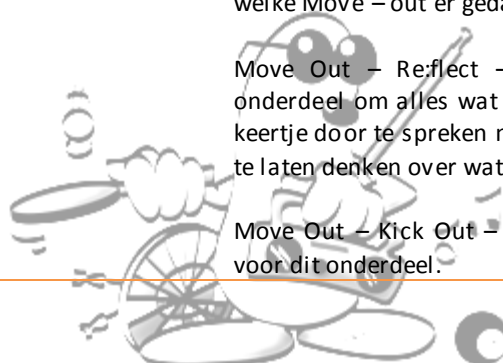
Onder dit label komen verschillende ervaringen naar voren met betrekking tot de tijd die aangegeven is bij iedere activiteit van de methodiek.

Vorbereiding

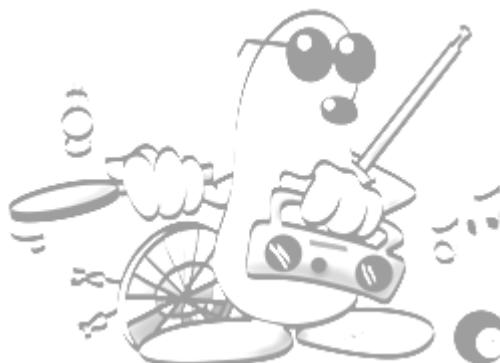
Onder dit label komen verschillende ervaringen naar voren met betrekking tot de voorbereiding die nodig is voor een meidengroepmoment.

Labels interview Martanja

Label	Fragment	Martanja
Methodiek/ programmabeschrijvingen	Vraag 1:	– De methodiek SuperWoman sluit aan bij de belevingswereld van de meiden. – Verder geeft de methodiek een goede handleiding; de programmabeschrijvingen zijn duidelijk, geven goed weer wat er moet gebeuren en hoe, er staan tips in voor de meidenwerkers en de methodiek gaat ook de diepte in. – Eén keer in de twee weken wordt het programma van SuperWoman gebruikt.
Onderdeel	Vraag 2:	– Van te voren bekijkt de meidenwerkster (of vrijwilligster) het programma van die avond, en zoekt uit welke onderdelen van het programma er gebruikt worden. – Per onderdeel (@work, Move out etc.) worden er één of twee ‘spelletjes/onderdelen’ uitgezocht. – Get Ready - Inloopmoment – meiden rekenen op thee en wat lekkers. Dit is ook bijna het leukste moment van de meidenclub, heerlijk bijkletsen met de meiden en ze ontmoeten.
	Vraag 2:	
	Vraag 5:	
		Get Ready – Energizer 1 – een leuke manier om het thema te introduceren op een speelse manier. Get Ready – Energizer 2 – vaak ook een leuke manier om het thema te introduceren. Aan de hand van welke onderdelen je van het programma nog meer gebruikt kies je of je wel of niet energizer 2 kiest. Dit onderdeel zit er niet altijd in trouwens. Get Ready – Starter – bijna altijd. Het introduceert het thema op een wat serieuzere manier, wat goed is om de ‘serieuzere’ sfeer er in te krijgen. @Work – A – deze doen we bijna altijd. Het gaat actief aan de slag met het thema, zodat we er lekker inkomen. @Work – B – soms. Hangt er vanaf hoe lang A duurt, en welke Move – out er gedaan gaat worden. Move Out – Reflect – bijna altijd. Dit is een goed onderdeel om alles wat besproken is eventueel nog een keertje door te spreken met de meiden en ze nog eens na te laten denken over wat ze geleerd hebben. Move Out – Kick Out – soms. Vaak is er geen tijd meer voor dit onderdeel.

Spiegels/leiderstips	Vraag 3:	Het hangt dus ook een beetje af van de inhoud van de onderdelen, wat je kiest. – Hierbij zijn er vaak twee onderdelen ‘spiegel meiden’ en ‘spiegel meidenwerkers’ waarin tips worden gegeven om net dat beetje extra aandacht aan je meiden te geven, en om je meidenwerkers ook dat beetje extra te geven en om meidenwerkers zelf ook te spiegelen hoe zij zijn om gegaan met het thema en welke impact dat heeft (gehad) op hen. Als meidenwerkers zelf bewust zijn van hoe de thema’s hun eigen leven raakt, dan kunnen ze de meiden ook beter helpen in hun zoektocht/problemen. – Vaak staan er ook leiderstips in het programma voor de verschillende onderdelen die nuttig zijn, en die soms worden gebruikt.
	Vraag 12:	– Ja, die lees ik. – Ik heb geleerd om meiden meer te observeren in hun gedrag en wat ze uitstralen, en daar ook meer naar te vragen. Ik heb geleerd meer ‘achter het masker’ van meiden te kijken.
Tijd	Vraag 9:	– Wij houden ons nooit aan de tijd die erbij staat. – Tijd is wel heel handig, het zou wat strakker gaan en we zouden misschien meer rendement uit het programma halen. De andere kant is dat tijd soms storend is. Soms slaat een onderdeel goed aan, en dan willen we ook flexibel zijn. Soms slaat een onderdeel niet aan, en dan stop je eerder.
Vorbereiding	Vraag 11:	– Vaak check ik wat ik de week ervoor ook al weer gedaan heb, en hoe het programma van de eerste volgende avond eruit ziet. Ik verslik me vaak in de voorbereiding, omdat er dan opeens toch nog veel geprint moet worden, of veel spullen moeten worden gekocht. Maar gemiddeld ben je met de voorbereiding anderhalf uur bezig, inclusief printen, benodigdheden kopen etc.

Interview 2

Gegevens

Naam: Douwe Bosch

Leeftijd: 31

Geslacht: Man

Opleidingsniveau: GPW (hbo)

Functie: jongerenwerker

Werkorganisatie: YfC|Veenendaal

Interview

Algemeen

1. Ik hoorde van Nick, want we waren vanochtend even op kantoor, dat je morgen ook naar Ede komt?

D: Ja, dat was ik wel van plan.

W: Oke, dan ben ik er ook.

D: Leuk

W: Hoe laat kom je?

D: Rond een uurtje of half acht.

A: Want je hebt daar gewerkt toch?

D: Ja, ik heb twee jaar in.. wat vergeet je dat snel?

W: Steneveld?

D: Steneveld, ja.

W: Het is nu een andere locatie.

D: Op dat kleine sportveldje?

A: Klopt

D: Ja Marco is heeft daar een krap half jaartje gewerkt en toen heb ik hem overgenomen. Ik heb ongeveer een kleine twee jaar in die wijk gestaan.

A: Je hebt de wijk echt helemaal overgenomen van Marco, omdat hij stopte?

D: Nee, omdat hij zich meer ging richten op teamleiderstaken.

2. Hoe ben je terecht gekomen bij YfC?

D: Ik ben als stagiaire binnengekomen. Eerst in Utrecht en daarna in Ede. Vanuit de laatste stage heb ik een aantal betaalde uren gekregen. Ik ben met zes uurtjes begonnen, naar twaalf en vierentwintig. En toen ben ik naar Veenendaal gegaan, daar met vierentwintig begonnen. En nu draai ik tweeëndertig uur in de week.

Maarja, die jongens vragen af en toe nog eens naar me en dan krijg ik even een uitnodiging en dan ga ik even langs. Ik zie dat ook wel als het continueren van mijn werk toen. Als ze nog steeds een positief gevoel bij jou hebben, waarom zou je ze dan afstoten weet je wel?

A: Wel knap, want dan moet je toch weer terug naar..

D: Ja, maar goed het jongerenwerker zijn raakt ook mijn persoonlijkheid. Het is iets persoonlijks. Daardoor ben ik ook super gehecht geraakt aan die knaapjes daar. Ik vind dat prachtig. Ik heb ze ook echt gemist. Ik heb het ook heel langzaam afgebouwd. Dat ik eerst eens een keer een maandje niet kwam en dan twee maandjes niet. Langzaam heb ik het aan Nick overgelaten, zeg maar.

3. Maar ik begreep van Mitchel dat je hier ook al heel lang komt?

D: Hier zit ik ook alweer bijna twee jaar in de wijk.

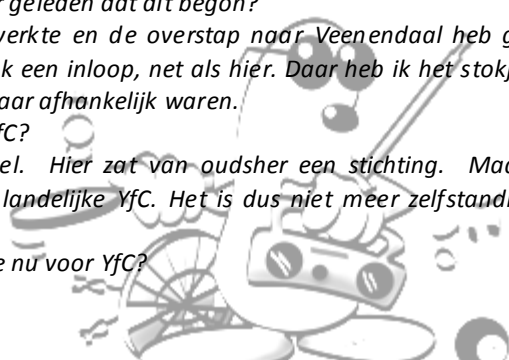
W: Het was toch 7 jaar geleden dat dit begon?

D: Toen ik nog Ede werkte en de overstap naar Veenendaal heb gemaakt, ben ik gaan werken in 'Daytime'. Dat was ook een inloop, net als hier. Daar heb ik het stokje overgenomen van de kerkelijke jongerenwerkers die daar afhankelijk waren.

W: Dat was niet van YfC?

D: Ja, dat was het wel. Hier zat van oudsher een stichting. Maar nu is dat, na ruim drie jaar, overgegaan naar het landelijke YfC. Het is dus niet meer zelfstandig. Geen eigen stichting of eigen bestuur.

A: Hoeveel jaar werk je nu voor YfC?

D: Ik heb net mijn CV zitten verwerken en ik zit inclusief mijn stages alweer ruim vijf jaar bij de club. Waarvan vier jaar betaald.

A: Twee in Ede, twee in Veenendaal.

D: Ja.

4. Wat heb je daarvoor gedaan?

D: Echt van alles, ik kom eigenlijk uit de detailhandel. Zeven jaar heb ik in de winkel gestaan als verkoper/inkoper en afdelingsverantwoordelijke. Ik heb een tijdje magazijn beheer gedaan voor Eda, toen bestond dat nog. Daar was ik landelijke magazijnbeheerder van de magazijnen. Je maakt dan prognoses op basis van acties, weersomstandigheden, trends die je per jaar ziet en dan pelletjes inkopen voor de magazijnen. Vanuit die magazijnen gaat het dan naar de winkels.

A: Dus je hebt een flinke stap gemaakt, als ik dit zo hoor.

D: Het heeft ook een beetje parallel naast elkaar gelopen zeg maar. Ik heb altijd wel de focus gehad om jongerenwerk te doen. Maar mijn vooropleiding is ook detailhandel, dus ja. Het is een beetje een carrièreswitch. Ja, en vanaf het jongerenwerk, nu hopelijk weer naar het maatschappelijk werk.

A: Leuk.

D: Ja, ik kom er wel achter dat ik niet iemand ben die lang op de zelfde plek zit. Ik ben gauw uitgekeken.

A: Nieuw uitdagingen nodig.

D: Ja. Dit ook, ik vind dit wel leuk, maar het nieuwe is er al weer vanaf. Ik moet het echt hebben van, wat ik net al zeg: de individuele contact met de jongens. Deze week bijvoorbeeld ben ik met Mitchel naar het ziekenhuis geweest, want hij had een klein hart onderzoekje. Dan zijn we er weer even tussenuit. We zijn langzaam en voorzichtig een beetje aan het oriënteren op het doen van een vervolgstudie. Hij heeft van de week een baantje gekregen bij de rijstwafelfabriek hier. Dan moet hij 's nachts werken. Dan moet hij acht uur op een vierkante meter werken. Na één keer is hij daar al ziek van.

M: Ja, gister wel.

D: Ik zei ook tegen hem, nu heb je in ieder geval een goede les geleerd, dat je dit niet je hele leven wil doen. Dat geeft weer een klein beetje motivatie om te kijken naar een studie. Misschien heeft hij al iets verteld. Hij is super goed in het.. Het is een gevoelige jongen. Tevens is dat ook zijn kwaliteit bij het werken met mensen, dat hij mensen goed aanvoelt. Het zou mooi zijn als daar dan een theoretisch kader omheen wordt gebouwd, een opleiding.

5. Heb je zelf ook een sociale opleiding gedaan? ?

D: Ik heb zelf GPW gedaan.

W: Gericht op jongerenwerk?

D: Ja. En dan nu straks MWD, als een soort van kopstudie. Een verkort traject. Vanuit GPW denk je heel erg vanuit het pastorale. Maar ik krijg dan ook wel meer ontwikkeling in de richting van individuele hulpverlening. Dat vind ik wel interessant.

1a Programmaboek

1. Volgens mij zijn we vanuit interesse al een beetje begonnen, maar misschien moeten we eerst nader introduceren wat ons project is? In het kort gezegd: Ik zag daar een poster aan de wand hangen van SuperWoman, dat is niet voor jongens. Dat is in het kort gezegd, wat wij ongeveer gaan doen. Het zal niet zo'n compleet en grote map worden, maar wel iets in die richting. Waar misschien nog een vervolg aangegeven kan worden, volgend jaar, waardoor het echt een mooi product kan worden. Vorig jaar zijn al twee SPH studenten afgestudeerd met een opdracht bij YfC|Ede, die hebben het theoretische kader voor ons neergelegd..

D: Hoe heet dat ook alweer?

A: Homerun.

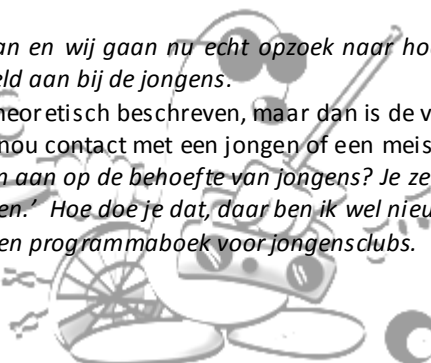
D: Ik heb het gelezen.

A: Oké, dat hebben zij gedaan en wij gaan nu echt opzoek naar hoe doe je dat in de praktijk. Welke activiteiten sluiten bijvoorbeeld aan bij de jongens.

2. Ja, ze hebben dingen mooi theoretisch beschreven, maar dan is de vraag soms nog hoe doe je dat nou in de praktijk? 'Hoe maak je nou contact met een jongen of een meisje?'

D: Hoe sluit jij qua activiteiten aan op de behoefte van jongens? Je zegt: 'wij proberen activiteiten beter te laten aansluiten op jongeren.' Hoe doe je dat, daar ben ik wel nieuwsgierig naar?

W: Uiteindelijk komt er wel een programmaboek voor jongensclubs.

A: En die programma's zullen er ongeveer net zo uit zien als de programma's die in de meidenmap staan. Ik weet niet of je die een beetje voor je hebt? Dat is een bepaalde structuur. We hopen door middel van het experiment wat we doen in Ede hopen we te ontdekken welke activiteiten werken voor jongens en die hopen we dan te beschrijven in het programmaboek. Het is dus niet perse zo dat we activiteiten die al blijken te werken, nog beter willen laten werken. Het is meer zo dat we activiteiten willen ontdekken die werken bij jongens.

D: En mijn vraag is dan, hoe ga je die aansluiting vinden? Waar kijk je dan naar bij jongens?

W: Hoe wij het onderzoek doen naar welke werkwijze werkt is.. We doen een stuk literatuurstudie als basis..

Het belangrijkste deel is misschien nog wel de jongensclub die ik doe met Nick in de wijk waar jij morgen heen gaat en dat benader ik zoals een jongerenwerker een jongensclub zou benaderen. Tegelijkertijd benader en observeer ik het als een experiment. Ik word bekend met de manier van werken en Nick en ik zien wat wel en niet werkt. Daarnaast vullen we het aan met interviews met onder andere jou. We steunen ook een beetje op de praktijk ervaring van Nick en Marco, verder hebben we afgelopen week veel bronnen gezocht, waarin allerlei activiteiten in staan. Vanuit al die gebieden vinden wij onze inspiratie voor het product wat er aan komt.

Eigenlijk is vanuit school vooral van belang het onderzoeksgedeelte wat we doen. En voor YfC is natuurlijk.. Marco zegt ook letterlijk, het onderzoekstechnische dat boeit me allemaal niet ik wil gewoon een programmamap.

A: Wat je ook wel kunt begrijpen.

D: Word dat een universeel toepasbaar product of is dat echt gericht op de jongens in Veldhuizen?

A: We hopen het universeel te maken. Dat is wel ons doel.

W: Nou weet je wat het is, we kunnen het niet met zekerheid zeggen. Wij hebben niet de tijd en de ruimte. We kunnen het niet op alle plekken testen. Daarnaast, als ik nu in Ede iets doe met de jongens en het is fantastisch, dan hoeft het niet te betekenen dat het bij Antillianen in Rotterdam zal werken. Met de inspiratiebronnen die we hebben proberen we een degelijk mogelijk product te maken. De praktijk zal moeten uitwijzen of het werkt of dat jongerenwerkers het een prettige map vinden of niet.

A: Maar het is wel de bedoeling dat het programmaboek op meerdere plaatsen gebruikt wordt dan alleen in Ede. Marco zegt ook, hoe meer mensen er gebruik van maken, sowieso binnen YfC, hoe beter. Dus dat is wel ons doel.

W: Het zou leuk zijn en we denk dat het binnen YfC landelijk ook een leuk product gaat worden. Zeker voor mannelijke jongerenwerkers die iets met jongensgroepen willen gaan doen, dan is dit zeker een leuke inspiratiebron en zal het ook een leerzaam product voor hen zijn, denk ik. Het is naar aanleiding van de vraag van YfC|Ede dat we dit doen.

D: Het is eigenlijk een verzameling activiteiten gericht op jongens? Heel kort gezegd.

A: Ja, per ontwikkelingsthema, dus bijvoorbeeld drie programma's over identiteit, drie programma's over intimiteit, drie programma's over seksualiteit, impulsbeheer, toekomst etc. Er zit wel structuur in. Het is een activiteitenboek.

D: De vraag waar ik zelf veel over nadenk is, hoe anticipeer je op die groep? Op het individu. Hoe speel je in op de behoeftes van de jongeren van vandaag. Je kunt natuurlijk op wetenschappelijk niveau ook oneindig veel onderzoek doen en dingen beschrijven. Maar leuk, dan heb ik even een goed beeld van wat je inhoudelijk doet.

A: De map is trouwens bedoeld voor jongens tussen de 12-15 jaar. Uiteraard zou een jongen van 17 ook mee kunnen doen, maar we focussen ons op de leeftijd 12-15 jaar.

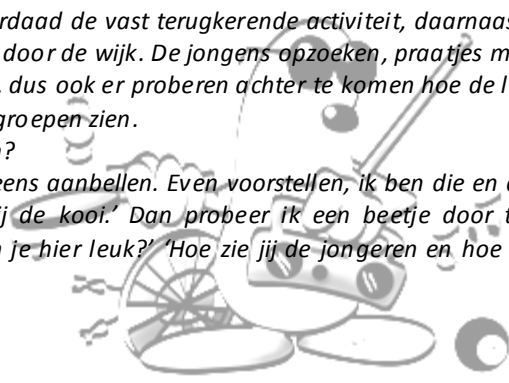
1b Werkzaamheden

1. Ik ben nog wel benieuwd naar wat deed je precies in de vijf jaar dat je binnen YfC werkt. Heb je vooral panna-activiteiten gedaan? Wat waren je bezigheden?

D: De panna was inderdaad de vast terugkerende activiteit, daarnaast ook ambulant. Op het fietsje of even een rondje lopen door de wijk. De jongens opzoeken, praatjes maken, hangen, kletsen, een stukje buurt onderzoek doen, dus ook er proberen achter te komen hoe de leefomgeving is voor de bewoners en hoe zij de jongerengroepen zien.

A: Hoe deed je dat dan?

D: Af en toe gewoon eens aanbellen. Even voorstellen, ik ben die en die. 'Ohja', zeggen ze dan, 'ik heb je wel eens gezien bij de kooi.' Dan probeer ik een beetje door te vragen. 'Heb je een positieve leefomgeving?' 'Woon je hier leuk?' 'Hoe zie jij de jongeren en hoe zie jij de problemen?' 'Wat voor

type jongeren zijn dat dan?' 'Hoe ga jij daar zelf mee om?' Om een beetje een beeld te krijgen van de sfeer in de wijk, maar ook om te kijken hoe mensen anticiperen op jongeren.

A: Dus eigenlijk twee kanten. En de wijk, en de jongeren benaderen?

D: Vooral om een laagdrempelige communicatie te bewerkstelligen, zodat bewoners naar je toe durven komen om te zeggen, 'We hebben last van die of er gebeurt dit of dat.' Een meer preventieve rol in de wijk.

2. Had je één wijk waar je in werkte of meerdere?

D: In Ede en in Veenendaal heb ik in alle wijken gestaan. En dan ook wel vrij regelmatig. Ik ben dus wel breed georiënteerd.

W: Je hebt op zoveel verschillende plekken gewerkt, kan dat wel voor langere tijd? Kan dat naast elkaar bestaan, zoveel verschillende wijken?

D: Ja, dat denk ik wel. Het is wel zo dat je niet meer dan twee wijken moet hebben. En wat je zegt, vooral op een langere termijn. Niet dat je even een wijkje binnenvliegt, daarna weer de invulling van het project verandert, dan stopt en dan weer ergens anders iets doet. Dat werkt volgens mij niet.

Als het gaat om de intensiteit van het werk ben ik blij dat ik nu een echte focus heb. Elke wijk heeft weer een ander manier waarop je moet investeren in contacten. Dat vraagt ook veel van jezelf, natuurlijk.

3. Heb je wel eens zo'n ervaring gehad, dat je door omstandigheden ergens kwam, maar ook weer redelijk snel weg ging?

D: Bij één wijk zijn we heel erg enthousiast van start gegaan en vanwege het vertrek van iemand is die activiteit toen stil komen te liggen. Ik was er voornamelijk om hem in te werken in die wijk en om dat er helemaal 100% naast te doen, dat is me toen niet gelukt. Daar zijn we toen dus gestopt. Daarna hebben we nog een jaar in een andere wijk gestaan en dat is toen ook gestopt in verband met het vertrek van een jongerenwerker.

Dat is jammer, want af en toe kom je die jongens tegen in het centrum en vragen ze, 'wanneer komt het pannakooitje?' Ja, en wat moet je dan zeggen hé? Ja, het pannakooitje komt niet meer?

A: Zeg je dat dan?

D: Ja, dan leg ik ook gewoon eerlijk uit wat er gebeurt is en dat die jongen weg is gegaan en dan probeer ik uit te leggen dat we gewoon niet kunnen komen. En dan zie je toch teleurgestelde koppen en dat raakt je. Dat is niet leuk, natuurlijk. Tevens kun je daaraan zien dat ze dus wel in een korte periode, een jaar, toch redelijke gehecht zijn geraakt aan de plek en de mensen.

4. Die jongeren komen niet naar dit hok?

D: Nee, hier in Veenendaal heerst echt een beetje het gangsteridee van de eigen wijk. Ze hebben ook allemaal een eigen naam. Je komt ook niet in de andere wijk, dat doe je niet. Dat combineren hebben we wel gedaan, om die manier van denken een beetje te doorbreken. We hebben toen met de MOP van Arnhem regelmatig projecten uitgewisseld. Hier naar toe om de jongeren op te halen en dan, 'Kom jongens, we gaan naar een andere wijk.' Dat stuitte natuurlijk iedereen op de borst, dat wilde ze niet. Op een gegeven moment gingen er steeds meer mee en vertrokken we met zo'n ongeveer tien Marokkaanse jongeren. Vervolgens namen we ook de jongens van de andere wijk hier mee naartoe. Voor je het wist speelde ze binnen een aantal maanden samen, voetbalden ze samen. Puur met het idee, dat als die knakkers straks allemaal rond de 16, 17, 18 jaar zijn, dat ze dan misschien daar op straat rond hangen. Dan komen ze elkaar misschien een keer tegen en dan hopen we dat het herkenning oproept. Een beetje uit het anti-idee.

A: Maar dat is stopgezet?

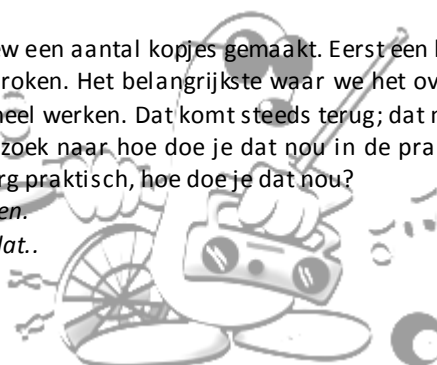
D: Ja, want die MOP moest naar Ede. Het was voor mij echt een leuke pilot, om het eens te proberen. Nu hadden we eindelijk ook zelf een MOP, maar die doen we nu weg wegens de financiën. Dat is jammer, want het was erg leuk.

2 Relationeel werken

1. We hebben voor dit interview een aantal kopjes gemaakt. Eerst een beetje algemene informatie, maar we hebben net al veel besproken. Het belangrijkste waar we het over willen hebben, hebben we ook al naar je gemailt, is relationeel werken. Dat komt steeds terug; dat noemt Nick, dat noemt Marco, dat staat op de site. Wij zijn opzoek naar hoe doe je dat nou in de praktijk? Want daar kunnen we niets over vinden. Gewoon heel erg praktisch, hoe doe je dat nou?

D: Je moet intuïtie omschrijven.

W: Intuïtie omschrijven. Ja, dat..

D: Tenminste, ik zie intuïtie als iets wat een combinatie is tussen een persoonlijkheid en je professie hebben doorleeft en dat het er dan op een natuurlijke manier, eigenlijk vanzelf, uit komt, zonder dat je nog heel bewust over die processen nadenkt. Het is dan een grondhouding geworden. Maar wat doe je dan?

W: Nou dat hoef je nu nog niet te beantwoorden, want we hebben een aantal subvragen opgesteld.

A: Dan kom je vanzelf tot het antwoord.

D: Ik heb daar wel eigen ideeën over inderdaad.

W: Hartstikke leuk. Dat hopen we ook en dat dacht Marco ook. Marco omschreef je een beetje als eigenzinnig, geloof ik.

A: Maar positief hoor.

W: Ja, haha. Dat je je eigen ideeën hebt over de manier van werken. En daarnaast willen we het kort hebben over activiteiten met jongensgroepen. We weten niet in hoeverre jij of wat jij al wel eens gedaan hebt met alleen jongens, maar daar wilde we je ook naar vragen.

2. Ik ben wel benieuwd wat je verstaat onder relationeel werken.

D: Ik zie een mens als een behoeftig wezen. Behoeftig naar liefde en contact, naar genegenheid en waardering. En ik denk dat het de factoren zijn die in relatiewerk een rol spelen. 'Durf je een vriend te zijn?' 'Durf je een broer te zijn voor iemand?' 'Durf je een surrogaat vader of moeder te zijn?' Volgens mij moet je op een heel persoonlijk niveau investeren in die mens.

Ik denk dat als je iemand één keer ontmoet, dan herken je diegene voor de volgende keer, maar dan heb je nog geen relatie. Ik denk dat je, als jongerenwerker, daarom moet gaan voor veel contactmomenten. Je moet elkaar zien, als is het maar een paar seconden. Als is het maar een 'hoi'. Als je maar bezig bent met de relatie en het verdiepen daarvan. Vandaar dat ik ook mijn werk invul met heel veel ambulante contact momentjes. Dat houdt concreet in even door de wijk lopen, boodschappen doen in de wijk, friet halen in de wijk, op de fiets even en blokje rond de wijk. Telkens weer heel even dat kleine moment van contact. 'Hé jongens, hoe is het?' Soms dat, soms gewoon vanaf de fiets. En elke keer is dat een steentje op het bouwen van het contact, van de relatie en het vertrouwen. Het gewend raken aan elkaar. Ik denk dat je dat ook heel bewust moet vormgeven. Het is nodig dat die kop mij weer even ziet, want de relatie kan ook weer wegebben. Als je elkaar niet regelmatig ziet of spreekt, kun je het ook ongedaan maken wat je opgebouwd hebt. Ik vind het daarom ook van belang dat je bijhoudt wie je hebt gezien.

Ik heb dan ook lijst waarop jongens sta die ik regelmatig zie. Ik deel zin in per klassen: zie ik vaak, zie ik regelmatig, zie ik niet meer. Zo heb ik ook beeld waar ik sta in het proces richting het individu. Zodra een jongeren bij mij een rood balkje krijgt, ga ik die persoon in het team bespreken, 'dit is iemand waar we de komende week ons op moeten focussen.' 'Ga je eens spelletje met hem doen, ga even met hem kletsen of zoek hem even op in de wijk.' Om voortdurend die balans te vinden in mekaar ontmoeten.

A: Je bent tijdens je werk dus constant bezig de relatie vast te houden.

D: Ja, dat is het nadeel van een groep. Je moet heel erg analytisch zijn op het individu. Vandaar ook dat mijn voorkeur uitgaat naar MWD. Het werk in een groep is algemener, is verder weg, minder relationeel, denk ik. Maar goed dat hangt ook af van jou als jongerenwerker, welke doelen je hebt.

Als jij als doel hebt, 'ik zie daar een Marokkaanse jongeren met heel veel negatief gedrag en ik heb het idee dat het komt omdat hij uit een gescheiden gezin komt en omdat het slecht gaat op school en dat hij door die redenen zijn frustratie op straat eruit gooit en dat soort dingen.' Dan wil ik niets liever dan in zijn vertrouwenscirkel terecht komen en dichtbij die gast zien te komen om te kunnen ontdekken, 'wat speelt hier en wat kan ik voor die jongen betekenen?'

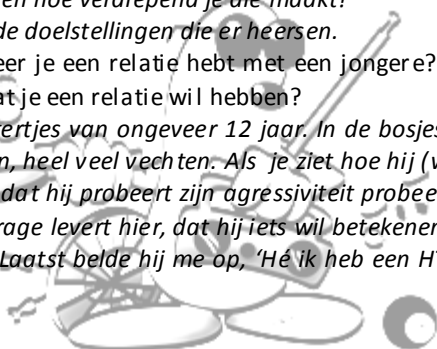
Als je bezig gaat met de methodiekschrijving, dan denk ik, 'wat is jongerenwerk?' 'Is dat groepswerk of is dat ook oog hebben voor het individu?' Dat hangt af van de doelstellingen van de opdracht die je krijgt vanuit een overheid. 'Heb jij daarvoor gekozen?' 'Heb je daar de ruimte voor?' Er zitten heel veel vragen aan vast hoe je het jongerenwerk invult.

A: Hoe je die relatie aangaat en hoe verdiepend je die maakt?

D: Ja, dat hangt puur af van de doelstellingen die er heersen.

3. Heb je een beeld van wanneer je een relatie hebt met een jongere? Wanneer heb je echt een relatie met jongeren? Wat maakt dat je een relatie wil hebben?

D: Omdat ik ze ken vanaf etertjes van ongeveer 12 jaar. In de bosjes springen, met messen in dingen krassen, dingen slopen, stelen, heel veel vechten. Als je ziet hoe hij (wijst naar Mitchel) nu in het leven staat, dat hij veel rustiger is, dat hij probeert zijn agressiviteit probeert af te wenden, dat hij op zoek is naar werk en dat hij zijn bijdrage levert hier, dat hij iets wil betekenen voor andere jongeren ik zie hem ook buiten kantooruren om. Laatst belde hij me op, 'Hé ik heb een HTC, ik weet niet hoe het werkt.' Ik

ben zelf ook helemaal gek van Android. 'Kom maar even bij me thuis', en dan komt hij. In de zomer ook, even thuis in de tuin een frisse drinken.

A: Zeg ik het goed als ik zeg dat je een relatie met een jongen hebt als je hem ziet veranderen en je hem ook ontmoet buiten werktijden.

D: Ja en nee. Ook dat heeft weer te maken met jouw eigen visie op professionaliteit. 'Wat geef je wel en wat geef je niet?' Want ik kan me goed voorstellen dat je geen jongeren thuis wilt hebben. Dat je gewoon anoniem wilt blijven, dat je privé en werk van elkaar wilt scheiden. 'Wat is dan relatie?', volgens mij kun je dat ook aflezen aan hoe jongeren reageren. Als hij tegen mij zegt, 'Super bedankt dat je er voor me bent en ik zie je eigenlijk ook een beetje als een grote broer die ik niet heb', dan krijg ik een brok in mijn keel en denk dat is het. Dat is relationeel werk.

4. Waar begint het? Bij welk moment denk je, ja ik heb een relatie? Is dat een bepaald moment? Zijn dat fasen?

D: Nee, het is een proces. Net als tot geloof komen, een bekeringsmoment. Het is een hele westerse en doelmatige insteek om te zeggen en 'nu' is het er ineens.

W: Even als voorbeeld, op de site staat ergens dat je na twee jaar gemiddeld gezien pas echt een relatie hebt met een jongere. Herken je dat? Wat vind je daarvan?

D: Dat vind ik typisch weer zo'n moment. Er is helemaal geen moment. Dat hangt van 1001 factoren af hoe intens het contact met iemand wordt. Op dit moment heb ik een relatie met jou. De volgende keer als ik jou tegen zeg ik, 'He, leuk interview de vorige keer.' 'Hoe is het nu met jou?' En dat is dan op basis van driekwartier.

5. De volgende vraag die we willen stellen is wat kun je bereiken vanuit de relatie op de manier van werken binnen YfC? De relatie is eigenlijk het middel. Wat kun je bereiken en kun je het dan wel koppelen aan die tijd van twee jaar? Of gooi je dat helemaal over boord.

D: Stilte.

W: Begin anders met de vraag, wat wil je bereiken? Ik heb Nick volgens mij wel eens horen zeggen dat er een verandering merkbaar is in de verhouding naar de jongen in ongeveer twee jaar.

D: Het hangt van zoveel dingen af. 'Hoe vaak spreek of zie je iemand?' 'Wat voor karakter heeft die jongere?' 'Welke cultuur heb je tegenover je?' 'Welke problematiek is er op de achtergrond?' Iemand kan zich in een week zo aan je hechten, omdat je uitkomst biedt, dat daar al sprake is van een relatie die op dusver zo'n diep niveau is, wat je met een agressieve Marokkaanse jongere nog niet in twee jaar bereikt. Het is heel procesmatig werk. Als je het echt hebt over resultaat ziet, vanuit het relationele gezien, dan zou ik geen projecten opzetten voor één jaar, maar het voor minimaal twee jaar doen om echt binding met de groep te krijgen.

A: Wat voor resultaten kun je bereiken door het relationele werken zoals YfC dat doet?

D: Het doel van de relatie is dat er vertrouwen ontstaat en vertrouwen geeft openheid. Zo komen ze soms met een hulpvraag. Soms is het gewoon.. Het is zo breed. Het zijn zulke algemene vragen ook. Bij de één ontstaat er een stukje gedragsverandering, bij de ander ontstaat er een motivatie om aan de studie te gaan. Weer iemand anders neemt een voorbeeld aan jou.

A: Misschien is gedragsverandering dat een goede term voor een resultaat?

D: Dat kan.

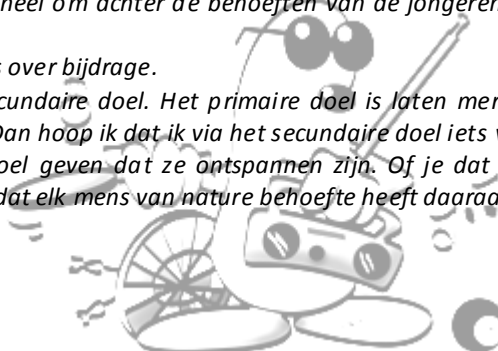
6. Wat is jouw doel? Gedragsverandering?

D: Nee, mijn doel is om een analyse te maken van de individuen in de groep om erachter te komen waar de hulpvraag ligt, 'Wat is de behoefte?' 'En hoe kan ik daar als jongerenwerker of jongerencoach op inspelen?' Mohammed heeft een taalachterstand, waardoor hij een negatief zelfbeeld heeft. Dan kan ik lekker een potje met hem gaan voetballen, maar dat heeft geen zin. Dan moet hij begeleiding krijgen op het gebied van taal. Ik moet er eerst achter zien te komen, 'Waar hebben ze behoefte aan?' 'Wat draagt bij aan de ontwikkeling van de persoon?' Eigenlijk een hele contextuele benadering. Ook dat is weer een stijl van werken, waarvan ik denk dat het belangrijk is.

A: Dus je werkt relationeel om achter de behoeften van de jongeren te komen? Dat ze open zijn over wat ze willen.

W: Ja, en ik hoorde iets over bijdrage.

D: Dat is meer het secundaire doel. Het primaire doel is laten merken dat ze gewaardeerd zijn als persoon, als individu. Dan hoop ik dat ik via het secundaire doel iets voor ze kan betekenen. Primaire wil ik ze gewoon het gevoel geven dat ze ontspannen zijn. Of je dat nu een christelijke grondhouding noemt of niet, ik denk dat elk mens van nature behoefte heeft daaraan.

2a Kernwoorden voor het aangaan van een relatie: (onder)steunen, sturen, inspireren en motiveren

1. Ik zal even het volgende stuk inleiden. Je hebt 'Homerun' gelezen hé? Daarin worden een aantal kernwoorden genoemd, die een jongerenwerker nodig heeft om een relatie met een jongere aan te gaan. De woorden die zij gebruiken zijn (onder)steunen, sturen, inspireren en motiveren. Wat denk je van deze beschrijving van de rol van een jongerenwerker?

D: Volgens mij moet je van start gaan met het definiëren van, 'Wat is een jongerenwerker?' 'Wat is zijn rol en wat is zijn functieomschrijving?' Op basis daarvan kun je kijken naar deze woorden.

A: Passen deze woorden in jouw omschrijving van een jongerenwerker?

D: Ja, Inhoudelijk kan daar natuurlijk op allerlei manieren vorm aan worden gegeven.

2. Daar zijn we ook heel benieuwd naar. We willen graag per kernwoord kijken. Doe je dat in de praktijk en hoe doe je dat dan? Mijn vraag is daarom hoe (onder)steun jij jongens of hoe kun je dat doen?

W: Hoe geef je invulling aan dit kernwoord en hoe doe je dat dan? Als je je kunt vinden in deze woorden.

D: Door eerst erachter te komen wat is de behoefte van de jongeren. Ik kan wel raak gaan motiveren en enthousiastmeren en dergelijke, maar als er geen behoefte is bij de jongere, dan landt dat niet en speelt dat niet in op een vraag.

A: Dus voordat je gaat steunen, sturen, motiveren en inspireren, ga je eerst de behoefte peilen.

D: Bij Mitchel zie ik dat hij door zijn leven heen zich best wel onzeker voelt. Dat herken ik ook zelf uit mijn eigen jeugd en wat ik dan zie is dat hij het nodig heeft om positief benaderd te worden. Hij wil eigenlijk horen ik kan dingen goed en dingen lukken mij om die onzekerheid te compenseren. Nu met die studie komt weer die onzekerheid naar boven. 'Ik wil het wel heel graag, want ik wil ook niet 's nachts in een fabriek werken, want daar is gewoon geen fuck aan. Het liefst ik wil ook gewoon werken met jongeren, want dat vind ik leuk. Maar dan moet ik een studie doen. Dan ben ik bang dat ik dingen moet doen, dat ik faal en domme dingen zeg. Kan ik het allemaal wel?' Nu weet ik gericht waar hij behoefte aan heeft.

A: Dus dat is zeg maar de basis van al die kernwoorden?

D: Ja.

3. En als je dan gaat steunen of ondersteunen? Hoe doe je dat dan?

D: Ik denk dat ik dan echt het gesprek met hem opzoek. 'Hoe is het?' 'Hoe zit je in je velletje?' 'Hoe gaat het met je werk?' En dan vertelt hij dat hij rot werk heeft. Ergens weet ik dan wel dat hij jongerenwerk leuk vindt. Dus dan probeer ik hem weer te overtuigen en te enthousiastmeren om toch een kleine kopstudie te pakken, zodat hij de droom die hij ten diepste heeft werkelijkheid kan maken.

A: Je begeleidt hem dus in wat hij wil?

D: Ja, er is een verschil tussen dingen doen en dingen ten diepste willen. De zelfcontrole over het leven, dat wat mensen het liefste willen doen, daar komen heel veel mensen niet bij. Dat zit dan meer op de kant van de psychologie. Mensen redeneren en handelen vanuit schema's. Een schema is een denkpatroon, 'Hoe houd ik mezelf in leven?' 'Mitchel houdt zichzelf in leven door te werken?' Nou prima, niets mis mee. 'Maar is dat ook wat hij ten diepste wil?' Ten diepste wil hij eigenlijk met jongens werken. Hij wil beter worden in de dingen die hij al goed kan. Hij wil zichzelf verder ontwikkelen. Hij wil een eigen huisje, een vrouwtje en een hond. Dat zijn allemaal dingen die hij ten diepste wil. Dat lijkt zo ver weg, dan ga ik maar werken in een fabriek. Dat kan een schema zijn, anders heb ik geen optie. En dat vind ik interessant, 'Hoe kom je erachter wat iemand ten diepste wil?' 'Wat zijn zijn dromen?'

A: En dat doe je door het gesprek aan te gaan?

D: Ja. Maar goed, als de opdracht vanuit de gemeente Veenendaal is, zorg voor positieve vrijetijdsbesteding, dan moet ik dus in principe gewoon een balletje met hem trappen en verder nergens over nadenken. 'Maar is dat dan jongerenwerk?'

A: Jij vind van niet?

D: Nee, dat is niet mijn definitie daarvan. Goed, als dat mijn functieomschrijving is, ga voetballen met jongeren, dan moet ik me daar ook aan houden. Er zit ook een zakelijke kant aan.

A: En misschien begint bij het voetballen wel het contact?

D: Klopt, maar dan is het erachter komen wat hij ten diepste wil niet het doel. Dan is het gewoon een recreatief potje voetballen en daar kan ik ook een boek over schrijven wat daar goed aan is.

4. Je stuurt hem ook?

D: Sturen vind ik ook weer een beetje.. Ik snap wel wat er mee bedoeld wordt hoor, maar ik probeer eigenlijk zijn perspectief te verbreden. Een reden om bijvoorbeeld geen studie te doen is, 'Ik heb geen geld.' Door samen in de studiefinanciering te duiken, heeft hij ineens een realistischer beeld en weet hij

dat er wel mogelijkheden zijn en volgens mij is dat dan sturing. Het blijft altijd een eigen keuze wat je doet. Maar in die keuze probeer ik inderdaad het beeld van hem bij te werken. Realiteit scheppen.

A: Je stuurt hem dus naar een brede perspectief, een bredere keuzemogelijkheid.

D: Ja, maar ik zeg bijvoorbeeld niet je moet SPW gaan doen. Ik zeg je kan dit of dat doen, maar zelf moet hij daar sturing aan geven.

D richting Mitchel: Vind je het trouwens goed dat ik je af en toe als voorbeeld gebruik?

M: Ja.

5. En inspireren, hoe doe je dat?

D: Enthousiast zijn, mogelijkheden bieden, eigen leven als voorbeeld gebruiken. In wezen heb ik ook gestaan waar hij vandaan komt. Het is een kwestie van voorleven, het voorbeeld zijn, enthousiastmeren en motiveren. 'Kom op man, je kan het.'

A: Hoe doe je dat concreet?

D: Concreet doe ik dat door bijvoorbeeld functies te scheppen binnen het welzijnswerk. Door een taak te geven. Een taak is een middel om te ontdekken, 'Hé dit kan ik', om competenties te vergroten, om er communicatief op terug te koppelen, te reflecteren en daarmee kun je je zelfinzicht ontwikkelen. Je krijgt daardoor een drive en misschien wel een zelfverzekerde houding.

6. Wat ons doel ook is, secundair doel, deze vier kernwoorden.. Is dat een goede omschrijving als wij die als theoretisch kader neerzetten van wat een jongerenwerker kan betekenen in zijn relatie? En ik merk dat het voor mij nog niet duidelijk is wat het verschil is voor jou tussen motiveren en (onder)steunen. Is daar voor jou een verschil tussen? Wat is het een? Wat is het ander?

D: Ik denk dat je iemand ondersteunt door hem te motiveren, maar ik denk ook dat.. Ik had hem zo mooi, maar ben hem even kwijt..

Ja, volgens mij is motiveren ook een middel van ondersteunen. Ondersteunen bestaat uit veel meer onderdelen, maar dit is er een van.

A: Wat zijn voor jou nog meer onderdelen van ondersteunen?

D: Ondersteunen is er voor iemand zijn, vragen hoe het met je is, 'Zal ik je helpen met zoeken naar een baan?' 'Wat kan ik doen?' 'Hoe je dat doet?' Dan komt de motivatie om de hoek.

W: Staat ondersteunen dan een beetje bovenaan de piramide in alles wat jij doet in je werk? Of kun je dat zo niet zien?

D: Ja, dat denk ik. Ik denk dat het niet te de top is, maar de onderkant, de basis.

W: Je benoemde bijvoorbeeld preventie, is dat ook een manier? Kun je dat koppelen aan (onder)steunen? Kun je dat uitleggen?

D: Je ondersteunt een wijk. Je hebt in preventie eigenlijk twee doelgroepen. Je ondersteunt een wijk in een positief leefklimaat, je ondersteunt een jongere, bijvoorbeeld in vrijetijdsbesteding om criminaliteit tegen te gaan. Je kan er eindeloos op door filosoferen. Dus ik moet vooral definiëren wat ik versta onder ondersteunen. Het is een heel algemeen diepzinnig woord.

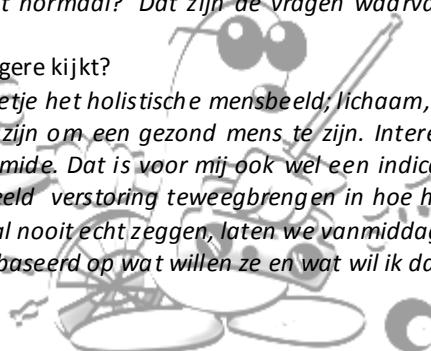
2b Aanvulling op de kernwoorden

1. Misschien kun je even de tijd voor jezelf nemen en nadenken over wat we tot nu toe hebben besproken en is er dan een belangrijk element over relationeel werken waar we het niet over hebben gehad? Wat je nog mist in het totaal plaatje van wat je doet? Wat kan er nog aangevuld worden?

D: Als het gaat over werken met mensen moet je eerst kijken naar wat je ziet bij een mens. 'Zie ik blond haar, lang haar, zie ik een cultuur, of irritant gedrag?' 'Wat zie ik?' 'Of zie ik ten diepste een wezen dat gecreëerd is door opvoeding, door sociologische omstandigheden, door ervaringen, door psychische problemen?' Weer die contextuele benadering. Volgens mij is echt het vertrekpunt voor jou als professional, 'Hoe zie jij die mens?' 'Waar vertrek je?' 'Je kunt heel veel pleisters plakken op zere wonden en je kunt proberen een Marokkaan te veranderen, zodat hij niet meer zo hoog op de moot communiceer, maar snap je ook waarom hij zo doet?' 'En is dat gene wat je doet speel je dan in op een behoefte?' 'Is dat wat je ziet normaal?' Dat zijn de vragen waarvan ik vind dat je je daar op moet richten.

2. Wat zie jij als je naar een jongere kijkt?

D: Mijn kader is altijd een beetje het holistische mensbeeld; lichaam, ziel en geest. Daarin moet op alle vlakken een gezonde balans zijn om een gezond mens te zijn. Interessant daarbij vind ik de piramide van Maslov, de behoeftepiramide. Dat is voor mij ook wel een indicatie. 'Zijn er gebieden in het leven van de persoon die bijvoorbeeld verstoring teweegbrengen in hoe hij functioneert?' Ik heb vooral een heel analytische insteek. Ik zal nooit echt zeggen, laten we vanmiddag een film kijken, want dat lijkt me leuk. Mijn taken zijn altijd gebaseerd op wat willen ze en wat wil ik dat ze leren of meekrijgen.

3 Seksualiteit

D: De laatste tijd zien we heel erg dat het gaat over seksualiteit. Ze hebben het allemaal over 'mega ranzige' dingen en zoenen, neuken etc. Ik kijk dan naar, 'In welke ontwikkelingsfase rondom seksualiteit zitten ze nu?' 'Klopt dat gezien de leeftijd?' 'Wat verandert er dan bij die persoon op lichamelijk, cognitief gebied en hormonaal gebied?' Met die vragen in mijn hoofd denk ik, 'Ja, ze worden nu rond de 14 a 15 jaar. Ik zie bij die al een baardhaartje en bij die zie ik al een beetje borsthaar.' Dus er zijn ook lichamelijke kenmerken dat iemand in de seksuele fase terecht komt. 'Nu' moet ik seksuele voorlichting geven. Ze zijn er nu mee bezig. Ik heb dan een verantwoordelijkheid op dat vlak. Ik ga dan zitten op het belang van relaties of de functie van seksualiteit. 'Prop je hem er gewoon in of heeft dat ook nog een diepere betekenis?' Beeldvorming van wat er allemaal verandert bij die gasten, je ziet gedragsverandering. Je ziet een van de jongens ineens keivrollijk zijn en vervolgens weer heel chagrijnig zijn. Dat probeer ik dan te analyseren en dan kom ik erachter dat het past in zijn identiteitsontwikkeling. 'Hoe anticipeer ik daarop?' 'Kan ik hem daarbij helpen?'

1. Heb je al eens iets gedaan met dat thema seksualiteit?

D: Ja

2. Was dat een gemengde groep?

D: Ja, het is een gemengde groep. Er zit een drietal meiden bij.. Er is ook wel interactie in de groep. Als er een over seksualiteit praat, is dat ook ineens een thema. Dan lijkt het wel dat ook andere getriggerd worden om daar over na te denken en misschien heeft dat er ook wel invloed op dat die ontwikkeling wat vervroegd wordt. Ik heb dat concreet gedaan door eens een praatje te maken met die mannen. 'Heb je al een leuk meisje tegengekomen op het schoolfeest?' 'Heb je haar ook gevraagd?' 'Ja, ik heb haar wel even geschuurd en gedanst, lekker even er tegen aan.'

A: Je gaat wel echt het gesprek aan.

D: Ja, ik vind dat ook leuk. Ik probeer ook vanuit die interesse erachter te komen hoe hij daar mee omgaat. Hoe hij daar over denkt. Praten in de groep is natuurlijk het ene. Wat ten diepste zijn normen en waarden zijn dat is het tweede. Nou en dan ontdek je dat zo'n jongen eigenlijk geïnteresseerd is in wat er allemaal gebeurt. 'Wat er dan op seksueel gebied gebeurt bij hem zelf?'

A: Leg je dat dan ook uit?

D: Ja, we hebben hier laatst achter de laptop gezeten en één of ander programma gekeken over de geslachtsgemeenschap, hoe dat werkt. Daar zitten dan jongens bij die net in de eerste klas zitten. Soms ook groep 8, maar daar begint dus al wel de beeldvorming rondom seksualiteit. Dat gebeurt ook steeds vroeger en ik ben ook niet bang dat er in te stoppen, want een verkeerd en scheef beeld is natuurlijk zo gevormd.

A: Dus naast dat je een gesprek voert doe je zeker ook iets met materialen?

D: Jazeker, maar het thema is niet eenmalig. Maar het blijft een plek houden in het hele proces. Dat heeft dan ook mijn focus. 'Hij, hij en hij zijn met die ontwikkeling bezig' en ik heb daar dan ook een analytische kijk op. Het is heel erg anticiperen. Het is allemaal heel abstract. Ik merk dat ik heel erg werk vanuit mijn intuïtie. Intuïtie en theoretisch kader.

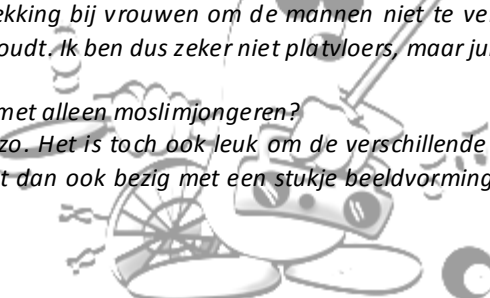
3. Ik heb eigenlijk een spontane vraag rondom seksualiteit. Je hebt een site met ze bekeken. Je zit met allemaal zoons en dochters van ouders. Zit daar ook nog iets waarbij je rekening moet houden met wat je zegt of doet?

D: ik ben heel bewust van de religie en het geloof waar ze in geloven. Dus ik verdiep me niet alleen in de theoretische kant van seksualiteit, maar ik verdiep me ook in wat de koran daar over zegt. Ik link dat absoluut, de functie van een relatie oriënteer ik ook echt vanuit de koran en misschien ook wel uit mijn eigen geloof. Die hebben natuurlijk raakvlakken. Dus ik ga ik ook met de jongens over in gesprek, 'Hoe vind jij dat het plaats vind in deze maatschappij, dat jongens en meisjes het met iedereen doen?' 'Ook als je kijkt naar je eigen geloof?' Een stukje zingeving en achtergrond van het geloof betrekken.

De meeste ouders ken ik niet zo goed, maar ik weet dat er veel moslims bij zitten. Ik weet dat zij een idee hebben van hoe vrouwen erbij moeten lopen en hoe ze om moeten gaan met seksualiteit en trouwen. De hoofdbedekking bij vrouwen om de mannen niet te verleiden. Dat zijn allemaal thema's waar ik rekening mee houdt. Ik ben dus zeker niet platvloers, maar juist informatief vanuit een idee wat bij hun aansluit.

A: Was dit een situatie met alleen moslimjongeren?

D: Ja dit was toevallig zo. Het is toch ook leuk om de verschillende normen en waarden als groep te bespreken, want je bent dan ook bezig met een stukje beeldvorming, buiten je eigen kader denken. Je

moet dan uiteindelijk ook een soort groepsgevoel creëren, saamhorigheid, respect voor elkaar en tolerantie ten opzichte van andere gedachten en geloven.

4. Als wij programma's gaan maken over het thema seksualiteit, op wat voor manier moeten we rekening houden met die ouders? Heb je wel eens een reactie gehad van een ouder van hé wat heb je besproken met mijn kind of dit vind ik niet oké dat je dat hebt verteld. Moeten we rekening houden met ouders?

D: Absoluut.

W: Hoe?

D: Dat is door die ouders te leren kennen. Even nadenken hoor.. Als je weet dat het kind uit een heel streng gereformeerd gezin komt, dan hoef je geen diepe studie te doen om te weten welke beeldvorming er leeft. 'Heb je het over een moslimjongere?' Dan heb je ook al een aardig idee wat de normen en waarden van ouders zijn. Je hebt je eigen normen en waarden als het gaat om seksualiteit. Ik denk dat dát al een kader geeft over wat ga ik wel en niet bespreken. Je houdt natuurlijk rekening met de leeftijd. Groep 7 en 8 ben ik heel 'abc' bezig. Terwijl ik met jongens van 17, 18, 19 en 20 jaar, die toch al wel wat verslavingsproblematiek hebben, op een heel ander vlak communiceer.

5. Je hebt het over verschillende normen en waarden, over die van de ouders, over die van jou, van de maatschappij. Hanteer jij één van die normen tijdens de voorlichting? Zijn er bepaalde dingen die je bij moslims niet laat zien of over hebt of pas jij je aan?

D: Ik ga bijvoorbeeld geen platte porno kijken om een indicatie te geven hoe geslachtsgemeenschap eruit ziet. Ik gebruik dan bijvoorbeeld illustraties. Weliswaar bewegend, maar niet plat beeldend. Dat zou een concrete keuze kunnen zijn. Ik weet dat ik op de MAVO wel platte beelden kreeg te zien, als kind, en dat had ik nooit gezien dus dat shockeerde me toen ook wel. Dus dat is een stukje van mezelf. Het is goed dat je weet hoe het werkt, hoe het werkelijk werkt, maar zo expliciet hoeft het ook weer niet, de jongens hebben ook een visueel vermogen.

W: Ik heb even een concreet voorbeeld in mijn hoofd. Een paar jaar terug zag ik er een documentaire over. Er heerst in moslimgemeenschap de gedachte dat bij de eerste keer seks altijd bloedt..

D: het maagdenvlies..

W: Ja, maar bij een heel groot deel is dat bij de eerste keren niet zo. Die ouders zijn waarschijnlijk in de veronderstelling dat het echt zo is of zo moet zijn. Is dat dan iets wat je bespreekt?

D: Ja, absoluut.

W: Hoe dan?

D: Gewoon puur biologisch probeer ik uit te leggen, dat het maagdenvlies geen echt vliesje is. Maar dat het een vernauwing is van de baarmoederhals. Bij de ene vrouw is dat door bijvoorbeeld tampongebruik al een beetje opgerekt en komt daar helemaal geen bloedvloeïng aan te pas. Ik probeer het dus puur biologisch uit te leggen, maar ik zeg daarnaast ook houd er wel rekening mee dat bijvoorbeeld jou ouders dat niet weten. En dat als jou vrouw straks geen bloedverlies heeft, dat ze kunnen denken dat ze geen maagd meer is. Dus ik probeer zowel vanuit de religie als vanuit het biologische idee de jongens zo breed mogelijk kennis bij te brengen. Dus het is ook kennis hebben van de cultuur. Mooi voorbeeld trouwens, william.

A: Nu even over naar het laatste onderdeelje.

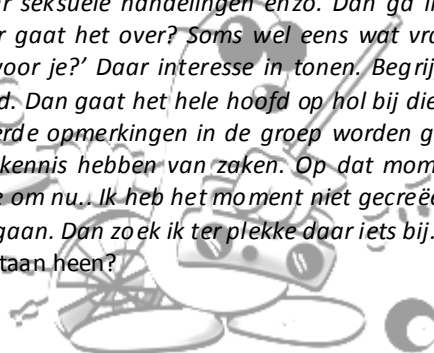
W: We zijn er eigenlijk al een beetje in overgestapt. Activiteiten met jongensgroepen..

A: Alleen jongens hé, dat is wel van belang..heb je dat wel eens gedaan?

6. Ik ben eigenlijk nog even benieuwd naar dat seksualiteit ding. Want het was met een gemengde groep. Heb je iets georganiseerd of wat het meer spelenderwijs een gesprek met de laptop erbij?

D: Ja, ik werk echt op een heel anticiperende manier. Ik heb wel eens geprobeerd te denken in thema's, dan gaan we dit jaar gewoon deze thema's behandelen. Maar ik merkte dat de jongeren uit de groep zelf hun thema aandroegen en daar doe ik dan wat mee. Toevallig was dit een kleine groep, er waren vijf jongens, allemaal van dezelfde leeftijd. Ze hadden het een beetje over meisjes en ze waren op stap geweest. Ze hadden het over seksuele handelingen enzo. Dan ga ik dan aanvankelijk een beetje bij hangen en eens kijken, waar gaat het over? Soms wel eens wat vragen? 'Heb je gezoend of heb je gedanst?' 'En hoe was dat voor je?' Daar interesse in tonen. Begrijpen dat het spannend voor ze is, want dat is ook vet spannend. Dan gaat het hele hoofd op hol bij die jongens. Dan merk je vanzelf dat er van die hele ongenueanceerde opmerkingen in de groep worden gegooid door die jongens, waaruit blijkt dat ze helemaal geen kennis hebben van zaken. Op dat moment komt er bij mij een idee van misschien is het een leuk idee om nu.. Ik heb het moment niet gecreëerd, het is hier en spontaan, dus is er behoefte om over door te gaan. Dan zoek ik ter plekke daar iets bij.

7. Komen de jongens hier spontaan heen?

D: De deur gaat open en daarmee is eigenlijk alles gezegd. Het is heel laagdrempelig. Juist de laagdrempeligheid is waarom ze komen.

4 Activiteiten

1. Wat zijn leuke geslaagde activiteiten die je hebt gedaan met jongens? En probeer dan een beetje een jongensclub in gedachte te houden.

A: Of bijvoorbeeld een uitje.

W: Een vooropgezette activiteit. Heb je wel eens iets gedaan? Iets anders dan gewoon de deur open zetten en ze binnen laten komen.

D: Ja, Vaak vanuit het proces ontstaan er dingen. Er zit een aantal jongens bij die het lekker vinden om te eten. Die hebben ook een dikke pens. Zij vroegen, 'Kunnen we niet een keer gaan koken?' 'Dat is een goed plan'.

A: Haha Jongens en koken?

D: Ja, dat had je misschien van te voren niet bedacht. Past niet bij jongens, hoort er niet bij. Toch hebben we het gedaan. Je ziet dat jongens dan super enthousiast dingetjes meenemen uit hun cultuur. Ze willen laten zien hoe goed ze zijn. Ze eten het lekker op en je hebt contact met elkaar en interactie. Er zitten zoveel educatieve en groepsverbindende elementen in. Daar hoef ik niets voor te doen. Het is alleen maar inspringen op het moment dat je het ziet. Soms is dat gewoon simpel een film kijken. Vorige week was dat Step Up 3. Dan check ik de trailer en dan zie ik dat het een film is over dansen en sportief en elkaar uitdagen op het gebied van dansen in plaats van agressiviteit. Daar zie ik dan weer een positieve boodschap in en dan gooi ik die cd erin en dan zeg ik, kijk maar jongens.

2. Is er nog meer aan activiteiten die geslaagd waren of niet? Ook nuttig om te weten welke dingen niet geslaagd zijn.

D: Omdat het dus eigenlijk altijd naar aanleiding van de vraag van de groep is, gebeurt het eigenlijk niet dat het niet slaagt, omdat ze het gewoon leuk vinden. Ik vul een middag soms met.. dan herinner ik me ineens weer een leuk natuurkunde proefje en dan introduceer ik dat en dan zijn ze er een hele middag mee bezig.

A: Haha.

D: Zo van, ik kan iets wat jullie niet kunnen. Dit glas water op zijn kop houden zonder dat het eruit valt. Kan niet, Kan niet. Nou en dan laat ik zien hoe dat moet. Dan zijn ze de hele middag daar mee bezig, vinden ze prachtig. En met die kou, ik kan dit glas water in de lucht gooien zonder dat er maar een druppel de grond raakt. Kan niet, Kan niet. Dan zeg ik, moet je opletten. De hele groep komt dan achter me aan en dan gaan we naar buiten. Je kent het misschien wel, als het vriest en je pakt heet water dan is het verschil tussen temperatuur zo groot dat het water gaat vernevelen, zodra je het in de lucht gooit. Dan wordt het een wolk en is alles weg. Dan zie je ze een hele middag water gooien.

A/W: Haha.

D: Geweldig. Dan zijn ze met elkaar bezig, ze leren een natuurkundig proefje, ze zijn op een positieve manier aan het ouwehoeren en het vult een hele middag.

A: Heb je ideeën van activiteiten die je niet hebt kunnen doen?

D: Ik denk dat je vooral.. Het is echt een beetje mijn stijl om de groep.. blijf de groep analyseren. Als de groep zegt, we willen niet meer schaken? Dan moeten we iets anders introduceren. Dat doen we dan ook. Hij kan goed pokeren. Het is nu misschien al wel vier maanden zo dat ze structureel met elkaar aan het pokeren zijn.

4a Behoeften van de jongens

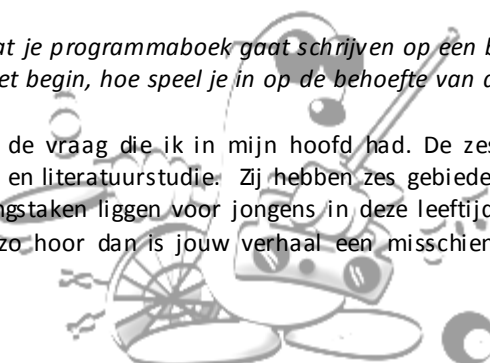
1. Het luisteren naar de behoeften is voor jou echt de basis van wat je gaat doen?

D: Dat is in mijn beleving is dat een hele belangrijke.

A: Hoe zouden wij dat kunnen koppelen aan een programma? Want dat staat natuurlijk van te voren eigenlijk vast.

D: Dat is het lastige, dat je programmaboek gaat schrijven op een behoefte die je eigenlijk niet kent. Daarom vroeg ik aan het begin, hoe speel je in op de behoefte van de jongeren bij het maken van het programmaboek.

2. Dat was eigenlijk ook de vraag die ik in mijn hoofd had. De zes gebieden zijn geformuleerd en gebaseerd op ervaring en literatuurstudie. Zij hebben zes gebieden geformuleerd, waarbinnen zich belangrijke ontwikkelingstaken liggen voor jongens in deze leeftijd. Daar is het op gebaseerd. Mijn vraag was, als ik jou zo hoor dan is jouw verhaal een misschien een beetje jouw kritiek op een programmaboek.

D: Ik heb me voorgenomen hier niets.. Haha.. Om daar zeker niet op af te doen. Het is gewoon een verschillende approach. Ik kan me goed voorstellen dat jongerenwerkers die in het begin van hun ontwikkeling staan een serie aan handvatten en creativiteit aangeboden krijgen om in de praktijk iets te kunnen doen. Heel goed.

3. Hoe kunnen we misschien die meer behoefte gerelateerde aanpak wat integreren in ons programmaboek? Heb je daar een idee over?

D: Dat is een vraag die je zo enorm breed kunt invullen. Hoe vind je de behoefte?

W: In de praktijk, er is een programmaboek, in dit geval gaan wij er eentje maken. Hoe kunnen wij hem zo geschikt mogelijk kunnen maken voor een jongerenwerker als jij die behoeftegericht werkt?

D: Door te werken met thema's die een rol spelen bij de ontwikkeling van jongens in een bepaalde leeftijd. Dan kijk je naar ontwikkelingsfase en waar ontwikkeld zo'n jongen zich dan in? Als je gaat om de oriëntatie uit de psychologie, biologisch, sociologisch opzicht. Dat zijn vragen die je jezelf wel moet stellen.

4b Behoeften voor de jongerenwerker

1. Zou jij als er een paar programma's zijn over seksualiteit die erbij pakken als je er tijdens een avond gespreken wordt over seksualiteit?

D: Ja. Je hoeft het wiel ook niet opnieuw uit te vinden. Ik ben echt niet creatief. Ik vind het heel lastig om een spelvorm te bedenken. In die zin zou ik het echt heel mooi vinden om een verzameling aan activiteiten te hebben per thema, om vervolgens te kijken wat ik met het onderwerp kan doen.

Dit bedenk ik ook maar ad hok hoor, het kan zo zijn dat ik daar morgen anders over denk.

2. Er staan ook leidertips in waarin vermeld staat hoe bepaalde dingen bij de jongens aan de orde kan stellen. Misschien dat je als jongerenwerker daar iets meer aan hebt? Wat heb jij nodig als jongerenwerker?

D: Wat ik nodig heb is een helder kader waaruit ik denk. Hoe zie ik de mens in zijn totaliteit? Welke factoren en aspecten spelen er dan een rol als het gaat om ontwikkeling, vraag en nood. En als ik dat weet dan heb ik nodig een thema waaruit ik kan kiezen om dat in te passen.

4c Ideeën voor activiteiten

A: Voor mij is het duidelijk, heb jij nog vragen?

1. Nou, ik vond het net een heel leuk voorbeeld, met die natuurkundige proefjes. Is dat iets jongensachtigs?

D: Blijkbaar ja. Wij zaten vroeger ook in het scheikunde lokaal wat te spelen met branders.

A: Trek je daarbij alle soorten jongens aan, of?

D: Nou, zodra het een beetje spectaculair is dan vinden ze het leuk.

A: Er gewoon een beetje een showtje van maken.

D: Ja, haha. Nou het landt niet altijd. Het is geen garantie dat het altijd landt. Je hebt ook dat spelletje van de zwevende stok. Dan zeg ik; Ik kan deze stok laten zweven. Dan moeten ze allemaal op een rijtje gaan staan met de vingers zo naar binnen. Dan leg je een stok op al die vingers. Omdat iedereen die stok iets wil aanraken en iedereen iets van druk uitoefent, gaat die stok omhoog. Dan gaat die stok omhoog, dat moet je maar eens proberen. Dan gaan ze elkaar beschuldigen van jij drukt te hard, nee, ik doe niets. Das echt lachen. Dan pak je een moment om uit te leggen hoe het gaat. Dat het om teamwork gaat en niet in je eentje teveel moet geven, omdat je anders het doel van de ander benadeelt. En dan zie je ze denken en dan zie je ze bezig, tot het ze lukt.

A: Waar heb je al die leuke proefjes vandaan?

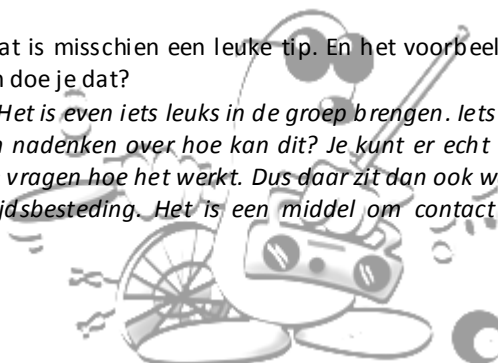
D: Dat komt spontaan in me op. Ik heb het wel eens gedaan op trainingen. Die proefjes heb ik dan gewoon puur een keer op de MAVO gedaan.

A: Niet dat je een website raadpleegt?

D: Nee.

2. Die zijn er vast wel. Dat is misschien een leuke tip. En het voorbeeld van een glas met water. Wat is het nut ervan, waarom doe je dat?

D: Dat is vernieuwing. Het is even iets leuks in de groep brengen. Iets waarbij ze moeten samenwerken. Iets waarbij ze moeten nadenken over hoe kan dit? Je kunt er echt vergif op innemen, dat er iemand naar je toe komt om te vragen hoe het werkt. Dus daar zit dan ook weer een educatief aspect aan vast. Het is positieve vrijetijdsbesteding. Het is een middel om contact te maken, ze te activeren en te enthousiastmeren.

Het moeilijke aspect van zo'n hok is dat je heel erg op elkaars lip zit en de verveling kan heel snel toeslaan.

A: Dan ben je toch vrij creatief, als ik het zo hoor.

D: Je zou het denken he?

3. Goed gejat. Haha. Wat mij betreft zijn we klaar, maar ik wil toch nog wel de ruimte open laten. Misschien zijn er nog meer activiteiten waarover je wilt vertellen. Dit is echt leuk, dit moet je echt doen.

D: Ik heb met de jongens in Ede een keer een GPS-tocht gedaan. Dat is een beetje Marco's ding. We hebben toen oude kogels gevonden. Die hebben we op de foto gemaakt en op de hyves gezet. Ze kijken dan nog eens terug. Ze hebben het daar een jaar erna nog over gehad. We hebben er toen een leuk jongensachtig thema aan gehangen. Er was toen een tijd van inbraken in Veldhuijzen. We hebben toen een deel van de 'buit' verstoppt. En dat gingen we met z'n de 'buit' terugzoeken. Het was blijkbaar zo realistisch dat er buurtbewoners belde van heb je echt die buit weer teruggevonden?

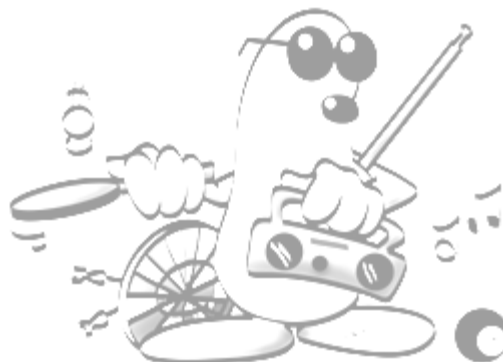
A: Haha.

D: De volgende keer moesten we er dus wel duidelijk opzetten dat het om een activiteit gaat. Het is leuk, dat primitieve. Jongens hebben dat soms. Soldaatje spelen en dat soort dingen. In Veenendaal hebben we een keer een VIP-Party georganiseerd. Dat is ongeveer anderhalf jaar geleden en daar hebben ze het nog steeds over. Op een locatie.. Dat komt een beetje uit mijn ervaring. Toen ik een jaartje of twintig was zat ik helemaal in die dance en hardhouse scene. Dan kreeg je een uitnodiging van een illegaal feest en dan ging je ergens heen in een donker steegje. Daar was dan een deur en als die open ging dan was daar een of ander vet feest. Nou dat soort ideeën, we hebben ergens een feest waar niemand mag komen, mag ook niemand weten, alleen jullie. Dan maak je voor hen een VIP-card en die doe je dan aan een keycord. Het ziet er dan allemaal heel mooi uit. We hebben toen Active uitgenodigd, een rapper die steeds meer bekendheid krijgt in de rapperswereld. Ik zei, kun je niet een keertje een avondje optreden voor onze jongens en dan moet je gewoon maar een beetje je lyrics aanpassen en ze even toespreken vanuit The Mall, dat ze hun best moeten doen in het leven en moeten studeren. Je moet een beetje het voorbeeld zijn, want je hebt aanzien. Ze kennen jou en ze vinden het belangrijk wat je zegt. Vet feest, ongeveer dertig tot veertig jongeren. Het was echt kicken. Hij had nog een andere bekende rapper als vriend meegenomen. Hij ging ook nog de groep toespreken. Ze mochten mee rappen en kregen handtekeningen. Heel klein om te organiseren, maar in de beleving van de jongeren is het fantastisch. Ze hebben het er nog steeds over. Dat bindt de jongens ook een beetje aan het welzijnswerk van The Mall. Dat je af en toe ook even een boost aan het werk geeft.

A: Leuk hoor.

D: We hebben ook een gereedschapskist. We hebben ook dit pandje met z'n allen opgeknapt. We hebben ook iemand die alle reparaties doet. Ik noem hem ook reparatieman en dat vind hij helemaal leuk. Laatst was het scharniertje stuk en dat repareert hij dan.

We hebben wel eens een computer gesloopt, dan kunnen ze zien hoe het eruit ziet. Dan zitten ze een hele middag te slopen.

Kwalitatieve analyse van het interview

Tijdens de voorbereiding hebben we een aantal onderwerpen gekozen voor het interview, namelijk relationeel werken, activiteiten met jongensgroepen en de behoefte van jongerenwerker met betrekking tot een programmaboek. Aan de hand van die onderwerpen hebben we het interview gehouden. Vanuit het interview zijn er een aantal termen naar voren gekomen die van belang zijn voor ons onderzoek. We hebben ervoor gekozen om deze termen te labelen. De labels voor dit interview zijn:

- Jongerenwerker
- Relatie
- Kernwoorden
- Behoefte
- Activiteiten

Definitie van de labels

1 Jongerenwerker

Onder dit label komen eigenschappen en kwaliteiten van een goede jongerenwerker naar voren. Wat houdt het jongerenwerk in? Wat heb je nodig, wil je een goede jongerenwerker zijn? Hoe is de houding naar de jongeren toe?

2 Relatie

Onder dit label komt naar voren hoe de jongerenwerker kijkt naar een relatie met een jongere. Wanneer heb je een relatie? Hoe komt een relatie tot stand? Hoe houdt je deze in stand? Wat kun je met een relatie?

3 Kernwoorden

Onder dit label komt naar voren hoe de jongerenwerker in de praktijk de relatie met de jongere aangaat naar aanleiding van de kernwoorden: steunen, sturen, motiveren en inspireren. Nadere toelichting met betrekking tot deze kernwoorden is te vinden in bijlage 1.

4 Behoeften

Onder dit label komt naar voren hoe de jongerenwerker in de praktijk inspeelt op de behoeften van de jongere. Daarnaast zullen hier ook de behoeften van de jongerenwerker met betrekking tot het begeleiden van een jongensgroep te vinden zijn.

5 Activiteiten

Onder dit label komt naar voren welke activiteiten werken bij jongensgroepen. Daarnaast zullen er ook een aantal suggesties beschreven worden.

De nummering van het interview ziet er als volgt uit:

1.2.1.a

Dit is: 1 (label), 2 (kopje in interview), 1 (genummerde vraag in interview), a (fragmentnummer in de genummerde vraag).

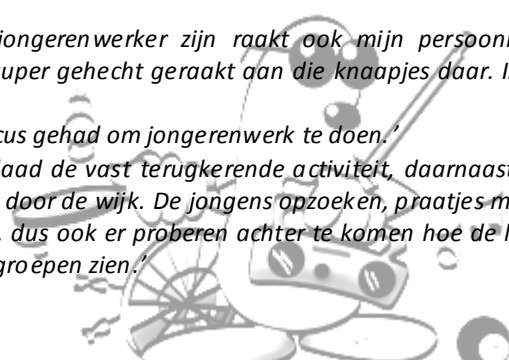
Labeling

Jongerenwerker

1.1.2.c *'Ja, maar goed het jongerenwerk zijn raakt ook mijn persoonlijkheid. Het is iets persoonlijks. Daardoor ben ik ook super gehecht geraakt aan die knaapjes daar. Ik vind dat prachtig. Ik heb ze ook echt gemist.'*

1.1.4.c *'Ik heb altijd wel de focus gehad om jongerenwerk te doen.'*

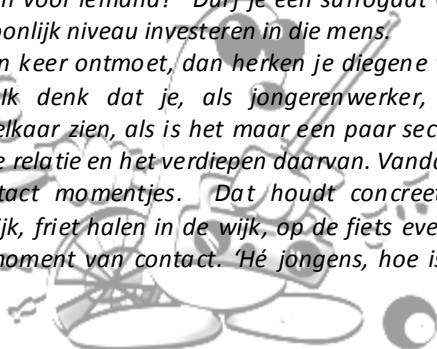
1.1b.1.a *'De panna was inderdaad de vast terugkerende activiteit, daarnaast ook ambulante. Op het fietsje of even een rondje lopen door de wijk. De jongens opzoeken, praatjes maken, hangen, kletsen, een stukje buurt onderzoek doen, dus ook er proberen achter te komen hoe de leefomgeving is voor de bewoners en hoe zij de jongerengroepen zien.'*

- 1.1b.1.c *'Af en toe gewoon eens aanbellen. Even voorstellen, ik ben die en die. 'Ohja', zeggen ze dan, 'ik heb je wel eens gezien bij de kooi.' Dan probeer ik een beetje door te vragen. 'Heb je een positieve leefomgeving?' 'Woon je hier leuk?' 'Hoe zie jij de jongeren en hoe zie jij de problemen?' 'Wat voor type jongeren zijn dat dan?' 'Hoe ga jij daar zelf mee om?' Om een beetje een beeld te krijgen van de sfeer in de wijk, maar ook om te kijken hoe mensen anticiperen op jongeren.'*
- 1.1b.1.e *'Vooral om een laagdrempelige communicatie te bewerkstelligen, zodat bewoners naar je toe durven komen om te zeggen, 'We hebben last van die of er gebeurt dit of dat.' Een meer preventieve rol in de wijk.'*
- 1.2.1.c *'Tenminste, ik zie intuïtie als iets wat een combinatie is tussen een persoonlijkheid en je professie hebben doorleeft en dat het er dan op een natuurlijke manier, eigenlijk vanzelf, uit komt, zonder dat je nog heel bewust over die processen nadenkt. Het is dan een grondhouding geworden.'*
- 1.2.2.a *'Ik denk dat als je iemand één keer ontmoet, dan herken je diegene voor de volgende keer, maar dan heb je nog geen relatie. Ik denk dat je, als jongerenwerker, daarom moet gaan voor veel contactmomenten. Je moet elkaar zien, als is het maar een paar seconden. Al is het maar een 'hoi'.'*
- 1.2.2.c *'Als je bezig gaat met de methodiekomschrijving, dan denk ik, 'wat is jongerenwerk?' 'Is dat groepswork of is dat ook oog hebben voor het individu?' Dat hangt af van de doelstellingen van de opdracht die je krijgt vanuit een overheid. 'Heb jij daarvoor gekozen?' 'Heb je daar de ruimte voor?' Er zitten heel veel vragen aan vast hoe je het jongerenwerk invult.'*
- 1.2.6.c *'Het primaire doel is laten merken dat ze gewaardeerd zijn als persoon, als individu. Of je dat nu een christelijke grondhouding noemt of niet, ik denk dat elk mens van nature behoefte heeft daaraan.'*
- 1.2a.3.e *'Maar goed, als de opdracht vanuit de gemeente Veenendaal is, zorg voor positieve vrijetijdsbesteding, dan moet ik dus in principe gewoon een balletje met hem trappen en verder nergens over nadenken. Maar is dat dan jongerenwerk?'*
- 1.2a.3.g *'Dat is niet mijn definitie daarvan. Goed, als dat mijn functieomschrijving is, ga voetballen met jongeren, dan moet ik me daar ook aan houden. Er zit ook een zakelijke kant aan.'*
- 1.2b.2.a *'Mijn kader is altijd een beetje het holistische mensbeeld; lichaam, ziel en geest. Daarin moet op alle vlakken een gezonde balans zijn om een gezond mens te zijn. Interessant daarbij vind ik de piramide van Maslov, de behoeftepiramide. Dat is voor mij ook wel een indicatie. 'Zijn er gebieden in het leven van de persoon die bijvoorbeeld verstoring teweegbrengen in hoe hij functioneert?' Ik heb vooral een heel analytische insteek. Ik zal nooit echt zeggen, laten we vanmiddag een film kijken, want dat lijkt me leuk. Mijn taken zijn altijd gebaseerd op wat willen ze en wat wil ik dat ze leren of meekrijgen.'*
- 1.3.2.g *'Ik merk dat ik heel erg werk vanuit mijn intuïtie, mijn intuïtie en een theoretisch kader.'*
- 1.3.3.a *'Ik ben heel bewust van de religie en het geloof waar ze in geloven. Dus ik verdiep me niet alleen in de theoretische kant van seksualiteit, maar ik verdiep me ook in wat de koran daar over zegt. Ik link dat absoluut, de functie van een relatie oriënteer ik ook echt vanuit de koran en misschien ook wel uit mijn eigen geloof. Die hebben natuurlijk raakvlakken. Dus ga ik er ook met de jongens over in gesprek, 'Hoe vind jij dat het plaats vind in deze maatschappij, dat jongens en meisjes het met iedereen doen?' 'Ook als je kijkt naar je eigen geloof?' Een stukje zingeving en achtergrond van het geloof betrekken.'*
- 1.3.6.a *'Ja, ik werk echt op een heel anticiperende manier. Ik heb wel eens geprobeerd te denken in thema's, dan gaan we dit jaar gewoon deze thema's behandelen. Maar ik merkte dat de jongeren uit de groep zelf hun thema aandroegen en daar doe ik dan wat mee.'*

Relatie

- 2.1.2.a *'Maarja, die jongens vragen af en toe nog eens naar me en dan krijg ik even een uitnodiging en dan ga ik even langs. Ik zie dat ook wel als het continueren van mijn werk toen. Als ze nog steeds een positief gevoel bij jou hebben, waarom zou je ze dan afstoten weet je wel?'*
- 2.2.2.a *'Ik zie een mens als een behoeftig wezen. Behoeftig naar liefde en contact, naar genegenheid en waardering. En ik denk dat het de factoren zijn die in relatiewerk een rol spelen. 'Durf je een vriend te zijn?' 'Durf je een broer te zijn voor iemand?' 'Durf je een surrogaat vader of moeder te zijn?' Volgens mij moet je op een heel persoonlijk niveau investeren in die mens. Ik denk dat als je iemand één keer ontmoet, dan herken je diegene voor de volgende keer, maar dan heb je nog geen relatie. Ik denk dat je, als jongerenwerker, daarom moet gaan voor veel contactmomenten. Je moet elkaar zien, als is het maar een paar seconden. Als is het maar een 'hoi'. Als je maar bezig bent met de relatie en het verdiepen daarvan. Vandaar dat ik ook mijn werk invul met heel veel ambulante contact momentjes. Dat houdt concreet in even door de wijk lopen, boodschappen doen in de wijk, friet halen in de wijk, op de fiets even en blokje rond de wijk. Telkens weer heel even dat kleine moment van contact. 'Hé jongens, hoe is het?' Soms dat, soms gewoon*

vanaf de fiets. En elke keer is dat een steentje op het bouwen van het contact, van de relatie en het vertrouwen. Het gewend raken aan elkaar. Ik denk dat je dat ook heel bewust moet vormgeven. Het is nodig dat die kop mij weer even ziet, want de relatie kan ook weer wegebben. Als je elkaar niet regelmatig ziet of spreekt, kun je het ook ongedaan maken wat je opgebouwd hebt. Ik vind het daarom ook van belang dat je bijhoudt wie je hebt gezien.

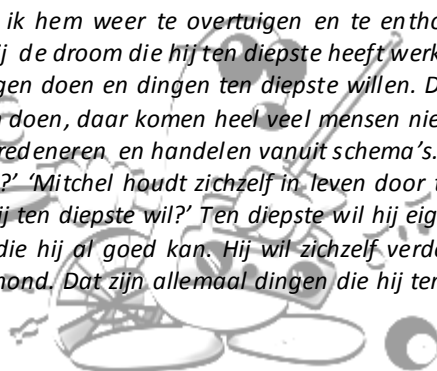
Ik heb dan ook lijst waarop jongens sta die ik regelmatig zie. Ik deel zin in per klassen: zie ik vaak, zie ik regelmatig, zie ik niet meer. Zo heb ik ook beeld waar ik sta in het proces richting het individu. Zodra een jongeren bij mij een rood balkje krijgt, ga ik die persoon in het team bespreken, 'dit is iemand waar we de komende week ons op moeten focussen.' 'Ga je eens spelletje met hem doen, ga even met hem kletsen of zoek hem even op in de wijk.' Om voortdurend die balans te vinden in elkaar ontmoeten'.

- 2.2.2.c 'Het werk in een groep is algemener, is verder weg, minder relationeel, denk ik. Maar goed dat hangt ook af van jou als jongerenwerker, welke doelen je hebt. Als jij als doel hebt, 'ik zie daar een Marokkaanse jongeren met heel veel negatief gedrag en ik heb het idee dat het komt omdat hij uit een gescheiden gezin komt en omdat het slecht gaat op school en dat hij door die redenen zijn frustratie op straat eruit gooit en dat soort dingen.' Dan wil ik niets liever dan in zijn vertrouwenscirkel terecht komen en dichtbij die gast zien te komen om te kunnen ontdekken, 'wat speelt hier en wat kan ik voor die jongen betekenen?'
- 2.2.3.c 'Wat geef je wel en wat geef je niet?' Want ik kan me goed voorstellen dat je geen jongeren thuis wilt hebben. Dat je gewoon anoniem wilt blijven, dat je privé en werk van elkaar wilt scheiden. 'Wat is dan relatie?', volgens mij kun je dat ook aflezen aan hoe jongeren reageren. Als hij tegen mij zegt, 'Super bedankt dat je er voor me bent en ik zie je eigenlijk ook een beetje als een grote broer die ik niet heb', dan krijg ik een brok in mijn keel en denk: dat is het. Dat is relationeel werk.
- 2.2.4.c 'Er is helemaal geen moment. Dat hangt van 1001 factoren af hoe intens het contact met iemand wordt. Op dit moment heb ik een relatie met jou. De volgende keer als ik jou tegen zeg ik, 'He, leuk interview de vorige keer.' 'Hoe is het nu met jou?' En dat is dan op basis van drie kwartier.'
- 2.2.5.c 'Iemand kan zich in een week zo aan je hechten, omdat je uitkomst biedt, dat daar al sprake is van een relatie die op dusver zo'n diep niveau is, wat je met een agressieve Marokkaanse jongere nog niet in twee jaar bereikt. Het is heel procesmatig werk. Als je het echt hebt over resultaat ziet, vanuit het relationele gezien, dan zou ik geen projecten opzetten voor één jaar, maar het voor minimaal twee jaar doen om echt binding met de groep te krijgen.'
- 2.2.5.e 'Het doel van de relatie is dat er vertrouwen ontstaat en vertrouwen geeft openheid. Zo komen ze soms met een hulpvraag. Soms is het gewoon.. Het is zo breed. Het zijn zulke algemene vragen ook. Bij de één ontstaat er een stukje gedragsverandering, bij de ander ontstaat er een motivatie om aan de studie te gaan. Weer iemand anders neemt een voorbeeld aan jou.'
- 2.2b.1.a 'Als het gaat over werken met mensen moet je eerst kijken naar wat je ziet bij een mens. 'Zie ik blond haar, lang haar, zie ik een cultuur, of irritant gedrag?' 'Wat zie ik?' 'Of zie ik ten diepste een wezen dat gecreëerd is door opvoeding, door sociologische omstandigheden, door ervaringen, door psychische problemen?' Weer die contextuele benadering. Volgens mij is echt het vertrekpunt voor jou als professional, 'Hoe zie jij die mens?' 'Waar vertrek je?' 'Je kunt heel veel pleisters plakken op zere wonden en je kunt proberen een Marokkaan te veranderen, zodat hij niet meer zo hoog op de moot communiceer, maar snap je ook waarom hij zo doet?' 'En is dat gene wat je doet speel je dan in op een behoefte?' 'Is dat wat je ziet normaal?' Dat zijn de vragen waarvan ik vind dat je je daar op moet richten.'

Kernwoorden

(Onder)steunen:

- 3.2a.3.a 'Ik denk dat ik dan echt het gesprek met hem opzoek. 'Hoe is het?' 'Hoe zit je in je velletje?' 'Hoe gaat het met je werk?' En dan vertelt hij dat hij rot werk heeft. Ergens weet ik dan wel dat hij jongerenwerk leuk vindt. Dus dan probeer ik hem weer te overtuigen en te enthousiastmeren om toch een kleine kopstudie te pakken, zodat hij de droom die hij ten diepste heeft werkelijkheid kan maken.'
- 3.2a.3.c 'Er is een verschil tussen dingen doen en dingen ten diepste willen. De zelfcontrole over het leven, dat wat mensen het liefste willen doen, daar komen heel veel mensen niet bij. Dat zit dan meer op de kant van de psychologie. Mensen redeneren en handelen vanuit schema's. Een schema is een denkpatroon, 'Hoe houd ik mezelf in leven?' 'Mitchel houdt zichzelf in leven door te werken?' Nou prima, niets mis mee. 'Maar is dat ook wat hij ten diepste wil?' Ten diepste wil hij eigenlijk met jongens werken. Hij wil beter worden in de dingen die hij al goed kan. Hij wil zichzelf verder ontwikkelen. Hij wil een eigen huisje, een vrouwtje en een hond. Dat zijn allemaal dingen die hij ten diepste wil. Dat lijkt zo ver weg,

dan ga ik maar werken in een fabriek. Dat kan een schema zijn, anders heb ik geen optie. En dat vind ik interessant, 'Hoe kom je erachter wat iemand ten diepste wil?' 'Wat zijn zijn dromen?'

3.2a.6.c *'Ondersteunen is er voor iemand zijn, vragen hoe het met je is, 'Zal ik je helpen met zoeken naar een baan?' 'Wat kan ik doen?' 'Hoe je dat doet?' Dan komt de motivatie om de hoek.'*

3.2a.6.g *'Je ondersteunt een wijk. Je hebt in preventie eigenlijk twee doelgroepen. Je ondersteunt een wijk in een positief leefklimaat, je ondersteunt een jongere, bijvoorbeeld in vrijetijdsbesteding om criminaliteit tegen te gaan. Je kan er eindeloos op door filosoferen. Dus ik moet vooral definiëren wat ik versta onder ondersteunen. Het is een heel algemeen diepzinnig woord.'*

Sturen:

3.2a.4.a *'Sturen vind ik ook weer een beetje.. Ik snap wel wat er mee bedoeld wordt hoor, maar ik probeer eigenlijk zijn perspectief te verbreden. Een reden om bijvoorbeeld geen studie te doen is: 'Ik heb geen geld'. Door samen in de studiefinanciering te duiken, heeft hij ineens een realistischer beeld en weet hij dat er wel mogelijkheden zijn en volgens mij is dat dan sturing. Het blijft altijd een eigen keuze wat je doet. Maar in die keuze probeer ik inderdaad het beeld van hem bij te werken. Realiteit scheppen.'*

Inspireren:

3.2a.5.a *'Enthousiast zijn, mogelijkheden bieden, eigen leven als voorbeeld gebruiken. In wezen heb ik ook gestaan waar hij vandaan komt. Het is een kwestie van voorleven, het voorbeeld zijn, enthousiastmeren en motiveren. 'Kom op man, je kan het.'*

3.2a.5.c *'Concreet doe ik dat door bijvoorbeeld functies te scheppen binnen het welzijnswerk. Door een taak te geven. Een taak is een middel om te ontdekken, 'Hé dit kan ik', om competenties te vergroten, om er communicatief op terug te koppelen, te reflecteren en daarmee kun je je zelfinzicht ontwikkelen. Je krijgt daardoor een drive en misschien wel een zelfverzekerde houding.'*

Motiveren:

3.2a.6.a *'Ik denk dat je iemand ondersteunt door hem te motiveren, maar ik denk ook dat.. Ik had hem zo mooi, maar ben hem even kwijt.. Ja, volgens mij is motiveren ook een middel van ondersteunen.'*

Behoeften

4.1a.2.l *'De vraag waar ik zelf veel over nadenk is, hoe anticipeer je op die groep? Op het individu. Hoe speel je in op de behoeftes van de jongeren van vandaag. Je kunt natuurlijk op wetenschappelijk niveau ook oneindig veel onderzoek doen en dingen beschrijven. Maar leuk, dan heb ik even een goed beeld van wat je inhoudelijk doet.'*

4.2.2.a *'Ik zie een mens als een behoeftig wezen. Behoeftig naar liefde en contact, naar genegenheid en waardering.'*

4.2.6.a *'Mijn doel is om een analyse te maken van de individuen in de groep om erachter te komen waar de hulpvraag ligt, 'Wat is de behoefte?' 'Wat draagt bij aan de ontwikkeling van de persoon?' 'En hoe kan ik daar als jongerenwerker of jongerencoach op inspelen?' Eigenlijk een hele contextuele benadering. Ook dat is weer een stijl van werken, waarvan ik denk dat het belangrijk is.'*

4.2.6.c *'Het primaire doel is laten merken dat ze gewaardeerd zijn als persoon, als individu. Of je dat nu een christelijke grondhouding noemt of niet, ik denk dat elk mens van nature behoefte heeft daaraan.'*

4.2a.2.b *'Door eerst erachter te komen wat is de behoefte van de jongeren. Ik kan wel raak gaan motiveren en enthousiastmeren en dergelijke, maar als er geen behoefte is bij de jongere, dan landt dat niet en speelt dat niet in op een vraag.'*

4.2b.1.a *'Je kunt heel veel pleisters plakken op zere wonden en je kunt proberen een Marokkaan te veranderen, zodat hij niet meer zo hoog op de moot communiceer, maar snap je ook waarom hij zo doet?' 'En is dat gene wat je doet speel je dan in op een behoefte?' 'Is dat wat je ziet normaal?' Dat zijn de vragen waarvan ik vind dat je je daar op moet richten.'*

4.2b.2.a *'Interessant daarbij vind ik de piramide van Maslov, de behoeftepiramide. Dat is voor mij ook wel een indicatie. 'Zijn er gebieden in het leven van de persoon die bijvoorbeeld verstoring teweegbrengen in hoe hij functioneert?'*

4.3.0.a *'De laatste tijd zien we heel erg dat het gaat over seksualiteit. Ze hebben het allemaal over 'mega ranzige dingen' en zoenen, neuken etc. Ik kijk dan naar, 'In welke ontwikkelingsfase rondom seksualiteit zitten ze nu?' 'Klopt dat gezien de leeftijd?' 'Wat verandert er dan bij die persoon op lichamelijk, cognitief gebied en hormonaal gebied?' Met die vragen in mijn hoofd denk ik, 'Ja, ze worden nu rond de 14 a 15 jaar. Ik zie bij die al een baardhaartje en bij die zie ik al een beetje borsthaar.' Dus er zijn ook lichamelijke kenmerken dat iemand in de seksuele fase terecht komt. 'Nu' moet ik seksuele voorlichting geven. Ze zijn er nu mee bezig. Ik heb dan een verantwoordelijkheid op dat vlak. Ik ga dan zitten op het belang van relaties of de functie van seksualiteit.'*

Dat probeer ik dan te analyseren en dan kom ik erachter dat het past in zijn identiteitsontwikkeling. 'Hoe anticipeer ik daarop?' 'Kan ik hem daarbij helpen?'

- 4.3.6.a *'Ja, ik werk echt op een heel anticiperende manier. Ik heb wel eens geprobeerd te denken in thema's, dan gaan we dit jaar gewoon deze thema's behandelen. Maar ik merkte dat de jongeren uit de groep zelf hun thema aandroegen en daar doe ik dan wat mee. Dan merk je vanzelf dat er van die hele ongenueanceerde opmerkingen in de groep worden gegooid door die jongens, waaruit blijkt dat ze helemaal geen kennis hebben van zaken. Op dat moment komt er bij mij een idee van misschien is het een leuk idee om nu.. Ik heb het moment niet gecreëerd, het is hier en spontaan, dus is er behoefte om over door te gaan. Dan zoek ik ter plekke daar iets bij.'*
- 4.4.2.a *'Omdat het dus eigenlijk altijd naar aanleiding van de vraag van de groep is, gebeurt het eigenlijk niet dat het niet slaagt, omdat ze het gewoon leuk vinden.'*
- 4.4a.1.c *'Dat is het lastige, dat je programmaboek gaat schrijven op een behoefte die je eigenlijk niet kent. Daarom vroeg ik aan het begin, hoe speel je in op de behoefte van de jongeren bij het maken van het programmaboek.'*
- 4.4a.2.c *'Door te werken met thema's die een rol spelen bij de ontwikkeling van jongens in een bepaalde leeftijd. Dan kijk je naar ontwikkelingsfase en waar ontwikkeld zo'n jongen zich dan in? Als je gaat om de oriëntatie uit de psychologie, biologisch, sociologisch opzicht. Dat zijn vragen die je jezelf wel moet stellen.'*
- 4.4b.1.a *'Ja. Je hoeft het wiel ook niet opnieuw uit te vinden. Ik ben echt niet creatief. Ik vind het heel lastig om een spelvorm te bedenken. In die zin zou ik het echt heel mooi vinden om een verzameling aan activiteiten te hebben per thema, om vervolgens te kijken wat ik met het onderwerp kan doen. Dit bedenk ik ook maar ad hok hoor, het kan zo zijn dat ik daar morgen anders over denk.'*
- 4.4b.2.a *'Wat ik nodig heb is een helder kader waaruit ik denk. Hoe zie ik de mens in zijn totaliteit? Welke factoren en aspecten spelen er dan een rol als het gaat om ontwikkeling, vraag en nood. En als ik dat weet dan heb ik nodig een thema waaruit ik kan kiezen om dat in te passen.'*

Activiteiten

- 5.1b.4.a *'Hier in Veenendaal heerst echt een beetje het gangsteridee van de eigen wijk. Ze hebben ook allemaal een eigen naam. Je komt ook niet in de andere wijk, dat doe je niet. Dat combineren hebben we wel gedaan, om die manier van denken een beetje te doorbreken. We hebben toen met de MOP van Arnhem regelmatig projecten uitgewisseld. Hier naar toe om de jongeren op te halen en dan, 'Kom jongens, we gaan naar een andere wijk.' Dat stuitte natuurlijk iedereen op de borst, dat wilde ze niet. Op een gegeven moment gingen er steeds meer mee en vertrokken we met zo'n ongeveer tien Marokkaanse jongeren. Vervolgens namen we ook de jongens van de andere wijk hier mee naartoe. Voor je het wist speelde ze binnen een aantal maanden samen, voetbalden ze samen. Puur met het idee, dat als die knakkers straks allemaal rond de 16, 17, 18 jaar zijn, dat ze dan misschien daar op straat rond hangen. Dan komen ze elkaar misschien een keer tegen en dan hopen we dat het herkenning oproept. Een beetje uit het anti-idee.'*

Koken:

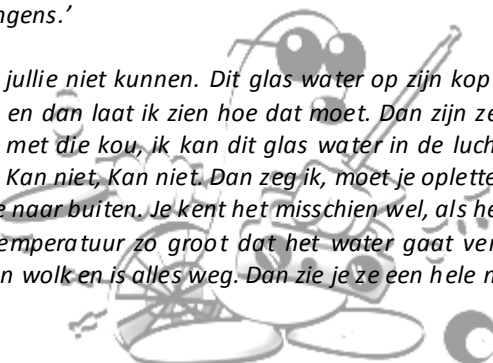
- 5.4.1.e *'Ja, dat had je misschien van te voren niet bedacht. Past niet bij jongens, hoort er niet bij. Toch hebben we het gedaan. Je ziet dat jongens dan super enthousiast dingetjes meenemen uit hun cultuur. Ze willen laten zien hoe goed ze zijn. Ze eten het lekker op en je hebt contact met elkaar en interactie. Er zitten zoveel educatieve en groepsverbindende elementen in. Daar hoeft ik niets voor te doen. Het is alleen maar inspringen op het moment dat je het ziet.'*

Film:

- 5.4.1.e *'Soms is dat gewoon simpel een film kijken. Vorige week was dat Step Up 3. Dan check ik de trailer en dan zie ik dat het een film is over dansen en sportief en elkaar uitdagen op het gebied van dansen in plaats van agressiviteit. Daar zie ik dan weer een positieve boodschap in en dan gooi ik die cd erin en dan zeg ik: kijk maar jongens.'*

Proefjes:

- 5.4.2.c *'Zo van, ik kan iets wat jullie niet kunnen. Dit glas water op zijn kop houden zonder dat het eruit valt. Kan niet, Kan niet. Nou en dan laat ik zien hoe dat moet. Dan zijn ze de hele middag daar mee bezig, vinden ze prachtig. En met die kou, ik kan dit glas water in de lucht gooien zonder dat er maar een druppel de grond raakt. Kan niet, Kan niet. Dan zeg ik, moet je opletten. De hele groep komt dan achter me aan en dan gaan we naar buiten. Je kent het misschien wel, als het vriest en je pakt heet water dan is het verschil tussen temperatuur zo groot dat het water gaat vernevelen, zodra je het in de lucht gooit. Dan wordt het een wolk en is alles weg. Dan zie je ze een hele middag water gooien.'*

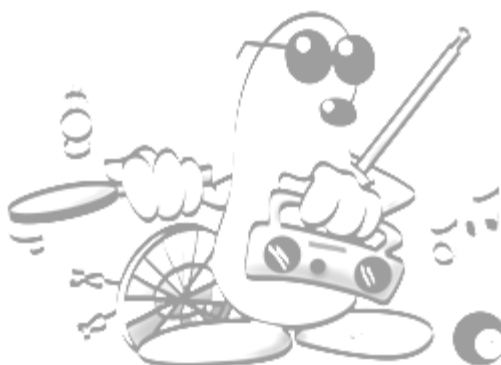
- 5.4c.1.e *'Ja, haha. Nou het landt niet altijd. Het is geen garantie dat het altijd landt. Je hebt ook dat spelletje van de zwevende stok. Dan zeg ik; Ik kan deze stok laten zweven. Dan moeten ze allemaal op een rijtje gaan staan met de vingers zo naar binnen. Dan leg je een stok op al die vingers. Omdat iedereen die stok iets wil aanraken en iedereen iets van druk uitoefent, gaat die stok omhoog. Dan gaat die stok omhoog, dat moet je maar eens proberen. Dan gaan ze elkaar beschuldigen van jij drukt te hard, nee, ik doe niets. Das echt lachen. Dan pak je een moment om uit te leggen hoe het gaat. Dat het om teamwork gaat en niet in je eentje teveel moet geven, omdat je anders het doel van de ander benadeelt. En dan zie je ze denken en dan zie je ze bezig, tot het ze lukt.'*
- 5.4c.2.a *'Dat is vernieuwing. Het is even iets leuks in de groep brengen. Iets waarbij ze moeten samenwerken. Iets waarbij ze moeten nadenken over hoe kan dit? Je kunt er echt vergif op innemen, dat er iemand naar je toe komt om te vragen hoe het werkt. Dus daar zit dan ook weer een educatief aspect aan vast. Het is positieve vrijetijdsbesteding. Het is een middel om contact te maken, ze te activeren en te enthousiastmeren.'*

GPS-tocht:

- 5.4c.3.a *'Ik heb met de jongens in Ede een keer een GPS-tocht gedaan. Dat is een beetje Marco's ding. We hebben toen oude kogels gevonden. Die hebben we op de foto gemaakt en op de hyves gezet. Ze kijken dan nog eens terug. Ze hebben het daar een jaar erna nog over gehad. We hebben er toen een leuk jongensachtig thema aan gehangen. Er was toen een tijd van inbraken in Veldhuizen. We hebben toen een deel van de 'buit' verstoppt. En dat gingen we met z'n de 'buit' terugzoeken. Het was blijkbaar zo realistisch dat er buurtbewoners belde van, 'Heb je echt die buit weer teruggevonden?'*

VIP-Party:

- 4.4c.3.c *'In Veenendaal hebben we een keer een VIP-Party georganiseerd. Dat is ongeveer anderhalf jaar geleden en daar hebben ze het nog steeds over. Op een locatie.. Dat komt een beetje uit mijn ervaring. Toen ik een jaartje of twintig was zat ik helemaal in die dance en hardhouse scene. Dan kreeg je een uitnodiging van een illegaal feest en dan ging je ergens heen in een donker steegje. Daar was dan een deur en als die open ging dan was daar een of ander vet feest. Nou dat soort ideeën, we hebben ergens een feest waar niemand mag komen, mag ook niemand weten, alleen jullie. Dan maak je voor hen een VIP-card en die doe je dan aan een keycord. Het ziet er dan allemaal heel mooi uit. We hebben toen Active uitgenodigd, een rapper die steeds meer bekendheid krijgt in de rapperswereld. Ik zei, kun je niet een keertje een avondje optreden voor onze jongens en dan moet je gewoon maar een beetje je lyrics aanpassen en ze even toespreken vanuit The Mall, dat ze hun best moeten doen in het leven en moeten studeren. Je moet een beetje het voorbeeld zijn, want je hebt aanzien. Ze kennen jou en ze vinden het belangrijk wat je zegt. Vet feest, ongeveer dertig tot veertig jongeren. Het was echt kicken. Hij had nog een andere bekende rapper als vriend meegenomen. Hij ging ook nog de groep toespreken. Ze mochten mee rappen en kregen handtekeningen. Heel klein om te organiseren, maar in de beleving van de jongeren is het fantastisch. Ze hebben het er nog steeds over. Dat bindt de jongens ook een beetje aan het welzijnswork van The Mall. Dat je af en toe ook even een boost aan het werk geeft.'*

Interview 3

Gegevens

Naam: Kees de Bree

Leeftijd: 39

Geslacht: Man

Opleidingsniveau: onbekend

Functie: Jongerenwerker

Werkorganisatie: YfC | Rhenen

Interview

1 Algemeen

1. Ik ben benieuwd, waar bestaat je werk uit in Rhenen?

K: Ik werk 26 uur voor de stichting Alleman Welzijn. Dat is een stichting die vooral gesubsidieerd wordt door de gemeente Rhenen. Verder werk ik zes uur voor YfC. Dat is een project, wat al een tijdje loopt. Dat bestaat uit voetballen met jongens op straat. Het is in 2008 begonnen en het is nu ook uitgebreid naar meidenwerk, SuperWoman, van YfC. Ik denk dat we de richting van het meidenwerk ingaan, want ik ben ook zonder YfC wel bezig met jongens op straat. Dus de verschuiving van activiteiten kan goed plaatsvinden.

Ik werk voornamelijk in de avonden, als de jongeren op straat hangen, en in de middagen als de jongeren uit school komen. 's Morgens heb ik overleggen of ben ik thuis.

W: Waar bestaat je werk uit bij stichting Alleman?

K: Stichting Alleman is een welzijnsorganisatie, net als in Ede; Welstede en in Wageningen; Solides. 'Nou ja goed', het is een samenvoeging van twee stichtingen. Het ene was ouderenwerk en het andere was sociaal cultureel werk. Die hebben ze samen gevoegd en er een directeur op gezet. Het is heel breed, gewoon het gehele welzijn van Rhenen.

W: Daar werk je ook met jongeren?

K: Ja, ik werk met jongeren. Ik werk op afdeling jongerenwerk. Het is een jonge stichting die overal tegen moet opboksen. Vooral in deze rot tijd. Het zit een beetje tegen en het jongerenwerk wordt voornamelijk gezien als linkse hobby. De gemeente van Rhenen is ook een beetje een afspiegeling van de landelijke politiek.

2. Worden jouw uren bij YfC ook gesubsidieerd via de gemeente?

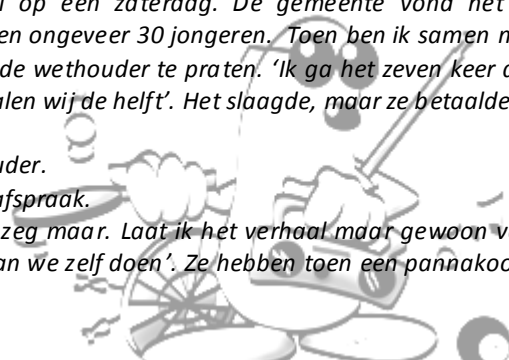
K: Nee, door de kerk. Voorheen wel, eerst had ik zes uur jongerenwerk betaald door de gemeente en de kerk betaalde er ook aan mee, dus dat was een behoorlijk potje. Het was leuk om op die manier te beginnen. Ik ben begonnen als teamleider van YfC|Utrecht en ik dacht dat we dat grapje ook wel zouden kunnen uithalen in Rhenen. Gewoon werken op straat. Je ziet de jongeren hangen en er is niets. Ik dacht, 'weetje, ik knoop die pannakooi erachter en ik zet hem daar neer'. Het was eigenlijk zo, het was een afsluiting van een seizoen van Rock Solid. De jongens hadden gevraagd of ik een pannakooi mee kon nemen en dat heb ik toen gedaan. Dat was geslaagd, er kwamen toen ook jongeren van de straat lekker voetballen bij de kerk. De jongeren vroegen, 'kun je hier niet nog eens komen?' Dus toen heeft een jongen een plek aangewezen waar een pannakooi goed zou kunnen staan. Toen heb ik s'middags gebeld om te vragen of we geen vergunning konden krijgen om zaterdag met die kooi op die plek te gaan staan. Toen zei die vrouw, 'ik ga heel hard aan de gang'. Diezelfde middag had ik de vergunning nog binnen, terwijl het normaal ongeveer vijf weken duurt. Toen heb ik daar een dag gestaan met de kooi op een zaterdag. De gemeente vond het zo'n leuk idee en initiatief en 'huppeldepup'. Er waren ongeveer 30 jongeren. Toen ben ik samen met Marco in gesprek gegaan met de gemeente om met de wethouder te praten. 'Ik ga het zeven keer doen. Als het slaagt betalen jullie, als het niet slaagt betalen wij de helft'. Het slaagde, maar ze betaalde de helft, 'nou ja goed'..

W+A: Haha.

K: Hele slimme wethouder.

W: Ja, of een domme afspraak.

K: Zo is het ontstaan, zeg maar. Laat ik het verhaal maar gewoon vertellen. De gemeente heeft toen gezegd, 'leuk idee, gaan we zelf doen'. Ze hebben toen een pannakooi gekocht. De jongerenwerker die

hier beneden in het inloopcentrumgeval werkt, moest ineens op straat ambulant werk gaan doen, terwijl hij dat nog nooit had gedaan. Het was iemand die al twaalf jaar in pandige activiteiten deed en hij had geen contact met jongeren op straat. Hij moest dat gaan doen, dus dat ging natuurlijk niet. Dat duurde ongeveer een half jaar. In 2007/2008 belde de ambtenaar me op en ik werkte toen nog in Utrecht, 'kun je toch niet komen met die kooi, want die jongerenwerker wil het niet'. Dus toen zei ik, 'dan gaan we een andere prijs hanteren'. Dus toen heb ik gewoon vet geschreven en daar moesten ze wel in mee.

W: En toen ben je teamleider af..

K: Nee, ik ben gewoon doorgedaan. In september 2008 ben ik minder werken in Utrecht en ben ik in Veenendaal teamleider geworden. Ik wilde graag in samenwerking met Ede werken, maar dat zagen de leidinggevende binnen YfC niet zitten. Ik dacht, 'nou goed, is wel leuk samenwerken met Marco en dat je gewoon een brede opzet hebt, dat de Randstad achter de heuvelrug ook de Randstad is met heel veel jongeren'. Maar het werkt niet, Veenendaal en Ede. Het zijn ook andere soorten jongerenwerkers. Ze hebben er wel gewerkt, bijvoorbeeld Douwe, maar Veenendaal is Veenendaal. Hier in Rhenen hebben de jongeren niets met Veenendaal. Die gaan liever naar Bennekom, Ede of Wageningen. Dus dat is gewoon lastig. Maar goed ik ben toen dus teamleider geworden in Veenendaal en Rhenen lag toen onder Veenendaal. Toen heb ik denk ik driekwart jaar daar gewerkt en toen zeiden ze hier tegen de jongerenwerker rot maar op en vroegen ze of ik hier wilde komen werken. Ik hoefde niet te solliciteren. Ze vroegen wat wil je verdienen en dan kun je komen werken en dat heb ik toen gedaan. En dat bevalt wel, niet, wel, niet..

Ik weet niet hoe je dat moet noemen. Ik werd hier jongerenwerker, maar ik was altijd teamleider geweest. Dan moet je ineens onder iemand gaan werken. Sindsdien werk ik in Rhenen, maar het werk van YfC blijft, alleen word het betaald door de kerk, nog steeds.

3. Wat voor jongeren heb je in Rhenen?

K: Hier heb je zeven groepen. Je hebt Rhenen en ook de dorpgemeenschappen Achterbergen en Elst. Als je begint bij Achterbergen heb je ongeveer een dertig jongeren die op straat hangen. Daar ben ik vorig jaar mee in aanraking gekomen. Boerse achtergrond, kerkelijke achtergrond en erg veel drinken. Grote gespreide groep qua leeftijd, van ongeveer 12-24 jaar. Nu hebben ze dan een zuipkeet gecreëerd, alleen ben ik nog niet uitgenodigd. Een initiatief zou dan wezen om het voor elkaar te krijgen om de beste zuipkeet van achterbergen te worden en dan een vergunning krijgt en dat het brandveilig is. Zodat je op die manier bij de jongeren kan aansluiten in plaats van dat ze zich opsluiten in iets waar jij niets van weet. Ik kies voor die methode. De jongeren uit Achterberg doen het zelf, daar hoef je je niet mee te bemoeien. Die gaan gewoon hun eigen gang.

In Rhenen heb je een grote groep Marokkaanse jongens, die wonen op de berg. Die problemen veroorzaken, waardoor ik ook pannavoetbal ging doen of heb gedaan. Dat is ook een groep van ongeveer dertig man. Dan heb je tien ouderen die gaan trouwen of een ander circuit in gaan. Daar heb je dan jongere broertjes van die nu echt lastig gaan worden. Tenminste die zijn lastig en gevaarlijk en dat soort dingen.

Dan heb je een groep Bosnische, Joegoslavische en Nederlandse jongeren die echt de straatcultuur aanhangen en ook echt zo denken. Die heb ik ook een aantal keer binnen gehad in het inloopcentrum, die ook dingen hebben gesloopt daar. Brieven gehad thuis, politie erbij, burgemeester erbij. Er is voor tonnen gesloopt de afgelopen jaren, door die lui.

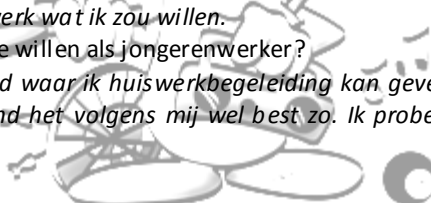
Dan heb je een groep uit Elst, blanke hardcore gasten. Daar zijn we nu een beetje mee bezig. Leuke groep, kun je ook veel mee. Komen ook in het jongerencentrum. De jongeren die de boel aan het verzieken waren zitten nu binnen.

A: Je hebt dus een inloopcentrum. Werk je daar veel?

K: Het is een in pandige activiteit. Ik noem het een inloopcentrum, de gemeente vind het een jongerencentrum. Het is heel klein. Ik denk net zo groot als de woonkamer hier. Er staat een tafelfoetbaltafel, een pooltafel en een barretje waar je chips kunt kopen en dat soort spul. Buiten kun je er hangen. Heel slim gedaan, maar het is heel gevaarlijk. Ik zou mijn dochter er niet naartoe sturen, ik zou er ook geen meidenwerk doen of huiswerkbegeleiding. Het is te donker en te gevaarlijk om daar heen te gaan. 'Dus wie komt daar?' Jongeren die zich daar prettig bij voelen. Ik ben voornamelijk bezig met overlastbestrijding. Zo ziet de gemeente dat ook, jongens van de straat houden die vervelend zijn. Dus niet het echte jongerenwerk wat ik zou willen.

4. Waar/ wat voor locatie zou je willen als jongerenwerker?

K: Een plek midden in de stad waar ik huiswerkbegeleiding kan geven. Dat kan gewoon niet en dat is onmogelijk. De gemeente vind het volgens mij wel best zo. Ik probeer zoveel mogelijk, maar het lukt

niet. Het sociaal cultureel centrum zou een perfecte plek zijn, alleen de omwonende vind dat niets. Niemand wil jongeren in zijn achtertuin. Het is te ver voor de jongens, ik zou het liever in de stad hebben op een mooie plek.

W: Op wat voor plek staat de pannakooi?

K: Boven op de berg, maar daar staat hij nu niet meer. Er staat op die plek een kooi, die is dag en nacht open, dus ik kan er wel met de kooi gaan staan, maar ze gaan toch daarin voetballen. Er zit nog wel een gymzaaltje bij en als het dan heel hard regent heb ik de sleutel, kunnen ze binnen voetballen. Moeten ze even bellen of ik ga er bij staan. Dat doe ik dan ook nog wel eens. Ik ben op straat en spreek ze aan. Ik denk dat het voetballen heel goed is om jongeren te leren kennen. Zeker de jongere jongens. Zondag hebben we dan ook zaalvoetbal van één tot vier, dan leer je de jongeren ook gewoon goed kennen.

W: Vergelijk de plekken eens voor ons, degene beneden bij de rivier en waar je het werk van YfC doet. Zijn er voordelen bij deze verschillende plekken?

K: Ja natuurlijk, de kooi ligt precies in de wijk. Het is een hele Marokkanen hoek. Het is een soort Marokkanen wijkje. Die jongens gaan echt niet naar beneden lopen, hier naar toe. Ze zijn ook liever lui dan moe, dat zou ik ook niet doen. Ze zitten daar helemaal gebakken.

W: Werk je daar ook 's avonds?

K: Ja, nu begint het ambulante werk weer, nu het 's avonds ook weer wat lichter word. We gaan wel vaak op vrijdagavond even langs. Overdag soms ook wel. Als het echt donker is en het regent, dan hoeft je in principe ook niet echt te gaan. Je staat er van te kijken wat er nog wel is, maar goed. En dan zitten ze vaak beneden in dat ding, hok.

1a Team

1. Werk je alleen voor Rhenen?

K: Nee, ik werk met nog een collega, een Marokkaanse collega.

A: Werkt die ook voor YfC of voor die stichting?

K: Nee, hij werkt voor de andere stichting. Hij weet wel veel van mijn YfC werk, dat is erg leuk.

A: Maar het werk voor YfC doe je dus in je eentje?

K: Ja, nou weet je wat het is. Het is eigenlijk niet zichtbaar. Kijk, het meidenwerk is zichtbaar. Dat is van YfC en daar in die ontmoetingskerk in een jongerenruimte. Daar neem ik ook de jongeren mee naar toe, na het voetballen. Een soort afterpanna. Maar YfC doe ik niet alleen, denk ik, want als ik daar met jongens aan het voetballen ben is mijn collega daarbij. Het is een beetje.. De stichting heeft het project ook overgenomen van de gemeente. De gemeente mocht niet meer subsidiëren naar YfC, omdat ze niet meer subsidieerde aan een christelijke organisatie. Toen hebben ze het onder stichting Alleman gestopt. Alleman had het gewoon ingekocht ofzo. We bleven alle rekening schrijven en dat vond Alleman niet zo leuk. Toch iets van €15000,- ofzo.

2. Er fietst iemand langs.

K: Hee, dat is een vrijwilliger.

W: Heb je nog meer vrijwilligers?

K: Nee, vooral stagiaires.

A: Uit Ede?

K: We hebben twee meiden uit Ede, een vrijwilligster uit Veenendaal en een meidenwerkster uit Veenendaal die het meidenwerk doen. Waarvan twee stagiaires sinds gisteren in dat jongerenhok zitten, want ik heb daar ook meiden die bij de jongens hangen. Dus ik zei, 'probeer daar eens mee in contact te komen', dus ik ben benieuwd hoe ze dat ervaren hebben. Die meiden zitten op de CHE.

Dan heb ik twee stagiaires van de HU, twee Marokkaanse jongens. Die komen op vrijdag en zondag, leuke lui. Hoop lol, vol met humor. En dan heb ik nog twee vrijwilliger. Eén van hen geeft ook les in allerlei vechtsporten. Marco en ik hebben ook bij hem les. Hij reed net voorbij. Hij gaat nu een opleiding doen voor jongerenwerker, omdat hij het werk zo leuk vind. Hij is nu werkloos. Hele leuke vent.

Er komt nog een vrijwilliger. We hebben ineens heel veel mensen voor het meidenwerk en nu heb ik geen meiden. Terwijl toen we begonnen hadden we dertien meiden en soms maar één stagiaire van de CHE. Die moest dan met dertien aan de gang. We hebben het een beetje zo gelaten, het is een groep van vier meiden. Ze hebben wat last van loverboy gedoe. Dus we hebben gedacht, we laten dat groepje bij elkaar en dat de meidenwerkers die band lekker houden, zodat het vertrouwt en veilig blijft. Maar nu komen er een aantal niet meer, dus nu zijn er weinig meiden die komen. We gaan nu weer werven bij scholen etc. Heb ik antwoord gegeven op jullie vraag?

A: Ja.

2 Relationeel werken

1. Misschien is het goed om uit te leggen waar we mee bezig zijn, zodat je weet waar het over gaat. Dit is onze afstudeeropdracht waar wij vier a vijf maanden mee bezig zijn samen. Het begint praktisch in de wijk in Ede. Er zijn meidenclubs, maar de jongens reageerde zo van waarom zijn er geen jongensclubs? Ja, dus een map voor meiden en niet voor jongens. Deze opdracht komt bij Marco vandaan. Hij wil dat we een weg uitstippelen naar een jongens methodiekmap. Daar zijn we in het kort mee bezig. De school vraagt van ons dat we onderzoek doen. Ik doe samen met Nick een jongensclub in Ede. Dat is een experiment. We houden drie interviews, waarvan één met jou. Van daaruit stellen wij een basis op voor een programmamap. We hebben niet de ruimte voor een dikke en complete map als de meidenmethodiek, maar het zal er wel op lijken.

K: Zo zijn ze ook begonnen met Superwoman. Veel experimentjes en die zie ik nu ook terug in de map.

W: Ten eerste zijn we vooral benieuwd naar wat je verstaat onder relationeel werken? Beetje een basisprincipe wat YfC onderschrijft, alleen is er geen boekje van. Daarom vragen het we aan jou..

K: Relationeel werken is daar zijn waar jongeren zijn, ze opzoeken en je probeert contact met ze te leggen. Je stapt niet op ze af om te zeggen, 'hoi ik ben een jongerenwerker', want dan denken ze dat je een flikker bent. Ik denk dat je er gewoon naar toe moet gaan en erbij moet gaan hangen. Je komt met een kooi en je zegt: 'Ik kom voor jullie om te voetballen'. 'Oh leuk'. Het leuke is dat je buiten de kooi gesprekjes kunt voeren, dat geldt ook voor zaalvoetbal, dan gaan ze naast je zitten op de bank en heb je het over school, over hoe is het thuis, wat doet je vader voor werk. Je het dan een band.. niet echt een band, maar je weet wel meer over die jongen. Je moet in ieder geval zijn naam onthouden. Die moet je goed uit elkaar houden. Dan zie je ze ook op straat en ook in de supermarkt. Daarom denk ik ook dat het heel goed is dat de jongerenwerker in de wijk woont of eens iets anders gaat doen. Dan zijn ze onderweg naar school en dan, 'Hee, ik zie jou, leuk'. Je hebt aandacht voor me. Dat missen ze erg, merk ik. Dat vind ik relationeel jongerenwerk.

Je moet gewoon durven, erop af stappen. Als je dat niet kunt, moet je het lekker niet doen. Dan heb je weer andere kwaliteiten.

2. Wat is het nut ervan, van het aangaan van een relatie?

K: Dan leer je of de vragen van de jongeren kennen, bijvoorbeeld een hulpvraag. 'Hoe zit dat?' Hij reageert heel raar of hij is psychisch niet in orde. Als je relationeel jongerenwerker bent, zit je ook in alle netwerken. Dan zeg je, 'je moet luisteren, die jongen doet zo raar tijdens het voetballen. Ik weet dat hij bij jullie op school zit, dat je zijn juf bent, kan ik een keer met jullie praten?' Dan zit je in zijn netwerk. Dan kun je het ook een beetje aangeven bij organisaties.

Het is ook wel goed om achter de voordeur te komen. Bijvoorbeeld, hier ik heb een leuke prijs. 'Ik breng hem morgen wel bij je thuis, want als ik hem nu geef pakken de andere jongens hem bij je af'. Dat heb ik geleerd van een collega van mij uit Kanaleneiland. Dan ben je wel binnen, perfect. Ik denk dat dat relationeel jongerenwerk is, in ieder geval zo heb ik dat altijd gedaan.

A: Begrijp ik het goed als ik zeg dat je als Kees werkt en niet als jongerenwerker?

K: Ik ga daar gewoon heen en als ze vragen wie ik ben zeg ik, 'ik ben een jongerenwerker of ik kom voor de gemeente en ik heb een kooitje bij me, lekker voetballen'. De meesten dachten dat ik gewoon kwam met die kooi. 'Dat deed hij voor ons, hij kreeg niet eens subsidie', dat dachten ze. Ik heb ze ook meegenomen. Dan gaan we de kooi wegbrengen en dan gaan we op de motor terug. Dat jong contacten met de jongerenwerkers in Utrecht, in Kanaleneiland. Daarna met de motor terug naar Rhenen. Hele beleving voor zo'n jongen en ik heb nog steeds contact met hem. Hij heeft inmiddels een eigen winkel in Veenendaal, dat is echt leuk, haha. Marokkanen zijn ook gewoon leuk!

Het hangt er ook vanaf met welke doelgroep je werkt. Met Marokkanen is het moeilijker om bijvoorbeeld over het geloof te praten. Je moet wat meer schakelen, dan bij bijvoorbeeld antilianen met een moeder die naar de kerk gaat. Maar toch merk je dat er overeenkomsten zijn tussen bij de geloven.

Ik heb nog nooit zoveel goede gesprekken gehad over het geloof sinds ik bij YfC weg ben. Je werkt volgens de methodiek The Mall. Je mag het dan tijdens gesubsidieerde activiteiten niet over het geloof hebben. En hier kom ik zondagavond in het jongerenhok en ik heb een dienst gedraaid. Ik ben namelijk diaken. Dan kom ik aan en dan zeggen ze, 'wat zie jij er netjes uit'. Dan zeg ik, 'ja ik ben net naar de kerk geweest'. Dan vragen ze, 'ga je naar de kerk dan?' En dan zeg ik, 'ja natuurlijk ga ik naar de kerk'. 'Oh?' Dan krijg je er een gesprek over. Die Marokkaanse collega van mij heeft ook veel dingen gevraagd.

2a Kernwoorden voor het aangaan van een relatie: (onder)steunen, sturen, inspireren en motiveren

1. Ik weet niet of je 'Homerun' kent of gelezen hebt? Dat is de methodiekomschrijving die twee studenten van de CHE vorig jaar hebben gemaakt in opdracht van Marco.

K: Ken ik niet, maar heb ik wel van gehoord inderdaad.

A: Dat is het stuk waarop wij voortborduren en zij hebben termen aangehaald die een jongerenwerker nodig heeft om een relatie aan te gaan met een jongere. We zijn wel benieuwd wat je van deze termen vindt. Waarin jij je het meeste in kan vinden. De termen zijn; ondersteunen, sturen, inspireren en motiveren.

K: Ondersteunen is een soort coaching. We hebben nu twee jongeren die we coachen. Dat is gevraagd vanuit school. De jongens glijden wat af en moeten een opleiding gaan doen en dat soort dingen. Ze moeten hun huidige opleiding halen. Ondersteunen is dan het zoeken naar mogelijkheden, helpen met het vinden van een ambitie etc. 'Ik bel wel voor je naar je moeder'. 'Zal ik met je meegaan?' Etc. Dan moet je eerst een goede relatie hebben opgebouwd, het moet dan wederzijds zijn.

Sturen is zeggen welke kant de jongeren op kunnen en dat het goed voor ze is. Je gaat met ze in gesprek, je moet ze proberen erbij te betrekken. Dat je een aanpak krijgt die echt goed voor hen is. Een stapje verder mee helpen, kansen en mogelijkheden aanbieden.

Inspireren en motiveren dat is ook zo. Je moet het een beetje zien als dat je een soort vader voor ze bent, een voorbeeldfiguur. Het is niet altijd top natuurlijk, maar ik denk dat ze daar naar kijken. Ik weet niet of 'vader' het goede woord is daarvoor, maar je zegt; 'Kom op! Je kan het.' Dat hebben ze thuis niet, ouders zijn gescheiden of pa zit in de bak.

2b Aanvulling op de kernwoorden

1. Als je termen beschreven hebt, mist er dan een term?

K: De jongeren hebben zelf ook heel veel initiatiefkracht. Ik volg ook een methodiek waarbij je ervan uit gaat van de initiatiefkracht van de jongeren. We proberen ze overal bij te betrekken. Proberen het netwerk van de jongeren zelf in te zetten. Dus een term als mobiliseren. De jongeren willen echt wel en dat zorgt ervoor dat je als jongerenwerker niet alles alleen hoeft te doen. We werken bijna alleen nog maar zo. 'Willen jullie een feest?' Dat is goed, heb ik acht mensen van jullie nodig, eerder komt er geen feest. Anders ben je zelf je helemaal suf aan het werken en dan komen er 3 of 5 jongeren. Ik zeg dan tegen de jongeren, 'Alles kan, als je je kansen pakt'. We hebben het al een aantal keer gedaan en dan ging het perfect. Soms lukt het ook niet, dat is dan jammer. Als het bij hun niet gebeurt, dan niet. Daarover kun je dan weer in gesprek, je moet ze niet laten zwemmen. Hoe we dat anders kunnen doen. Dat is heel leuk werken en geeft ook veel meer rust.

Als ik een voetbaltoernooi wil dan heb ik een heel groot voetbaltoernooi, omdat de jongeren dat echt willen.

De gemeente zegt, 'je moet feesten organiseren'. Wat heeft het voor zin als er vijf kroegen zijn en er is een discotheek. Dat vind ik onzin, ik ga geen discotje of kroegje spelen, ik wil wat betekenen in de leven van de jongeren. We doen het wel hoor, een feestje. Maar alleen voor hun. Of een filmavondje, pas hadden we bijvoorbeeld een horror night.

3 Geloof combineren met jongerenwerk

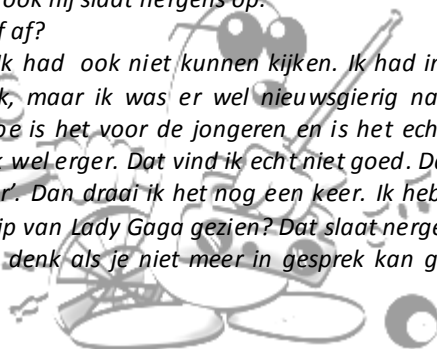
1. Als ik je zo hoor, ga je best wel mee met wat jongeren willen, hoe doe je dat met je geloof?

K: Dat is een moeilijke, bijvoorbeeld een horrorfeest. Er was een film uitgezocht. Opzich wel een leuk verhaal. Ik dacht, 'moet ik daar nou ook aan mee doen?' Ik heb wel gezegd dat het slecht is voor je hoofd, als je daar naar kijkt. Dat is niet goed. 'Waarom dan niet?' 'Je weet niet wat je losmaakt'.

Ik kan ook niet komen, maar dan heb ik er ook geen zicht op. Kun je ook geen contact met ze maken en dit ook niet zeggen. Ik heb de film gezien, er zit ook een stukje humor in. De jongeren hadden lol en we hadden ze binnen. Ze vragen er ook naar, 'waarom vind je dat niet goed? Het is toch allemaal nep'. Toen ik de film keek, dacht ik ook hij slaat nergens op.

A: Hoe weeg je dat voor jezelf af?

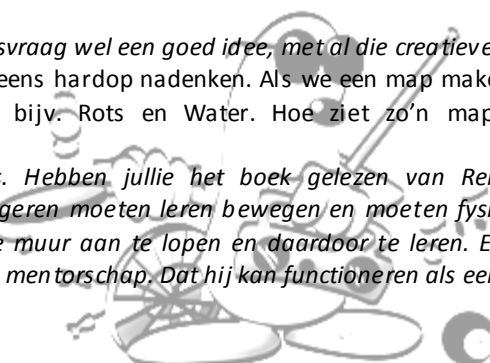
K: Ja, waar is de grens he? Ik had ook niet kunnen kijken. Ik had in het hokje ernaast kunnen gaan zitten. Daar zat ik eerst ook, maar ik was er wel nieuwsgierig naar. Het rare ervan is dat je wel nieuwsgierig ernaast bent. Hoe is het voor de jongeren en is het echt wel zo eng? Ik denk dat ik blijf waarschuwen. Ik vind muziek wel erger. Dat vind ik echt niet goed. Dan zeg ik, 'weet je wat ze zingen?' 'Nee, daar luister ik niet naar'. Dan draai ik het nog een keer. Ik heb vanochtend nog even naar MTV gekeken. Heb je de nieuwe clip van Lady Gaga gezien? Dat slaat nergens op joh, allemaal dood en zooi. 'Waar ligt de grens dan?' Ik denk als je niet meer in gesprek kan gaan met de jongeren. Als ze niet

meer meewerken en meedenken. Je kunt wel zeggen, 'ik maak een statement, ik ga er niet meer naar toe'. Ze gaan toch gewoon door, want het is een seculiere instelling. Bij YfC zet je geen horror night neer.

4 Programmaboek

1. Wat vind jij van het idee dat er net als SuperWoman een map voor jongens moet komen?
K: Ik denk dat het heel goed is dat jongerenwerker handvatten krijgen als het gaat om het werken met jongens of jongeren. Ik denk ook echt dat het het ei van Columbus is als het uitkomt en in een goed jasje wordt gestoken. Het is echt een problematiek. Er wordt heel veel geld ingepompt, sowieso 33 miljoen als het gaat om hangjongeren met een Marokkaanse afkomst heb ik gisteren op EénVandaag gezien. Er wordt van alles op ingezet. Als je die gasten leert met grenzen om te gaan of ze dingen leert met betrekking tot hun gedrag op een speelse manier, door bijvoorbeeld boksen, dan bereik je denk ik evenveel.
Daarbij denk ik dan aan een club vorm. Soort VIP, alleen voor echte kerels. Niet voor watjes natuurlijk. Een beetje stoer neer zetten. De straatcultuur is masculien, dus je moet het een beetje patserig neerzetten. Van daaruit kun je ingangen creëren, denk ik.
W: Vanuit de club die ik draai zitten hier een paar softies. Schrik je die hier dan niet mee af?
K: Ja, die schrik je ermee af.
W: Raken die niet ongemerkt uit het oog?
K: Dan moet je ook kijken, wat je prioriteiten zijn. Los je er een probleem mee op? Je moet kiezen, dat is een lastige afweging. Je hoeft niet voor alle groepen jongens een club te maken, sommige maken hun eigen club, bijv. een LAN-party.
2. Hoe kunnen we een map maken voor verschillende doelgroepen? Softies, straatcultuur, Antilianen.
K: Ik zou de straatcultuur pakken, daar zitten de meeste doelgroepen in, Antilianen, Marokkanen etc. Ik heb hier ook heel veel jongeren die naar de kerk gaan, die hebben hun eigen clubs en dingen, maar die komen echt niet naar een activiteit, die hebben een eigen toko.
SuperWoman is een leuk programma en je kunt het ook draaien voor meisjes uit de kerk, maar het is voornamelijk bedoelt voor meiden die in die cultuur hangen. Het is daarvoor geschreven, denk ik.
W: Waaraan kun je zien dat het daarvoor geschreven is? Waaraan kun je zien dat het werkt?
K: Ik zie het aan de onderwerpen, ik denk dat het aansluit. Proberen de meiden uit de straatcultuur te halen en ze sterker en weerbaarder te maken. Maar de map is eigenlijk op alle meidendoelgroepen toepasbaar, als je maar een club hebt met alleen maar dat soort meiden.
W: Hoe komt dat dan?
K: Ik denk dat het aan de opzet ligt en dat je niet vast zit. Je hoeft het programma niet perse zo te draaien. Je kunt eruit halen wat toepasbaar is voor jouw groep. Ik denk dat de beschrijvingen en handvatten heel belangrijk zijn. Ik zou naar de opbouw van de groep kijken of ik een bepaalde activiteit wel of niet zou gebruiken. Of dat ik het twee keer of vier keer doe over seksualiteit of fysieke dingen. Dat hangt af van de groep.
W: Je zei, die beschrijvingen erbij vind ik heel belangrijk, waar doel je dan op?
K: Beschrijven wat je tegen kunt komen op straat. Wat voor soort jongeren etc.
3. Heb jij toevallig nog leuke ideeën voor een naam voor de jongensclub?
K: Daar moet je gewoon een prijsvraag van maken, dat hebben ze voor SuperWoman ook gedaan. Dan kreeg je een email van YfC om een naam te verzinnen voor de map. Er zit dan een prijs aanvast, bijvoorbeeld een iPod.
W: We merken wel dat meidenclub altijd meidenclub genoemd wordt, maar de jongens van 12 en 13 jaar vinden jongensclub kinderachtig klinken.
A: Ze vinden het zelfs een beetje gay klinken.
W: We hebben het nu Bijzonder Aantrekkelijke Mannen genoemd.
K: Haha
A: Misschien is een prijsvraag wel een goed idee, met al die creatieve mensen bij YfC.
4. Wil je samen met ons eens hardop nadenken. Als we een map maken voor jongens, vergelijk het ook met SuperWoman en bijv. Rots en Water. Hoe ziet zo'n map er uit? Is het een kopie van SuperWoman?
K: Nee, dat is anders. Hebben jullie het boek gelezen van Rene de boer? Zes fases voor de mannelijkheid? Dat jongeren moeten leren bewegen en moeten fysiek aan de gang. Ze moeten leren door te doen, tegen de muur aan te lopen en daardoor te leren. Een ervaren iemand die met ze in gesprek gaat, een soort mentorschap. Dat hij kan functioneren als een broer of een vader. Want daar is

echt een gat in de samenleving, qua vaders. In het boek staan zes fasen, ook vanuit de bijbel, met daarbij uitgebreide beschrijvingen. Je kunt het niet vergelijken met SuperWoman, denk ik.

A: In welk opzicht kun je het niet vergelijken?

K: Vrouwen zijn gewoon met andere dingen bezig. En zeker op die leeftijd zijn vrouwen al twee jaar verder. Jongens zijn bezig met kijken, seks, bewegen en competitie. Ze willen actief zijn, bewegen, bezig zijn.

W: Nou, dat zijn wel de dingen die onze basis vormen.

A: We proberen wel de structuur van SuperWoman aan te houden.

K: Dezelfde layout? Of ook om de twee weken? Ik zou het namelijk iedere week doen. Je zou het moeten uitbreiden, versie 1 en 2 bijvoorbeeld.

A: We hopen wel dat het gebeurt.

W: Ik lijk het ook gewoon zelf te merken in het experiment wat ik doe. Eén keer in de twee weken is gewoon weinig. Ik ga dan ook wel in de tussenliggende weken naar de panna, om contact aan te gaan. Eén keer in de week zou denk ik ook beter zijn. Ook al hebben we maar tijd om 20 programma's te maken, we moeten beschrijven dat onze voorkeur ligt bij een wekelijkse jongensclub.

K: Je zou de jongens er ook gewoon bij kunnen betrekken. Dan komen de jongens echt met hele eerlijke antwoorden. Jongeren zijn gewoon eerlijk.

5. Ik ben heel erg benieuwd naar hoe presenteer je een jongensclub. De vraag waarmee ik soms worstel is, het moet leuk zijn. Ze moeten plezier hebben, ze komen er vrijwillig. Moet ik bijvoorbeeld een avond thema al aangeven bij de jongens? Waar ik bang voor ben is dat de jongens denken, oh daar heb ik geen zin in, ik kom niet..

K: Dat kun je voorkomen door van te voren te zeggen, het gaat de volgende keer over seksualiteit. Daarbij heb ik hulp nodig van een aantal van jullie. Ik wil namelijk jullie verhalen horen. Ik zeg maar iets hoor. Dan betrek je de jongeren erbij. 'Hier heb ik een boek, hoe denken jullie erover?' 'Neem de volgende keer gewoon weer je maten mee, maar hoe kunnen we die ook bereiken?' Ik zou het gewoon zeggen. 'Ik ben bang dat jullie de volgende keer niet meer komen omdat het gewoon te saai is.' Nou dan zeggen ze misschien, dan moet je dit anders doen. Dan komen ze wel hoor. Ik denk dat het gewoon heel goed is dat je de jongens erbij betrekt. Het gaat over de jongeren en als je daar een programma over maakt, moet je weten wat de jongens er van vinden. Het moet bij hun vandaan komen.

W: Dat is een best een arbeidsintensieve aanpak, omdat je de tijd moet pakken om met die jongens om de tafel gaat zitten.

K: Dat lijkt heel veel tijd te kosten. Je coacht de jongeren met het organiseren. Een aantal zware dingen houdt je zelf. En de andere dingen, waarbij de jongeren energie krijgen en mee willen helpen, daar moet je jongeren betrekken.

W: Moet een programmapak de mogelijkheid geven om samen met de jongens naar de programma's te kijken?

K: Ja dat lijkt me wel.

W: Heb je er dan bezwaar tegen dat er een introductie, het thema en leiderstip staan etc?

K: Dat hoeft je niet te laten zien aan de jongeren. Je laat de werkbladen aan de jongeren zien. Dit is het boek en hier gaan we het over hebben. Misschien kun je het vertellen, wat er in de map staat zonder het te laten zien. Dat hangt ervan af wat voor groep het is. Het is wel arbeidsintensief, maar dat hoort wel bij het werk.

En niet te vergeten als je eenmaal zo'n groep hebt die blijft meedenken, dan blijven ze betrokken bij het werk, als je de leidertjes eruit haalt.

W: Ik heb het hier een keer met Nick over gehad en het ligt hier dichtbij. Toen hebben we overlegd of we zouden bespreken, 'we hebben dit, dit en dit, wat zullen we gaan doen?' Wij dachten dat het beter zou werken als wij gewoon enthousiast zouden beginnen met de activiteiten, dan volgen ze wel. Dat is een iets andere aanpak en je betreft ze er niet bij..

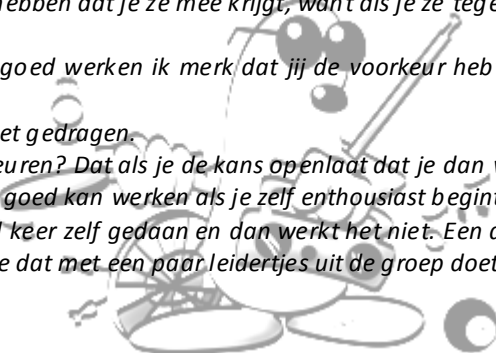
K: Dan moet je mazzel hebben dat je ze mee krijgt, want als je ze tegen je hebt, dan heb je ze niet meer mee.

W: Dus ook al kan het goed werken ik merk dat jij de voorkeur hebt aan altijd het betrekken van de jongeren?

K: Ja, want dan wordt het gedragen.

W: Zie je dat nooit gebeuren? Dat als je de kans openlaat dat je dan weinig ziet gebeuren? Wat vind je ervan dat ik zeg dat het goed kan werken als je zelf enthousiast begint?

K: Ik heb het een aantal keer zelf gedaan en dan werkt het niet. Een aantal keren ook wel, en ook niet. Ik heb gemerkt dat als je dat met een paar leidertjes uit de groep doet, dat het beter lukt.

W: Had je toen dan een verkeerde inschatting gemaakt? Iets verkeerd verzonnen? Of werkt het gewoon goed doordat je ze erbij betrekt?

K: Meestal komt het doordat je niet goed communiceert wat je gaat doen. Ze zitten dan echt te kijken van wat hij dan gaat doen. Je moet van te voren aangeven wat je gaat doen en dat je benieuwd bent wat zij er van vinden. Dan heb je ze denk ik wel, maar dan moet je goed communiceren. Het is heel simpel gezegd, maar ga er maar eens aanstaan. Jongerenwerk is niet makkelijk.

A: Komt het wel eens voor dat een jongere zich er halverwege ervan af maakt?

K: Ja natuurlijk, misschien dat ze een keer niet meewerken. Maar als het in een groep is, dan is het maar één keer, want dan zeggen ze, 'Hee sukkel, jij zou het spel organiseren'. 'Ik heb me ingezet om dit voor te bereiden en jij doet helemaal niet mee?' 'Wat ben jij voor een lul'. Dan weet je dat ze elkaar gaan corrigeren. Dat is niet altijd zo, het kan ook helemaal mis gaan. Het gaat vaker mis dan dat het goed gaat.

5 Rots en Water

1. Is er behoefte aan zo'n map volgens jou? En daarna willen we nog even praten over wat jij zou doen aan activiteiten met jongensgroepen. Wat denk je dat wel goed werkt? Wat denk je dat niet goed werkt? Tips? Ik ben ook heel benieuwd naar hoe beschouw jij het Rots en Water? Marco is daar enthousiast over en jij geloof ik ook?

K: Ja, ik denk dat Rots en Water het gat is waar je mee kunt werken. Dat is iets wat de jongens nodig hebben. Grenzen aangeven, hun eigen lichaam leren kennen. Fysiek zien wat er gebeurt als je de grenzen van een ander over gaat. Het is echt super. Als je dat op straat met de jongens kunt bereiken, dat is echt perfect.

A: Hoe zou je dat verwerken in een clubprogramma?

K: Al die onderdelen eruit. Ik zou er een beetje boksen bij doen. Als je een man een bokshandschoen aangeeft gebeurt er iets. Ik heb dat een keertje gedaan. Ik zei tegen de jongens we gaan volgende week kickboksen. Heel veel Marokkanen, veel meer dan er normaal komen natuurlijk. De handschoenen werden uit de koffer gehaald en er werd op elkaar gemept. Ik kon nog niet eens uitleggen hoe het moest. Ik wilde eerste spellen doen en grenzen leren. Er zit zoveel testosteron bij de jongens, zoveel onbegrip en agressie. Ik heb toen van die stootzakken opgehangen in de gymzaal. En aanlopen en trappen ertegen. Wat doe je met mijn zusje? Dat soort dingen werden er de hele tijd geroepen. Een partij rammen tegen die kussens aan en tegen elkaar. Echt op hoofden en alles werd er enthousiast geslagen. Ik zei jongens, 'inleveren die troep, klaar'. 'Ik doe het nooit meer, ophouden'. Ik dacht, 'ik zet die handschoenen neer en dan eerst even uitleggen, maar dat ging echt niet'. Dat is heel lastig. Je moet eerst met spelletjes beginnen. De combinatie is heel goed met een stukje weerbaarheid, de dingen die ze kunnen leren en de concurrentie. Dus niet alleen rots en water, ook boksen.

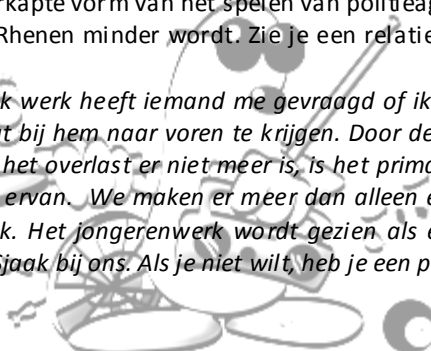
A: We hebben in het programmaboek gekeken van rots en water, daarin bestaan veel activiteiten uit zelfverdediging..

W: Misschien kun je me leren begrijpen wat er zo goed aan is, aan Rots en Water. Marco heb ik er enthousiast over horen zijn. We hebben het boek doorgekeken. Ik vind sommige dingen moeilijk te begrijpen waarom ze goed zijn. Er zit zoveel zelfverdediging in en er thema's aangeraakt seksualiteit en dan gaat het over seksueel geweld. Ik vraag me af wat er goed aan is?

K: Je leert jezelf goed kennen, wat je houding is. Het is niet alleen maar zelfverdediging. Mensen komen op je af en gaan schreeuwen. Je blijft in je houding staan en ze kunnen je niets maken. Het heeft te maken met wie je bent en wie je kan zijn voor anderen, wat vriendschap is en of je kunt bouwen op iemand of niet. Dat wordt allemaal fysiek geleerd. Wanneer ben je rots en wanneer ben je water? Wanneer ga je er tegen in en wanneer beweeg je mee? Je kunt het vooral begrijpen als je zelf zo'n training gaat doen.

2. Welzijnswerk is soms een verkapte vorm van het spelen van politieagent. De overheid hoopt natuurlijk dat het probleemgedrag in Rhenen minder wordt. Zie je een relatie tussen Rots en Water en wat de overheid wil bereiken?

K: Vanuit het maatschappelijk werk heeft iemand me gevraagd of ik iets met een jongen wil doen met Rots en Water. Ik probeer dat bij hem naar voren te krijgen. Door de overheid worden we vaak gezien als overlastbestrijders en als het overlast er niet meer is, is het prima. Maar daarmee maak je er geen stabielere of sterke jongeren ervan. We maken er meer dan alleen een activiteitje van. Het is ook een beetje de sociale-watjes-hoek. Het jongerenwerk wordt gezien als een linkse hobby. Als je je kansen niet pakt, ben je gewoon de Sjaak bij ons. Als je niet wilt, heb je een probleem.

Ik vind Rots en Water echt prachtig, echt heel leuk. Er zitten echt wel dingen bij van karate allemaal, maar er zijn heel veel oefeningetjes die.. Maar goed, blijft leuk.

6 Activiteiten

1. En qua activiteiten, heb je daar nog tips over?

K: Daar betrek ik zelf de jongens bij. Er zijn wel een aantal jongens die dan zeggen, 'ik heb zoveel agressie bij me, mag ik niet even boksen, weet je wel?' Ik dacht, 'ik hang in het honk, dat gebouwtje, gewoon een aantal stootkussens'. Dan kunnen ze schoppen, maar het is daar veel te klein. Jongens moeten gewoon hun agressie kwijt, of ze pakken iemand op straat, dat hebben we ook al een aantal keer gezien. Met dit soort spellen moet je kickboksen, een training aanbieden. Ze moesten een euro betalen en als je niet betaalt mag je niet meedoen. De jongens leren discipline, krijgen zelfvertrouwen en zijn gewoon lekker bezig. Daarna helemaal kapot moe naar huis.

Maar welke activiteiten je nog meer kunt doen voor jongeren, dat is een beetje de vraag?

W: Ik denk vooral een beetje aan activiteiten van Rock Solid. Wij beschrijven een paar grote activiteiten, maar het grootste gedeelte zijn activiteiten van een kwartier. Heb je daar ideeën over? Weet je activiteiten die aan slaan bij jongens?

K: Rock Solid dingen, met actief en competitie dingetjes. Zoveel mogelijk doen in een korte tijd. Met mes en vork een chocoladereep naar binnen werken. Zulke gekke dingen, kun je altijd toepassen. Jongens vinden dat soort spelletjes leuk.. Krantenmeppen..

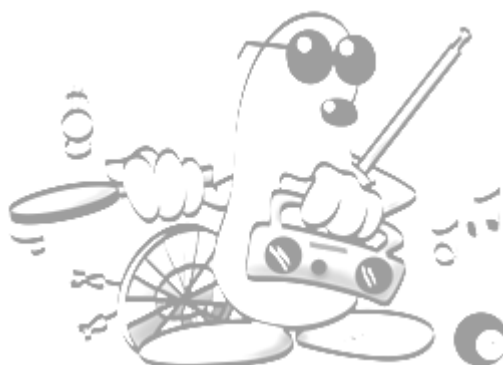
W: Maar wat ik hier interessant aan vind is dat ik hierbij weer moeten denken aan dat het leuk moet zijn. Maar dit is een spelletje. Het is een beetje ver gezocht om dit te koppelen aan een thema of doelstelling. Het is leuk tijdverdrijf of zie je het ook nog anders?

K: Nee, ik denk dat als je de aandacht van jongens wilt hebben dat je ze eerst helemaal moe moet maken. Dan pas gaat hun hoofd werken. Dat denk ik. Ze moeten eerst lekker fysiek bezig zijn met een aantal dingen. Dan pas kunnen ze iets tot hun nemen, niet als hun testosteron 800% is. In de klas mogen ze niet bewegen. Dan ga je daarna een club geven, waar ze niet mogen bewegen. Ze blijven kloten, want ze hebben de hele dag al stil gezeten. Bijvoorbeeld spellen doen als Halli Galli. Gewoon het tempo erin. Lekker aan de gang.

W: Dat is een goede voor de indeling van de map, eerst fysiek en daarna meer verdiepend.

Het blijft altijd zoeken hoe je op de beste manier invulling kan geven aan zo'n programmaboek. Je moet gewoon een boek hebben voor de leiding en voor de jongeren. Of dat ze allemaal een werkboek ontvangen. Dat ze thuis kunnen laten zien wat ze bij de jongensclub doen.

A: Een werkboek voor de jongens zelf zal niet onze insteek zijn, maar ze kunnen bijvoorbeeld wel werkbladen mee naar huis nemen.

Kwalitatieve analyse van het interview

Labels

Tijdens de voorbereiding hebben we een aantal onderwerpen gekozen voor het interview, namelijk relationeel werken, activiteiten met jongensgroepen en de behoefte van jongerenwerker met betrekking tot een programmaboek. Aan de hand van die onderwerpen hebben we het interview gehouden. Vanuit het interview zijn er een aantal termen naar voren gekomen die van belang zijn voor ons onderzoek. We hebben ervoor gekozen om deze termen te labelen. De labels voor dit interview zijn:

- Jongerenwerker
- Relationeel werken
- Kernwoorden
- Programmaboek
- Activiteiten

Definitie van de labels

1 Jongerenwerker

Onder dit label komen eigenschappen en kwaliteiten van een goede jongerenwerker naar voren. Wat houdt het jongerenwerk in? Wat heb je nodig, wil je een goede jongerenwerker zijn? Hoe is de houding naar de jongeren toe?

2 Relationeel werken

Onder dit label komt naar voren hoe de jongerenwerker wat relationeel werken inhoudt. Wanneer heb je een relatie? Hoe komt een relatie tot stand? Wat heb je nodig om een relatie op te kunnen bouwen? Hoe houdt je deze in stand? Wat kun je met een relatie?

3 Kernwoorden

Onder dit label komt naar voren hoe de jongerenwerker in de praktijk de relatie met de jongere aangaat naar aanleiding van de kernwoorden: steunen, sturen, motiveren en inspireren. Nadere toelichting met betrekking tot deze kernwoorden is te vinden in bijlage 1.

4 Programmaboek

Onder dit label komt naar voren wat er volgens de jongerenwerker nodig is in een programmaboek voor jongens.

5 Activiteiten

Onder dit label komt naar voren welke activiteiten werken bij jongensgroepen. Daarnaast zullen er ook een aantal suggesties beschreven worden.

De nummering van het interview ziet er als volgt uit:

1.2.1.a

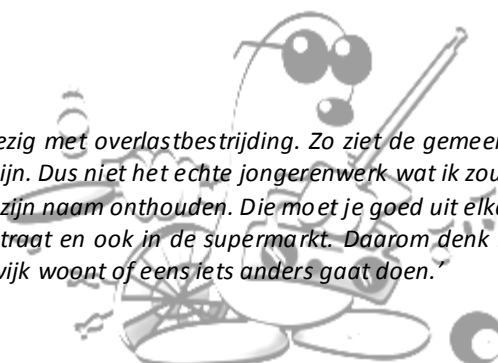
Dit is: 1 (label), 2 (kopje in interview), 1 (genummerde vraag in interview), a (fragmentnummer in de genummerde vraag).

Labeling

Jongerenwerker

1.1.3.c *'Ik ben voornamelijk bezig met overlastbestrijding. Zo ziet de gemeente dat ook, jongens van de straat houden die vervelend zijn. Dus niet het echte jongerenwerk wat ik zou willen.'*

1.2.1.c *'Je moet in ieder geval zijn naam onthouden. Die moet je goed uit elkaar houden. 'Dan zie je ze ook op straat en ook in de supermarkt. Daarom denk ik ook dat het heel goed is dat de jongerenwerker in de wijk woont of eens iets anders gaat doen.'*

'Je moet gewoon durven, erop af stappen. Als je dat niet kunt, moet je het lekker niet doen. Dan heb je weer andere kwaliteiten.'

- 1.2.2.c *'Dan gaan we de kooi wegbrengen en dan gaan we op de motor terug. Dat jong contacten met de jongerenwerkers in Utrecht, in Kanaleneiland. Daarna met de motor terug naar Rhenen. Hele beleving voor zo'n jongen en ik heb nog steeds contact met hem.'*
- 1.4.5.c *'Je coacht de jongeren met het organiseren. Een aantal zware dingen houdt je zelf. En de andere dingen, waarbij de jongeren energie krijgen en mee willen helpen, daar moet je jongeren betrekken.'*
- 1.4.5.o *'Je moet van te voren aangeven wat je gaat doen en dat je benieuwd bent wat zij er van vinden. Dan heb je ze denk ik wel, maar dan moet je goed communiceren. Het is heel simpel gezegd, maar ga er maar eens aanstaan. Jongerenwerk is niet makkelijk.'*
- 1.5.2.a *'Door de overheid worden we vaak gezien als overlastbestrijders en als het overlast er niet meer is, is het prima. Maar daarmee maak je er geen stabielere of sterke jongeren ervan. We maken er meer dan alleen een activiteitje van.'*

Relationeel werken

- 2.2.1.c *'Relationeel werken is daar zijn waar jongeren zijn, ze opzoeken en je probeert contact met ze te leggen.'*
'Dan zijn ze onderweg naar school en dan, 'Hee, ik zie jou, leuk'. Je hebt aandacht voor me. Dat missen ze erg, merk ik. Dat vind ik relationeel jongerenwerk.'
'Het leuke is dat je buiten de kooi gesprekjes kunt voeren, dat geldt ook voor zaalvoetbal, dan gaan ze naast je zitten op de bank en heb je het over school, over hoe is het thuis, wat doet je vader voor werk. Je hebt dan een band.. niet echt een band, maar je weet wel meer over die jongen.'
- 2.2.2.a *'Als je relationeel jongerenwerker bent, zit je ook in alle netwerken. Dan zeg je, 'je moet luisteren, die jongen doet zo raar tijdens het voetballen. Ik weet dat hij bij jullie op school zit, dat je zijn juf bent, kan ik een keer met jullie praten?' Dan zit je in zijn netwerk. Dan kun je het ook een beetje aangeven bij organisaties.'*
'Het is ook wel goed om achter de voordeur te komen. Bijvoorbeeld, hier ik heb een leuke prijs. 'Ik breng hem morgen wel bij je thuis, want als ik hem nu geef pakken de andere jongens hem bij je af'. Dat heb ik geleerd van een collega van mij uit Kanaleneiland(Utrecht). Dan ben je wel binnen, perfect. Ik denk dat dát relationeel jongerenwerk is, in ieder geval zo heb ik dat altijd gedaan'.

Kernwoorden

(Onder)steunen:

- 3.2a.1.c *'Ondersteunen is een soort coaching. We hebben nu twee jongeren die we coachen. Dat is gevraagd vanuit school. De jongens glijden wat af en moeten een opleiding gaan doen en dat soort dingen. Ze moeten hun huidige opleiding halen. Ondersteunen is dan het zoeken naar mogelijkheden, helpen met het vinden van een ambitie etc. 'Ik bel wel voor je naar je moeder'. 'Zal ik met je meegaan?' Etc. Dan moet je eerst een goede relatie hebben opgebouwd, het moet dan wederzijds zijn.'*

Sturen:

- 3.2a.1.c *'Sturen is zeggen welke kant de jongeren op kunnen en dat het goed voor ze is. Je gaat met ze in gesprek, je moet ze proberen erbij te betrekken. Dat je een aanpak krijgt die echt goed voor hen is. Een stapje verder mee helpen, kansen en mogelijkheden aanbieden.'*

Motiveren:

- 3.2a.1.c *'Inspireren en motiveren dat is ook zo. Je moet het een beetje zien als dat je een soort vader voor ze bent, een voorbeeldfiguur. Het is niet altijd top natuurlijk, maar ik denk dat ze daar naar kijken. Ik weet niet of 'vader' het goede woord is daarvoor, maar je zegt; 'Kom op! Je kan het.' Dat hebben ze thuis niet, ouders zijn gescheiden of pa zit in de bak.'*

Inspireren:

- 3.2a.1.c *'Inspireren en motiveren dat is ook zo. Je moet het een beetje zien als dat je een soort vader voor ze bent, een voorbeeldfiguur. Het is niet altijd top natuurlijk, maar ik denk dat ze daar naar kijken. Ik weet niet of 'vader' het goede woord is daarvoor, maar je zegt; 'Kom op! Je kan het.' Dat hebben ze thuis niet, ouders zijn gescheiden of pa zit in de bak.'*

Aanvullingen op de kernwoorden:

- 3.2b.1.a *'De jongeren hebben zelf ook heel veel initiatiefkracht. Ik volg ook een methodiek waarbij je ervan uit gaat van de initiatiefkracht van de jongeren. We proberen ze overal bij te betrekken. Proberen het netwerk van de jongeren zelf in te zetten. Dus een term als mobiliseren. De jongeren willen echt wel en dat zorgt ervoor dat je als jongerenwerker niet alles alleen hoeft te doen. We werken bijna alleen nog*

maar zo. 'Willen jullie een feest?' Dat is goed, heb ik acht mensen van jullie nodig, eerder komt er geen feest. Anders ben je zelf je helemaal suf aan het werken en dan komen er 3 of 5 jongeren. Ik zeg dan tegen de jongeren, 'Alles kan, als je je kansen pakt'. We hebben het al een aantal keer gedaan en dan ging het perfect. Soms lukt het ook niet, dat is dan jammer. Als het bij hun niet gebeurt, dan niet. Daarover kun je dan weer in gesprek, je moet ze niet laten zwemmen. Hoe we dat anders kunnen doen. Dat is heel leuk werken en geeft ook veel meer rust.'

Programmaboek

- 4.2.1.a 'Zo zijn ze ook begonnen met SuperWoman. Veel experimentjes en die zie ik nu ook terug in de map.'
- 4.4.1.a 'Ik denk dat het heel goed is dat jongerenwerker handvatten krijgen als het gaat om het werken met jongens of jongeren.'
- 'Er wordt heel veel geld ingepompt, sowieso 33 miljoen als het gaat om hangjongeren met een Marokkaanse afkomst heb ik gisteren op EénVandaag gezien. Er wordt van alles op ingezet. Als je die gasten leert met grenzen om te gaan of ze dingen leert met betrekking tot hun gedrag op een speelse manier, door bijvoorbeeld boksen, dan bereik je denk ik evenveel.'
- 'Daarbij denk ik dan aan een club vorm. Soort VIP, alleen voor echte kerels. Niet voor watjes natuurlijk. Een beetje stoer neer zetten. De straatcultuur is masculien, dus je moet het een beetje patserig neerzetten. Van daaruit kun je ingangen creëren, denk ik.'
- 4.4.2.a 'Ik zou de straatcultuur pakken, daar zitten de meeste doelgroepen in, Antilianen, Marokkanen etc. Ik heb hier ook heel veel jongeren die naar de kerk gaan, die hebben hun eigen clubs en dingen, maar die komen echt niet naar een activiteit, die hebben een eigen toko.'
- 4.4.2.e 'Ik denk dat het aan de opzet ligt en dat je niet vast zit. Je hoeft het programma niet perse zo te draaien. Je kunt eruit halen wat toepasbaar is voor jouw groep. Ik denk dat de beschrijvingen en handvatten heel belangrijk zijn. Ik zou naar de opbouw van de groep kijken of ik een bepaalde activiteit wel of niet zou gebruiken. Of dat ik het twee keer of vier keer doe over seksualiteit of fysieke dingen. Dat hangt af van de groep.'
- 4.4.2.g 'Beschrijven wat je tegen kunt komen op straat. Wat voor soort jongeren etc.'
- 4.4.3.a 'Daar moet je gewoon een prijsvraag van maken, dat hebben ze voor SuperWoman ook gedaan. Dan kreeg je een email van YfC om een naam te verzinnen voor de map. Er zit dan een prijs aanvast, bijvoorbeeld een iPod.'
- 4.4.4.a 'Hebben jullie het boek gelezen van Rene de boer? Zes fases voor de mannelijkheid? Dat jongeren moeten leren bewegen en moeten fysiek aan de gang. Ze moeten leren door te doen, tegen de muur aan te lopen en daardoor te leren. Een ervaren iemand die met ze in gesprek gaat, een soort mentorschap. Dat hij kan functioneren als een broer of een vader. Want daar is echt een gat in de samenleving, qua vaders. In het boek staan zes fasen, ook vanuit de bijbel, met daarbij uitgebreide beschrijvingen. Je kunt het niet vergelijken met SuperWoman, denk ik.'
- 4.4.4.c 'Jongens zijn bezig met kijken, seks, bewegen en competitie. Ze willen actief zijn, bewegen, bezig zijn.'
- 4.4.4.f 'Ik zou het namelijk iedere week doen. Je zou het moeten uitbreiden, versie 1 en 2 bijvoorbeeld.'

Activiteit

- 5.1.4.c 'Ik ben op straat en spreek ze aan. Ik denk dat het voetballen heel goed is om jongeren te leren kennen. Zeker de jongere jongens. Zondag hebben we dan ook zaalvoetbal van één tot vier, dan leer je de jongeren ook gewoon goed kennen.'
- 5.4.4.i 'Je zou de jongens er ook gewoon bij kunnen betrekken. Dan komen de jongens echt met hele eerlijke antwoorden. Jongeren zijn gewoon eerlijk.'
- 5.4.5.a 'Dat kun je voorkomen door van te voren te zeggen, het gaat de volgende keer over seksualiteit. Daarbij heb ik hulp nodig van een aantal van jullie. Ik wil namelijk jullie verhalen horen. Ik zeg maar iets hoor. Dan betrek je de jongeren erbij. 'Hier heb ik een boek, hoe denken jullie erover?' 'Neem de volgende keer gewoon weer je maten mee, maar hoe kunnen we die ook bereiken?' Ik zou het gewoon zeggen. 'Ik ben bang dat jullie de volgende keer niet meer komen omdat het gewoon te saai is.' Nou dan zeggen ze misschien, dan moet je dit anders doen. Dan komen ze wel hoor. Ik denk dat het gewoon heel goed is dat je de jongens erbij betreft. Het gaat over de jongeren en als je daar een programma over maakt, moet je weten wat de jongens er van vinden. Het moet bij hun vandaan komen.'
- 5.4.5.q 'Ja natuurlijk, misschien dat ze een keer niet meewerken. Maar als het in een groep is, dan is het maar één keer, want dan zeggen ze, 'Hee sukkel, jij zou het spel organiseren'. 'Ik heb me ingezet om dit voor te bereiden en jij doet helemaal niet mee?' 'Wat ben jij voor een lul'. Dan weet je dat ze elkaar gaan corrigeren. Dat is niet altijd zo, het kan ook helemaal mis gaan.'

- 5.5.1.a *'Ja, ik denk dat Rots en Water het gat is waar je mee kunt werken. Dat is iets wat de jongens nodig hebben. Grenzen aangeven, hun eigen lichaam leren kennen. Fysiek zien wat er gebeurt als je de grenzen van een ander over gaat. Het is echt super. Als je dat op straat met de jongens kunt bereiken, dat is echt perfect.'*
- 5.5.1.c *'Al die onderdelen eruit. Ik zou er een beetje boksen bij doen. Als je een man een bokshandschoen aangeeft gebeurt er iets.'*
- 5.6.1.a *'Jongens moeten gewoon hun agressie kwijt, of ze pakken iemand op straat, dat hebben we ook al een aantal keer gezien. Met dit soort spellen moet je kickboksen, een training aanbieden.'*
- 5.6.1.c *'Rock Solid dingen, met actief en competitie dingetjes. Zoveel mogelijk doen in een korte tijd. Met mes en vork een chocoladereep naar binnen werken. Zulke gekke dingen, kun je altijd toepassen. Jongens vinden dat soort spelletjes leuk.. Krantenmeppen..'*
- 5.6.1.e *'Nee, ik denk dat als je de aandacht van jongens wilt hebben dat je ze eerst helemaal moe moet maken. Dan pas gaat hun hoofd werken. Dat denk ik. Ze moeten eerst lekker fysiek bezig zijn met een aantal dingen. Dan pas kunnen ze iets tot hun nemen, niet als hun testosteron 800% is. In de klas mogen ze niet bewegen. Dan ga je daarna een club geven, waar ze niet mogen bewegen. Ze blijven kloten, want ze hebben de hele dag al stil gezeten. Bijvoorbeeld spellen doen als Halli Galli. Gewoon het tempo erin. Lekker aan de gang.'*

